karl may

SLUJITORII MORȚII

EDITURA EDEN

Consilier editorial
NICULAE GHERAN

KARL MAY

DIE SKLAVENKARAWANE

„Gesammelte Werke", Band 41
Radebeul bei Dresden, „Karl May Verlag"

Volumul de față a folosit ca text de bază traducerea — nesemnată — publicată în foileton, la București, între 1 iunie și 9 iulie 1933, când a fost inclusă, arbitrar, într-un serial mai amplu consacrat creației scriitorului german. Ea se publică pentru prima oară în volum, la noi în țară, după ce în prealabil s-a efectuat o confruntare cu originalul sus-menționat, prilej de corectare a unor omisiuni, de stilizare și de redactare generală a textului. Drepturile de folosință a actualei versiuni revin Edituri i Eden și îngrijitorului de ediție. (*N.G.*)

KARL MAY

Opere — 7

SLUJITORII MORŢII

Roman

EDITURA EDEN
București, 1995

— *„Haï es sala"* — sculați la rugăciune! strigă cucernicul șeic El Djemali, conducătorul caravanei. A sosit *el asr,* vremea de închinăciune de la ceasurile trei de după prânz.

Oamenii veniră în fugă, îngenunchiară pe pământul înfierbântat de arșiță și, după ce-și frecară mâinile cu nisip — căci apă n-aveau —, începură să murmure cuvintele celei dintâi sure din *Coran*:

„În numele prea milostivului, stăpânul lumii, prea îngăduitorului care va judeca în ziua de apoi. Ție îți slujim, pe tine te rugăm să ne duci pe calea cea bună, calea celor drepți care se bucură de milostivirea Ta și nu pe-a celor rătăciți."

Toți se rugau cu fața spre Mecca făcând mătănii nenumărate până ce șeicul se ridică de jos dându-le astfel să-nțeleagă că rugăciunea s-a sfârșit.

Mahomedanul se slujește în deșert pentru abluțiunile* sale, de nisip în loc de apă, pustiul fiind considerat o „mare fără de apă", din pricina întinderii sale nesfârșite.

Desigur, Sahara nu-i nemărginită, și nici Hammada, cea cu movilele ei unduitoare de nisip,

* Spălare rituală pe mâini și pe obraz, înainte de rugăciune.

asemenea unei mări bătută de valuri, ele au totuși o întindere uriașă în care ochiul nu vede altceva decât nisip și iar nisip. Nici un copac, nici o tufă, nici măcar un fir de iarbă cât de firav ar fi fost el.

Soarele dogorea cu putere și mai nicăieri nu se afla un pic de umbră, decât în dosul unui grup de stânci colțuroase care se ridicau din marea de nisip, asemuindu-se cu ruinele unei vechi fortărețe.

La umbra aceasta poposise caravana cu un ceas înainte de prânz, ca să-și odihnească pe timpul căldurii grozave cămilele. Rugăciunea se sfârșise și se pregăteau de plecare.

Caravana nu era mare. Numai șase persoane, tot atâtea cămile de călărit și alte cinci de povară. Cinci dintre călători erau arabi de-ai tribului homr, cunoscuți ca oameni foarte cucernici și urând de moarte pe creștini.

Când arabii se îndreptară spre cămile, șeicul șopti celorlalți ca să nu-l audă decât ei:

— *Allah jenahrl el kelb, el nusrani* — Dumnezeu să pedepsească pe câinele ăsta de creștin! și se uită pe furiș cu dușmănie la cel de-al șaselea călător, care, stând lipit de stâncă urmărea cu privirea o pasăre în zbor.

Omul nu avea trăsăturile ascuțite și ochii ca de tăciune ai arabilor și nici statura lor uscățivă. Dar când, dându-și seama că aceștia vor să pornească la drum, se ridică în picioare, se văzu că avea un trup înalt și puternic, ca al unui ofițer de gardă prusac. Părul îi era blond, ca și barba deasă care-i împodobea fața. Ochii albaștri

și trăsăturile feței erau de o delicatețe neobișnuită în țările răsăritene. Era îmbrăcat la fel cu însoțitorii săi arabi, adică purta un burnus deschis la culoare, cu o glugă care-i acoperea capul. Când se urcă însă pe cămilă, burnusul se desfăcu în față, lăsând să se vadă cizmele înalte, de iuft, pe care le purta în picioare, lucru rar întâlnit pe meleagurile acelea. La brâu avea două pistoale și un pumnal, iar de oblâncul șeii atârnau două puști, una mai ușoară pentru vânat păsări și alta mai mare pentru animale mai voluminoase. Ca să se apere de razele puternice ale soarelui purta o pereche de ochelari de protecție.

— Plecăm? întrebă el pe șeicul El Djemali, în araba vorbită la Kahira (Cairo).

— Da, dacă dorește *Abu'l arba ijun*, îi răspunse arabul.

Cuvintele acestuia erau spuse pe un ton cuviincios, dar se străduia zadarnic să le dea o exprimare prietenoasă. *Abu'l arba ijun* înseamnă Tatăl-celor-patru-ochi. Arabul obișnuiește să dea, mai ales străinilor al căror nume nu-l poate pronunța bine, un nume care să se potrivească întotdeauna unei particularități a acestora. Pe străin îl porecliseră astfel din pricina ochelarilor pe care-i purta.

Denumirile pe care le dau încep de obicei cu *abu* sau *ben* și *ibn*, *omm* ori *bent*, adică tatăl sau fiul, fiica sau mama. Întâlnești astfel nume ca: Tatăl-palosului, dat unui om viteaz; Fiul-înțelepciunii, dat unui tânăr cuminte sau inteligent; Mama cușcușului, la o femeie care se pricepe să gătească foarte bine acest soi de grăunțe; Fiica cuvântului, la o fată clevetitoare.

— Când crezi că vom ajunge la Bahr el Abiad*? întrebă străinul care nu mai fusese încă prin părțile acelea.

— Mâine înainte de a se însera.

— Și la Fashoda?

— Cam pe-aceeași vreme, dacă o vrea Allah.

— Cu atât mai bine. Nu cunosc ținutul; trag nădejde că-l știți voi și nu ne vom rătăci.

— Un beni-homr nu se rătăcește niciodată. Noi cunoaștem tot ținutul dintre Djesirah**, Sennar și țara Wadai, așa că Tatăl-celor-patru-ochi să nu ducă nici o grijă.

Vorbea cu îngâmfare și siguranță, uitându-se în același timp cu o privire ironică la tovarășii săi, privire ce i-ar fi părut suspectă europeanului, dacă ar fi văzut-o, și vrând să sugereze că străinul nu va ajunge nici la Nil și mai puțin la Fashoda.

— Și unde poposim la noapte? întrebă iar acesta.

— La Bir Aslan***, unde vom ajunge la apusul soarelui.

— De ce i se zice astfel? Nu cumva vin leii să se adape la fântână?

— Acuma nu mai vin, dar, cu mulți ani în urmă, Stăpânul-cu-capul-mare împreună cu leoaica și puii săi își făcuseră aici sălașul. Multă lume a sfâșiat el, și toți războinicii și vânătorii care au pornit să-l omoare s-au întors cu trupurile schilodite ori nu s-au mai întors deloc. Allah să-i

---

* Braț principal al Nilului, în partea de vest a fluviului.

** Insulă.

*** Izvorul leului.

afurisească sufletul și sufletele strămoșilor lui. Dar a venit odată un om din Frankhistan (Franța), a băgat otravă într-o bucată de carne și-a pus-o aproape de fântână. A doua zi leul a căzut mort lângă fântână. Leoaica s-a speriat, și-a luat puii și a plecat. Încotro, n-a aflat nimeni, numai Allah trebuie să știe. Să se ducă și ea și feciorii ei în fundul iadului. De atunci i s-a zis fântânii Izvorul leului.

Arabii pustiului nu cutează să vorbească astfel decât după ce leul nu mai e în viață și nu le mai poate face nimic. Când e însă vorba de unul viu, se feresc pe cât le stă în putință să exprime cuvinte insultătoare sau blesteme. Nici chiar cuvântul „leu" nu-l întrebuințează decât în șoaptă ca să nu cumva să-l audă fiara.

Ca și toate popoarele de negri din Sudan, mulți arabi cred că în trupul leului sălășluiește sufletul unui șeic care a murit. De aceea și suportă tot ce face el până nu mai e de răbdat. Atunci pornesc în cete să-l stârpească, și nu-l atacă decât după ce i-au ținut un fel de cuvântare cu vorbe pompoase.

Pe când vânătorul european nu se sfiește să-i iasă înainte singur, să-l atace de preferință noaptea când fiara se duce să-și potolească setea, ca să-l nimerească dintr-un glonț bine țintit, arabului i se pare așa ceva nu numai o îndrăzneală nemaipomenită, dar chiar o adevărată nebunie.

Când leul a rărit într-atât turmele unui *duar**, încât oamenii și-au pierdut răbdarea, toți bărbații

* Sat de corturi.

în stare de luptă pornesc să-l doboare, și asta, bineînțeles, numai la lumina zilei.

Arabii se înarmează cu tot soiul de arme, până și cu bolovani, își fac rugăciunea zisă *Fathha* și se apropie de sălașul leului care e de obicei între stânci înconjurate de mărăciniș. Unul din ei, de obicei cunoscut ca bun vorbitor, începe să-l roage în cuvinte alese și politicoase să părăsească localitatea și să binevoiască să se mai înfrupte și din vitele altor sate.

Bineînțeles că leul nici nu se sinchisește de discursul arabului. Atunci cel mai bătrân dintre locuitorii satului intervine și el și-i spune în cuvinte stăruitoare și severe că-l poftește să plece.

Degeaba.

De data asta oratorul îl amenință pe leu că vor fi siliți să ia măsuri aspre împotriva lui și încep cu toții s-arunce cu pietre în tufiș, până ce fiara se trezește din somn și apare pășind mândră și maiestuoasă, de după stânci. Abia acum începe să plouă cu săgeți, suliți și se slobod toate puștile. În același timp urlete și răcnete cutremură văzduhul.

Nimeni nu s-a gândit să ochească. Toți trag la întâmplare. Gloanțele trec pe lângă fiară fără s-o nimerească, altele abia o rănesc ușor.

Deodată ochii lui se aprind ca niște văpăi — un salt, și ghearele lui grozave au și înhățat pe unul din ei. Alte împușcături. Leul pare ceva mai serios atins. Încă o victimă, apoi alta și iar alta, până ce cade ciuruit de gloanțe.

În sfârșit, s-a isprăvit cu supunerea și rugămintea de adineauri. Acum e mort și nu le mai

poate face nimic. Toți se înghesuie ca să-l calce în picioare, să-l lovească; îl scuipă și-i murdăresc numele, îl înjură de toate neamurile, folosind fel de fel de sudălmi, căci limba arabă dispune de nenumărate înjurături.

Străinul, care vânase mulți lei la viața lui, zâmbi la explicațiile arabului date în timp ce-și făceau pregătirile de plecare, care niciodată nu sunt atât de simple pe cât își închipuie europeanul.

Pe cal încaleci dintr-o săritură, îi dai pinteni și-a pornit ca glonțul. Nu tot astfel e să pornești o caravană de cămile, mai ales când ai și din cele cu povară cu tine. Acestea nu sunt „cele mai răbdătoare animale" — după cum scrie prin cărți, ci mai degrabă trândave, răutăcioase și viclene, ca să nu mai vorbim de urâțenia și mirosul lor respingător, atât de nesuferit, încât caii nici nu vor să stea o noapte alături de ele.

„Corabia pustiului", cum i se mai zice, e un animal rău; azvârle cu picioarele de dinainte și dinapoi, nu se atașează de stăpân, e arțăgos și răzbunător. Pentru european e de multe ori foarte primejdios să se apropie de o cămilă a pustiului: riscă să fie mușcat sau călcat în picioare.

Adevărat e că se mulțumește să mănânce foarte puțin și poate duce poveri grele în spinare, nu însă atât de grele după cum se exagerează.

Nici o cămilă nu poate răbda de sete mai mult de trei zile. Atât și nu mai mult ține provizia de apă pe care o acumulează în stomac. Dacă după acest interval nu i se dă de băut, se trântește la pământ și nu o poți face să se scoale chiar dacă ai omorî-o în bătăi.

Tot atât de puțin adevărat e că beduinul își înjunghie cămila când nu mai are apă, ca să bea ceea ce se mai găsește în trupul ei. Stomacul unei cămile moarte nu conține apă, ci un amestec călduț de balegă subțire rău mirositoare. Cel mai însetat dintre oameni n-ar putea înghiți un strop.

Relele însușiri ale cămilei se dovedesc mai ales după ce-ai lăsat-o să se odihnească. Nu vrea să se mai scoale, încearcă să muște, dă din picioare, gâfâie, geme, zbiară din răsputeri, în vreme ce oamenii dimprejur răcnesc și înjură, împingând-o din toate părțile. Îți vine uneori să lași totul baltă și s-o iei la fugă încotro te-or duce ochii.

Șaua cămilei de povară este un harnașament de forma unui acoperiș în două ape, cu două creste înălțate, care constituie cele două ciochine, din față și din spate. Numele ei arab e *hauiah*, în timp ce șaua cămilei de călărie (*hedșin* în arabă), zveltă și înaltă, se numește *machlufah*. Este astfel făcută încât cel care o folosește să poată sta într-o adâncitură comodă, ținându-și picioarele încrucișate în dreptul ciochinei din față, pe grumazul cămilei. Pentru ca să fie încălecată, cămila trebuie să stea culcată la pământ. În clipa în care animalul simte că omul a atins șaua, se ridică pe picioarele dinapoi și pe urmă pe cele din față, iar călărețul trebuie să-și mențină bine echilibrul, pentru a nu fi aruncat la pământ. Odată pornită, până și cămila de povară înaintează cu un pas regulat și spornic, încât poate parcurge distanțe destul de mari.

Arabii se căzneau pe cât puteau să încarce iar poverile; în vremea asta străinul încălecase

pe cămila lui și le-o luase înainte. Deși nu cunoștea locurile, știa totuși direcția pe care trebuia s-o urmeze.

— Câinele nici nu s-a clintit pe când ne făceam noi rugăciunea, zise cu ciudă șeicul. N-a împreunat măcar mâinile ori să miște buzele. Duce-s-ar în fundul gheenei*, să se perpelească pe jăratec!

— De ce încă nu l-ai trimis acolo până acum? mormăi unul din arabi drept răspuns.

— Pesemne că Allah ți-a dat cap, dar nu și minte ca să pricepi. Nu i-ai văzut armele? Cu un pistol de cela mititel împușcă de șase ori una după alta; unde mai pui că pușca aia lungă nimerește știe dracul până unde!

— Atunci trebuie s-așteptăm să-l omorâm în somn.

— Nu! Eu sunt războinic, nu un laș. Nu omor pe nimeni când doarme, dar cu ăsta nu știu ce să fac, de aceea i-am spus lui Abu el Mot** că vom ajunge încă diseară la Bir Aslan. Să facă acolo cu el ce-o pofti, numai să ne dea ce ni se cuvine.

— Numai s-aibă ce! De fapt ce are ghiaurul acesta asupra sa? Piei de animale și de păsări pe care vrea să le împăieze! Sticle pline cu șerpi, moluște și scorpioni. Flori, frunze și ierburi, pe care le pune între foi de hârtie. O fi primind pe diavol în vizită și-i pregătește cu ele masa.

— Iar eu cred că tu ți-ai pierdut mințile. Dacă ai avut vreodată așa ceva. Ai fost surd când necredinciosul ăsta ne-a povestit ce vrea să facă cu ele?

---

* Iadului.

** Tatăl-morții.

— Mie toate astea nu-mi pot folosi la nimic, așa că nici n-am dat atenție la spusele lui.

— Dar ce este o *medresa**, știi?

— Da, am auzit de éa.

— Ei bine, ghiaurul ăsta este învățător, profesor la o medresa. El îi învață pe tineri despre toate plantele și animalele de pe pământ și a venit aici ca să strângă toate buruienile și viețuitoarele de pe la noi, să le ducă la el în țară, ca să le arate elevilor săi. Vrea să-i ducă în dar și sultanului din patria lui lăzi și coșuri pline cu plante și animale care să fie păstrate în niște case speciale, muzee cum le zic ei.

— Și la ce ne pot folosi nouă toate astea?

— Foarte mult! Mai mult decât îți închipui! Unui sultan nu-i poți duce decât daruri scumpe, valoroase. Ai înțeles acum că toate astea sunt de mare valoare? M-am gândit să i le iau și să le vând la Khartoum. Și tu n-ai văzut ce mai are asupra sa?

— Da. O întreagă încărcătură de stofe și diferite obiecte, mărgele de sticlă, cu care poți cumpăra de la negri fildeș și sclavi.

— Și mai ce altceva?

— Mai multe nu știu, nu am văzut.

— Dacă nu mai știi, îi luăm armele și le vindem. Și apoi, trebuie să-ți fi luat Allah lumina ochilor ca să nu vezi ce mai are la el.

— Ce?

— Ceasul, inelele și o pungă de piele în sân plină cu niște hârtii cu peceți și slove tipărite într-o limbă de-a ghiaurilor. Am văzut odată la

* Universitate.

un negustor din Khartoum o astfel de hârtie și mi-a spus că ți se dau parale pe ea, dacă și-a pus cineva numele dedesubt.

— Și crezi că o să vrea?

— Cămilele și poverile să și le ia Abu el Mot. Așa ne-am învoit.

— Dar dacă nu vine? Astăzi e ultima zi. Ghiaurul ne-a tocmit să-l ducem la Fashoda. Dacă apucă s-ajungă mâine acolo, s-a dus pe copcă planul nostru, fiindcă își poate urma drumul și fără noi.

— Fii tu pe pace că n-o să ajungă, răspunse șeicul cu o intonație amenințătoare în glas. Sunt sigur că Abu el Mot e după noi. La noapte, înainte de a se lumina de ziuă, trebuie să aibă loc atacul. La două ceasuri după miezul nopții o să înaintez șase sute de pași spre miazănoapte de fântână și o să-l găsesc acolo pe bătrân.

— De ce nu ne-ai spus și nouă până acum? Dacă așa te-ai înțeles cu el, vine și punem mâna pe pradă. Suntem beni-arabi, pustiul ne e locuința și din pradă trăim. Tot ce-l cutreieră e al nostru, deci și ghiaurul acesta râios care nici măcar nu îngenunchc când ne ridicăm glasurile spre Allah.

Cuvintele lui exprimau concepția pe care o au locuitorii pustiului, socotind jaful drept o meserie cavalerească pe care n-o tăgăduiesc, ba chiar se laudă cu ea.

Caravana se puse în mișcare și în curând arabii îl ajunseră din urmă pe străin care nici nu bănuia că moartea îl pândește din urmă. El își concentrase atenția asupra unui alt lucru.

Deodată își opri cămila în loc, o sili să se lase în genunchi, sări din șa și puse mâna pe pușcă.

— Allah! exclamă șeicul speriat, nu cumva se vede vreun vrăjmaș?

— Nu, răspunse el, ci pasărea cea de colo, și arătă în văzduh.

Arabii ridicară ochii.

— Ăsta e un *hedji* cu soața lui, n-aveți și voi de aceștia pe la voi?

— Ba da, numai că li se zice altfel.

— Vrei să-l împuști?

— Da.

— Nu o să fii în stare, fiindcă nici un glonț nu-l poate nimeri.

— O să vedem noi acum, răspunse străinul zâmbind.

Amândouă găile urmăreau caravana rotindu-se mereu deasupra ei, apoi când o văzură oprindu-se, începură să se lase jos din zbor.

Străinul se întoarse cu spatele la soare ca să nu-l orbească lumina, ochi și trase.

Gaia lovită se cutremură o dată, își strânse aripile, le întinse iar pentru câteva momente, vru să zboare dar nu putu și se prăbuși la pământ.

Vânătorul alergă la ea, o ridică de jos și-o examină. Arabii veniră și ei și i-o luară din mână, o întoarseră pe toate părțile, pe urmă șeicul exclamă cu mirare:

— *Allah akbar* — Allah e mare! Ai doborât-o cu un glonț de pușcă?

— Da, cu glonțul și nu cu alice.

— Și tot ai nimerit-o...

— După cum vezi. Glonțul i-a intrat în piept drept în inimă, măcar că eu mă gândeam numai s-o lovesc, unde s-o nimeri.

— Să împuști o gaie cu glonțul la înălțimea asta și încă în inimă! Strașnic ochitor ești, effendi! Dar, mă rog, unde ai învățat meșteșugul ăsta?

— La vânătoare.

— Atunci ai mai împușcat și în alte dăți astfel de păsări?

— Da. Păsări, urși, cai, bivoli sălbatici și multe alte dobitoace dăunătoare omului.

— Există de-astea în țara ta?

— Nu din toate..

— Și fiare sălbatice unde ai împușcat?

— În alte părți ale lumii.

— Ce facem acum cu gaia?

— O frigem diseară pentru cină dacă vom avea cu ce aprinde focul.

— O s-avem, fiindcă la Bir Aslan cresc tufe destule.

— Bine. Luați-o. E un bărbătuș și carnea lui e mai bună decât a femelei.

— Așa e. Văduva a zburat să-și jelească bărbatul până și-o găsi altul și o să-l uite. Allah se îngrijește de toate făpturile lui, până și de păsările cerului, dar mai ales de *Dijur el djiane** pe care le primește în fiecare an în rai după ce pleacă de la noi.

Credința aceasta e foarte răspândită în Egipt. Omul simplu nu știe că rândunelele trăiesc de obicei în Europa și se duc numai pe timpul iernii în țările calde. Deoarece pier primăvara fără ca el să știe unde, crede mai ales că aceste păsărele trăiesc numai pe lângă casa omului, că se duc să

* Pasărea paradisului — rândunica.

se cuibărească în raiul lui Allah și-i ciripesc rugăciunile drept-credincioșilor săi.

Caravana își văzu de drum și după câtva timp arabii zăriră dealuri și munți sterpi la răsărit și miazăzi de ei.

Străinul întoarse la un moment dat capul și văzu în urma lui la mare depărtare niște puncte negre, plutind parcă în aer. Scoase ocheanul din coburul șeii și se uită mai bine într-acolo. Îl puse apoi la loc și-l întrebă pe șeic:

— Drumul pe care suntem noi acum e străbătut des de caravane?

— Nu, răspunse arabul. Dacă o luam pe drumul caravanelor, făceam un ocol de vreo două zile.

— Așadar, nu poate fi vorba de-o caravană prin locurile acestea?

— Nu, mai ales că acum pe secetă n-ar avea de unde lua apă. Chiar și-a noastră e pe sfârșite; burdufurile sunt aproape goale.

— Dar vom găsi la Bir Aslan, nu e așa?

— Negreșit, effendi.

— Hm! Ciudat... zise străinul clătinând îngândurat capul.

— Ce e effendi, ce te pune pe gânduri? E ceva ce nu-ți place?

— Da. Spui că nu trec caravane pe aici și cu toate acestea vin niște călăreți în urma noastră.

— Nu se poate! Ar trebui să-i vedem.

— Nu e nevoie.

— Atunci ce te face să vorbești cu atâta siguranță?

— Fiindcă nici eu nu-i văd pe ei, ci numai urmele lor.

— Glumești, effendi.

— Defel, vorbesc foarte serios.

— Se poate să vadă cineva niște urme care nu există?

— Tu crezi că există numai urme întipărite în nisip, sunt însă și urme în văzduh.

— În văzduh? *Allah akbar* — Allah e mare; pentru el totul e cu putință, dar ca să ne îngăduie să vedem urme în văzduh, n-am mai auzit până acum... murmură arabul, uitându-se la străin ca la un om care nu e în toate mințile.

— Și totuși așa e. Urmele există, trebuie numai să ai ochi să le vezi. Ia adu-ți aminte de gaia pe care am împușcat-o adineauri.

— Ce-are a face gaia cu urmele?

— Chiar foarte mult. Așa e că-o văzuseși înainte de a-o fi împușcat eu?

— Da. Se ținea de azi-dimineață după noi. Când ne-am oprit să poposim, se tot rotea deasupra noastră, fiindcă, dacă nu găsește altceva de mâncat, se mulțumește cu ce rămâne de pe urma caravanelor.

— Aha, atunci recunoști și tu că unde se ațin păsări răpitoare trebuie să se afle o caravană?

— Da.

— Află atunci că în urma noastră plutește în văzduh o altă pereche de gaie la care s-a alăturat și gaia văduvită de soț. Uită-te îndărăt, îi vezi?

Șeicul întoarse capul și privi în sus.

— Da, îi văd, răspunse el.

— Înțelegi acum ce vreau să spun?

— Înțeleg, effendi.

— Şi cu toate acestea nu ne aflăm pe drumul caravanelor.

— Oamenii care vin s-au luat după urmele noastre, ca să nu se rătăcească.

— Toate caravanele au câte un *şech el djemali* şi alţi arabi care cunosc drumul.

— Se întâmplă câteodată şi unui bun *kabir** să greşească.

— Poate în pustiurile Saharei, nu însă la noi. Şeicul caravanei care vine în urmă nu se poate să nu cunoască bine drumul şi dacă s-a abătut din calea obişnuită şi s-a luat după noi, înseamnă că a făcut-o dinadins.

— Dinadins! Ce-ţi vine în gând, effendi! Nu cumva îţi închipui că oamenii aştia vor fi fiind . . .

Nu-i venea să sfârşească fraza.

— Ai unui *gum*** ? întregi străinul. Da, asta e părerea mea.

— *Allah kerihm* — Allah e milostiv! Nu se poate ce zici tu, effendi. Pe aici nu se află astfel de inşi.

— Atunci ce caută după noi?

— Vor fi urmărind şi ei acelaşi scop.

— Adică să scurteze din drum? Tot ce se poate.

— Chiar aşa trebuie să fie. Eu cunosc prea bine ţinutul şi ştiu că mă aflu tot aşa de sigur ca în sânul Profetului — binecuvântat fie de Allah!

Străinul îi aruncă o privire care nu-i plăcu şeicului.

---

* Călăuză.

** Jefuitori de caravane.

— Pentru ce te uiți așa la mine? îl întrebă el.
— Ca să-ți citesc în suflet.
— Și ce vezi în el? Adevărul, nu e așa?
— Nu!
— Allah! Atunci ce?
— Minciuna!

Arabul puse mâna pe plăselele pumnalului pe care-l purta la brâu.

— Îți dai tu seama ce-ai făcut acum? se răsti el. M-ai insultat și așa ceva nu poate trece cu vederea un om din neamul ben arabilor.

Expresia de pe chipul străinului se schimbă brusc. Părea că trăsăturile lui se înăspriseră dintr-odată. Un zâmbet îi flutură pe buze și zise pe un ton disprețuitor:

— Lasă cuțitul unde e. Nu-mi place să văd pe cineva cu mâna pe pumnal când vorbește de insultă. Dacă nu te astâmperi, vă împușc pe toți cât ai clipi.

Arabul luă mâna de pe plăselele cuțitului și răspunse fierbând de mânie:

— Pentru ce mă faci mincinos?

— Pentru că ești. Până acum suspectam caravana, dar acum mai mult pe tine.

— De ce?

— Vrei să știi? Bine; să-ți spun. Iei apărarea gumilor și cauți să-mi înlături bănuiala cu vorbe care n-au nici un rost.

— *Allah yah fedak* — Allah să te păzească, effendi, gândurile tale rătăcesc pe căi greșite. Ce-mi pasă mie de cine vine în urma noastră!

— Pare să-ți pese chiar foarte mult, altminteri n-ai căuta să-mi înlături bănuiala — după

cum ți-am spus — cu o minciună. Zici că ținutul e tot așa de sigur ca sânul Profetului?

— Da, fiindcă așa și e.

— Te înșeli, dacă tu crezi că nu cunosc ce e pe aici. Nu voi fi știind eu drumul — și nici n-am nevoie, pentru că mă pot îndruma după hartă și fără ajutorul tău — încolo cunosc tot, și chiar mai bine decât tine. În țara mea sunt cărți și poze despre toate noroadele de pe lume și din ele poți învăța multe. Și apoi, nu crede tu că Egiptul vostru îl cutreier pentru întâia oară. Aici, unde ne aflăm noi, a curs mult sânge omenesc. Prin locurile acestea s-au războit multe triburi de alé voastre: nuehrii, sillukii, denkașii, djurii și lanii, tuitcii, bahrii, eliabii și kietșii, abgalangii, agehrii, abugii și dongolii s-au încăierat aici și s-au măcelărit ca vitele — dacă nu s-or fi și mâncat între ei.

Arabul îl privea încremenit.

— Effendi, strigă el de pe cămila unde era cocoțat, știi tu toate astea... cunoști tu toate noroadele despre care vorbești?

— Mai bine decât tine. Și știu încă și mai mult, anume: pe unde colindăm noi acum, trece prin întunericul nopții *ghasuah** ca să scape de urmăririle pașei din Fashoda care vrea să stârpească pe acești negustori de carne vie. Mulți din bieții sclavi, negri și albi, au căzut istoviți în drum și i-au amuțit pe vecie cu o măciucă în cap sau cu un glonț în inimă.

Îi duc tocmai la Mokren el Bohur, îi descarcă din vapoare și corăbii ca pe vite, îi gonesc apoi

* Caravana de sclavi.

prin pustiu ca să-i vândă mai departe la Khartoum. Și locul acesta îl numești tu sânul Profetului? Se poate o minciună mai sfruntată ca asta?

Șeicul se uita întunecat în jos. Se vedea bătut dar nu vroia s-o mărturisească. De aceea bombăni după câtva timp:

— La ăștia nu mă gândeam, effendi. Ziceam că ești în siguranță printre noi. Să-ndrăznească numai cineva să se atingă de tine și-i arăt eu!

— Stai, nu te-nfierbânta așa. Știu eu ce trebuie și ce nu trebuie să cred. V-am tocmit să-mi duceți lucrurile pe cămilele voastre până la Fashoda; cât pentru ocrotire sau apărare, n-am nevoie eu de ea. Poate chiar să aveți voi mai multă trebuință de ocrotirea mea decât eu de a voastră.

— Noi?

— Da. Cunoști tu numărul negrilor silluk pe care ai voștri i-au răpit ca să-i vândă sclavi la Dar Fur? Știi tu ura de moarte care domnește între ei și voi? Ne aflăm acum pe meleagurile acestor negri; ce-ar fi să vă vadă și să tabere pe voi? Pentru ce ați ocolit drumul caravanelor și m-ați adus prin locuri neumblate? Să scurtezi calea, zici? Nu. Ca să nu vă întâlnească negrii, asta e. Și... poate că mai aveți și alt motiv.

— Care? întrebă arabul cu teamă, văzând că străinul îi ghicise planul.

— Ca să mă ucideți.

— *Allah, Wallah, Tallah!* Ce gânduri îți trec prin minte, effendi?

— Tu ești de vină. Ia gândește-te la caravana care ne urmărește. E poate a banditilor pustiului

care vrea să mă atace. Râvniți la avutul meu pe care nu-l puteți avea, atâta timp cât mă vedeți în viață. Prin ținutul vostru nu mă puteți omorî, fiindcă se știe la Cairo unde-am plecat și veți fi trași la răspundere. De aceea m-ați adus aici, pe căi neumblate, unde știți că dacă mi se va găsi cadavrul, veți putea arunca lesne vina pe negrii silluk și veți avea un folos îndoit: întâi avutul meu, și al doilea răzbunarea pe bieții negri nevinovați.

Vorbise calm, aproape prietenos, ca și când nici n-ar fi fost viața lui în joc. Poate tocmai de aceea cuvintele lui făcură o impresie extraordinară asupra arabilor. Nu cutezau să pună mâna pe arme. Ce erau rablele lor de puști cu cremene pe lângă ale lui!

Totuși trebuiau să facă și ei ceva ca să pară că sunt revoltați de insulta pe care le-o făcea învinuindu-i pe nedrept. Își opriră cămilele în loc și ziseră cu o indignare prefăcută că descarcă tot și se întorc acasă.

Străinul râse cu poftă.

— Asta n-o s-o faceți. Cum vreți să plecați fără apă? Trebuie neapărat să mergeți la Izvorul leului. De altminteri, dinadins nu v-am plătit înainte ci vă voi da ce ne-am învoit tocmai după ce vom ajunge la Fashoda. Cât privește bănuiala mea, v-am spus-o fățiș ca să vedeți că nu mi-e frică de nimeni. Am avut eu de-a face cu oameni mai șireți ca voi și nu mi s-a întâmplat nimic, după cum vedeți. Dacă bănuiala mea a fost nedreaptă, vă cer iertare și să uităm ce-a fost. Cum vom fi în Fashoda, voi pune să se taie o vită și vă dau carnea s-o împărțiți între voi, iar pe lângă plată,

mai căpătați și un bacșiș bun ca să cumpărați câte ceva pentru nevestele și fetele voastre.

Arabii știau prea bine că străinul nu va mai apuca ziua de mâine, de aceea, ca să-i înlăture bănuielile, se învoiră.

Străinul însă deveni prevăzător. În loc să călărească în capul convoiului, alături de șeic, cum făcuse până acum, rămase la coadă. Ei se prefăcură că nu bagă de seamă, dar seicul șopti la un moment dat unuia din tovarășii săi:

— Câinele ăsta de ghiaur e mai deștept decât bănuiam. Cunoaște toate ținuturile astea, pe toți care locuiesc pe aici și tot ce s-a petrecut între triburile noastre.

— Și a ghicit întocmai ce plănuim noi, adăugă celălalt. Lua-l-ar șeitan* de chică!

— Mai că-mi vine să i-o apuc eu înainte...

— Cine te oprește? Nu s-ar putea să rămână unul din noi în urmă și să-l împuște pe la spate?

— Încearcă! Ar fi și mai bine așa. Pentru ce să așteptăm până mâine ca să trebuie să împărțim prada cu Abu el Mot? Leșul îl lăsăm pe loc, ne ducem la Izvorul leului, umplem burdufurile cu apă și ne întoarcem peste noapte aici. Mâine vom fi departe și n-o să știe nimeni al cui glonț l-a culcat pe ghiaur la pământ.

— Să-l împușc eu?

— N-aș fi vrut să-l omorâm noi, dar fiindcă ne-a făcut de ocară, fie!

— Ce mi se dă în schimb?

— Lanțul de aur de la ceasul lui.

— Pe lângă împărțeala celorlalte lucruri?

---

* Dracul.

— Se înțelege.

— Bine. O să trag așa de aproape pe la spate, încât glonțul să-i iasă prin piept.

Își opri cămila în loc și descălecă. Se apucă să robotească la chinga șeii, ca și când i s-ar fi părut că s-a slăbit. Ceilalți o luară înainte. Străinul însă rămase lângă el și-i zise cu o dojană blândă și prietenoasă:

— Asta se face întotdeauna înainte de plecare, nu când ești pe drum ca să ne faci să zăbovim. Vezi de vino repede după noi, îndată ce vei isprăvi. Uite că pușca ta a rămas aproape sub burta cămilei și s-ar putea, doamne ferește! 'să se descarce. Dă-o mai bine-ncoa', să ți-o duc eu.

Întinse *metrec**-ul, îl vârî sub cureaua de care era legată pușca și o trase la el. Pe urmă își văzu iar de drum.

Arabul rămase uluit. Pușca i-o luase și pistol n-avea. Un atac cu pumnalul, de pe cămilă, era cu neputință.

— Să fi bănuit ceva ghiaurul acesta, fecior și nepot de diavol...? mormăi el înfuriat. Dar nu face nimic; în curând o să se înnopteze și n-o să poată vedea când trag. Tot îl omor eu înainte de-a apuca s-ajungă la Izvorul leului...

Gândul acesta îl liniști. Încălecă iar și porni după ceilalți. Când să treacă pe lângă străin, acesta îi întinse pușca zicând:

— Cremenea ți-e plesnită în mai multe locuri. Acum nu-ți mai folosește la nimic, dar o să-ți dau eu mâine dimineața alta, am vreo câteva în desagă.

---

* Băț lung cu care se îndeamnă cămilele la drum.

Era sigur că străinul deșurubase cremenea. Șeicul înțelese că planul lui fusèse ghicit și de data asta; ardea de nerăbdare să scape cât mai repede de ghiaur, fie că l-ar fi împușcat un altul, fie că l-ar fi doborât chiar el, cu mâna lui. Acesta însă părea nepăsător, deși își ținea una din puști pregătită și urmărea cu încordare fiecare mișcare a tovarășilor săi de drum.

Treceau acum printr-un ținut deluros. Un lanț de dealuri mărunte, mai mult movile decât dealuri, schimba nițel monotonia priveliștei.

Pe urmă ieșiră iar la șes. Fire subțiri de iarbă, pârlite de arșiță. Soarele se lăsa tot mai mult la asfințit. Șeicul își opri deodată cămila și strigă cu glas răsunător:

— *Haï es sala* — sculați la rugăciune! Soarele apune în marea de nisip și timpul *moghreb*-ului* a sosit.

Toți descălecară și-și făcură rugăciunea după ceremonialul obișnuit. Mahomedanul se roagă de cinci ori pe zi și fiecare din rugăciuni își are un nume special. Aceea de la răsăritul soarelui se

* Rugăciunea de la asfințitul soarelui.

numește *el fagr*; de la-amiază — *el deghri*; după trei ceasuri vine *el asr;* la apusul soarelui — *moghreb*, iar la un ceas după aceea — *el așia*, ultima.

După ce sfârșiră, încălecară iar și porniră mai departe. Străinul rămăsese în șa în timp ce arabii își făceau rugăciunea și se uita oarecum îngrijorat în jurul său. Noaptea se lasă repede în regiunile acelea și aproape imediat după apusul soarelui.

Nu merseră mult și văzură venind dinspre nord un mic grup de călăreți. Era o *djelaba* — caravană de negustori — și încă una din cele mai sărăcăcioase. Călăreau pe niște prăpădiți de măgari, numai piele și os. Caravana nu se asemăna nici pe departe cu falnicele caravane din sute de cămile care leagă statele Mediteranei cu întinsele oaze ale Saharei; era o adevărată *djelaba* sudaneză care-ți inspiră de obicei milă. Aceste caravane sunt cam astfel alcătuite:

Sudanezului nu-i place să muncească. Îndată ce a reușit să-și pună de-o parte ceva parale, se face negustor. Pentru meseria asta, care i se pare lui mai frumoasă ca oricare alta, îi trebuie mai întâi de toate un măgar care nu înghite decât o parte din capital. Pe urmă are nevoie de doi *gurabi*, desagi de piele în care să-și bage marfa.

Aceasta trebuie să fie ceva ce se caută mai mult pe acolo și să-l facă pe negustor milionar. Cumpără deci întâi o cantitate de *khol* — în mici bastonașe înfășurate în hârtie. Cu negreala *kholului* își mânjește sudanezul chipul ca să-i lucească bine fața și să-l facă mai frumos. În afară de *khol*, bulgări de sare, căci sarea e ceva rar pe la ei și se plătește bine; bolduri și alte mărunți-

șuri. Cel mai important însă sunt câțiva coți de stambă colorată.

Ca să-și apere avutul și propria lui viață, negustorul își cumpără cine știe ce armă „grozavă", vreo sabie tocită, sau o pușcă ruginită care nu ia foc nici măcar dacă ai vârî-o plină de pulbere în soba încinsă.

Negreșit că armele acestea sunt mândria negustorului, dar nu le ia niciodată în serios. Intenția lui e să sperie cu ele numai pe hoț; dacă vede, însă, că n-ajută, se lasă păgubaș și o ia la fugă de-i sfârâie călcâiele.

În sfârșit, toate pregătirile fiind făcute, poate să înceapă negustoria. Ca să pornească singur în lumea largă și rea, nici nu se gândește. Își caută tovarăși ca și el, se găsesc repede șase, șapte, uneori chiar zece, și viitorii milionari, după ce-au pus desagii pe măgari, pleacă întru împlinirea visului lor. *Djelabi*-ul ia cu el o măciucă zdravănă ca să aibă cu ce îndemna pe îndărătnicul său animal de drum, leagă cu o curea sabia sau pușca de-a curmezișul pe șa și „caravana" se pune în mișcare, însoțită o bucată de drum de toate neamurile și prietenii negustorilor în goana după milioane.

Într-adevăr, unii se întorc acasă pricopsiți, după mulți ani; altora însă li se pierde urma și nu se știe ce s-a ales de ei.

O astfel de caravană era aceea care se apropia acum de ei.

Arabilor nu le convenea defel, dar străinul era cât se poate de mulțumit de întâmplarea aceasta. Ieși înaintea caravanei și strigă cu bucurie:

— Încotro, oameni buni? Soarele a asfinţit şi noaptea se lasă repede. Nu vreţi să poposiţi la un loc cu noi?

Caravana era alcătuită din oameni prost îmbrăcaţi. Unii n-aveau decât un şorţuleţ de piele dinainte şi făceau parte din diferite rase. Se aflau şi câţiva negri printre ei. În cap venea un omuleţ costeliv, cu faţa ciupită de vărsat, cu vreo câteva fire rare de mustaţă. Altă îmbrăcăminte n-avea în afara unei perechi de pantaloni; în spate îi atârna o puşcă imensă agăţată de curea; capul gol şi o claie de păr bălan care-i cădea pe umeri. El fu acela care răspunse la îmbierea prietenoasă a străinului.

— Venim de la Dar Takala şi ne ducem la Fashoda; diseară vrem să poposim la Izvorul leului. Dar dumneavoastră?

— Tot aşa avem şi noi de gând. Putem deci face drumul împreună.

— Vai de mine, stăpâne, cum putem să îndrăznim? O să ne facem lagărul cât mai la o parte de voi. Îngăduie-ne numai să ne adăpăm caii şi să ne potolim setea.

— Toţi oamenii sunt deopotrivă în faţa lui Dumnezeu. Veţi rămâne cu noi, aşa doresc eu.

Totuşi omului nu-i venea să creadă.

— Glumeşti, stăpâne...

— Nicidecum. Vorbesc foarte serios. Sunt chiar bucuros de tovărăşia voastră.

— Şi oamenii tăi?

— De ce n-ar fi?

— Văd că sunteţi beni arab. Aş putea afla din care trib?

— Din al homrilor.

— *Allah kerihm* — Dumnezeu e milostiv. Îngăduie-ne să plecăm.

— De ce?

— Fiindcă nu avem încredere în voi.

Negustorul îl lua și pe el drept un homr, ba încă drept conducătorul lor și era într-adevăr o îndrăzneală din partea lui să-și spună pe față părerea.

— Ne iei drept tâlhari? îl întreabă europeanul.

— Homrii sunt vrăjmașii sillukilor pe al căror ținut ne aflăm, zise negustorul, ocolind răspunsul. S-ar putea isca vreo încăierare și suntem bucuroși să nu fim de față.

— Pari să fii cam fricos. Cum te cheamă?

Omulețul se înălță în șa și răspunse cam înțepat:

— Dacă sunt ori nu fricos, nu e treaba ta. Și dacă vrei să știi cum mă cheamă, descalecă și poftește încoace să-ți spun.

Sări de pe măgar, aruncă arma sa și trase pumnalul de la brâu.

Homrii o luaseră înainte, așa că rămăsese numai el singur cu străinii. Unul din ei, mărunțel ca și celălalt, se temu, pesemne, să nu se isce vreo gâlceavă, căci zise împăciuitor:

— Iartă și tu, stăpâne. Omul acesta, pe cât îl vezi de mic pe atât îi e de mare gura, măcar că e prost și nătâng. Noi îi zicem când *Ibn el djidri**, când *Abu el hadașt șarin***, ăsta e numele lui — dacă vrei să-l știi.

— Pentru ce l-ați poreclit așa?

---

* Fiul-ciupiturilor-de-vărsat.

** Tatăl-celor-unsprezece-fire-de-păr.

— Fiindcă n-are decât unsprezece fire de mustață, șase în partea dreaptă a buzei și cinci în cea stângă.

E mândru de ele nevoie mare, și le îngrijește parc-ar fi cine știe ce podoabă de preț.

Omul încerca să dea o întorsătură glumeață lucrurilor, dar nu o nimerise, căci celălalt omuleț se făcu foc și pară.

— Tu să taci, tată al prostiei! se răsti el. Mustața mea e mai de preț decât toată pleava din capul tău. Nu eu, ci tu ai gura mare. Te lauzi mereu cu obârșia ta, dar nimeni nu-ți crede lăudăroșenia.

Insulta îl scoase acum și pe celălalt din sărite.

— Cum, ce-ai spus? Obârșia mea! Ce se potrivește numele meu cu numele tău! Apoi întorcându-se spre străin îi zise: Stăpâne, îngăduie-mi să-ți spun cine sunt. Mă cheamă Hagi Ali ben Hagi Ishak al Faresi ibn Hagi Otaiba abu 'l Așer ben Hagi Marwan Omar el Gandesi Hafid Iakub Abd'Allah el Sandșaki.

Cu cât e mai lung un nume, cu atât arabul e mai mândru de el. Mândria lui e să se tragă din oameni de seamă, de aceea își adaugă la numele lui pe ale strămoșilor săi, până la a treia și a patra generație.

— Așadar, te cheamă Hagi Ali? întrebă Tatăl-celor-patru-ochi.

— Da.

— Și pe tatăl tău l-a chemat Hagi Ishak al Faresi?

— Da. L-ai cunoscut și tu?

— Nu. Bunicul tău se numea Hagi Otaiba abu'l Așcr?

— Chiar așa. De el vei fi auzit?

— Nici. Și pe străbunicul tău îl chema Hagi Marwan Omar el Gandesi, nu?

— Da.

— Și acesta era strănepotul și urmașul lui Jacub Abd' Allah el Șandjaki, stegarul?

— Așa e. Purta steagul profetului la luptă.

— Numele ăsta l-am citit într-adevăr într-o carte. Iacub Abd' Allah a fost un războinic viteaz.

— Un erou, asta a fost! zise cu mândrie Ali.

— O fi, dar nu ți-e strămoș cum nu mi-e mie! interveni întâiul omuleț.

— Iar începi! Voi fi știind eu mai bine din cine mă trag, decât știi tu.

— Și tot pe nedrept îți spui Hagi Ali. Numai cine a fost în pelerinaj la Mecca își poate zice Hagi și ție nu ți-a călcat piciorul în viața ta acolo.

— Nici al tău!

— Nici, dar eu nu mă laud ca tine.

— Ar fi și greu să te lauzi cu așa ceva fiindcă ești creștin și creștinii n-au voie să intre în Mecca. Cum îi prind, îi omoară musulmanii.

— Ce, ești creștin? întreabă străinul cu mirare pe omuleț.

— Da, stăpâne, și nici nu mă feresc s-o spun. Cine își tăgăduiește legea, face un mare păcat. Creștin m-am născut și creștin o să mor.

Până atunci străinul ascultase înveselit la cearta lor. Ai fi zis că sunt gata să se încaiere, deși păreau să fie cei mai buni prieteni. Acum însă deveni

serios și zise convins de cuvintele pe care le spunea :

— Foarte bine faci. Nimeni să nu-și nege credința. Ar fi să păcătuiască împotriva Sfântului Duh — cum scrie în *Kitab el mukkadas**.

— De unde știi tu? Cunoști și tu *Cartea sfântă*?

— Nițel.

— Și tu, ca musulman, mă sfătuiești să țin la legea mea?

— Nu sunt musulman, ci creștin ca și tine.

— Pesemne copt**?

— Te înșeli. Nu sunt nici copt și nici măcar homr și nici arab. Eu sunt european.

— Dumnezeule, este posibil? Și eu, și eu sunt!

— Din ce țară?

— Din Ungaria. Sunt maghiar. Și...

— O să-mi spui mai târziu. Acum trebuie să mă grăbesc să-i ajung din urmă pe arabii mei. Am motive serioase să nu am încredere în ei. Sper că de data asta nu mai ai nimic de zis dacă vă ofer să poposim peste noapte în același lagăr.

— Vai de mine! Sunt chiar foarte bucuros. Vom putea vorbi despre țările noastre îndepărtate. Să ne grăbim s-ajungem cât mai repede la Izvorul leului.

După un sfert de ceas amândouă caravanele înaintau în tăcere prin pustiul peste care se lăsase o noapte înstelată fără lună.

---

* Cartea sfântă, *Biblia*.

** Nume dat, după creștinare, populației indigene a Egiptului, care a constituit o biserică aparte, cu un număr restrâns de adepți.

— Se zărește izvorul, zise deodată ungurul. Peste cinci minute ajungem la ea.

— Taci! se răsti șeicul la el. Te-a poftit cineva să mergi cu noi?

— Nu-mi trebuie invitația ta, ne ducem și fără ea.

— Dacă-ți îngăduim noi.

— Nici de îngăduiala voastră n-am nevoie. Izvorul e pentru toată lumea, și în afară de asta, vă aflați pe pământ dușman.

— *Allah iharkilik* — arde-te-ar focul lui Allah! mormăi șeicul, apoi tăcu.

Negustorul părea să nu fie fricos din fire, și de când aflase că străinul — pe care-l luase la început drept un conducător mahomedan — e creștin ca și el, nu se mai sinchisea de spusele unui arab.

3. LA IZVORUL LEULUI

Caravana ajunse la poalele stâncii unde se afla izvorul. Nu era un izvor propriu-zis, și nici o apă curgătoare, ci un fel de iaz înconjurat de tufe dese de mimoză, alimentat de-o vână de apă ascunsă-n pământ.

Descălecară. Pe când unii se apucară să-și adape vitele, alții se duseră s-adune vreascuri pentru foc. După ce-l aprinseră, homrii se așezară astfel în jurul lui, ca să nu mai rămână loc pentru ceilalți.

Ungurul nu zise nimic, ci adună alte vreascuri, făcu și el alt foc de partea cealaltă a iazului și strigă străinului:

— Acu' hotărăște-te cu cine vrei să stai, cu ei ori cu noi?

— Cu voi, răspunse acesta. Luați din geanta șeii ce găsiți de-alé mâncării. Sunteți oaspeții mei. Mâncați tot ce se află în ea, fiindcă tot nu-mi mai trebuie; mâine vom fi în Fashoda.

— Așa crede el! șopti șeicul oamenilor săi. Nu știe că încă înainte de a se lumina de ziuă se va zvârcoli în focul gheenei. Barem să se satură bine înainte de a muri...

În vreme ce toți se pregăteau de masă, străinul se apucă să cerceteze împrejurimile iazului. Delușorul din spatele lui era singurul din întreaga întindere care îi înconjura. Iarba era fragedă și deasă, datorită apei care umezea pământul. La apus și miazănoapte nu se afla nici urmă de tufă, dar spre miazăzi și răsărit, unde se afla heleșteul, mimozele se întindeau până mai sus pe stânca stearpă și ceva mai departe pe șes.

Nu se vedea nici o făptură omenească și împrejurimea părea să fie pustie, doar dacă nu va fi venind peste noapte stafia Stăpânului-cu-capul-mare, otrăvit aici, să-și facă mendrele prin partea locului.

Când străinul se întoarse la iaz, vitele erau adăpate și păsteau cu nesaț mlădițe fragede de mimoză. Își duse bagajul la focul aprins de ungur și se așeză cu spatele spre deal ca să poată avea vederea liberă.

Ungurul desfăcuse desaga și scosese merindele din ea. Găsi niște bibilici împușcate de cu ziuă de Tatăl-celor-patru-ochi, pe care le dădu celor-lalți să le curețe, le puseră apoi într-o frigare și, în vreme ce bibilicile se frigeau, întrebă pe străin:

— Vrei să-mi spui acum din ce țară ești, stăpâne?

— O să afli îndată. Spune-mi însă tu mai întâi din ce parte a Ungariei ești?

— Sunt maghiar din Nagy-Mihály, lângă Ungvár.

— Păi atunci nu ești ungur, ci slovac.

— Așa e, dar fiindcă m-am născut în Ungaria, zic că sunt ungur. Cunoști tu locurile acelea?

— Da. Prin multe părți ale lumii am umblat și am nimerit odată și pe acolo. Și de unde până unde ai răsărit în Africa?

— M-a adus stăpânu-meu.

— Cine era?

— Mathias Wagner.

— Am auzit de el. Știu că a colindat Egiptul, Arabia și Abisinia; l-a însoțit pe ducele de Gotha, mai pe urmă a cutreierat Sudanul și a murit acum un an la Khartoum — dacă nu mă-nșel?

— Da, stăpâne, așa e. Văd că-i cunoști toate călătoriile pe care le-a făcut. Ultima dată am fost cu el la Kordofan ca să cumpărăm pene de struț. După ce ne-am întors de acolo, bietul meu stăpân a murit și am rămas singur. S-a ales praful de agoniseala mea. Mi-a mers din ce în ce mai rău până ce am fost nevoit să mă fac ce vezi acum. Un om, un măgăruș și două desăgi cu marfă.

— Și merge treaba?

— De mers ar merge; am început acum o jumătate de an cu șase lire și ce am acum în desăgi face vreo treizeci. Vizir n-o să ajung, fii pe pace!

— Ar fi trebuit să-ți dea și nițică minte Allah pentru asta, zise celălalt negustor râzând.

— Tu să taci, *Abu Dihk*!* se răsti slovacul. Mie mi-a dat Allah destulă minte, pe când ție nici atât cât să ajungi hamal, cu toată obârșia ta închipuită.

---

* Tatăl-râsului.

— Ba e adevărată, așa să știi. În vinele mele curge sângele stegarului Profetului. Vrei să-ți spun încă o dată cum mă cheamă?

— Să nu te-aud că te pocnesc! Ți-ai spus numele de atâtea ori, că-l știu pe dinafară și copiii Sudanului, cât e el de mare.

— De ce să nu-l știe dacă e atât de vestit? Dar pe tine cum te cheamă, la o adică? Am uitat!

— Uszkár.

— Cum vine cuvântul pe arăbește?

— *Kelb.**

— Urât nume! Și pe tată-tău cum îl cheamă?

— Tot așa.

— Dar pe bunicu-tău?

— La fel.

— Și pe strămoșii tăi?

— Ca și pe ceilalți.

— Allah, ce nume sunt astea? Kelb ben Kelb Ibn Kelb Hafid Kelb, Kelb și iar Kelb! Mare minune că nu latri în loc să vorbești. I-auzi-l pe-al meu: Ḥagi Ali ben Hagi Ishac el Faresi ibn Otaiba abu...

— Taci, taci, taci! strigă slovacul întinzând mâinile ca și cum ar fi vrut să se apere de ceva. Să nu-l mai aud că mă găsește damblaua. Ce se potrivește numele tău lung cât toate zilele cu peripețiile prin care am trecut eu în viața mea? Tu l-ai moștenit din tată-n fiu și n-ai nici un merit, pe când eu ce știu, am învățat singur. Află că, așa cum mă vezi, cunosc și limba tuturor înțelepciunilor, adică latina. Auzi? Am învățat-o de la bietul stăpânu-meu, Dumnezeu să-l ierte.

---

* Câine.

— Şi eu, strigă celălalt, care începuse să se înfierbânte de-a binelea, cunosc toate ţările şi noroadele de pe lume, toate oraşele şi ţările de pe suprafaţa pământului şi pot să ţi le spun pe nume.

— Asta e geografie — calul tău de bătaie. Dar tare-aş vrea să ştiu de unde le-ai învăţat.

— De la un unchi al meu care s-a mutat de la Stambul în ţara nemţilor, la Lipsca, unde a vândut ani de-a rândul miere albă la un colţ de stradă. După ce s-a îmbogăţit, s-a întors acasă să mă înveţe şi pe mine ce ştia. După ce-am isprăvit de învăţat, m-am dus ca soldat în Egipt şi de-acolo am ajuns în Sudan.

— O, tu, Tată-al-râsului! izbucni slovacul în hohote. Şi vrei să spui că unchiul tău, care vindea miere în ţara nemţească, te-a învăţat şi latineşte?

— Tot, tot, m-a învăţat! Numai Allah ştie milioanele de ţări care-mi mişună mie în cap, pe când tu nu ştii nimic, nimic nu ştii.

Tu nu eşti altceva decât Fiul-ciupiturilor-de-vărsat şi Tatăl-celor-unsprezece-fire-de-păr. Ai auzit cine sunt eu, cum îndrăzneşti să-mi spui Tatăl-râsului, păcătosule!

Păreau amândoi înfuriaţi şi-şi bălăcăreau pe faţă defectele lor fizice. Poreclele care li se dăduseră li se potriveau într-adevăr. Ciupiturile de vărsat erau atât de dese de te speriau şi era o adevărată minune că mai rămăsese loc să crească firele cele puţine de mustaţă. Nu e vorbă, erau ele mai mult de unsprezece, dar nici de treizeci nu treceau. Şi-apoi, atât de îndepărtate una de alta şi atât de neregulate, încât numai a podoabă nu semănau,

Totuși slovacul era foarte mândru de ele, căci în fiecare moment le răsucea vrând să le dea aparența unei adevărate mustăți ungurești.

Cât despre Tatăl-râsului, acesta suferea de-o boală care îi contracta fața în așa fel, mai ales când se enerva, încât o schimonosea grozav și-ți făcea impresia că Ali se prăpădește de râs.

— Și cu toate laudele tale că nu e țară și oraș să nu-l cunoști, îi zise slovacul, sunt sigur că nu pricepi o vorbă latinească. Dar tu, stăpâne? întrebă el apoi pe străin.

— Așa nițel... răspunse acesta zâmbind.

— Unde-ai învățat? Nu cumva la un colț de stradă vânzând miere?

— Nu, ci de la profesorii mei.

— Zău? Atunci ai umblat la școală?

— Da.

— Și ce-ai studiat?

— Medicina.

— Nu mai spune! La ce școală?

— La o universitate germană unde am fost timp de trei ani și profesor.

— În ce țară?

— În Germania și...

— Ce face, în Germania? înseamnă că ești german, strigă omulețul și sări drept în picioare. Păi atunci putem vorbi nemțește, fiindcă știu această limbă. Allah! Un *ra-is et-tibb** ! Cum de n-am priceput numaidecât! Și cu ochii lucitori de bucurie, slovacul urmă într-o germană stricată: Tata la mine fost musica... muzicant...

---

* Doctor în medicină.

— Din ce instrument cânta? întrebă medicul, abia putându-și stăpâni râsul.

— Cânt, cânt la clarinet.

— Și dumneata de ce nu ai învățat să cânți la clarinet?

— Gur mare, prea gur mare.

— Dar, de fapt, care e numele dumitale?

— Mă numesc Uszkár István.

— Asta ar veni în germană Stephan Pudel*, deoarece, întâmplător, cunosc acest cuvânt. Un nume nepotrivit, chiar urât, într-o țară musulmană, pentru că aici cuvântul câine este considerat ca cea mai mare ocară. N-ar fi trebuit să le traduci tovarășilor dumitale de drum cuvântul.

— Aveți dreptate. Dar dumneavoastră, domnule doctor, cum vă numiți?

— Eu mă numesc Emil Schwarz și mă aflu aici pentru a studia fauna și flora acestei țări și ca să duc, pe cât posibil, cât mai multe exemplare din ele acasă.

— Bine zice, pan doctore. Eu schimb nume dacă pan doctore ia pe mine slugă... Dai la drac negustorie... nu mai vrea djelabi, eu merge cu pan doctore.

— Să vedem, poate că...

Brusc își curmă vorba. Din depărtare se auzi un muget care-i făcu pe toți să se înfioare.

— Ce-a fost asta? întrebă Schwarz în limba arabă pe djelabi. Tunet nu e, fiindcă nu e timpul furtunilor...

---

* Câine cu părul creț, flocos.

— N-a fost tunet, răspunse slovacul în aceeași limbă, pe care o vorbea destul de bine. E *aslan**, stăpânul turmelor.

— Un leu? Există deci lei pe-aici?

— Așa se pare, și o să ne pomenim acum cu Stăpânul-cu-capul-mare, fiindcă a zărit focurile noastre.

— Atât de devreme? Credeam că nu-și părăsește culcușul decât după miezul nopții.

— Când e flămând pleacă și mai devreme după pradă.

Vorbiseră cu glas tare. Șeicul se apropie de ei și le zise în șoaptă, tremurând de frică:

— Pentru Dumnezeu, vorbiți mai încet că ne aude și dacă vine-ncoace, suntem pierduți... I-auziți!

De astă dată mugetul se deslușea bine. Cămilele începură să tremure și măgarii se înghesuiră unii într-alții.

— Așadar, e leul, zise Emil Schwarz mai mult pentru sine. În sfârșit îi aud iar glasul în pustiu...

— Până acum nu încă. Deocamdată mârâie. O să vezi mai târziu ce poate.

— L-ai mai auzit și-n alte dăți?

— Ba l-am și văzut chiar de multe ori.

— Fără să te atace?

— Nu s-a atins niciodată de mine. Există și printre lei mulți lași și prea puțini mândri și îndrăzneți. Cei lași vin tiptil și-și atacă prada pe furiș, așa că de-abia la ziuă bagi de seamă moartea sau dispariția victimei. Un leu îndrăzneț și mândru nu se sfiește să-și anunțe în gura mare

* Leu.

apariția. Cutează să spună că-i e foame și a pornit să-și potolească foamea.

— Probabil că tocmai cu unul dintr-aceștia avem acum de-a face.

— Așa cred și eu. Când va rage iar, ne vom putea da seama dacă vine încoace sau se duce în altă parte.

Se auzi pentru a treia oară glasul leului: pe jumătate mârâia, pe jumătate răgea. Glasul venea din depărtare. Homr-arabii veniseră și ei pe lângă noi. Le era frică.

— Vine, vine drept încoace... murmură șeicul cu glasul răgușit de spaimă.

— Vezi că te-ai înșelat când spuneai că nu mai sunt lei la izvor?

— De unde era să știu? Pesemne că sunt numai câteva zile de când se ține pe-aici. Dacă veneam peste zi, am fi văzut urmele labelor lui în nisip. Izvorul e adăpătoarea, fiindcă de aici până la râu nu e altă apă, nici stătătoare, nici curgătoare.

— Atunci își are sălașul pe câmpie?

— Nu, stăpâne. La trei sferturi de ceas de aici, e un labirint de stânci; de acolo venea răgetul. Se apropie încet fiindcă se cam teme de foc, dar peste o jumătate de ceas o să-și dea ocol lagărului.

— Ca să-și aleagă prada?

— Cu siguranță, effendi. Ne-a înștiințat fățiș și o să se țină de cuvânt. Să plecăm repede, cât mai e timp.

— Adică să fugim, noi, paisprezece oameni, de frica unei pisici?

— Effendi, nu e o pisică...

— Ba e, numai că mai mare decât celelalte. Cine vrea să fugă, n-are decât, cămilele însă rămân aici, le-am închiriat și am dreptul să le opresc.

— Dacă-mi sfâșie vreuna din ele...

— Ți-o plătesc.

— Poate mă sfâșie chiar pe mine...

— Nu face nimic, bucură-te că ajungi mai curând în paradisul lui Allah.

— Eu mă duc... mie nu mi s-a urât încă cu viața...

— N-ai decât să pleci. Gândește-te însă că îndepărtându-te de foc — și știi că leul se teme de el — te expui la o primejdie și mai mare. Nu vei putea vedea fiara prin întuneric și o să se năpustească asupra ta fără măcar s-o fi simțit.

— Allah, Allah! Atunci să stăm liniștiți aici și s-așteptăm pe care din noi o s-aleagă?

— N-o să aleagă pe nimeni, fiindcă am de gând să-l împușc mai înainte.

— Tu? Nimeni n-o să-ți dea ajutor.

— Nici n-am nevoie.

— Cum adică, vrei să te iei singur la luptă cu el? Effendi, ești nebun, pesemne!

— Nu sunt nebun deloc. Am ucis eu fiare și mai grozave. O să-i spun și ăstuia o vorbă dulce.

Se auzi iar glasul leului. Nu mai era mârâit, nici răget, ci un fel de urlet scurt care făcu să li se zburlească părul de groază.

— Se apropie... a și făcut jumătate din drum... se tânguia șeicul. Peste un sfert de ceas e aici. Cămilele... Săracele cămilele mele!...

— Nu te mai boci ca o muiere, să ne pregătim de luptă. Trebuie să-l facem să se îndrepte spre locul unde-l voi aștepta eu. Prin apă n-o să treacă, deci vine sau din stânga, sau din dreapta.

Răspândiți focul și aruncați vreascuri cât mai multe ca să se înalțe flăcările, pe urmă pitiți-vă, dacă vreți, după bagaje.

— Și tu, stăpâne? întrebă slovacul.

— Eu trec de partea cealaltă a iazului, sting focul și stau la pândă.

— Singur?

— Da. N-am trebuință de ajutorul nimănui.

Emil Schwarz dădea ordine și comanda cu liniștea unui ofițer înainte de luptă.

Arabii și djelabii se grăbiră să întețească focul și să lege cămilele și măgarii ca să n-o ia la fugă, pe urmă se înghesuiră toți pe după bagaje, lângă peretele stâncii. Numai slovacul și Ali rămaseră lângă medic, ajutând la stingerea focului.

Tocmai isprăviseră când se auzi iar răgetul leului, de astă dată aproape de tot și atât de grozav încât părea că pământul se cutremură sub picioarele lor.

Era adevăratul strigăt de luptă al regelui animalelor și Emil înțelese acum de ce arabii îl numesc Abu Rad — Tatăl-tunetului.

— E cel mult la o mie de pași de noi, murmură șeicul. *Allah il Allah, we Muhmmed rassul Allah!* Ziceți în șoaptă sfânta *Fathha*, pe urmă cu glas tare sura „sfâșierei", care e a șaizeci și-patra din *Coran*. Dihania va ocoli cinci-șase minute lagărul, pe urmă se va năpusti asupra noastră...

Cămilele tremurau și gemeau de spaimă. Zăceau lipite una de alta pe pământ, cu gâtul întins. Măgarii zvârleau și căutau să-și rupă legăturile ca s-o ia la fugă.

Doctorul pusese mâna pe pușca lui cu tragere lungă, slovacul pe o flintă ruginită și Ali ținea o suliță lungă, singura armă pe care o avea.

— Dați-vă îndărăt! le șopti Emil.

— N-o să poți singur, stăpâne, murmură slovacul.

— Nu-mi duce tu grija, am întâmpinat eu în viața mea primejdii și mai mari, răspunse germanul.

— Se prea poate, dar vezi că am prins dragoste de tine și nu mă-ndur să te las singur.

— Cu rabla aia a ta, nu mi-ai putea fi de nici un folos, dragul meu.

— Te înșeli, stăpâne. E un *katil elfil** și glonțul trece dintr-o parte în cealaltă prin trupul leului. Lasă-mă, rogu-te, să rămân.

— Deși cu glas rugător, tonul cu care slovacul spusese aceste cuvinte era atât de hotărât, încât Emil înțelese că omulețul acela curajos nu se va lăsa convins. Momentul decisiv se apropia, nu era timp de pierdut cu vorbe de prisos.

— Bine, fie! Stai lângă mine dar să nu tragi până nu voi slobozi eu două gloanțe, ai auzit?

— Am auzit, stăpâne, așa o să fac.

Germanul își mai cercetă bine încă o dată pușca, înaintă zece pași și se întinse la pământ, sprijini cotul stâng ca să aibă de ce-și rezema

* Ucigător de elefanți.

arma și așteptă. Slovacul făcu același lucru. Auziră în spatele lor un foșnet. Se uitară într-acolo și văzură pe Ali, Tatăl-râsului, în genunchi cu sulița înfiptă cu coada în pământ, dar atât de adânc încât chiar repezindu-se cineva cu putere asupra ei n-ar fi putut s-o dea jos.

— Tu ce mai vrei? îl întrebă Emil răstit.

— Păi... m-am gândit că dacă nu reușiți să-l omorâți dintr-o dată, o să sară prin aer spre voi. Fugiți repede și eu îl prind în suliță ca într-o frigare.

Doctorul vru să spună ceva, dar se auzi răgetul leului. Era parcă și mai înfiorător ca până atunci. Fiara nu era decât la cel mult o sută de pași.

Cel mai temerar vânător s-ar fi îngrozit, știut e însă că momentul hotărâtor ascute mintea și face pe omul curajos mai liniștit ca oricând.

— Ți-e frică? întrebă slovacul.

— Mie? exclamă Schwarz cu dispreț.

— Nici mie. Să poftească.

În spatele lor era flagărul. Cu siguranță că leul se va feri să se apropie de foc. La stânga era iazul și la dreapta stânca. Între ele se afla un spațiu de cel mult doi metri și la mijloc ei trei.

Dacă presupunerile lor se adevereau, nu se putea ca leul să nu treacă pe lângă ei sau deasupra lor.

Deodată răgetul se auzi dincolo de iaz, la vreo douăzeci de pași de unde se aflau germanul, slovacul și Ali.

— Acum e acum! șopti slovacul.

Primejdia le agerea privirea. Auzul nu le mai folosea la nimic căci șeicul începu să spună cu glas tare sura din *Coran*:

— „În numele Atotmilostivului. Când cerul își sfâșie bolta din porunca stăpânului, când pământul se cască și aruncă afară ce se află în adâncul lui, trudește-te, omule, să ajungi până la Stăpânul tău..."

Și în vreme ce se jelea el așa, lui Emil îi venea să-l pocnească în cap ca să-l amuțească pentru totdeauna. Bocetele lui nu-i îngăduiau să audă pașii leului, ceea ce le-ar fi putut fi pierzania.

Acum era vorba să-și încordeze și mai mult privirea. Dar nu ochii fură aceia care văzură mai întâi pe puternicul lor dușman ci mirosul îi convinse că sosise clipa hotărâtoare. Mirosul acela tare și pătrunzător al fiarelor de pradă umplu deodată aerul și... din tufiș apăru leul, mândru și maiestuos ca un stăpânitor conștient de puterea sa.

Ochii lui fosforescenți cercetară malul helești-teului. Deodată fixară cele trei trupuri nemișcate. Tresări și se lăsă la pământ ca să nu-și expună pieptul dușmanului, pe urmă îi privi cu dispreț.

Emil Schwarz simți parcă un fior de gheață în șira spinării, reuși totuși să-și impună voința ca și în alte dăți asemănătoare.

Dacă leul nu se repede imediat asupra dușmanului, se așază jos, pe labele dinapoi întinzând pe cele dinainte, închide apoi ochii și-l privește printre gene. Odată ce s-a hotărât la atac, își saltă nițel partea posterioară a trupului ca să-și încordeze mușchii, ridică încetul cu încetul pleoa-

pele și când ochii încep să i se rotească în cap, ca două roți de foc, face saltul decisiv.

Vânătorul trebuie să țintească ochiul, și cu puțin înainte de a se repezi leul, să apese pe trăgaci. Lovită în creier, fiara mai face un salt și în clipa celui de-al doilea salt, pe când e încă în aer, al doilea glonț, tras în inimă, o culcă la pământ. Totuși, vânătorul să se arunce cu mare repeziciune la o parte, altminteri ar putea fi strivit sau sfâșiat de labele leului în agonie.

Dar leul părea că nu se gândește deocamdată la atac. Ținea ochii deschiși și se uita cu mirare la ei, ca și când s-ar fi întrebat ce fel de făpturi or fi acelea pe care le avea înaintea lui.

Doctorul se gândi să se folosească de prilej. Îndreptă țeava puștii spre capul fiarei și ținti lumina ochiului. Leul păru însă că-i înțelege gândul căci coborî pleoapele mârâind.

Trecu o bucată de vreme până să le ridice iar, dar de data asta foarte puțin. Totuși luceau ca două globuri verzi de foc.

La lumina stelelor, îl puteau vedea deslușit. Stătea lungit pe pământ, cu capul pe labele dinainte și coada întinsă. Schwarz înțelese că trebuie să aștepte până ce leul va deschide de tot ochii și se va sălta pe partea dinapoi a trupului pentru a se repezi asupra lor. Se părea însă că slovacul nu e de aceeași părere căci îi șopti:

— Acum! Trage!

— Nu încă, îi răspunse germanul.

— Atunci trag eu, pe urmă o să fie prea târziu.

— Nu, pentru Dumnezeu, fiindcă...

N-apucă să-și termine vorba deoarece slovacul țintise capul leului, dar până să ia pușca foc, veche cum era, îi trebuia nițică trudă. În sfârșit, glonțul porni și rabla de pușcă îl pocni pe slovac cu atâta putere în cap încât văzu stele verzi.

— Du-te dracului! mormăi el aruncând-o cât colo și apucându-se cu mâinile de cap.

La auzul detunăturii, leul sări drept în picioare și scoase un răget grozav. Din fericire, doctorul nu-și pierduse cumpătul. Ținti ochiul stâng al fiarei strigând slovacului, în timp ce apăsa pe trăgaci:

— Sări la o parte!

Acesta se lipi ca fulgerul de peretele stâncii.

Emil nu putea ști dacă glonțul își nimerise ținta căci în clipa detunăturii leul făcuse un salt în aer. Germanul ținti cu sânge rece fiara drept în inimă și se aruncă apoi cu atâta repeziciune la stânga încât ajunse cu jumătatea trupului în tufiș.

Saltul leului fusese atât de grozav că se prăbuși chiar pe locul unde stătuseră ei până atunci.

Nu mai rămăsese acolo decât Tatăl-râsului. Dar pe cât era omulețul acesta de mititel, pe atât îi era de mare curajul. Nu își luase nici el ochii de la leu, îl văzu sărind și știa că va cădea la doi pași de locul unde stătuseră tovarășii săi. Se lăsă repede s-alunece înainte, înțepeni mai bine coada sulițeî, o apucă de vârf și-i dădu drumul ca un arc tocmai în clipa când trecea leul deasupra, pe când el se rostogoli ca o minge lângă ei. Dar Schwarz se ridicase ca fulgerul și trăsese cuțitul de la brâu, hotărât să înjunghie fiara, dacă gloanțele n-o vor fi lovit mortal.

Precauțiunea lui fu însă de prisos. Se auzi pocnitul suliței, leul căzu la pământ, se sculă iar, străbătut de un fior, se clătină, se întoarse spre stânga, unde se aflau Emil și Abu Dihk, se pregăti să sară, dar nu se putu urni din loc. Răgi o dată scurt și jalnic, se lăsă pe o rână, pe urmă pe spate, își strânse ghearele, se întinse cât era de lung, apoi rămase nemișcat.

Bineînțeles că totul se petrecuse în mai puțin timp decât am povestit noi, dar în astfel de momente secundele devin veacuri și mintea omului lucrează cu o iuțeală fulgerătoare.

Cei trei eroi n-avură vreme să se încredințeze dacă leul e mort sau nu, căci se auzi imediat după detunături un răget îndepărtat, tot atât de grozav ca acela de mai adineauri.

Slovacul sărise în picioare, Abu Dihk de asemenea. Ascultară cu încordare. Răgetul se repetă neîntrerupt și tot mai aproape. Fiara venea în goană.

De unde erau, arabii și djelabii nu putuseră vedea nimic din ce se petrecuse.

— *Allah il Aallah!* se auzea glasul șeicului, Assad Bey, Sugrumătorul-turmelor, i-a omorât pe toți trei și-acum stă și se ospătează. A venit și soața lui să-l ajute. O să se năpustească pe urmă la noi să ne sfâșie. Trupurile noastre sunt pierdute, să ne salvăm măcar sufletele rugându-ne. Spuneți cu mine sura *Iesin* și pe a dreptcredincioșilor, care e a douăzeci și treia din *Coran*.

— Taci! se răsti doctorul. Noi trăim și leul e mort. Cu bocetele tale atragi atenția sultanei lui și o să vină să te mănânce.

— *Allah kerihm* — Dumnezeu e milostiv! răspunse nemernicul. Iacă tac, dar împușcați-o și pe sultană, ca să se ducă dracului după soțul ei și să scăpăm de ea.

În timp ce răspundea arabului, germanul își încărca iar pușca.

— Adevărat, bine zice, asta e leoaica, zise slovacul. Stai să-ncarc și eu. Oare unde dracu' oi fi pus... bombăni el, căutând prin buzunare munițiile.

— Astâmpără-te! se răsti Emil. Până să încarci tu, leoaica e aici. Vezi mai bine de te dosește pe undeva, și tu și Ali, fiindcă nu mai aveți cu ce vă apăra. Hai, cărați-vă!

— Păi glonțul meu cântărește mai bine de o litră de pulbere, pe când al tău...

— Fugiți, altfel sunteți pierduți! le strigă doctorul și se lăsă în genunchi pe locul de-adineauri, cu pușca întinsă.

Nu băgase de seamă că numai Ali plecase, pe când slovacul se pitise în tufiș și se căznea să-și încarce arma cu munițiile pe care le găsise în sfârșit în fundul unui buzunar.

Răgetul leoaicei se auzi acum aproape de tot. Fiara înfuriată se ținuse după urmele leului și se îndreptă mai întâi spre foc, pe urmă se întoarse și trecu de partea cealaltă a iazului. În vremea asta, slovacul avusese timp să-și încarce în sfârșit rabla lui de pușcă.

Se auzea fiecare pas pe care-l făcea leoaica, dar nu după labele care atingeau pământul ci după mârâitul ei. Coti după tufe și ieși la iveală. Probabil că în furia ei turbată, ar fi trecut pe lângă

doctor fără să-l vadă, dacă acesta nu s-ar fi ridicat dinadins în picioare ca să-i atragă atenţia. Fiara aproape zbură până lângă stâncă, se ghemui jos şi se pregăti să sară.

Emil se lăsă iar în genunchi şi îndreptă arma spre ea. La poalele stâncii era întuneric, aşa că de-abia o putea zări. Ştia că înfuriată cum era, săritura ei va fi şi mai grozavă decât a leului, fără să mai închidă întâi ochii.

Nu se înşelase, căci ochii ei luciră prin întuneric ca doi cărbuni aprinşi. O clipă numai, pe urmă va veni saltul. Germanul nu mai avu timp de ochit. Descărcătura fulgeră în noapte şi în acelaşi moment leoaica zbură cu un răget grozav prin aer. Slobozi al doilea glonţ, aruncă puşca, dar nu se dădu în lături ca adineauri ci se repezi înainte cu braţele lipite de trup, se trânti la pământ şi se dădu de-a berbeleacul până la vreo doi metri de acolo. Sări apoi în picioare, smulse cuţitul de la brâu şi se întoarse spre fiară.

Dacă nu şi-ar fi strâns braţele şi ar fi continuat să fugă, cu siguranţă că leoaica l-ar fi apucat cu labele ei grozave şi l-ar fi zdrobit într-o clipită. Aşa însă se afla dincolo de ea. „Acum, acum se va întoarce . . .” îşi zise el. Totuşi nu fu aşa. Privirea ei se opri la leul mort. Dintr-un salt fu lângă el, îl mirosi de câteva ori, ridică pe urmă capul şi scoase un urlet prelung, înfiorător, şi atât de jalnic, încât ţi se făcea părul măciucă.

Deodată se auzi o detunătură şi răgetul încetă brusc. Tatăl-celor-unsprezece-fire-de-păr ieşise tiptil din tufiş, se apropiase de leoaică şi-i descărcase în cap „toată litra” de pulbere. Ca împinsă de un

brânci grozav, fiara se dădu la o parte, căzu, se ridică și întoarse capul spre noul ei dușman. Acesta apucase puşca de țeavă și izbea cât putea cu patul în capul fiarei, răcnind:

— Bătu-te-ar Allah, arde-te-ar focul iadului, dracul dracilor! Îți place carnea de om, ai? Câine, căţea, tartora căţelelor.

Îndrăzneala lui i-ar fi ieșit prin nas dacă leoaica n-ar fi fost rănită de moarte; nu mai avu putere să se împotrivească și rămase nemișcată.

— Uitați-vă la ea! strigă el triumfător. Aici, la picioarele mele! Am omorât-o ca pe o pisică turbată. N-a avut curaj, ticăloasa, să-și arate colții. Veniți încoa' cu toții s-o vedeți...

Se aplecă peste ea vrând s-o pipăie, dar doctorul îl trase îndărăt.

— Ce faci, omule! Dobitoacele astea nu mor cu una cu două și nu știm încă bine dacă e moartă, îi zise el.

Încărcă iar puşca și trase câte un glonț leului și leoaicei în cap ca să meargă la sigur. Leoaica se mai cutremură o dată, semn că nu fusese moartă.

Vorbiseră cu glas tare, așa că-i auziseră și ceilalți.

— Ați biruit? îi întrebă Ali, apropiindu-se de ei.

— Da, am biruit, răspunse slovacul. Să vină toată lumea să vadă isprava noastră vitejească. Sugrumătorul-turmelor a trecut în împărăția morții și și-a luat nevasta cu el. Au fost ciuruiți de gloanțele armei mele, căreia nimeni nu i se poate împotrivi.

Ali se apucă să tragă de labe pe lei, ca să se încredințeze dacă sunt într-adevăr morți.

— Vezi ce blânzi sunt? urmă slovacul, mângâindu-și cu mândrie firele de mustață. Acum te poți juca oricât poftești cu ei că nu-ți mai fac nimic.

— Hagi Ali a dat și el o mână de ajutor, zise Emil. I-a înfipt leului sulița în burtă. Vom vedea îndată care din noi trei a ucis leii. Aceluia care le-a dat lovitura de moarte, i se cuvine blana. Aduceți o așchie aprinsă ca să dăm iar foc vreascurilor.

Deși arabii și djelabii auzeau cuvânt cu cuvânt ce vorbeau, nici unul din ei nu îndrăznea să se apropie. Când omuleții noștri se apropiară de foc ca să ia nițel jăratec, ieșiră de după bagaje și șeicul întrebă:

— Mai trăiți, nu v-a înghițit Stăpânul-cu-capul-mare și sultana lui?

— Cum îndrăznești să mă întrebi? se răsti slovacul. Pe mine nu mă înghite nimeni, așa să știi. Și de-ar veni dracul în carne și-n oase ca să mă mănânce, nu știu, zău, care din noi ar ajunge în burta celuilalt! Veniți să vedeți și voi ce-am înfăptuit noi, fără ca „sugrumătorul de turme" să fi cutezat să se atingă de un fir de păr din capul nostru!

Arabii se apropiară, nu însă prea mult, și priveau înfiorați la lei. De-abia după ce se convinseră că sunt într-adevăr morți, făcură un cerc în jurul lor, șeicul ridică mâna în semn că vrea să vorbească și începu:

— *Allah il Allah ve Muhammed rassul Allah!* El a creat cerul și pământul, plantele și animalele, apoi, la sfârșit, pe om. După aceea a făcut pe mu-

sulman ca să domnească peste toate. Lui îi sunt supuse toate vietățile, până și fiarele cele mai grozave din câte sunt pe pământ și când acestea nu i se supun, le ucide cu mâna lui puternică. Acest ucigaș de cai, cămile, turme și cirezi pe care-l vedeți mort aici, era flămând. În loc să se mulțumească, după cum s-ar fi cuvenit, cu un mistreț, șacal sau alt animal spurcat, a avut nerușinarea să vrea să ne mănânce pe noi, aleșii lui Allah. Își adusese și soața cu el, dornici de sângele nostru. Se și bucurau la gândul că se vor înfrupta din carnea gustoasă a trupurilor noastre. Vroiau să ne înfulece fără oțet și untdelemn, fără unt și mirodenii, întocmai ca un corb pe o hienă.

Dar Allah era aproape și ne-a auzit sfânta rugăciune și surele din *Coran* pe care le-au murmurat buzele noastre. Atunci curajul dreptcredincioșilor săi a biruit pe vrăjmaș. Am pus mâna pe arme și am trimis pe mâncătorul acesta de oameni cu sultana lui în fundul iadului ca să se pârjolească în vecii vecilor la focul fără sfârșit. Isprava noastră neîntrecută va fi preamărită de urmașii noștri, din tată în fiu, din fiu în nepot, și așa mai departe până la a suta generație. Noi însă ne vom bucura acum de rodul vitejiei noastre și vom jupui pe vrăjmași de piele. Înainte însă, să le arătăm tot disprețul pe care-l merită.

Cu aceste cuvinte, șeicul se apropie de leu și-l scuipă în față, pe urmă de leoaică, făcând același lucru. Arabii și djelabii îi urmară exemplul, începură apoi să dea cu pumnii și cu picioarele în bietul „rege al animalelor", înjurând și ocărându-l cum le venea la gură.

După ce se săturară, șeicul scoase cuțitul de la brâu și zise iar:

— Acum au simțit și au auzit ce părere avem despre ei. Să le luăm îmbrăcămintea ca să ne împodobim noi cu ea, căci blana învinsului se cuvine învingătorului. Când ne vom întoarce în corturile noastre, bărbații ne vor pizmui și femeile ne vor întâmpina cu cântece de laudă.

Ceilalți arabi își pregătiră și ei cuțitele.

— Stați! porunci Schwarz. Vom jupui într-adevăr pielea leului și pe a leoaicei, dar cui să le dăm?

— Învingătorilor, răspunse șeicul.

— Bine. Și cine sunt aceia?

— Noi toți.

— Aha, așa! Să le împărțim atunci în paisprezece bucățele?

— Asta nu, fiindcă n-ar mai face două parale. Tu știi că eu sunt șeicul, și deci mie mi se cuvin.

— Parcă ziceai adineauri că se cuvin biruitorilor?

— Așa e. Dar când e vorba de mai mulți învingători, se dă celui mai de seamă dintre ei.

— Curios! Ești deci și tu unul dintre învingători?

— Păi n-am fost și eu de față?

— Și încă te socoți cel mai de seamă! Aici te înșeli. Știi tu cine sunt eu?

— Da. Un effendi, răspunse el cu un gest de dispreț.

— Există multe soiuri de effendi, îl lămuri doctorul. Și mai mari, și mai mărunți. Eu sunt unul din cei mari, așa că mie mi se cuvin pieile

leilor. Cu ce drept te numești tu învingător? Te-ai ascuns ca un laș ce ești când i-ai auzit venind și acum, după ce i-ai văzut morți, te faci grozav.

— Vrei să mă insulți, effendi?

— Nu, vreau numai să-ți cunoști lungul nasului. Dintre toți numai trei avem dreptul să ridicăm pretenții: eu, Hagi Ali și Ibn el Djidri, ceilalți n-au ce se amesteca.

— Nu putem îngădui una ca asta, effendi. Oi fi effendi, peste toți effendii tăi, dar nu ești decât un ghiaur care n-are nici un drept în țara noastră. Noi suntem musulmani și, dacă te împotrivești, vom...

Tăcu.

— Ei, ce veți face?

— Te vom sili, răspunse arabul cu glas amenințător, arătând spre pumnalul pe care-l avea în mână.

Emil se apropie de el, îi puse mâna pe umăr și zise foarte liniștit:

— Când ați auzit răgetul leului, ați fi fost în stare să vă ascundeți în gaură de șarpe, pe când noi l-am înfruntat bărbătește și l-am biruit. Și crezi tu că ne temem de voi? Lăsați cuțitele la locul lor, altminteri vă împușc ca pe niște câini turbați.

Scoase revolverul de la brâu și într-o clipă cuțitele dispărură ca prin farmec.

— Și mai reține un lucru. Tu crezi că religia ta e cea adevărată, și eu de a mea tot așa. Fiecare are dreptul, ba chiar datoria, să țină la legea lui. De aceea îți cer să nu te mai atingi de credința mea. Dacă îndrăznești să-mi mai spui o dată

ghiaur, îți biciuiesc obrajii ca să-ți rămână semne pentru toată viața. Și să nu crezi că glumesc; eu știu să mă țin de cuvânt.

Pentru un beduin nu există o mai mare insultă decât să-l amenințI cu bătaia.

Șeicul tresări. Arabii ceilalți începură să murmure.

— Effendi, știi tu ce-a spus acum?

— Ce-ai auzit — și așa o să și fac. M-ai numit ghiaur și te-am amenințat cu bătaia. Am încheiat o socoteală și te sfătuiesc s-o lași moartă, altminteri s-ar putea să te căiești. Cât pentru leii uciși de noi, nimeni din voi n-are voie să se atingă de ei, m-ai înțeles?

Trupul înalt și voinic impunea teamă și respect arabilor piperniciți; cuvintele și atitudinea lui dârză contribuiră încă și mai mult să-i înfricoșeze. Nimeni nu mai îndrăzni să crâcnească. Se traseră îndărăt la locul lor și se așezară iar în jurul focului. Ce își șoptiră acolo, numai ei știau, dar privirile dușmănoase pe care le aruncau celorlalți, dovedeau că unelteau ceva.

Cu mare greu djelabii putură târî trupurile leilor în lagărul lui Emil Schwarz. După ce-i jupuiră, cercetară rănile să vadă care din ele fusese mortală. Glonțul germanului, tras întâi, pătrunsese în creierul fiarei, al doilea trecuse foarte aproape de inimă și ar fi provocat mai târziu moartea, pe când dintâiul avusese un efect sigur și imediat. Deci blana leului se cuvenea lui Emil.

Se dovedi însă că sulița lui Ali intrase atât de adânc în trupul leului, încât vârful se înfipsese în șira spinării. Și rana aceasta trebuie să fi provocat moartea. Doctorul avea totuși prioritate;

deoarece gloanțele lui fuseseră trase mai întâi, dar și Tatăl-râsului merita o răsplată.

Cât pentru leoaică, primul glonț al lui Schwarz îi sfârtecase limba, trecuse prin gâtlej și se oprise în ceafă. Rana era aducătoare de moarte, deși nu imediată. Cel de-al doilea găurise plămânul și se turtise de o coastă. După aceste două gloanțe, fiara n-ar fi putut trăi mai mult de cinci minute. Descărcătura de „o litră" a slovacului, atingând creierul, scurtase această agonie de minute a leoaicei. Așadar pielea ei se cuvenea tot germanului.

Hagi Ali și Ștefan Uszkár, recunoscură acest lucru, deși cu mare părere de rău. S-ar fi bucurat să aibă și ei parte la împărțeală. De aceea Emil le zise:

— Fiecare din lei are câte trei răni, două de-ale armelor mele și una de-ale alor voastre. Ar trebui să iau eu două părți din blană, și voi câte una. Proastă împărțeală, fiindcă am ciopîrți bunătate de blană. De aceea o să facem altfel: eu iau leul și voi amândoi leoaica. Vă alegeți deci fiecare din voi cu câte o jumătate de blană, mai mult chiar decât vi s-ar fi cuvenit. Ce ziceți, sunteți mulțumiți?

— Cum să nu, răspunse slovacul. Eu iau jumătatea cu cap și Ali pe cea cu coadă.

— Nu vreau. De ce la adică să iei tu capul?

— Fiindcă la cap l-am împușcat.

— Allah! Că n-oi fi înfipt eu sulița în coada leoaicei! Eu zic să tăiem pielea pe din două de-a lungul, așa că avem fiecare jumătate din cap și jumătate din coadă. Împărțeală mai dreaptă nici cu se poate.

Slovacul nici nu vru s-audă. Așa că se luară la ceartă.

La urma urmei doctorul se plictisi și-i întrebă enervat:

— Bine, oameni buni, la ce atâta gâlceavă? Ce vreți să faceți cu blana?

— Eu vreau să mă împodobesc cu partea mea, răspunse slovacul.

— Și eu cu a mea, zise Ali cu încăpățânare.

— Știți ce? Tăiați blana de-a latul și trageți la urmă la sorți, hotărî germanul.

Propunerea fu primită îndată. Norocul slovacului! Capul îi reveni lui, așa că Ali nu mai avu ce zice.

— Bravo! strigă slovacul încântat. Am avut ce-am vrut. Măi Ali, să știi că o să-ți schimb porecla: în loc de Tatăl-râsului, o să-ți spun de-acum încolo Tatăl-cozii.

Hagi Ali vru să facă o mutră supărată dar mușchii feței i se contractară în așa fel încât părea că se prăpădește de râs.

— Și ție ți s-ar putea spune *Abu el buz*, Tatăl-botului, fiindcă ți-ai ales botul; parcă nu-l aveai destul de mare pe-al tău ca să te legi de toată lumea. Dacă ai avea în capul tău atâtea noroade, țări, orașe și sate câte mișună într-al meu, ai putea să-ți spui *Abu'l latif*, Tatăl-cuviinței, și n-ai fi un mojic cum ești.

— Lasă că și fără orașele și satele tale mi-e capul destul de luminat!

— N-oi fi vrând să spui că al meu e întunecat?

— Tocmai asta vreau să spun, fiindcă în țările și satele tale nu există felinare pe uliți. Pe

când știința mea luminează până departe. Numai latina pe care o știu eu te-ar putea face om învățat, fără să mai vorbesc de celelalte științe, cu care m-a dăruit Allah.

— Cunosc toate satele de pe pământ, dar n-am auzit încă de nici unul să i se zică Latina.

— O, Allah! Latina un sat! Cum, mă prostule, nu știi că e o limbă de dincolo de mare care....

— Vorbești într-adevăr așa de bine latinește? îl întrerupse Emil curios, întrebându-l în limba germană.

— Oho, și încă bine de tot. Am învățat de la domnul Wagner, fostul meu stăpân. Vrei să-ți dau o pildă? răspunse acesta în aceeași limbă.

— S-auzim. Ce e zoologia?

— Zoologia e tot ce se găsește într-un ierbar.

— Și botanica?

— Botanica? Păi botanica este ... este toate făpturile de la om la maimuță, până la vierme.

— Tocmai de-a-ndoaselea

— Am spus așa din greșeală. Eu, vezi dumneata, stăpâne, am studiat chiar și astronomia, matematicile și încă multe altele.

— Zău? Astronomia? Ce e asta?

— Unu și cu unu fac doi — adică tabla înmulțirii și rădăcina pătrată.

— Dar matematicile?

— Calea laptelui de pe cer și cum aleargă cometele împrejurul lumii.

— Iarăși de-a-ndoaselea. Matematicile tratează despre rădăcina pătrată și astronomia despre Calea laptelui.

— Am confundat pesemne din prea multă știință și am pus Calea laptelui de pe cer pe pământ și matematica de pe pământ pe cer.

— Prea confunzi des.

— Așa făcea și răposatul profesor, stăpânu-meu. Lua coada măturii drept umbrelă. Cui îi e capul îmbibat cu atâta știință, se înșală și el câteodată.

— Văd și eu. Dar la ce școală ai învățat?

— Păi... la școală n-am umblat. Cine era să păzească vitele tatii dacă mă trimitea la școală? Mi-a dat nu știu cine odată o tăbliță și un condei și venea uneori băiatul vecinului să-mi arate cum să scriu și să citesc. Pe urmă împrumutam pe ici, colo un calendar, citeam ce apucam. Mai târziu mi-am luat lumea-n cap și am slujit pe la oameni învățați ca să mă fac și eu om învățat ca ei.

— Foarte frumos din partea dumitale! Acum n-ai vrea să faci ce face Tatăl-râsului cu partea lui? Uite că freacă pielea cu cenușă ca să nu se strice.

— Da, o să o frec și eu la fel.

În vreme ce vorbeau ei, djelabii se apucaseră să jupoaie leul, drept recunoștință pentru Emil Schwarz că-i scăpase de la o moarte sigură.

Pe când își vedeau de lucru, djelabii își povesteau fel de fel de năzbâtii despre lei, una mai înfiorătoare decât alta. Emil asculta cu atenție. Povestitorii erau convinși că toate aceste basme se întâmplaseră într-adevăr.

În timp ce asculta, el se uita pe furiș să vadă ce fac arabii lui. Aceștia șușoteau între ei, căutând să nu se audă dincolo de iaz ce vorbesc.

Germanul știa că orice beduin e născut tâlhar și mai știa, de asemenea, că prin atitudinea lui energică față de conducătorul lor, și-i făcuse vrăjmași de moarte. Și-apoi gândul că e cineva care vine în urma lui, vreo caravană dușmană, nu-i ieșea defel din minte.

Dar unde să fie această caravană? Ar fi trebuit de mult s-ajungă la iaz. Pentru ce poposise mai departe? Să nu fi cunoscut oamenii caravanei existența iazului? Imposibil. Și-apoi, cămilele simt umezeala apei la mare distanță; nu le poți opri din drum pentru nimic în lume și aleargă nebunește spre apă. Era deci probabil că oamenii caravanei îș ținuseră cu forța cămilele în loc. Cu ce scop? Concluzia că era o caravană de jefuitori se impunea de la sine.

Sunt diferite soiuri de caravane. Cuvântul exact e în realitate *carvahn* sau *chervahn* și înseamnă un convoi alcătuit din mai multe persoane. O caravană de pelerini care se duc la Mecca, Medina sau Ierusalim, se numește *hadja*. O caravană de comerț *kaffila*, în unele ținuturi *djelaba*, de acolo cuvântul *djelab* — negustor. O caravană pornită după jaf, poartă numele de *gum*.

Se întâmplă însă ca o *kaffila* sau *djelaba*, ba chiar o *hadja* să se transforme ocazional într-o *gum*, și după jaf să devină iar o pașnică și cinstită caravană de negustori sau pelerini.

Un soi special de *gum* e *ghasuah* care are de scop negoțul de carne vie. Aceasta nu cutreieră deșertul propriu-zis, ci acționează la hotarul de sud al acestuia, unde populația e alcătuită din negri pe care îi răpesc ca să-i vândă apoi ca sclavi.

Dacă aceste expediții se întreprind pe apă, li se zice *bahara*, adică un fel de călătorii pe râuri. De obicei ele se fac pe Nilul de Sus, fluviu care are în părțile acelea două brațe principale în care se revarsă altele mai mici și regiunea nu poate fi străbătută pe timpul *charif*-ului* decât pe apă.

Deci, Emil presupunea că nu poate fi decât o caravană *gum*. Era aproape sigur că homr-ii lui erau învoiți cu banditii. Nu putea însă face deocamdată nimic. Singurul lucru era să observe cu băgare de seamă pe arabi și să pună la curent pe djelabi de primejdia care îi amenința și pe ei.

— Știu că ați trecut prin meleagurile baggarașilor, zise el slovacului. Cum vi s-a părut, era pace pe-acolo?

---

* Anotimpul ploios.

— Da, răspunse el. Și-apoi, cu noi n-au nimic. Le suntem doar de folos, că au de la cine să-și cumpere ce le trebuie.

— Totuși am auzit că de multe ori sunt și djelabii atacați și jefuiți.

— Arareori și numai de triburi cu care n-avem de-a face. Ne interesăm întotdeauna dacă nu se află vreo *gum* în drum sau dacă a fost văzută pe undeva prin apropiere.

— Și acum în urmă?

— Da. Baggarașii sunt toți la vetrele lor iar cu sulukii, în ținutul cărora ne aflăm acum, trăim în bună înțelegere.

— Dar pe la tribul homrilor vă abateți câteodată?

— Nu. Satele lor sunt prea îndepărtate.

— Atunci, nu v-ați simți bine în apropierea lor?

— Mai bucuroși suntem să-i ocolim. Azi nu ne-a fost cu putință. Drept e că nu s-au prea arătat prietenoși cu noi, suntem însă sub ocrotirea ta și n-avem de ce ne teme.

— Oare crezi că e destul?

— Negreșit. Sunt tovarășii tăi de drum, deci prietenii tăi. Arabul e întotdeauna prietenul prietenilor săi.

— N-ai băgat de seamă că purtarea lor față de mine nu era deloc ca a unor prieteni?

— Ba da, dar nu face nimic. Și-au dat cuvântul că te vor duce la Fashoda și trebuie să și-l țină.

— Cu toate acestea nu am încredere în ei. I-am tocmit să-mi transporte bagajele la Fashoda și să le plătesc când vom ajunge acolo, atâta tot.

— Cum? Nu v-ați înțeles să te apere pe tot timpul drumului cu prețul vieții lor? N-ați schimbat între voi cuvintele care prețuiesc cât un jurământ *„Dalikah ia Șeic"**?

— Nu. Eu am vrut, dar ei ziceau că nu e obiceiul la ei și că, de altfel, nici nu e nevoie.

— Rău ai făcut. Așa nu poți avea nici o încredere în ei și n-au nici o îndatorire față de tine să te apere; mai mult încă, te pot jefui și omorî fără părere de rău, căci nu sunt siliți să-și calce jurământul.

Te-aș sfătui să fii cu mare băgare de seamă la noapte. Mâine vei fi la Fashoda și acolo nu-ți mai pot face nimic.

Poate că bănuielile mele sunt neîntemeiate, mă tem însă că te așteaptă o mare primejdie și pe noi împreună cu tine. Eu nu mă culc în noaptea asta, ba o să-mi încarc și „litra de pulbere" în pușcă, ca să o am pregătită pentru orice întâmplare.

Tatăl-râsului fu și el de părerea tovarășului său, căci adăugă:

— Din nenorocire vârful suliței mele s-a rupt în burta leului, dar o să mă apăr cu mâinile și cu picioarele până n-oi mai putea. Nu pun ei mâna nici pe marfă, nici pe măgarul și nici pe viața mea, fiți pe pace. O să-i sugrum unul după altul. Îi știu eu cine sunt dumnealor! Homrii ăștia au toată ziua pe Allah în gură și pe diavolul în suflet. Sunt niște tâlhari și niște ticăloși fără pereche. Să le încuie Allah raiul cu o sută de zăvoare!...

— Atunci să știți că e o *gum* de homrii pe aproape, zise Schwarz.

---

* „Sunt ocrotitorul tău, stăpâne".

— Ce-ai spus? întrebă speriat slovacul.

— Sigur nu sunt, dar așa bănuiesc.

Emil le spuse și lor presupunerile lui întemeiate pe observațiile pe care le făcuse în timpul drumului.

— Dacă e precum spui, stăpâne, sunt și eu de părere că păsările urmau o caravană de bandiți, zise slovacul, și trebuie să ne așteptăm la un atac din partea lor. N-ar fi mai bine să împușcăm chiar acum îndată pe arabii tăi?

— Nu. N-avem încă nici o dovadă și, chiar de-am avea, tot n-aș face-o. Eu nu omor un om decât atunci când nu mai am alt chip de scăpare.

— Dacă e așa, să plecăm numaidecât.

— Nici la asta nu v-aș sfătui. Aici știm ce ne așteaptă. Stânca și tufele ne pot sluji de adăpost, dar pe dată ce am pleca, e sigur că banditii s-ar lua după noi și ne-ar ataca la loc neadăpostit. Nu știm cât de mare e numărul lor, și chiar puțini de-ar fi și am reuși să-i biruim, tot n-am scăpa fără câțiva răniți, poate și morți. Nu mai încape îndoială că homrii noștri sunt înțeleși cu banditii, ceea ce înrăutățește situația. Aici cel puțin îi avem sub ochi și-i putem supraveghea. Sunt deci de părere să rămânem pe loc.

— Dar vezi că nu știm când vom fi atacați și nu putem sta mereu cu arma la ochi.

— Nici nu trebuie, dacă ne facem pregătirile dinainte. În primul rând, trebuie să stingem focul. Cine stă lângă un foc aprins, nu poate vedea ce se petrece dincolo de el. Dacă stăm pe-ntuneric, homrii nu pot să știe ce facem. Să-i lăsăm să creadă că ne-am culcat. După ce se vor potoli flăcările, ne furișăm binișor la poalele stâncii și ne adăpostim

după cămile și bagaje, ba ne mai dau și tufele loc de acoperire. Pe urmă, voi încerca să aflu unde e caravana bandiților.

— Cum o să poți afla?

— Căutând-o. A venit pe-același drum cu noi, adică dinspre miazănoapte, deci în direcția aceea trebuie să mă duc.

— Te expui la mare primejdie. Dacă te prind, te omoară.

— N-au să mă prindă, fiindcă o să mă târăsc pe burtă și n-au să mă vadă.

— O să te dea de gol burnusul tău alb.

— Îl las aici. Hainele de dedesubt sunt de culoare închisă și s-aseamănă cu țărâna.

— Tot au să te vadă la lumina stelelor; și-apoi care om e în stare să se târască pe pământ ca șarpele?

— Mulți. Chiar și eu. Am învățat de la alți vânători iscusiți pe când eram în *Ieni diinja**, unde trebuia să ne ferim de indieni. Sunt sigur că voi da de bandiți și voi auzi chiar ce vorbesc fără să mă simtă ei.

— Dar cămilele lor au să miroasă apropierea ta și au să te dea de gol. O să-ți dau însă niște picături care să le liniștească. Le place mirosul. Cum vei fi aproape de ele, stropește-te pe haine. *E milh enușahdir***, amestec cu *gir* și *mooje.****

Slovacul se sculă de la locul lui, desfăcu desaga și scoase din ea o sticluță cu amoniac pe care i-o dete lui Schwarz.

---

* America.
** Amoniac.
*** Var și apă.

Djelabilor le fusese frică de lei, dar de banditi nu se temeau. Erau hotărâți să se apere cu îndârjire. Acum nu mai era vorba de fiare sălbatice în care, după credința lor, se întrupase spiritul unui răposat puternic.

Se întinseră la pământ și se acoperiră cu păturile, vrând să dea arabilor impresia că au adormit. Peste puțin se stinse și focul, așa că lagărul lor rămase în întuneric, pe când al homrilor era luminat de flăcările întețite de ei.

Emil lepădă binișor burnusul și se strecură pe brânci din lagăr. Nu luă nici una din puști cu el, ca să nu-i împiedice mișcările.

Homrii se aflau în partea de miazăzi; el luă direcția opusă și ocoli stânca. Se opri s-asculte. Dar oricât își încordă el auzul și văzul, nu se auzea și nu se vedea nici țipenie de om.

Porni mai departe. Trecuseră vreo zece minute de când umbla și, nevăzând nimic, își închipui că a luat o direcție greșită, dar auzi deodată un zăngănit ușor, ca și când s-ar fi atins două arme. Înaintă cu și mai mare băgare de seamă și zări niște umbre nedeslușite aciuate la pământ, apoi ajunse până la el mirosul caracteristic de cămile.

Banditii erau acum la o mică depărtare de el, înfășurați în obișnuitele haik-uri cenușii ale beduinilor. Doctorul se lăsă la pământ și începu să se târască pe brânci. Făcu un înconjur ca să le vină din spate. Ca să nu i se deosebească la lumina stelelor fața, scoase o basma din buzunar și și-o legă pe obraz, lăsându-și numai ochii liberi, apoi își trase bine pe frunte fesul.

Când se mai apropiă, văzu cămilele culcate, nu înghesuite la un loc, ci la distanță una de alta.

Acum putu număra și câți arabi avea caravana. Doisprezece. Stăteau în cerc lângă două din cămile. Lui Emil îi păru bine; poate că va putea auzi ceva, stând tupilat după ele.

Se târî încet, încet de tot, mereu înainte. Adia o boare de vânt. Scoase binișor sticluța cu amoniac și se stropi pe haine. Cum simțiră mirosul, cămilele întoarseră capul și mirosiră cu nesaț.

Liniștit, se dădu tot mai aproape. Se ghemui după cocoașa uneia din ele și începu s-o scarpine încetișor. Cămila scoase un grohăit de plăcere.

Banditii erau la nici cinci pași de acolo. Vorbeau încet, dar Schwarz putea auzi în parte ce vorbesc.

Printre beduini era unul înalt și osos, mult mai înalt decât toți ceilalți. Stătea turcește, pe pământ. În picioare, omul acesta trebuie să fi fost înalt de peste doi metri, ceva rar la arabi.

Se ținea ceva mai departe, vrând să-și dea astfel aerul de mai-marele lor. Vorbea cu glas adânc, ca din mormânt, când zise celorlalți:

— Nu, nu mai e nevoie să ne încredințăm. Am văzut deslușit urmele de măgari. Opt la număr. Cine călătorește pe măgari? Nu pot fi decât niște djelabi. Aștia sunt fricoși și n-avem ce ne teme de ei. Dacă s-ar duce vreunul din voi la iaz să cerceteze, ar putea fi văzut și ne dăm de gol. Pe djelabi îi avem sigur în mână; ne alegem pe deasupra și cu marfa și măgarii lor.

— Să omorâm și pe negustori? întrebă unul din ei. Mai că îmi pare rău. Oamenii ăștia sunt

de-o lege cu noi, pe când străinul e un ghiaur — mânca-i-ar diavolul sufletul!

— Oare ți-a uscat soarele creierii din cap că vorbești de milă? Străinul e sub ocrotirea unui ansul*, care cum o afla de moartea lui n-o să aibă astâmpăr până nu ne-o vedea pe toți în spânzurătoare.

— Că doar n-o să spunem djelabilor cine suntem!

— Iar vorbești ca un prost. Dacă ne cunoaște vreunul din ei?

— Pe ăsta îl amuțim noi pe veci.

— Așa trebuie să facem cu ei toți. Chiar dacă nu ne cunosc pot să ne recunoască pe urmă. Allah a fost cam prea darnic cu mine când mi-a dat un trup mai mare ca la alți oameni și nu-i mulțumesc deloc. Se știe că sunt vânător de sclavi. Atât ajunge, de când afurisiții de francezi — lua-i-ar toți dracii! — au reușit la Khartoum să interzică negoțul cu sclavi. Acum au pus aci la Fashoda un mudir** care nu lasă să treacă nici un vas cu sclavi, așa că trebuie să ne descărcăm marfa aiurea și să facem drumul atât de lung și obositor pe uscat.

Mudirul ăsta are ce are mai ales cu mine. Dacă mă prinde și găsește un singur sclav la mine, m-am dus pe copcă. Ba să mai afle acum că mi-am făcut și o caravană de banditi, mă trimite drept în paradisul lui Allah. Îi foarte mulțumesc! Eu sper să mai împart încă multă vreme cu voi ce mi-o aduce negoțul meu cu încă mii de negri.

---

* Consul.

** Un fel de prefect.

Acești opt djelabi vor ști, îndată ce mă vor vedea, că sunt Abu el Mot* și se vor duce mâine la mudir să-i spună. Nu, djelabii trebuie să moară! Dacă ție ți-e milă de ei, n-ai decât să te întorci acasă la tine și să clocești cu muierile lângă foc. Mie nu-mi trebuie oameni cu inima de bumbac ci de fier.

Scoase cuțitul de la brâu și îl învârti în mână ca să priceapă celălalt că n-ar ajunge departe dacă i-ar veni pofta să plece.

Acesta pricepu.

— M-ai văzut tu pe mine vreodată căindu-mă, când cuțitul ori glonțul meu a curmat viața cuiva? întrebă banditul luându-și seama. De ce crezi că m-am schimbat, așa, deodată? Pentru că am avut un cuvânt de milă pentru djelabi? Eu voi fi cel dintâi care le va împlânta cuțitul în inimă.

— N-ar strica. Ai risipi îndoiala pe care mi-ai stârnit-o cu vorbele tale de adineauri. Un negustor de sclavi trebuie să ucidă fără măcar să clipească. Dacă nu se simte în stare s-o facă, e mai bine să se lase păgubaș.

Mâine dimineață corbii vor sfâșia cu lăcomie carnea a nouă leșuri și-au să se îndoape până ce-or crăpa. Noi însă ne vom duce prăzile la Kaka ca să ne bucurăm de ele.

— La Kaka? De ce să ne întoarcem pe unde am venit, în loc să ne ducem la Fashoda?

— Drept e că ne vine mai aproape și e loc mai prielnic pentru desfacerea mărfii; mă pot chiar arăta fără frică în oraș, fiindcă n-am nici un sclav

* Tatăl-morții.

cu mine. La Kaka am însă agentul meu care le va duce toate la Khartoum, unde va găsi lesne mușterii.

— N-o să-l bănuiască?

— Nu cred. O să știe el cum să se descurce. De altfel o să vă spun o veste bună. Un trimis de-al meu care a venit de curând de la seribahul* *Omm el Timsah*** mi-a comunicat că au sosit acolo doi albi, unul tânăr și altul bătrân, care adună buruieni pe care le pun între foi de hârtie, gângănii, șerpi și tot felul de lighioane pe care le bagă în sticle. Au servitori negri cu ei, arme multe, mărfuri de schimb și baloturi cu fel de fel de hârtii care, după cum știți, țin loc de bani.

Europenii aceștia se îndeasă cu obrăznicie în ținuturile noastre, ale negustorilor de sclavi. Pentru ce să lăsăm pe străinii ăștia să-și vâre nasul în treburile noastre? Să-i trimitem mai bine în iad, unde le e locul, și să le oprim lucrurile. Oamenii aceștia cred în *Isa Ben Marryam****, care a spus că nu trebuie să existe sclavi, fiindcă și negrii sunt copiii lui Allah. Dacă nu-i omorâm, învățătura asta se va răspândi pretutindeni și ne va păgubi negoțul. De aceea vom omorî și pe acești doi albi ca pe ghiaurul care e acum la Izvorul leului.

— Crezi că nu o să se apere?

— N-o să-i lăsăm timp. O să-l luăm atât de repede că nici n-are s-apuce să pună mâna pe arme. Trebuie să vină și șeicul, acum îndată. Vom

---

* Așezare stabilă, fortificată, a vânătorilor de sclavi, cetățuie.

** Mama-crocodilului.

*** Iisus, fiul Mariei.

afla de la el unde-l găsim pe ghiaur și în ce loc dorm djelabii. Ne furișăm până acolo și-i ucidem în somn ca să se ducă de-a dreptul în iad fără să se mai trezească. Poate că nici nu și-au mai încărcat armele după ce-au speriat mai adineauri leii.

— Allah il Allah, prin ce primejdii am trecut și noi! Ce-ar fi să vină și încoace Sugrumătorul-turmelor!

— N-ar avea de ce să vină! Își are bârlogul la miazăzi de iaz și acum s-a întors iarăși acolo. Dacă ar fi pe-aproape, l-ar simți cămilele și n-ar sta așa de liniștite cum stau de când nu s-au mai auzit împușcăturile. Asta înseamnă că Stăpânul cu capul mare a plecat. Acum să lăsăm vorba și s-ascultăm. Șeicul poate să pice din moment în moment și trebuie să luăm seama ca să nu treacă pe lângă noi și să nu ne vadă.

Schwarz înțelese că nu mai avea ce căuta aici. Se târî iar pe brânci până ce nu mai putu fi văzut, se ridică apoi în picioare și se întoarse la lagăr.

Reuși să se târască nesimțit la locul lui ca să nu fi simțit homrii că lipsise. Djelabii fuseseră cam îngrijorați că zăbovise atât, dar se liniștiră când îl văzură întorcându-se. Le povesti ce auzise și-i întrebă dacă nu cumva cunosc pe acest Abu el Mot. Toți auziseră de el, de văzut însă nu-l văzuseră încă până acum.

— Principalul e, zise germanul, că dușmanul nu ne va mai lua prin surprindere. Știm cel puțin unde se află.

— Dar nu și când va veni, răspunse slovacul.

— Ba da. Șeicul se va duce să-i găsească. Deci atacul a fost pus mai de mult la cale. În lagărul

lor e lumină, așa că vom putea vedea pe arab plecând. Se va duce să le spună banditilor unde am poposit și se va întoarce probabil cu ei.

— Tragem îndată ce-i vom vedea?

— Nu. Sunt doisprezece și noi numai nouă; îi vom lua însă noi pe ei pe neașteptate, nu ei pe noi, deci avem un avantaj asupra lor. Bineînțeles că nu rămânem aici unde suntem, ci-i vom aștepta la marginea tufișului, unde ne putem pune întrucâtva la adăpost. Cum îi vedem aproape, dăm buzna peste ei. Fiecare pe câte un bandit. Dați-le la cap ca să-i doborâți dintr-o singură lovitură. Ceilalți trei care mai rămân, îi lăsăm la urmă. Dacă fug, ducă-se! Dar dacă încearcă să se împotrivească, n-avem ce le face, îi doborâm și pe ei. Ar fi bine ca pe cei dintâi să nu-i omorâm; să-i legăm numai zdravăn și să-i ducem pescheș mudirului din Fashoda.

— Și cu homrii ce facem?

— Atârnă de felul cu s-or purta. Bănuiesc că nu vor lua parte directă la atac; vor lăsa asta în sarcina bandei care e și ea, după cum am înțeles, alcătuită tot din același trib. Părerea mea e că aceștia de-aici, au intenția să stea liniștiți lângă foc până ce ne vor fi omorât ceilalți. Deci, de ei nu avem ce ne teme. Important e ca fiecare din noi să reușească să-și doboare vrăjmașul dintr-o lovitură.

— Eu de-al meu sunt sigur. Întorc țeava pușții și-i dau cu patul în cap până îl las lungit la pământ ca adineauri pe leoaică, zise slovacul.

— Și eu, adăugă Hagi Ali, îl pocnesc cu ce-a mai rămas din suliță să n-aibă vreme nici să zică pâs! Vai de ăla ce mi-o încăpea pe mâini!

Ceilalți djelabi erau și ei hotărâți să nu se lase mai prejos. Fiecare cotrobăia prin desagi să găsească vreun lucru care să le poată sluji drept măciucă.

Arabii erau convinși că doctorul și djelabii dorm. Aceștia vorbiseră între ei pe șoptite și, în afară de asta, tot nu i-ar fi putut auzi, deoarece cămilele și măgărușii făceau gălăgie, fiind încă prea agitați de spaima prin care trecuseră.

Timpul trecea încet pentru starea de spirit în care se aflau atât homrii cât și djelabii. În sfârșit, șeicul se ridică de jos.

— Pleacă... șopti Ali.

— Nu încă; vine mai întâi să vadă dacă dormim. O să se prefacă la început că se duce să-și arunce ochii la cămile. Să ne facem că dormim, răspunse Schwarz.

Șeicul se apropie de cămile, apoi veni spre lagăr. Văzând că nici unul nu se mișcă, le strigă:

— Djimahlilor* tot mai le e frică; n-ar fi bine să ducem de aici leșurile leului și sultanei lui?

Întreba așa, numai ca să se convingă dacă djelabii dorm într-adevăr. Neprimind nici un răspuns, se dădu mai aproape în vârful degetelor și se aplecă peste ei. Atinse pe german de braț, acesta însă nici nu tresări. Acum era sigur că dorm toți adânc. Se îndepărtă încet, după cum venise, ocoli stânca și porni în direcția pe unde se întorsese adineauri medicul.

---

* Cămile.

— A sosit momentul, șopti acesta tovarășilor săi. Luați-vă după mine, dar încet să nu vă simtă homrii.

Îi duse la locul unde se rărea desișul, și fiecare se ascunse după câte o tufă.

Așteptară mai bine de o jumătate de ceas, pe urmă auziră pași și văzură umbre apropiindu-se. Șeicul mergea în frunte și trupul înalt al lui Abu el Mot se bălăbănea tocmai la coada convoiului.

Se opriră lângă peretele de stâncă. Doctorul se afla cel mai aproape de lagăr. Slovacul, aciuit la capătul celălalt, îi avea drept în față. Îl auzi pe șeic zicând:

— Așa. Până aici v-am adus eu, acum duceți-vă singuri. Colo după colț o să-i găsiți dormind. Au să moară până n-apucă să se trezească. Mă întorc la oamenii mei să le spun că a sosit momentul.

Se îndepărtă și-i lăsă singuri.

— Înainte! porunci Abu el Mot. Fie ca pumnalele voastre să-i izbească drept în inimă...

Schwarz vroia s-aștepte până vor ajunge la ei, dar slovacul se simțea atât de însuflețit de dorul de luptă, încât nu mai aștepta momentul prielnic.

— *Rauvidșu* — repede, pe ei! strigă el în limba lui maternă și, apucând pușca de țeavă, lovi cu atâta sete pe cel care-i venea mai aproape, încât banditul se prăbuși la pământ, rostogolindu-se și el după bandit.

Ceilalți djelabi ieșiră și ei dintre tufe. Doctorul, care se afla ceva mai departe, nu putu face același

lucru. Intenția lui era să-l doboare pe Abu el Mot, acum însă slovacul cu graba lui îi stricase planul.

Banditii rămaseră o clipă încremeniți și ar fi fost cu siguranță pierduți dacă slovacul nu le-ar fi dat timp să se desmeticească. Așa însă avură vreme să se apere.

Emil sărise la cel dintâi care-i venea la îndemână și-l pocni cu patul puștii în creștet, apoi pe un altul, culcându-i la pământ.

Se auziră strigăte de furie.

— Cine sunt ăștia? Pe ei, nu vă lăsați! răcni Abu el Mot.

— Fugiți, fugiți! Ne-a trădat șeicul! se auzi cineva urlând.

Doctorul vru să se năpustească asupra celui de-al treilea bandit ca s-ajungă până la Abu el Mot, dar Hagi Ali aruncă sulița după el și nimeri din greșeală în tâmplă pe german, care se rostogoli ametit la pământ.

— Allah! strigă omulețul, ce-am făcut, păcătosul de mine! Te-am omorât, effendi?

— Nu, dar nici mult n-a lipsit, răspunse el ridicându-se cu anevoie de jos. Lăsați-i să fugă. Trebuie să rămânem pe loc din pricina homrilor.

Deși din pricina loviturii îi licăreau steluțe pe dinaintea ochilor, zări pe banditi fugind. Țintì și trase două gloanțe, unul după altul, pe urmă puterile îl părăsiră, se rezemă de stâncă și închise ochii.

Djelabii lăsară pe banditi să fugă. Slovacul însă strigă auzind împușcăturile:

— Așa. Bine faci. Trage, trage mereu! Ăstuia de-aici îi vin eu de hac...

Unul din fugari se poticnise aproape de el. Omulețul întoarse patul puștii și-l pocni drept în moalele capului. Banditul rămase nemișcat. Slovacul îl târî după el lângă stâncă.

Djelabii stăteau în jurul lui Emil, și se tânguiau în gura mare.

— Ce e, ce s-a întâmplat? întrebă slovacul uluit.

— L-am omorât pe effendi al nostru... se bocea Tatăl-râsului în timp ce disperarea îi schimonosea teribil chipul.

— Ce mă, ai înnebunit?

— Nu, nu, l-am lovit din greșeală.

— Dobitocule! Te lauzi că ai în capul tău toate noroadele și satele din lume și n-ai putut să vezi unde dai? Effendi, effendi, ai murit?

— Nu, răspunse acesta, biruind cu greu un început de leșin și ridicându-și de jos pușca.

— Slavă Domnului! Tontul ăsta e orb dė n-a văzut că...

— Tăcere! Îi porunci Emil. Avem altă treabă acum. Văd cinci din banditi întinși la pământ. Trebuie să-i legăm.

Ieși de după stâncă și se uită spre lagărul arabilor, care nu știau ce se petrecuse. Presupuse că vor sta acolo așteptând pe banditi.

— Stați aici, zise el apoi djelabilor. Mă duc să văd dacă nu pot pune mâna pe vreo câteva cămile. O luă la fugă în direcția din care veniseră banditii. Cămilele lor erau și ele legate și, fiindcă pe aceste animale nu le poți scula lesne de jos, vor trebui să zăbovească mai multă vreme.

Îi găsi într-adevăr trudindu-se să le urnească din loc. Ochi și trase de două ori una după alta. Banditii reușiseră să-și dezlege fiecare cămila lui și le rămânea acum să le dezlege și pe celelalte cinci. Unul din arabi fu rănit.

— Să fugim! strigă Abu el Mot. Lăsați-le unde sunt. Toți dracii iadului sunt după noi!

Emil mai trase câteva gloanțe. Îi văzu luând-o în goană pe cămilele lor, lăsându-le pe celelalte unde erau.

Se apropie de ele cu băgare de seamă, căci se temea să nu fi rămas vreunul din banditi ascuns pe-acolo. Nu era însă nimeni. Șeile stăteau alături una de alta iar lângă ele câțiva saci cu smochine și burdufuri cu apă. Deoarece era mai mult ca sigur că banditii nu se vor mai întoarce, lăsă cămilele și se întoarse la ai săi. Îi găsi păzind pe prizonierii legați burduf.

— Mai avem ceva curele sau frânghii? întrebă el pe djelabi.

— Da, stăpâne. Noi, djelabii, purtăm întotdeauna de-alde astea cu noi, răspunse slovacul.

— Să legăm atunci și pe homrii noștri.

— Dacă or vrea să ne lase!

— Noi să-ncercăm.

Arabii nu se mișcaseră de la locul lor. Auziseră împușcăturile și răcnetele de adineauri și bănuiau că atacul nu avusese poate rezultatul dorit de ei, dar ce se petrecuse nu știau. Totuși, ca oameni prevăzători, așteptau să vadă ce avea să vină.

Până la lagărul djelabilor nu puteau vedea din pricina întunericului, dar toată atenția lor era

îndreptată într-acolo. Îl văzură deodată pe Emil venind spre ei. Își lăsase dinadins armele la ceilalți. Intenția lui era să pună întâi mâna pe șeic.

— Ați auzit detunăturile? întrebă el cu o agitație prefăcută.

— Da, răspunse șeicul. Cine să fi fost?

— Nu știu nici eu. M-a deșteptat gălăgia și am văzut că djelabii nu mai sunt în lagăr. Voi erați treji, trebuie să știți mai bine ca mine ce s-a întâmplat.

— Nu știm nimic, effendi. Credeam că a năvălit iar vreun leu și ați tras în el.

— Atunci ar fi trebuit să înghită pe djelabi cu oase cu tot, fiindcă au pierit ca în pământ. Nu, altceva trebuie să fie. Nu vrei să mergi cu mine să vedem ce e?

— Cum să nu! Iacă vin.

Arabul era și el curios să afle ce s-a întâmplat, de aceea se învoi atât de repede.

Se îndreptară amândoi spre colțul de stâncă. După ce cotiră după el, șeicul zări pe djelabi și-i scăpă fără să vrea:

— Uite-i! Dar unde e *gum*...

— Adică banditii, îl întrerupse Emil. Așadar știai că trebuie să vină? Nu credeam să recunoști singur atât de lesne că îi așteptai.

— *Gum*... effendi... ziceam... effendi... că... bolborosi el.

— Am înțeles. Legați-l!

Zicând acestea, apucă pe arab de gât și-i apăsă cu atâta putere beregata, încât acesta nu mai putu scoate un sunet. Îl legară zdravăn și-l întinseră jos.

— Să vină numaidecât Șuef el Abalik! strigă Schwarz spre lagărul arabilor. Îl cheamă șeicul.

— Știa numele tuturor hoinrilor care îl însoțeau și știa că arabul va veni imediat. Și ca șeicul să n-apuce să-l prevină, slovacul se lăsă în genunchi lângă el și-i puse vârful pumnalului în piept șoptindu-i:

— Dacă scoți un cuvânt, te omor!

Arabul nu-ndrăznea nici să respire. Spaima îl amuțise.

Șuef veni. Cu el nu făcură atâtea figuri, ci-l legară cât ai clipi. Tot așa se întâmplă și cu ceilalți.

În lagăr nu mai rămaseră decât doi. Îi legară și pe ei la repezeală și-i târâră apoi pe toți împreună cu banditii lângă foc. Aceștia se treziseră din leșin dar se prefăceau încă ametiți de loviturile primite. Deschideau din când în când niței ochii ca să vadă cine erau aceia în mâinile cărora căzuseră.

Apoi, djelabii cărară în lagăr lucrurile și cămilele rămase de la banditi; învingătorii se așezară în jurul învinșilor fără să schimbe un cuvânt între ei. Șeicul găsi că a venit momentul să ceară o lămurire.

— Allah e atotștiutor și nimeni nu e vrednic să-i ceară socoteală de faptele sale, începu el. Pe voi însă v-aș întreba pentru ce ați năvălit asupra mea și a oamenilor mei și ne-ați legat ca pe niște răufăcători.

— Știi tu tot atât de bine ca și mine.

— Nimic nu știu.

— Minți! Te cunosc prea bine și știu și gândurile tale viclene. Ai venit în lagărul nostru și m-ai

apucat de braț ca să te încredințezi dacă dorm, apoi te-ai dus la bandiți să-i aduci încoace.

— *Allah akbar* — Dumnezeu e mare! fu singurul răspuns al arabului. Știa că fusese descoperit. Totuși încercă să nege.

— Cine m-a ponegrit în fața ta? strigă el pe urmă cu o indignare prefăcută. Am fost ocrotitorii tăi și în loc să ne fii recunoscător, ne legi ca pe hoți și ne schingiuiești. Noi suntem beduini liberi ai deșertului. Cine v-a dat drepturi asupra noastră? Îți cer să ne dezlegi îndată și să ne redai libertatea.

— Nu pot s-o fac fiindcă nu eu sunt judecătorul tău. Soarta ta nu este în mâinile noastre ci în ale mudirului din Fashoda, căruia te vom preda mâine, sau mai bine zis chiar astăzi.

— *Allah kerihm* — Dumnezeu e milostiv! Mudirul e vrăjmașul nostru...

— Are și de ce. Nu vei scăpa din mâna lui nici dac-ai spune de o sută de ori sfânta rugăciune *Fathha* și toate surele din *Coran*.

— Gândește-te că te expui la ura întregului trib al homrilor.

— Nu mi-e mie frică de un trib al cărui șeic se ascunde ca un laș când aude leul răgind, pe când niște bieți djelabi au curajul să-l înfrunte pe față.

— Teme-te atunci de Abu el Mot cel puternic.

— De ăsta să-mi fie mie frică? A luat-o la sănătoasa și de grabă mare și-a lăsat și cămilele aici.

Șeicul încercă în toate chipurile să-l înduplece, dar toate pretextele lui au fost zadarnice. Dacă văzu așa, scoase o înjurătură și se întoarse înciudat cu spatele la el.

Ceilalți nu scoseseră un cuvânt. Vedeau hotărârea nestrămutată a germanului și se supuneau, cu o furie de-abia stăpânită, soartei. Sperau însă că Abu el Mot va veni să-i elibereze.

Speranța lor părea să se adeverească. Djelabul pus de pază veni peste câtva timp să-i spună lui Emil că zărise ceva, hienă sau om, nu știa bine. El se duse cu slovacul să se încredințeze ce e, dar nu mai văzură nimic. Se hotărâră amândoi să înconjoare stânca. De data asta zăriră și ei o făptură, care se asemăna cu un animal, între ei și stâncă. Animalul sau ce era își avea atenția îndreptată spre stâncă, așa că nu-i văzu venind.

— Ce-ar fi să-i trag un glonț hienei? întrebă Ștefan slovacul pe Emil.

— Nu sunt de părere. Mie îmi face impresia că e un om care umblă dinadins în patru labe ca să se creadă că e vreun animal oarecare. Să ne apropiem târâș și să punem mâna pe el. Dacă ar fi fost o hienă, ne simțea până acum.

Așa și făcură. Era într-adevăr unul din banditi. Când ajunseră la zece pași de el, Ștefan sări în picioare și se repezi cu atâta furie la bandit încât trecu pe deasupra lui ca o minge și se dădu de-a berbeleacul. Banditul se ridică repede de jos și vru s-o ia la fugă, dar căzu drept în brațele lui Schwarz, care-l apucă strâns de mâini.

— Dă'ncoa' o funie! strigă el slovacului.

— N-am la mine.

— Scoate-mi batista din buzunar și leagă-i mâinile.

Îl duseră și pe bandit în lagăr lângă ceilalți.

— Cine te-a trimis? îl întrebă doctorul și, fiindcă arabul nu răspunse, îi lipi țeava revolverului de tâmplă și zise amenințător: vorbește, ori trag!

— Abu el Mot, bolborosi banditul înfricoșat.

— Ca să spionezi lagărul?

— Da.

— Unde se află acum ai tăi? Spune adevărul, căci dacă mă conving că m-ai mințit, s-a isprăvit cu tine. Ei?

— La răsărit de-aici.

— Ce depărtare?

— De zece ori cât ajunge glonțul.

— Bine. Să mergem.

Își poate oricine închipui furia homrilor când văzură pe noul prizonier. Nădejdea lor se spulbera tot mai mult.

Emil slobozi un glonț în aer pe care Abu el Mot nu se putea să nu-l audă și să creadă că a fost tras în iscoada trimisă de el. Pe urmă, îi luă pe Ștefan și pe Ali — pe care îi credea mai curajoși decât pe ceilalți djelabi — și porni cu ei în căutarea banditilor. Tatăl-râsului se înarmă cu pușca unuia din prizonieri. În curând zăriră burnusurile banditilor deslușindu-se din întunericul nopții. Se apropiară cât putură mai mult de ei și-și descărcară armele, mai mult cu gând să-i sperie și să-i pună pe fugă, ceea ce se și întâmplă.

— Așa! Ăștia nu se mai întorc cât o fi lumea și pământul, râse slovacul.

— Și nici iscoade nu mai trimit, adăugă Ali. Allah a fost milostiv și ne-a ajutat să biruim pe cel mai aprig dușman pe care-l avem.

— Tu, mă? Uiți că erai cât p-aci să omori pe stăpânul și ocrotitorul nostru? N-o să te slăvească nimeni în cântece de laudă nici în viață și nici după moarte, fii pe pace.

— Nu cumva pe tine, tu, Tatăl-botului, că numai gura e de tine! Cunoști tu câte sate și orașe sunt pe lume și știi să spui măcar unuia pe nume, lăudărosule?

— Nici nu vreau să știu. Pesemne că de aceea era cât p-aci să omori pe effendi al nostru, fiindcă-ți sunt ochii tulburi de multe ce știi și l-ai luat drept unul din banditi.

— Tăcere! se răsti Emil la ei. Și tu, Ibn el Djidri, ai făcut adineauri o mare gogomănie.

— Eu? întrebă slovacul cu mirare.

— Da. Eu vroiam să pun mâna pe Abu el Mot dar, în loc să stai liniștit și s-aștepți să vezi ce o să fac, te-ai apucat să tragi și l-ai pus pe fugă.

— Mă prididise vitejia, effendi. Nu-i mai puteam pune frâu.

— Vitejia e strâns legată de înțelepciune și chibzuință; greșeala lui Ali m-a lovit numai pe mine, pe când a ta va dăuna multora. Graba și nesocotința ta va face pe mulți călători și nenorociți duși în sclavie să sufere. Dacă reușeam să prind pe acest Abu el Mot, e sigur că mudirul din Fashoda scăpa lumea de el.

— Aici bine-ai grăit, effendi, răspunse omulețul rușinat. Sufletul meu e cuprins de mare durere și inima de căință. Nădăjduiesc însă că mă vei ierta.

— Te iert, dar nu găsesc cu cale să faci altora imputări atunci când tu însuți le meriți din plin.

— O, stăpâne, aceste imputări pe care i le-am făcut nu sunt cu supărare. Ali și cu mine suntem buni prieteni. Așa ne ciorovăim noi întotdeauna. Nu e așa mă, Tatăl-râsului?

— Ba chiar așa. Allah ne-a înfrățit inimile, dar mințile noastre nu se potrivesc. Să ne rugăm de Profet să facă și minunea asta.

Când ajunseră la lagăr, Emil rândui încă un djelab de santinelă, deși era sigur că Abu el Mot nu va mai cuteza să se apropie. La somn nu se gândea nimeni, mai ales că nu mai era mult până la ziuă. Stăteau de vorbă ceva mai departe de prizonieri ca să nu-i audă.

— Cunoști Fashoda? întrebă doctorul pe slovac.

— Da, am fost de câteva ori pe-acolo.

— Dar pe mudir l-ai văzut vreodată?

— L-am întâlnit o dată pe stradă. Îl cheamă Ali, effendi, dar i se zice mai mult *Abu hamsah miah**.

— Am auzit și eu. Pare să fie un om foarte aspru, mai cu seamă pentru negustătorii de sclavi. Cum prinde pe vreunul din ei, pune să i se dea cinci sute de bețe, de acolo și porecla Tatăl-celor-cinci-sute.

— Așa e. Când i-om preda mâine pe ăștia de colo, o să le tragă fiecăruia câte cinci sute la talpă.

— Poate un om să îndure atâtea lovituri?

— N-am cum să știu, effendi. Socot însă că dacă i le dă în spate, îl ia dracu' repede. A, asta ce e? Parc-a foșnit ceva în tufiș....

---

* Tatăl-celor-cinci-sute.

Emil Schwarz auzise și el foșnetul. Tăcură toți și ascultară cu încordare. În tăcerea care se făcu, se deslușì bine un sforăit puternic, ca și când o fiară adulmeca urmele cuiva.

— Allah să ne aibă în pază! strigă șeicul. Iar un leu. Ăsta ne mănâncă pe toți fiindcă suntem legați și nu putem fugi.

— Taci! se răsti slovacul. O fi vreun pui. Unul bătrân dădea până acum năvală peste noi. Puiul nu știe încă gustul cărnii de om și cum n-o vede, n-o să cuteze să se apropie de noi.

— Un pui de leu? întrebă Emil, bucuros! Tare-aș avea poftă să-l prind.

— Dacă vrei, e lesne. Trebuie însă să fim cu băgare de seamă fiindcă nu știm cât e de mare. Poate să fie numai o hienă care a simțit mirosul de stârv al leilor.

— Mă duc să văd.

Doctorul își luă pușca și vru să plece, dar n-apucă să iasă din raza focului și văzu un pui de leu apropiindu-se de el. Era mărișor, deci în stare să se apere. Nu fugi, ci se întinse pe patru labe și începu să pufăie înfuriat, neîndrăznind totuși să se repeadă la el.

— Uite-l! strigă Schwarz spre lagăr. Aduceți repede pături... cât mai multe pături!

Ali și Ștefan erau singurii care nu știau ce e frica. Alergară cu pături la el.

Leul era prea mare ca să se înfricoșeze și s-o ia la fugă, totuși, nu destul de bătrân ca să cuteze un atac. Stătu pe loc, cu ochii lui de foc ațintiți la Emil. Acesta ar fi putut să-l omoare imediat cu un singur glonț, dar prefera să-l prindă de viu.

Luă păturile groase și trainice — erau din păr de cămilă — și, cu ochii ațintiți într-ai leului, se apropie de el și le aruncă peste tânărul Stăpân-cu-capul-mare.

Acesta nu făcuse nici o mișcare și când se văzu acoperit de pături, păru într-adevăr speriat, căci nu încercă să opună împotrivire. Emil se trânti atunci cu toată puterea peste puiul de leu ca să-l poată ține în loc cu greutatea trupului său.

Lesne nu era. Leul dovedea o forță musculară extraordinară pentru vârsta lui. Reuși de câteva ori să se ridice, dar doctorul îl culca iar la pământ.

— Frânghii... aduceți frânghii! strigă el celor doi tovarăși ai săi.

Veniră în fugă cu cele cerute de el și peste puțin timp leul era legat fedeleș.

— *Hamdulillah* — slavă lui Allah! exclamă, nebun de bucurie, Ali. Am împușcat pe Sugrumătorul-turmelor și pe sultana lui, acum am învins și pe feciorul lor. Uitați-vă la el. Rușine să-i fie! Mârâie numai ca un câine în lanț și nu poate face nimic.

Întinseră leul lângă foc ca să le fie mai bine sub ochi. Zăcea ca mort și nu se mișca.

— Leul e al tău, stăpâne, zise slovacul. Nu e vorbă, te-am ajutat și noi, dar tu l-ai biruit. Ce-ai de gând să faci cu el?

— O să-l expediez de la Fashoda prin Khartoum, acasă în țara mea, unui bun prieten pe care-l am acolo, răspunse germanul.

— Ca să-l dăruiască unei menajerii botanice, nu e așa?

— Nu, unei menajerii zoologice, râse Emil.

— Dar pe prizonieri cum îi transportăm?

— Foarte simplu. Îi legăm pe cămilele care ne-au rămas de la banditi.

— Păi sunt numai cinci, ne mai lipsește una.

— Atunci să meargă șeicul pe jos. Își merită pedeapsa, ticălosul!

În curând se lumină de ziuă și caravana se pregăti de plecare.

5. JUSTIȚIE PE MALUL NILULUI

În timp ce musulmanii își făceau rugăciunea de dimineață, doctorul scoase dinții leilor ca să-i ia ca trofeu, pe urmă porniră la drum.

Ținutul era un șes întins și din ce se apropiau de fluviu, din ce aerul devenea mai răcoros și iarba mai deasă. Ajungeau acum în ținutul locuit de negrii siluk. Caravana ar fi fost bucuroasă să-i ocolească, din două motive. Întâi pentru că sunt cunoscuți ca hoți și bandiți; și al doilea știau că sunt în dușmănie cu homrii, din tribul cărora făceau parte prizonierii. Emil Schwarz se temea ca, la vederea lor, negrii să nu se înfurie și să-i ucidă. Din nenorocire era greu de trecut neobservați, căci satele lor se țineau lanț pe malul stâng al Nilului. Totuși, djelabii, care cunoșteau bine ținutul, sperau să-i poată ocoli și chiar dacă s-ar întâmpla să se întâlnească în drum cu vreo câțiva din ei, îi vor birui lesne și vor putea ajunge nevătămați la Fashoda.

Îndrumată de slovac, caravana coti pe un drum mai puțin umblat, unde populația era mai rară. La vremea prânzului poposiră ca să aibă vreme animalele și oamenii să se odihnească nițel, deoarece acum trebuia să meargă cât mai repede

și să treacă în goană prin satele negrilor ca să n-aibă aceștia timp să-i atace.

Porniră de-abia după rugăciunea de după prânz. Umblară vreun ceas, lăsând în urmă ogoare pustii rămase nelucrate din pricina căldurii anotimpului și zăriră colibele unui sat.

— Am ajuns cu bine până aici fără să-ntâlnim picior de negru, zise slovacul mândru de isprava lui. Așa e că sunt o bună călăuză? Ăsta e singurul sat pe care avem să-l mai trecem, pe urmă ajungem curând la Fashoda. Să zorim cămilele ca să nu aibă vreme silukii să ne oprească. Dacă încearcă vreunul să ni se pună în cale trecem peste el.

Caravana înainta mereu. Slovacul mergea în frunte, la pas, călare pe măgarul lui. Cum ajunse însă la marginea satului și zări pe cei dintâi locuitori, începu să izbească în măgăruș cu atâta furie încât bietul dobitoc porni în galop, urmat de ceilalți.

Șeicul, legat cu o funie lungă de șaua cămilei lui Emil, alerga cu limba scoasă după ei ca să nu fie târât ca un pachet. Era o rușine nemaipomenită pentru el, șeful unei caravane, să meargă pe jos în loc să stea țanțoș, călare pe cămilă, în fruntea ei.

Colibele, răzlețite una de alta, erau mai toate rotunde, din lemn și paie, acoperite cu stuf și împodobite cu schelete de girafe și dromaderi. Șosele sau uliți nu existau. Printre colibe se întindeau ogoare, acum sterpe și pârlite de arșiță.

Slovacul trecea printre colibe cu o siguranță care te uimea. Părea să fi fost adeseori pe aci și cunoștea locul ca și când s-ar fi născut acolo.

Cei dintâi siluki pe care îi întâlniră în cale se uitau uluiți după caravana care trecea în goană. Erau oameni înalți, negri tăciune și cu buze subțiri cum nu le au de obicei negrii. Goi pușcă. Singura podoabă era pieptănătura lor ciudată.

Silukii nu-și tund niciodată părul. Îl lasă să crească în voie, pe urmă îl împletesc în cozi pe care le așază în jurul capului ca o coroană, întocmai ca femeile pe la noi. Alții își împodobesc apoi cozile cu pene albe, care dau impresia unei aureole.

Unul din băștinași stătea în fața colibei și trăgea din lulea. Dar ce fel de lulea! Ciubucul gros ca pe mână și luleaua mare cât un dovleac. Și fiindcă ciubucul nu era subțiat la vârf, negrul căscase gura de-i ieșeau ochii din cap.

Tutunul, ei îl macină mărunt după ce l-au uscat, îl fac aluat și-i dau forma unei pâini, îl pun la păstrare și când vor să-și umple pipa, îl amestecă abia atunci cu fel de fel de mirodenii.

Negrii văzură caravana trecând și rămaseră încremeniți de mirare. Dar după ce se îndepărtă, începură să răcnească toți ca nebunii. Emil nu cunoștea limba silukilor și nu înțelegea ce spun, cum însă cuvântul homr revenea mereu în răcnetele lor, își închipui imediat că sunt considerați drept dușmani.

De prin colibe începură să se adune bărbații cu neveste și copii și să se ia toți urlând după caravană.

Din fericire negrii aceștia nu au arcuri și săgeți ci sulițe și măciuci; la prea puțini din ei se găsește câte o pușcă veche. De aceea nu cutezau să se slujească de armele lor decât ca o amenințare fără urmări.

În curând satul rămase în urmă. Slovacul își încetini galopul și zise răsuflând ușurat:

— În sfârșit am scăpat de ei și colo înaintea noastră se vede Fashoda.

Emil zări la mică depărtare de ei o așezare de colibe sărăcăcioase în mijlocul cărora se înălța clădirea care adăpostea autoritățile județului.

— Tu cu djelabii unde tragi? întrebă el pe slovac.

— Toți avem câte un prieten în oraș care ne găzduiește bucuros, răspunse Ștefan. Dar tu?

— Bineînțeles că la mudir.

— Atunci trebuie să ai vreun *teskireh** la tine.

— Ba chiar un *hattișerif*** al viceregelui și alte scrisori de recomandație.

— Au să te primească foarte bine cu astfel de hârtii și n-o să duci lipsă de nimic. Vrei să te duc chiar acum la palatul mudirului?

— Da. Îi voi preda pe prizonieri și cred că are nevoie și de mărturia voastră.

— Să se-ndure Allah de spinarea și tălpile lor. Nu scapă ei de cele cinci sute de bețe, fii pe pace!

Fashoda nu era pe vremea aceea un oraș propriu-zis, ci o localitate foarte veche, fosta capitală a negrilor siluki, Denab, pomenită de Plinius sub numele de Danupsis, capitala Etiopiei Nubiene.

Palatul mudirului și cazarma e clădită din cărămidă și înconjurată de ziduri groase. În vârful zidului se află câteva turnuri ca măsură de prevedere dacă le-ar veni poftă silukilor să se revolte, ceea ce e foarte cu putință.

---

* Pașaport.

** Recomandație oficială.

În jurul acestor două clădiri se află ici-colo câte o casă de cărămidă și multe colibe în care locuiesc soldații care n-au încăput în cazarmă, împreună cu familiile lor. Fashoda avea pe atunci o armată de vreo mie de inși, alcătuită din arnăuți și un *gehadiah**, mai lesne de disciplinat decât donzolanii, berberii sau egiptenii din care se compune armata sudaneză. Clima Fashodei e atât de nesănătoasă încât localitatea servește ca loc de pedeapsă pentru criminali.

În Denab mai trăiesc și câțiva siluki. Când aceștia văzură caravana, începură să scoată răcnete asurzitoare. Nu cutezau să se atingă de ea de frica soldaților, dar alergau amenințând și ocărând în urmă-i. În curând lumea de prin colibe alergă să vadă ce s-a întâmplat și când caravana ajunse la porțile cetății, alaiul se îngroșase cu câteva sute de inși.

O santinelă întrebă pe noii sosiți ce doresc. Emil răspunse că are un hattișerif pentru mudir și vrea să-i vorbească. Santinela încuie poarta și se duse să-l anunțe.

Trecu o bucată de vreme până să se întoarcă, însoțit de un *onbaşi*** care le puse aceeași întrebare și apoi plecă și el ca să vină cu un *buluk emini**** ca să afle același lucru; veni apoi un *ccauş*****, după el un locotenent, pe urmă un căpitan și la sfârșit un aghiotant.

---

* Trupă pedestră de negri.
** Fruntaș.
*** Caporal.
**** Sergent.

Doctorul trebui s-aștepte aproape un ceas în curte, în timp ce afară lumea se aduna mereu și răcnetele nu mai conteneau.

Caravana descălecă. De-abia după altă jumătate de ceas veni un colonel să-i ceară actele de legitimație, le duse mudirului și se întoarse să-l poftească sus.

Mudirul ieși în întâmpinarea musafirului său, încrucișă mâinile pe piept și-l salută cu cuvintele *Salam aleikum,* la care Schwarz răspunse cu *V'aleik issalam.* Salutul mudirului era un semn de cinstire deosebită, deoarece mahomedanul nu întrebuințează pentru un creștin decât *Salam* — pe scurt.

Tot în semn de considerație, înaltul slujbaș al statului îl conduse singur în *selamlik* — salonul lui de primire — și-l pofti să șadă pe un divan în fața lui. Bătu apoi din palme și apărură câțiva băieți negri; unul aducea o măsuță cu tăblia de aramă pe care o puse în fața musafirului, altul turnă cafea în cești, un al treilea aduse ciubucele îndopate cu tutun și cel de-al patrulea cărbuni aprinși cu care aprinse lulelele. După aceea negrii se retraseră lăsându-i singuri.

Mudirul fuma dintr-un ciubuc obișnuit, pe când lui Emil îi oferi unul de mare preț. Era din lemn de trandafir, împodobit cu pietre scumpe și vârful de chihlimbar.

Cu cât vrea să-și cinstească mai mult musafirul, cu atât orientalul îi oferă un ciubuc mai scump. Din acest punct de vedere, germanul nu avea de ce se plânge.

În sfârșit, mudirul luă de pe divan hârtiile de legitimație ale doctorului, i le înapoie și începu :

— Știu că te afli sub oblăduirea kedivului, a cărui voință ne luminează mintea. Ți-am citit numele și înțeleg că ești acela pe care-l așteptam.

— Știai că voi veni? întrebă cu mirare acesta.

— Da. Mumtas Pașa, guvernatorul, superiorul meu, Allah să-l binecuvânteze, mi-a scris. Te-a cunoscut la Khartoum și i-ai fost drag de cum te-a văzut. Mi te-a recomandat ca pe un om cum nu sunt mulți și cred că nu se înșală. Poruncește și orice dorință a ta va fi împlinită — pe cât va sta în puterile mele. Și încă un lucru vreau să-ți spun: a venit un om cu o scrisoare pentru tine și așteaptă să ți-o predea.

— De la cine e scrisoarea?

— De la un prieten al tău, care a cutreierat lumea ca și tine să-și lumineze tot mai mult mintea. Acum, spune-mi și mie, rogu-te, cum a fost călătoria până aici?

— Destul de bună până aseară, când era cât p-aci să fiu ucis.

— Aseară? Unde? întrebă mudirul încruntându-se. Cum ar fi îndrăznit să se atingă cineva de un fir de păr din capul tău când te aflai în ținutul stăpânit de mine?

— La Izvorul leului.

— Locul cade în districtul meu. Și împotriva cui ai să te plângi? Spune-i numele și voi ști să-l scot din gaură de șarpe.

— Vinovații sunt arabii homr pe care i-am tocmit să m-aducă aici.

— Homrii nu cad sub oblăduirea mea. Îi pot pedepsi numai dacă au trecut dincoace de hotarul districtului.

— Sunt jos în curte. I-am luat prizonieri și i-am adus cu mine.

— Cum, cum? Povestește-mi, rogu-te, și mie cum s-a întâmplat, zise cu însuflețire mudirul.

Emil îi istorisi lupta cu leii și întâmplarea cu banditii. Mudirul îl asculta cu atenție încordată. Când germanul sfârși, sări drept în picioare, aruncă jos ciubucul care se stinsese și strigă:

— Ai ucis doi lei și ai reușit să prinzi de viu un pui de-al lor? Dar bine, effendi, ești un viteaz, un adevărat erou! Și ticăloșii aceștia au cutezat să vrea să se atingă de tine? Nici o îndurare pentru estfel de nemernici! Ai pomenit și de unul Abu al Mot; știi cine e?

— Am auzit că e un negustor de sclavi, foarte temut.

— Așa și e. Cel mai ticălos dintre toți. Vai și amar de el dacă mi-o cădea în mână! Ce păcat că te-a împiedicat să-l prinzi prostul acela de-i zice Tatăl-râsului. Acum cine știe cât o să treacă până ce-l vom avea iar pe aici. S-a dus probabil la seribahul Omm et Timsah și nu mai dă cu nasul prin părțile acestea multă vreme.

— Știi tu unde se află acest seribah?

— Da. I-a mers zvonul până departe din pricina nelegiuirilor care se petrec acolo. E tocmai la răsărit, în țara niam-niamilor.

— Ce? zise Emil, chiar unde se află fratele meu Josef, naturalistul?

— Dacă se află chiar în partea aceea a acestei țări întinse, nu știu, dar știu că e în ținutul tribului makraka.

— N-am auzit încă de tribul ăsta.

— Trimisul fratelui tău face parte din acest trib.

— Atunci trebuie să fie și el acolo. Numai de nu ar fi printre acei despre care l-am surprins pe Abu et Mot vorbind. Zicea că a aflat despre doi europeni care adună plante și insecte și plănuiește să-i omoare.

— Fratele tău e însoțit de cineva?

— Pe cât știu eu, nu.

— Atunci nu e el, așa că poți fi liniștit. Vom mai vorbi noi despre asta după ce vei afla lucruri mai precise de la trimisul lui. Acum vom judeca pe homrii tăi. Mai întâi, trebuie să ascult mărturia djelabilor.

Bătu din palme și imediat apăru unul din negri căruia îi dădu niște ordine. Peste puțin veniră câțiva ofițeri care se așezară în tăcere de o parte și de alta a mudirului.

Fură introduși mai întâi djelabii, care povestiră pe scurt ce știau. Cele spuse de ei coincideau cu istorisirea germanului.

Homrii fură aduși de santinele. În spatele lor se așezară câțiva kavași cu gârbacele în mână.

Homrii nici nu se închinară înaintea mudirului. Arabul liber se crede superior unui slujbaș, oricât de sus-pus ar fi el. Pentru egipteni are un adânc dispreț, considerându-i sclavii pașei. Șeicul se credea cel puțin egalul mudirului. Poate că prin atitudinea lui căuta să-l intimideze pe mudir. Nici n-așteptă să fie întrebat și strigă cu obrăznicie:

— Am fost atacați prin vicleșug și legați, fiind prea puțini, nu ne-am putut apăra. Acum

însă ne aflăm acolo unde trebuie să ni se facă dreptate. Noi suntem arabi neatârnați ai tribului homr și nu îngăduim nimănui să ne poruncească. De ce nu ni se dezleagă mâinile? Voi înștiința pe kediv cum sunt tratați beni-arab de slugile lui.

Rezultatul fu altul decât se aștepta el. Mudirul încruntă sprâncenele și răspunse cu glas potolit dar tăios, care e mult mai amenințător decât o izbucnire de mânie:

— Ce tot spui, câine? Neatârnat, zici? Vrei să mă reclami pașei? Văd că nu-ți dai seama ce vierme neputincios ești, de aceea o să ți-o dovedesc eu îndată. Ați păsit în fața mea fără să înclinați măcar capul. Nu există ofițer sau effendi care să nu mă salute, și voi, hiene împuțite, aduși ca vinovați și criminali, îndrăzniți s-o faceți? O să vă învăț eu cât de adânc trebuie să vă ploconiți înaintea mea. Întindeți-i la pământ și dați fiecăruia din ei câte zece bețe, dar șeicului, pentru obrăznicie, patruzeci.

Unul din kavași aduse o bancă lungă care avea numai două picioare la un singur capăt și o așeză jos pe cele două picioare. Pe urmă kavașii întinseră pe unul din homri pe ea și-l legară zdravăn cu picioarele în sus ca să nu se poată mișca. Un alt kavaș luă un băț gros cât degetul și-i arse câte zece lovituri la fiecare talpă. La început, arabul strângea dinții ca să nu țipe, dar pe urmă durerile fură atât de grozave încât nu se mai putu stăpâni. Când îl dădură jos, căzu grămadă, urlând.

Același lucru se petrecu și cu ceilalți tovarăși ai săi.

Mudirul vorbi acum din nou:

— Câinii aceștia nu trebuie să rămână nepedepsiți și să mă amenințe că mă vor reclama pașei. Să-mi spună acum șeicul dacă cunoaște pe effendi acesta străin care șade lângă mine.

Șeicul, care căpătase patruzeci de bețe, se văicărea mai tare decât ceilalți. Și fiindcă se codea să răspundă, mudirul adăugă:

— Dacă nu vrei să răspunzi, o să te fac eu să vorbești numaidecât. Pentru fiecare întrebare fără răspuns, câte douăzeci de bețe. Ei, cunoști pe effendi?

— Da, îl cunosc, zise șeicul știind că mudirul se va ține de cuvânt.

— Mărturisești că vroiați să-l ucideți?

— Nu. Cine susține asta, e un mincinos.

— Eu susțin, deci m-ai făcut mincinos, ceea ce îți înăsprește pedeapsa. Cunoști tu pe un negustor de sclavi Abu el Mot?

— Nu.

— Effendi acesta s-a furișat până la lagărul banditilor și a ascultat ce vorbesc ei. Te-a văzut pe urmă ducându-te la Abu el Mot și te-ai întors cu banditii la lagăr. Te-au văzut și djelabii aceștia de treabă. Tot mai îndrăznești să tăgăduiești?

— N-am fost eu, m-au asemuit cu altul.

— Ești încăpățânat ca un catâr! Tu nu știi că mie mi se zice *Abu-hamsah-miah*, Tatăl-celor-cinci-sute? Pentru că tăgăduiești, ceea ce e o mare insultă pentru mine, fiindcă mă socoți un om fără minte, atunci o să fiu pentru tine un *Abu-sittah-miah*, Tatăl-celor-șase-sute. Duceți-l în curte și dați-i șase sute de bețe la spate.

— Să nu îndrăznești! răcni șeicul. Atâta nu poate îndura nimeni. O să mă omori... Gândește-te la răzbunare! Războinicii tribului meu vor spăla rușinea în sângele tău...

— Până s-o spele ei, să afle că mă pot numi și *Abu-sabali-miah*, Tatăl-celor-șapte-sute. Dați-i tot pe atâtea bețe, și de fiecare cuvânt pe care-l va mai spune, câte o altă sută.

Șeicul se uită îngrozit și deznădăjduit în juru-i, dar fu luat repede de kavași și scos afară de unde se auziră apoi răcnete înfiorătoare.

— Îl auziți? întrebă mudirul pe homri. Dacă scapă, n-are decât să se ducă la pașa să mă reclame. Datoria mea e ca în ținutul pe care-l stăpânesc eu, orice călător să-și poată vedea de drum nesupărat de nimeni. Oamenii de teapa lui sunt ca fiarele sălbatice, care trebuie stârpite de pe fața pământului. Cine cutează să mă mintă, și mai ales să mă amenințe, aceluia îi voi dovedi că pot fi chiar un *Abu-alfah*, Tatăl-celor-o-mie. Și acum, ia spune tu, ăla de colo, așa e că ați vrut să ucideți pe effendi? întrebă mudirul pe unul din homri.

— Da, răspunse omul înfricoșat.

— Și tu? zise el altuia.

— Da, răspunse și acesta.

Ceilalți mărturisiră același lucru, înțelegând că, tăgăduind, ar fi mai rău.

— Fiindcă ați răspuns cinstit, urmă mudirul, cu glas prietenos, nu o să vi se dea decât atâtea bețe cât mi-e porecla. Cinci sute ajung să vă învețe că legea Profetului zice să nu omori un om pe care l-ai luat sub ocrotirea ta, și noi, cei chemați să împlinim poruncile lui, trebuie să ne facem datoria.

Judecata s-a sfârșit. Am osândit după dreptate. Allah e bun pentru toți dreptcredincioșii săi care se țin de preceptele *Coranului*, dar pe nelegiuiți îi pedepsește fără milă.

Zicând acestea, mudirul se sculă în picioare, dând să înțeleagă că judecata s-a terminat. Ofițerii se înclinară adânc, apoi se retraseră în tăcere. Homrii fură duși jos în curte și djelabilor li se îngădui să fie de față la pedepsirea lor.

Când Emil rămase singur cu mudirul, acesta îi zise:

— Ți s-a făcut dreptate. Tot așa de repede ar fi mers lucrurile și în țara ta?

— Drept e că osânda s-ar fi dat ceva mai târziu, deoarece cazul ar fi trebuit luat mai întâi în cercetare.

— Pentru ce atâta zăbavă? Tot s-ar fi încredințat că homrii sunt vinovați, nu e așa?

— Desigur.

— Și ce pedeapsă li s-ar fi dat?

— Câțiva ani de închisoare.

— La mine merge mai repede. Vinovații își încasează bețele și pe urmă pot pleca.

— Pentru ucigași e o pedeapsă destul de blândă, dacă bineînțeles pot răbda loviturile.

Mudirul zâmbi cu înțeles.

— Dacă pedeapsa mea e prea blândă sau prea aspră, e treaba lui Allah. I-a dat putere sau nu criminalului să le rabde, îl privește. Și la voi, e tot cam același lucru. Sunt unii care pot și alții care nu pot trăi ani de zile în închisoare. Nu te îngriji tu de soarta homrilor; zilele lor sunt însemnate în cartea vieții. Eu nici nu le

pot scurta, nici prelungi. Ce le e scris! Acum o să te duc la trimisul cu scrisoarea, pe urmă în apartamentul pregătit pentru tine.

Germanul era bucuros să iasă cât mai repede din *selamlik*, unde se auzeau răcnetele arabilor care își primeau pedeapsa.

Străbătură câteva încăperi în care nu se afla altă mobilă decât un covor pe jos și câteva perne rezemate de perete; apoi ajunseră într-o curticică în mijlocul căreia se ridica un chioșc de scânduri acoperit tot de plante agățătoare.

— Aici vei locui tu, zise mudirul. Uite și pe băiatul care a adus scrisoarea. Până la plecare te va sluji el. Poate să-ți servească și de tălmaci fiindcă vorbește limba niam-niamilor și știe și pe cea arabă.

Lângă ușa chioșcului era întinsă o rogojină; de pe ea se ridică un băietan care se aruncă într-o atitudine de adâncă supunere iar la pământ. Tânărul negru n-avea mai mult de șaisprezece ani și era aproape gol. Pielea lui avea o culoare roșie-pământie, probabil din pricina terenului unde își are locuința poporul său.

E ceva caracteristic că unele popoare de negri capătă culoarea pământului pe care trăiesc. Locuitorii unui ținut cu pământ negru, cum e de pildă al silukilor, nuehrilor și denkașilor, au pielea de un negru de catran, pe când bongoșii, niam-niamii și monbutușii — care trăiesc pe un teren roșiatic, din pricina fierului pe care-l conține pământul — sunt de un negru arămiu.

Mudirul porunci băiatului să se scoale. Emil Schwarz văzu un trup scurt și-ndesat, care părea

însă să fie extraordinar de puternic. Mușchii picioarelor erau mai bine dezvoltați ca de obicei la negri, trăsăturile chipului său aduceau cu tipul caucazian. Gura buzată dar mică, nasul drept și subțire; ochii mari, tăiați în migdală erau îndepărtați unul de altul și-i dădeau o expresie războinică, inspirând în același timp încredere.

Băiatul își pusese armele alături de el pe rogojină: un arc, o tolbă plină cu săgeți, un cuțit în formă de seceră și un trumbaciu — un fel de ghioagă ghimpată —, o armă cât se poate de primejdioasă.

În afară de astea, băiatul purta un fel de manșete alcătuite din cercuri de fier alăturate unele de altele în jurul brațelor, dar numai până la cot, lăsând restul brațelor libere.

Ciudată și nu lipsită de grație era podoaba naturală a capului, pe care o purta băiatul. Părul lânos și destul de lung, era împletit în codițe subțiri, împletite apoi și ele într-altele mai groase, așezate ca o coroană în jurul capului în care stătea înfipt un pămătuf de pene.

De jur împrejurul frunții atârna un șirag de dinți de câine, înșirați pe un șiret.

Privirea lui deschisă, cu care se uita la norvegian, făcu acestuia o bună impresie.

— Cum te cheamă? îl întrebă el.

— Sunt fiul lui Biä*, răspunse el în limba arabă în care îi vorbise doctorul. Oamenii noștri îmi spun Nubah, dar albul care m-a trimis aici îmi zice Ben Wafa**.

---

* Regele niam-niamilor.

** Feciorul-devotamentului.

— E un nume frumos care insuflă încrederea. Și cum îl cheamă pe alb?

— Șwa-za.

— Vrei să spui Schwarz?

— Da, dar cum numele e prea greu pentru mine, eu îi zic Șwa-za.

— Pe mine știi cum mă cheamă?

— Spune-mi și o să știu.

— Eu mă numesc la fel și sunt fratele lui.

— Atunci tu ești effendi la care m-a trimis. Mă bucur fiindcă-mi placi. Ai privirea blândă ca și a lui, nu aspră și rea ca a arabilor care vin la noi să ia *reqiq**. De aceea o să te iubesc ca și pe el și o să te slujesc cu credință.

Copilandrul părea sincer și ochii lui luceau de bucurie.

— Ai venit să mă duci la el care e acum oaspetele vostru, nu e așa? îl întrebă Emil.

— Da, effendi.

— O să fie greu. Drumul spre locuințele voastre, ale sandehilor, duce prin ținuturi dușmănoase neamului vostru.

Băiatul apucă mâna germanului și zise:

— Effendi, tu ești bun și nu ne spui cuvântul de ocară *niam-niam*** ci pe adevăratul nostru nume. Eu sunt fecior de rege și nu slujesc pe nimeni. Pentru tine însă, sunt gata să mă arunc și în foc. De dragul albului, fratele tău, m-am oferit singur să vin, fiindcă un altul nu ar fi fost destul de

---

* Sclavi.

** „Mănâncă tot", ba chiar „Mâncători de oameni" în dialectul denka.

priceput s-ajungă până aici. Denkașii și nuehrii l-ar fi uciș sau l-ar fi luat slcav.

— Și ție nu ți s-ar fi putut întâmpla așa ceva?

— Nu, pe mine nu mă prinde nimeni. Eu mă duc la luptă în rând cu războinicii, ba am fost adesea și căpetenia lor.

Vorbea cu mândrie, dar fără urmă de îngâmfare. Tânărul trebuie să fi fost într-adevăr foarte curajos din fire, ca să facă un drum atât de lung și primejdios prin ținuturi dușmane și să ajungă nevătămat la țintă.

— Nu era mai bine să fi luat și câțiva războinici cu tine? îl întrebă Schwarz.

— Nu, fiindcă mai mulți atrag băgarea de seamă, pe când unul singur trece neobservat.

— Ai venit pe jos sau călare?

— Nici una nici alta. Mi-am făcut singur o luntre cu o singură pânză. Am pornit cu ea pe Bahr er Rohl, pe urmă am coborât Bahr el Djebel, ca s-ajung aici. Apă găseam pretutindeni. Dacă mi se făcea foame, prindeam pești și-i mâncam, și când zăream vreun vas dușman, îmi ascundeam luntrea în tufiș sau după trestii.

— Cunoșteai bine drumul?

— Da, fiindcă mai fusesem de două ori la Khartoum, unde am și învățat limba arabă.

— Dar la seribah n-ai coborât?

— Vai de mine, effendi, cine-ar cuteza!... În seribah locuiesc numai vânătorii de sclavi. Le cunosc toate cetățile, dar n-am trecut decât noaptea pe lângă ele, și cât puteam mai repede.

— Ai auzit tu de o cetate a lor căreia i se zice Omm et Timsah?

— Da. E cea mai primejdioasă dintre toate pentru noi, căci se află la hotarul țării noastre și a unui om cunoscut pentru grozăviile lui.

— A, știi deci unde locuiește Abu el Mot. Pe el l-ai văzut vreodată?

— L-am văzut. Are chip de mort, și presară moarte pe unde trece. Cetatea lui e un loc de groază. Leșurile celor omorâți în bătaie zac pe toate ulițele; corbii și fiarele vin să-le sfâșie în voie.

— Unde l-ai lăsat pe fratele meu când ai plecat?

— La noi acasă.

— Așadar, se află în apropierea vânătorilor de sclavi?

— Da, effendi. Depărtarea e numai de trei zile de drum.

— Fratele meu nu e singur?

— Nu, mai e încă un alb cu el.

— Ah! Atunci despre ei vorbea Abu el Mot. Cine e și cum îl cheamă pe celălalt alb?

— E un *baija et tijur**. Are picioare lungi ca de cocostârc și nasul lung ca un cioc de barză. De aceea ai noștri l-au poreclit *Abu laklak***. Numele lui adevărat nu-l pot pronunța.

— Trebuie să plecăm imediat fiindcă fratele meu și celălalt alb sunt amenințați de o mare primejdie. Abu el Mot vrea să-i omoare.

— Știu și eu, zise mudirul, că ticălosul nu îngăduie nici unui străin să pătrundă pe meleagurile lui și sunt sigur că amenințarea banditului nu va fi o vorbă goală îndată ce-i va prinde pe albi acolo. Primejdia în care se află fratele tău e

---

* Negustor de păsări.

** Tatăl-cocostârcului.

într-adevăr destul de mare, căci regele sandehilor nu-l poate apăra de vicleșugurile și armele vânătorilor de sclavi.

— O, sandehii noștri sunt viteji! zise tânărul cu mândrie.

— Știu, totuși mulți dintr-ai voștri au căzut în mâinile lor. Tot curajul și vitejia voastră nu pot face nimic împotriva lăcomiei acestor nemernici, și săgețile voastre sunt un fleac pe lângă armele lor de foc.

— Din câți inși e alcătuită de obicei o expediție de a acestor banditi? întreabă Emil.

— Uneori din câteva sute, răspunse mudirul. Se întâmplă adeseori ca să se întovărășească mai multe din aceste bande și puterea lor e atunci atât de mare încât nici un sat, cât de populat, nu-i poate opune împotrivire. Seribahul Omm et Timsah e cea mai mare cetate din câte știu eu și Abu el Mot are destui oameni ca să-și poată realiza planul.

— Atunci nu pot să mai zăbovesc un ceas. Trebuie să i-o iau înainte și să-i zădărnicesc acest plan.

— Îmi pare rău să te las să pleci, dar văd că nu se poate altfel. Îți voi da însă o escortă de cincizeci de soldați bine înarmați ca să-ți înlesnească prinderea lui Abu el Mot, pe care îl urmăresc de mai multă vreme.

Bineînțeles că Emil fu încântat de propunerea mudirului. În timpul acesta, negrul scosese din tolba cu săgeți o scrisoare și o întinse germanului, pe urmă mudirul își duse musafirul în chioșc, care se compunea din două încăperi mici dar mobilate foarte bine.

— Aici găzduiesc numai persoanele care îmi sunt simpatice, effendi, zise el. Niam-niamul te va sluji. Așteaptă afară ordinele tale și eu voi porunci oamenilor mei să-ți îndeplinească toate dorințele ca și când ar fi ale mele proprii. Djelabii veniți cu tine vor fi și ei oaspeții mei, căci te-au însoțit la drum.

— Și ce se va întâmpla cu homrii?

— Ce-a fost să se întâmple s-a și întâmplat; răspunse mudirul cu un gest de nepăsare. E de prisos să te mai interesezi de ei. Eu vreau ordine în ținutul meu; cine o tulbură, își primește pedeapsa meritată. Allah să le fie milostiv, dar de la mine nu se pot aștepta la îndurare, ci numai la dreptate.

Mudirul se înclină și plecă, în vreme ce doctorul se apucă să citească scrisoarea.

Fratele lui, Josef Schwarz, un naturalist de seamă al Germaniei, trecuse cu vreo câteva săptămâni în urmă prin Cairo și aflase de la consulatul german că doctorul, Emil, fusese chemat în Egipt pentru o afacere gravă; spera să se întâlnească undeva cu el în timpul călătoriei. Știa că drumul lui Emil va fi prin Fashoda, așa că trimisese la întâmplare scrisoarea, rugând pe mudir să-i fie predată la sosirea lui acolo. În timpul călătoriei sale prin continentul african, naturalistul făcuse cunoștință cu un excelent ornitolog german aflat în călătorie de studii. Reușiseră împreună să adune câteva piese de valoare pentru muzeu, pe care sperau să le ducă în bună stare în patrie.

Îl trimitea pe Fiul-devotamentului, un tânăr negru, foarte inteligent, să-l aducă la el, ca să continue apoi împreună călătoria care, eventual, poate

ajuta și scopului urmărit de fratele său Emil, deși nu știa care anume e. Bănuiește însă că nu poate fi decât în serviciul kedivului, și ar vrea să contribuie și el la realizarea acestui scop, deoarece kedivul a avut într-adevăr o atitudine mai mult decât binevoitoare față de el.

În timp ce Emil isprăvea de citit scrisoarea, slovacul veni să-l roage ceva.

— Să mă ierți, effendi, începu el, că vin să te supăr, dar am să-ți fac o mare rugăminte.

— Ei, s-auzim! răspunse doctorul zâmbind.

— Și rugămintea nu e numai din partea mea ci și din partea lui Ali, Tatăl-râsului, effendi.

— Și ce doriți amândoi?

— Mudirul ne-a poftit să fim oaspeții săi și ne-a spus că tu o să pleci în curând cu soldați de-ai lui la negri; te-am ruga să ne iei și pe noi la niam-niami, fiindcă e rost de făcut ceva afaceri. Cumpărăm marfă aici și o vindem acolo cu mare câștig. Ce zici, effendi, nu e așa că nu ne refuzi?

— Dimpotrivă. Propunerea voastră îmi convine de minune. Și tu și Tatăl-râsului sunteți oameni viteji și de astfel de oameni avem oricând trebuință.

— Atunci, ne îngădui să te însoțim?

— Chiar vă rog.

— Eu, effendi, am învățat limba negrilor și mă pricep cum să-i iau. O să facem cercetări științifice — am învățat eu de la răposatul stăpânu-meu care era un mare savant, Dumnezeu să-l ierte! — și o să ni se ducă vestea în toată lumea, ca să ai cu ce te mândri, effendi. Acum mă duc repede să-i spun și lui Ali ce mare bucurie îl așteaptă!

Și omulețul nostru ieși în grabă, pe când Emil rămase privind îngândurat în urma lui. Știa că însărcinarea pe care și-o luase ca să stârpească pe vânătorii de sclavi și să găsească pe prințesa dispărută, se complicase acum și cu salvarea fratelui său și a celuilalt alb, la rândul său în mare primejdie.

Acolo unde Bahr el Ghazal, adică râul gazelei — în traducere —, trece în ținutul bongoșilor, vezi numai pe malul drept, ici-colo, câte un palmier singuratec, ale cărui frunze foșnesc în adierea ușoară a vântului.

Pe partea cealaltă se întinde o pădurice de mimoze care se prelungește până jos la mal.

Pe apă se vedeau insule întinse acoperite de buruieni, întretăiate de fâșii late de *omm sufah**, care îngustează și mai mult râul.

Ascunsă printre trestiile înalte, stătea priponită o corabie din cele cu o singură pânză, cu catargul lăsat în jos. Cine nu știa că se afla acolo corabia, ar fi putut trece pe lângă ea fără să o vadă, deși o agitație vie domnea pe micul vas. Vreo șase sclave stăteau îngenuncheate una lângă alta ca să piseze *durrha* pe o *murhaqua*. *Murhaqua* e un fel de piatră asemănătoare cu cele de moară. La mijloc e săpată un fel de pâlnie în care se toarnă această *durrha*, umezită mai întâi, și cu o altă *murhaqua* mai mică se pisează făina.

* Trestie de zahăr sălbatică.

Acest sistem de măcinat e foarte obositor și bietelor sclave le picura sudoarea de pe frunte în aluatul făcut cu atâta trudă.

Păsatul din această făină umedă e temeiul hranei sudanezilor. Se face din el o cocă, se coace pe tăblii de fier în formă de pâine și slujește ca merinde sudanezilor în călătoriile lor de luni de zile. Aluatul muiat și subțiat cu apă, dă o băutură acrișoară și destul de răcoritoare.

La capătul corăbiei, doi negri împleteau funii din fibre de palmieri vorbind încet între ei ca să nu-i audă sclavele.

Negrii aceștia purtau ceea ce se cheamă guluf, adică trei crestături în fiecare obraz, semn că fuseseră răpiți. Dacă vânătoarea reușește, sclavii tineri de parte bărbătească sunt înfierați astfel pe viață. Rănile sunt unse cu piper, sare și cenușă ca să se tămăduiască foarte încet și crestăturile să se sape cât mai adânc în carne.

Singura îmbrăcăminte a lor este șorțulețul dinainte. Părul încleiat cu o materie lipicioasă stătea ridicat în sus ca un fel de joben fără boruri. Vorbeau în dialectul negrilor belanda, în care cuvintele ce exprimă ceva spiritual sau abstract sunt preluate din arabă și unde nu se pronunță niciodată pronumele personal singular. În loc de „eu", de pildă, ei își spun numele.

— Lobo e trist, foarte trist, și Lobo nu trebuie să arate că e trist, zicea unul din ei.

— Și Tolo e trist, și mai trist decât Lobo, răspunse celălalt. Când Lobo și Tolo au fost răpiți, Abu el Mot a ucis pe toate neamurile lui Lobo, pe când părinții lui Tolo au putut să scape și

trăiesc, dar bietul Tolo nu se poate duce la ei, de aceea are de ce să fie și mai trist ca Lobo.

— De ce să nu fie Lobo tot atât de trist? Părinții, surorile și frații săi au fost toți uciși, e deci și mai nenorocit ca el. Și — adăugă el atât de încet, încât de-abia a putut fi auzit de celălalt — ce trebuie să facă un belanda când albul a ucis pe ai săi?

— Să se răzbune! murmură celălalt cu ochii înflăcărați. Să omoare pe Abu el Mot.

— Da, așa trebuie să facă, dar să nu spună nimănui ce are de gând.

— Fratelui său Tolo poate să-i spună, fiindcă el nu o să-l trădeze ci o să-l ajute cu pumnalul lui sau cu săgeata al cărei vârf l-a înmuiat în venin.

— Au să ne biciuiască până ce ne vor ucide.

— Nu, pentru că o să fugim.

— Crezi că e lesne? Au să ne fugărească albii cu câinii lor până ce ne vor prinde.

— Atunci Tolo se omoară singur. Nu se lasă el biciuit, și nici fără părinții lui nu poate trăi. Albul nu se gândește că și negrul are suflet, ba poate un suflet mai bun ca al lui. Și apoi, suntem supușii săi, și ne poate omorî când îi place. Te-ai gândit tu ce-ar fi dacă ar porni iar la vânătoare de sclavi? Ne-ar lua cu el ca să luptăm împotriva fraților noștri. Dar Tolo nu vrea să vadă și pe alții sclavi ca el.

— Crezi că are de gând să pornească iar?

— Da. Nu vezi cum pregătesc femeile de atâtea zile merinde de drum?

Lobo își împreună mâinile și zise cu admirație:

— Ce înțelept ești! La asta nici nu s-a gândit Lobo. El socotea că arabii vor porni de-abia după ce se va întoarce Abu el Mot din țara homrilor.

— *Abd el Mot** poate să plece oricând vrea. E a doua căpetenie din seribah, iar Abu el Mot întâia. Dacă lipsește unul, poruncește celălalt. Pentru ce și-au ascuțit oamenii ieri cuțitele și și-au curățit alaltăieri puștile? Nimeni nu știe încă nimic, dar o să aflăm peste puțin.

— Bănuiește Tolo încotro au de gând să se ducă?

— De unde vrei să știe Tolo? Nu știu nici măcar soldații care se află în seribah. Numai Abd el Mot singur...

Negrul își curmă vorba și se apucă să împletească de zor la frânghie, ca și când n-ar avea timp nici măcar să răsufle. Tovarășul său făcu la fel, căci văzuseră o luntre apropiindu-se de corabie și un om urcându-se pe punte.

Omul acesta era un arab, adică un alb pentru negrii care au pielea foarte închisă în comparație cu a arabilor. Chipul lui era încadrat de o barbă neagră, trăsăturile feței aspre și ochii priveau întunecați înaintea lui.

Purta un burnus alb, un brâu lat de lână din care luceau două pistoale și plăselele unui pumnal. În jurul capului avea înfășurat un turban verde — semn că omul se trage din neamul Profetului — și în picioarele goale niște sandale verzi. În mâna dreaptă ținea o biciușcă lungă de curele împletite.

---

* Slujitorul morții.

— Abd el Mot! șopti Lobo prietenul său.

— Sst! răspunse acesta cu frică.

Albul era deci al doilea comandant al cetății. Își zicea Slujitorul-morții, pe când întâiul se numea Tatăl-morții.

Arabul se opri un moment lângă sclave, care măcinau și cu mai multă sârguință de când îl zăriseră venind; arabul păru totuși nemulțumit, căci se răsti înfuriat la ele:

— Lua-v-ar dracu', ticăloaselor! Femei puturoase, care de-abia vă mișcați labele. Nu știți că mâine plecăm? Și voi nici n-ați isprăvit încă de măcinat...

Izbi cu biciușca la nimereală în grămadă; femeile țipară de durere, dar nici una nu cuteză să se oprească din lucru.

Se apropie apoi de tinerii negri, se uită câtva timp cum lucrează, luă frânghia, o examină, o aruncă cu dispreț și izbi pe fiecare din ei cu atâta putere cu biciul încât plesni carnea unde lovise cureaua. Negrii scrâșniră din dinți, dar nu scoaseră măcar un geamăt văzându-și de treabă.

— Aha, nu v-a durut pesemne, râse el crud. Când oi mai da o dată, o să urlați s-audă până în sat, nemernicilor! Aruncați-vă la pământ când vorbesc cu voi!

Izbi și mai cu sete în carnea fragedă și lucioasă, și negrii căzură în genunchi.

Îi privi câtva timp cu dispreț, izbi pe unul cu piciorul și urmă:

— Sunteți belandași, pare-mi-se. Cunoașteți bine ținuturile voastre?

— Da, stăpâne, răspunse Tolo fără să ridice ochii.

— Știți unde vine satul Ombula?

— Tolo a fost adesea pe acolo.

— Pentru ce?

— Sora mamei locuiește cu bărbatul și copiii de mai multă vreme în sat.

— Așadar ai neamuri acolo. Câți locuitori are satul?

— Mulți, foarte mulți, stăpâne, răspunse negrul care, ca și semenii lui, nu putea număra decât până la douăzeci.

— E bine întărit?

— Da, cu un gard țepos de jur împrejur, stăpâne.

— Și în jur ce e: câmp ori pădure?

— Tufe și copaci, stăpâne.

— Au locuitorii vite multe?

— Nu, stăpâne, sunt toți oameni săraci.

Vitele sunt pentru vânătorii de sclavi mult mai de preț decât oamenii. La un atac, negrii caută să-și salveze în primul rând vitele și-și sacrifică la nevoie copiii. Băiatul dăduse dinadins un astfel de răspuns ca să facă pe arab să renunțe la prădarea satului.

Acesta însă înțelese intenția. Izbi pe băiat de câteva ori cu biciul pe spinare și strigă înfuriat:

— Minți, câine. Spune adevărul că te omor! Sunt multe vite în sat?

— Da, mărturisi negrul înfricoșat.

— Ce arme au sătenii?

— Săgeți, sulițe și cuțite.

— Puști nu?

— Nu, stăpâne.

— Să știi că dacă găsesc o singură armă de foc în sat, te biciuiesc până-ți iese sufletul. Cunoști drumul până acolo?

— Da.

— Dar Lobo?

— Și el.

— Dacă plecăm dis-de-dimineață de aici, când ajungem în sat?

— A treia zi pe înserat.

— Bine. Am hotărât să atac Ombula ca să-i aduc lui Abu el Mot sclavi și vite; vreau să vadă că n-am stat degeaba în lipsa lui. Voi doi o să ne fiți călăuze și vă sfătuiesc, spre binele vostru, să vă purtați cum trebuie. Dacă sunt mulțumit de voi, vă vând unui stăpân bun care să nu vă bată, altminteri vă vâr într-o casă de *arda** ca să vă mănânce de vii. Luați bine aminte la ce vă spun și răspundeți-mi cinstit: vreți să ascultați de poruncile mele?

— Da, stăpâne.

— Ziceți așa acum, să vedem însă pe urmă. Deocamdată rămâneți aici până la plecare. O să pun nu om să vă păzească cu ordinul să vă împuște dacă încercați să fugiți. Pentru drum o să vă atârn niște greutăți de picioare ca să nu puteți fugi. Și acum, vedeți-vă de treabă și lăsați pălăvrăgeala, altminteri pun să vi se coasă gura ca să muriți de foame. Știți că nu e numai o amenințare, am mai făcut-o și altora.

* Termite — furnici albe.

Mai izbi o dată cu biciul în ei, pe urmă se urcă în luntrea cu care venise și pieri în păpuriș. Băieții nu cutezară încă să vorbească, temându-se că stă ascuns acolo și-i spionează. De-abia după ce-l zăriră coborând pe mal și urcând cărarea care ducea în pădurea de mimoze, răsuflară ușurați.

— Ai văzut că Tolo a avut dreptate? șopti băiatul, tovarășului său. Mâine pornesc.

Lobo își pipăi rănile de pe spate, scrâșni din dinți, roti ochii și răspunse:

— În țara noastră... la Ombula. Allah, Allah, prietenii noștri au să fie făcuți și ei sclavi!

— Și pe noi ne-au ales albii să-i ducem acolo ... Putem noi s-o facem?

Lobo se codea cu răspunsul. Celălalt părea mai inteligent și mai înzestrat decât fratele său de suferință.

De ce nu spui nimic? îl întrebă acesta. Să călăuzim noi pe arabi în țara noastră și să le ajutăm la o mârșăvie ca asta?

— Nu, zise Lobo cu hotărâre. Vom fugi. Dar atunci nu vom mai putea ucide pe Abu el Mot care nu s-a întors încă.

— Să omorâm pe Abd el Mot, în locul lui. Numai așa putem împiedica nenorocirea fraților noștri.

— Bine, dar cum să facem? Peste zi nu se poate și noaptea stau paznici de veghe. Au să pună mâna pe noi. N-ar fi mai bine să nu ne punem viața în primejdie, poate degeaba?

Tolo înțelese că prietenul său avea dreptate și rămase pe gânduri. Deodată se auziră de după pădurice strigăte de bucurie, cântece și țipete.

Negrul tresări și păru să ia o hotărâre.

— Auzi? Abd el Mot le-a spus că mâine pornesc și banditii se bucură, zise el. Au desfășurat steagul și întreabă pe vraciul lor.

— O să le prorocească izbândă ci ei au să-l creadă fiindcă e un fachir foarte cucernic. Ar trebui să-l ascultăm și noi, măcar că nu ne rugăm lui Allah cum se roagă ei.

— Nu, Tolo nu ascultă de fachir ci de marele lui șeic care trăiește pururi dincolo de stele și plătește fiecăruia după faptele lui.

— I-ai mai povestit lui Lobo despre el, dar Lobo nu l-a văzut niciodată.

— Și cu toate astea, el e pretutindeni ca și aerul pe care nu-l poți vedea.

— Poate că străinul care ți-a vorbit așa, te-a mințit.

— Nu. Străinul acela alb era un *khassis**, un om bun care nu mințea niciodată. Îmi povestea despre atotputernicul șeic care a făcut cerul, pământul și oamenii cărora le-a poruncit să fie buni și blânzi cu semenii lor, dar ei nu l-au ascultat. A trimis atunci pe fiul său pe pământ ca să-i mântuiască, și ei l-au ucis mișelește. Învăța pe oameni să se iubească unii pe alții și să se ajute între ei.

Așa ne spunea khassisul. Nouă ne era drag și ascultam de vorbele lui. Pe urmă au venit vânătorii de sclavi și l-au ucis. Tolo n-a uitat cuvintele lui și va face cum l-a învățat el. Iubirea îi poruncește să-și caute părinții și să scape satul de pieire, chiar de-ar fi să-și piardă viața.

* Misionar.

Fiul șeicului din cer a murit și el fără să cârtească. Cine moare făcând o faptă bună și împlinind legile marelui șeic, acela se înalță la cer, alături de fiul său, unde trăiește o viață fără de moarte.

Negrul vorbise cu sufletul pătruns de credință și cu mare însuflețire. Celălalt clătină capul și zise:

— Lobo nu înțelege cuvintele lui Tolo, dar Tolo n-a mințit niciodată, de aceea crede ce-i spune și va face întocmai ca tine. Așadar fugim și salvăm Ombula.

— Da, și pe Abd el Mot îl omorâm ca să-l pedepsim pentru faptele lui și ca să nu mai facă și alți nenorociți.

— Păi spuneai că marele șeic nu vrea să facem rău altora și Tolo vrea să omoare pe ara .

— Asta nu e o faptă rea, răspunse negrul neștiind ce interpretare să dea *Biblici*.

— Fiindcă așa zice Tolo, Lobo crede. Dar chiar dacă izbutim să-l omorâm, cum fugim de-aici? Luntre n-avem de unde lua și, dacă plecăm pe jos, ne ajung câinii din urmă.

— Pentru ce te codești? Marele șeic din cer o să ne ocrotească. Au să bage de seamă de-abia mâine dimineață moartea lui Abd el Mot și fuga noastră. Până atunci, noi vom fi departe. Luăm cu noi atâta kisrah cât să ne ajungă până acasă și să nu murim de foame.

— Marele șeic nu spune să nu furi?

— Ba da. Atunci nu luăm. Găsim noi în drum rădăcini, poame și apă destulă.

Lobo tot mai șovăia. Privea îngândurat înaintea lui, pe urmă zise:

— Cum crede Tolo că o să putem pleca de pe corabie dacă Abd el Mot pune pe cineva să ne păzească?

— Așteptăm până ce adoarme paznicul.

— N-o să adoarmă fiindcă o să-i poruncească să vegheze.

— Îl omorâm.

— Nu e bine să facem așa. E o faptă rea. Nu mi-a spus Tolo că voința șeicului din cer e să faci bine chiar vrăjmașului tău?

— E vina lor, răspunse Tolo cu hotărâre. Taci acum și împletește înainte, uite că vine paznicul.

Luntrea se apropia iar. În ea se afla un alb care părea furios că-l trimiseseră aici în loc să ia și el parte la petrecerea care se dădea în cinstea expediției de a doua zi. Înjură bine pe sclavi și șezu jos lângă ei cu biciul în mână. Băieții tăceau, dar mintea lor lucra cu înfrigurare.

Pădurea de mimoze de pe malul stâng al râului se întindea până departe în lungime, dar era destul de îngustă. De la mal, câteva poteci o străbăteau în lățime. Dacă apucai pe una din ele, după cinci minute ieșeai la câmp deschis.

De obicei un seribah, adică o cetate a vânătorilor de sclavi, era așezată undeva în apropierea unei ape. Tot astfel și Omm et Timsah.

După ce ieșeai din pădure, dădeai de o împrejmuire înaltă, țepoasă, înăuntrul căreia se aflau colibele bandiților. Toate aceste așezări au în jurul lor un astfel de gard des spinos care le apără foarte bine de săgeți și sulițe, dar nu și de armele moderne europenești. Porți nu au ci se închid seara cu niște

tufe și se pun santinele de pază în barăci așezate pe pari înalți.

Seribah Omm et Timsah era o cetate destul de mare, căci cuprindea peste două sute de colibe sau *tokuls* — cum li se spune acolo. Ridicate pe o temelie de lut, pereții și acoperișul de trestie, fiecare din ele își avea gardul ei separat. Toate la un loc formau un sat sau cetate.

Nici colibele n-aveau uși.

Așa-zisele uliță ale satului erau destul de bine întreținute, dar în afară de gardul cetății era o murdărie de neînchipuit care răspândea un miros pe care nasul unui european nu l-ar fi putut suporta. Leșurile sclavilor uciși în bătaie, și tot felul de murdării erau deopotrivă aruncate acolo ca pe un maidan. Noaptea veneau hienele și chiar alte fiare sălbatice să le mănânce, pe când ziua corbii croncăneau în jurul cadavrelor, certându-se cu câinii satului, care își cereau și ei partea la ospăț.

Nu departe de seribah, se depunea bălegarul vitelor din sat. Acesta era strâns în grămezi și uscat la soare, apoi seara se aprindea cu el focul ca să apere pe locuitori de năvala unor insecte înțepătoare — un fel de țânțari — plaga Sudanului.

În mijlocul satului se aflau două colibe mai mari; erau locuințele celor doi șefi: Abu el Mot și Abd el Mot.

Deoarece fiecare colibă e destul de încăpătoare ca să cuprindă în ea mai multe persoane, satul trebuie să fi avut pe puțin cinci sute de locuitori. Vacile, oile, caii și cămilele pășteau în voie prin sat. Aceste două din urmă soiuri de animale nu trăiesc

mult acolo. În timpul și imediat după anotimpul ploilor, mor toate.

Proprietarul unui seribah e arareori văzut pe acolo. Locuiește de obicei în Khartoum sau în alt oraș și nu ia niciodată parte la o vânătoare de sclavi, ci își trimite locțiitorii sau împuterniciții lui, care pot face tot ce poftesc. Aceștia se numesc *wokala* și au sub ordinele lor căpitani și marinari, căci vânătoarea se face imediat după anotimpul ploilor, când apele sunt în creștere. Personalul se mai compune din *sajadini*, adică vânători, și *asake*, soldați. Vânătorii au însărcinarea să procure carnea pentru oameni, iar soldații, indivizi de toate soiurile, albi și de culoare, sunt din pleava care a venit în conflict cu justiția și numai aici pot scăpa de pușcărie.

Wokala sau împuterniciții negustorilor de sclavi au o leafă destul de mare și participare la câștig. Restul armatei e de asemenea plătit în bani și i se dă întreținere completă. Celelalte lucruri de trebuință le cumpără însă din leafă și sunt atât de scumpe încât la sfârșitul lunii nu se alege cu mai nimic.

Dacă vânătoarea a fost bună, se întâmplă să li se plătească oamenilor solda în sclavi. Negrul devine proprietatea soldatului care poate face cu el ce poftește: să-l vândă, să-l bată, să-l schilodească ori să-l omoare.

Un pluton de zece până la douăzeci de soldați e comandat de un subofițer, numit *buluk*. Socotelile le ține un *buluk emini* care știe să scrie, să citească și să socotească; acesta e de obicei un fachir de mâna a zecea și slujește și de vraci, prezice viitorul

și vinde talismane care să apere pe oameni de boli și necazuri. Dușmănia unuia din acești vraci poate fi unora foarte primejdioasă.

Ziua când un *ghasuah* (caravană de pradă) trebuie să pornească la drum, e hotărâtă de fachir care știe zilele norocoase și nenorocoase ale anului.

Îndată ce a fost anunțată expediția, se înalță *barakha**, o bucată pătrată de pânză roșie pe care e brodată semiluna mahomedană sau o sură din *Coran*. Cum văd banditii steagul, știu că se duc după pradă și se naște în cetate o gălăgie și o agitație de nedescris.

Abd el Mot hotărâse plecarea pentru a doua zi, fiindcă fachirul prevestea izbândă. Steagul fâlfâia și oamenii își manifestau bucuria în cântece și răcnete sălbatice.

Veni fachirul, le ținu o cuvântare plină de însuflețire, le oferi talismane care să-i apere de gloanțe și de moarte, apoi începu muzica.

Doamne, ce fel de muzică! Instrumente imposibile care scoteau sunete asurzitoare, răgete și mugete, iar cine n-avea un astfel de instrument, ținea isonul din gură. Unii știau să scoată sunete pe altă cale. De pildă trăgeau un câine de coadă ca să schelălăie, altul învârtea o bucată de tablă legată cu sfoară, în aer, ca să imite șuieratul vântului; pe scurt: un concert care ar fi înnebunit cu siguranță pe un european civilizat.

Concertul fu întrerupt pentru câtva timp de fachir care îndemna pe vitejii cetății să cânte în

* Steagul sfânt.

cor imnul vânătorilor de sclavi. Aceștia se așezară pe două rânduri și începură:

Haidem, haidem cu toții,
Luptând în fața morții
Să biruim.
De oameni nu ne pasă;
Cu inima voioasă
Să chiuim.
Un sclav, o sută, mia
E tóată bucuria
Ce noi simțim!

Urlau toți, luându-se la întrecere care mai de care să i se audă glasul, în timp ce fachirul bătea din palme tactul.

Li se împărți oamenilor *merissah*, băutura aceea dospită care îmbată repede, și acum răcnetele și cântecele se auzeau până dincolo de pădure.

Cei doi negri din corabie ascultau cu sufletul îndurerat, în timp ce paznicul se plimba de colo până colo, necăjit că nu poate lua și el parte la petrecere.

Sclavele fuseseră chemate în sat ca să slujească pe soldați.

Curând după miezul nopții veni și Abd el Mot să vadă dacă santinela își face datoria, pe urmă plecă, și gălăgia din sat se potoli. Vânătorii de sclavi, beți de entuziasm și rachiu, adormiseră.

La un moment dat, pe când paznicul se îndepărtase nițel, Lobo șopti tovarășului său:

— Albul acesta e tare supărat, dar măcar că are biciul în mână, nu ne-a bătut ca să-și verse necazul pe noi. De aceea Lobo n-ar fi bucuros să-l ucidă.

— Altfel nu putem fugi.

— Nu s-ar putea să-l strângem niţel de beregată ca să nu ţipe şi după ce-l vom lega să-i astupăm gura cu ceva?

— Şi lui Tolo i-ar plăcea mai bine aşa decât să-i ia viaţa, dar dacă apucă să scoată un singur strigăt, suntem pierduţi.

— Mâinile lui Lobo sunt mai puternice. Are să-l apuce aşa ca să nu-i dea răgaz să ţipe.

— Şi în vreme ce o să-l ţină, Tolo să-l lege bine. Frânghii avem destule.

— Când începem?

— Să mai treacă niţel până ce-or adormi albii toţi.

— Luntrea o iau seara de-aici — cum plecăm?

— Înot.

— A uitat Tolo că mişună râul de crocodili?

— Tolo se lasă mai bine mâncat de crocodili decât să ducă pe albi la Ombula.

— Tot aşa şi Lobo. Bunul şeic din cer o să ne ocrotească pentru că am cruţat viaţa paznicului.

— Crezi tu atât de neclintit în acest şeic?

— Lobo a cugetat toată seara. Dacă *khassisul* a spus adevărul, atunci ştie el mai bine, fiindcă era un om tare înţelept. Şi e bine pentru noi că există un astfel de şeic în cer, pentru că toţi albii de pe lume ne sunt duşmani. Lobo se încrede în el şi o să-l roage să le ajute la fugă.

Negrul împreună mâinile, ridică ochii în sus şi buzele lui şoptiră cuvinte pe care numai Dumnezeu le putea auzi.

Paznicul se așezase iar la locul lui. Trecu multă vreme într-o adâncă tăcere, pe urmă omul se ridică și începu iar să se plimbe de colo până colo.

— Să mai așteptăm? întrebă Lobo.

— Nu. Lobo a și pregătit frânghia. Când albul o fi mai aproape de noi, îi sărim în spate.

Așa se și întâmplă. Omul rămase înlemnit de spaimă. Nu scoase nici un țipăt, nu făcu nici o împotrivire când Tolo îi înfășură frânghia în jurul trupului. Lobo îi smuci fesul de pe cap, îl rupse în bucăți, făcu un căluș și i-l vârî în gură

Îl târâră apoi jos în cabina corăbiei, Lobo îi luă cuțitul, Tolo biciul, pe urmă se întoarseră sus pe punte.

Încet, ca să nu facă zgomot și să atragă atenția crocodililor, se lăsară în apă și începură să înoate spre mal. Nu era lesne din pricina tufelor, totuși în cele din urmă reușiră.

Milostivul șeic din cer ne-a apărat de crocodili, zise Lobo. Tot el ne va ocroti și de acum încolo. Nu crezi că ar fi mai bine să-l lăsăm pe Abd el Mot în pace și să ne vedem de drum?

— Nu, omul acesta trebuie să moară.

— De când ai vorbit astăzi de șeicul din cer și fiul său, nu-i mai vine lui Lobo să-l omoare.

— Dacă-l lăsăm în viață, ne ajunge din urmă, dar dacă-l ucidem, oamenii vor fi atât de îngroziți când îl vor găsi mort, încât se vor zăpăci de tot și nu se vor gândi să ne urmărească.

— Lobo face tot ce zice Tolo. Cum intrăm însă în seribah? Paznicii au să facă gălăgie.

— Facem o gaură în gard cu cuțitul pe care l-am luat de la alb.

— Au să ne dea câinii de gol.

— Nu. Au să ne miroasă că suntem din cetate și-i știm pe toți pe nume. Haidem!

Se furișară până la marginea pădurii; trebuiau însă să fie cu mare băgare de seamă, căci cerul era senin și la lumina stelelor se putea vedea până la douăzeci de pași.

Târându-se pe pântece, ajunseră la gard, căutând să se apropie cât mai mult de locul unde era coliba lui Abd el Mot.

Din fericire nu-i simți nici un câine, așa că Lobo putu face o gaură în gardul des de spini, atât cât să poată trece un trup subțire ca al lor. Când fură dincolo, se opriră s-asculte. Nimic; doar un cal care necheza în țarc și o hienă ce urla în depărtare.

— Acum! șopti Tolo. Dă-i lui Tolo cuțitul.

— Pentru ce lui Tolo?

— Fiindcă lovitura vrea s-o dea el.

— Nu Tolo ci Lobo, el e mai voinic ca Tolo.

— Ziceai că n-ai fi bucuros să-l ucizi.

— Ai spus doar că trebuie, așa că e totuna de mâna cui moare. Dacă șeicul din cer s-ar mânia, o să ierte mai degrabă pe Lobo decât pe Tolo, fiindcă el crede numai de astăzi în bunătatea și puterea lui, pe când Tolo este încredințat mai de mult. Rămâi deci aici și așteaptă până se întoarce Lobo.

— Cum, Lobo vrea să se ducă singur? Nu îngăduie Tolo așa ceva. O să-l însoțească până la colibă ca să-i sară în ajutor la nevoie.

— Ai dreptate. Vino!

Cunoșteau bine drumul. Cei mai mulți dormeau în colibe; câțiva stăteau întinși beți morți în preajma lor.

Coliba lui Abd el Mot era păzită de zece soldați. Ticălosul n-avea încredere în negrii lui și se înconjura noaptea de paznici albi. Dar și aceștia dormeau duși.

— Stai aici, șopti Lobo. Nu e greu să mă strecor printre ei. Arabul e singur în colibă. Va fi și el beat ca și ceilalți. O singură lovitură și Lobo e iar lângă Tolo.

Vorbea cam repede ca să nu se bage de seamă tulburarea lui. Fapta i se părea totuși destul de neplăcută.

Se târî ca un șarpe printre soldații adormiți ținând cuțitul între dinți. Ajunse la ușă și vru să dea rogojina la o parte dar dinăuntru se auzi un mârâit. Trase mâna-ndărăt crezând că potaia se va potoli. Nu fu însă așa. Câinele rupse rogojina și se repezi lătrând spre el.

Deși tânăr încă, negrul avea o putere neobișnuită pentru vârsta lui. Sări într-o parte, apucă javra cu stânga de gât și cu dreapta îi înfipse cuțitul în piept. Câinele se lăsă jos schelălăind.

Toți câinii din sat începură să latre; oamenii se treziră și paznicii colibei lui Abd el Mot săriră-n picioare. Vrură să se năpustească asupra lui Lobo, și ar fi reușit cu siguranță, dacă nu i-ar fi sărit Tolo în ajutor. Cu biciul lui din piele de crocodil — ale cărui lovituri pot sfărâma și oasele cuiva — începu să izbească în dreapta și în stânga, făcând loc prietenului său să aibă pe unde fugi. Înspăimântați, oamenii se dădură la o parte și cei doi negri își putură croi calea printre ei. Porniră într-o goană nebună spre spărtura pe care și-o făcuseră în gard.

Unul din oamenii cetății, care fu cât p-aci să prindă pe fugari, era subofițer și obișnuit să comande. Potoli gălăgia și strigă cu glas răsunător:

— A văzut careva din voi pe fugari la față și i-a recunoscut?

— Da, erau cei doi belanda, Lobo și Tolo, răspunse cineva din mulțime.

— S-au furișat pesemne în sat înainte de a se închide porțile cu gând să omoare pe Abd el Mot. Alergați la ieșiri, păziți-le bine ca să nu fugă și adunați câinii ca să le luăm urma.

În timp ce se executau ordinele lui, se trezi și Abd el Mot. Ieși din cort și veni să vadă ce s-a întâmplat. Fu și el de părerea subofițerului, așa că, în timp ce toți dădeau buzna la ieșiri, negrii avură vreme să ajungă la spărtură. Lobo vru să iasă la câmp, dar Tolo îl opri zicându-i:

— Stai, unde se duce Lobo? N-aude cum adună câinii ca să-i trimită după noi? De muscat n-au să ne muște, dar dau de veste albilor și ne prind imediat.

Auziră câinii alergând pe câmp apoi întorcându-se cu coada între picioare îndărăt în sat și pe Abd el Mot strigând:

— Legați-i de funii și aduceți-i la mine-n cort ca să miroasă urma fugarilor.

— Acum e momentul, șopti Tolo tovarășului său. Să fugim repede.

— Câinii au să găsească spărtura și aduc pe albi după noi. Dacă am fi călări, n-am atinge pământul cu picioarele și nu ni s-ar mai cunoaște urmele.

— Cu neputință să avem pe ce călări.

— De ce?

— Caii și cămilele sunt închise în țarc și le păzesc albii.

— Să-i omorâm.

— Nu se poate; sunt mulți și n-avem decât un singur cuțit. Și-apoi, până vom reuși să-i omorâm, ar trece prea mult timp și ar da câinii de noi. Trebuie să fugim pe jos.

Ieșiră la câmp și o luară la goană în direcția unde știau că le e ținutul.

Se înșelau închipuindu-și că spărtura poate fi lesne descoperită. Douăzeci de câini fură duși în cortul lui Abd el Mot. Erau într-adevăr acolo urme de-ale negrului, dar se amestecaseră acum cu ale oamenilor care dăduseră năvală în cort și câinii nu le mai putură deosebi. Adulmecau în dreapta și în stânga, schelălăiau, mârâiau, nu știau însă ce li se cere.

— Așa nu merge, zise Abd el Mot. Trebuie să le arătăm ce vrem.

— Cum vrei să le arăți ce nu e? întrebă un bătrân *ceauș**.

— Barba ți-e albă ca lumina zilei, dar mintea întunecată, zise căpetenia. Negrii au fugit de pe corabie. De acolo o să le putem lua mai lesne urma. Mă duc eu numai cu unul din câinii mei, e cel mai bun dintre toți. Împingeți luntrea la mal, dar nu pe poteca pe care trebuie să fi venit negrii, ca să nu călcați peste urmele lor. Eu o să vă conduc.

Abd el Mot luă câinele de funie și se îndreptă spre intrarea principală unde era trasă luntrea.

* Sergent-major.

Șase oameni o luară pe umeri și-l urmară. Cotiră pe o cărăruie care străbătea pieziș pădurea și ieșiră la mal. Lăsară luntrea în apă; apoi coborâră Abd el Mot, câinele și doi din ei care trebuiau să vâslească.

Ajunși la corabie, vânătorul de sclavi ieși la mal, urcă câinele cu el și porunci vâslașilor să nu cumva să se miște din luntre ca să nu șteargă urmele fugarilor.

Puntea corăbiei era pustie. Abd el Mot strigă pe paznic pe nume, dar nu-i răspunse nimeni. Chemă și pe cei doi negri — degeaba! Câinele ciuli urechile, se uită la stăpânu-său și adulmecă aerul.

— Ai simțit tu ceva? Ce-ai auzit? Du-mă acolo, îi zise Abd el Mot slăbind nițel funia.

Câinele mirosea mereu podeaua și încet-încet trase pe stăpân după sine până la locul unde zăcea legat paznicul. Arabul se aplecă, îl pipăi, îi scoase călușul din gură, dar nu-l dezlegă.

— Cine te-a legat și te-a adus aici? îl întrebă el cu glas tremurător de mânie.

— Negrii. *Aman, aman!**

— Unde sunt?

— Pesemne că au fugit. M-au luat pe negândite... erau în spatele meu și nu i-am văzut... Iartă, stăpâne... n-am nici o vină... se rugă nenorocitul.

Cunoștea cruzimea arabului, bâlbâia cuvintele mai mult în neștire. Acesta nu-i răspunse. Îl luă în spinare și-l scoase afară pe punte.

---

* Iertare, iertare.

— În numele lui Allah și al Profetului, îndură-te, se ruga el cu disperare înțelegând ce-avea de gând să facă.

— Să se-ndure Allah și Profetul dacă vor, pe mine însă să nu mă rogi de iertare. Cine n-ascultă de poruncile mele și nu-și vede de slujbă, n-am ce face cu el. Ai lăsat pe sclavi să treacă peste bord, du-te după ei.

Omul se zbătu zadarnic în brațele lui.

— Îndură-te, stăpâne, poate că o să ai și tu o dată nevoie de îndurarea lui Dumnezeu... se ruga el, cu glas sugrumat de groază.

— Taci, câine, și du-te dracului!

Îl aruncă în apă și stătu să vadă ce are să mai fie. Nenorocitul apăru încă o dată la suprafață și răcni:

— Dumnezeu să te ardă în focul iadului în vecii vecilor!

Gura i se umplu apoi de apă și pieri în adânc.

— Umblă sănătos, câine! hohoti arabul după el.

Pe locul unde dispăruse nenorocitul, se iviră doi crocodili care trăgeau după ei trupul spre mal.

Monstrul, mai grozav încă decât aceste două târâtoare, râse și murmură cu satisfacție:

— Așa pățește cine calcă poruncile mele. Acum să vedem de ceilalți doi.

Duse câinele la locul unde stătuseră peste zi negrii, îi apăsă botul de podea și-i porunci:

— Caută, caută!

Câinele mirosi, ridică în sus capul, adulmecă aerul și scoase un lătrat scurt și răgușit.

— Ai găsit, da? Atunci haidem!

Se apropie de marginea punții, lăsă câinele în luntre, coborî după el și spuse vâslașilor să tragă la poteca principală care ducea spre sat.

Aceștia fuseseră martori la scena petrecută sub ochii lor, fără să simtă însă pic de milă pentru nenorocitul pe care îl văzuseră sfâșiat în bucăți de crocodili. Pedepse de soiul acesteia era ceva obișnuit și nu-i mai impresiona.

Când ajunseră la mal, Abd el Mot luă câinele de funie și-i porunci să caute iar. După câteva momente, câinele lătră iar scurt, ceea ce vroia să spună că a găsit urma și trăgea cât putea, să se rupă din mâna stăpânului.

— Începutul s-a făcut, zise arabul. Câinele o să ne ducă repede pe urmele fugarilor și moartea lor o să fie sfârșitul.

Cu mare greu putea urma Abd el Mot câinele care se smucea să o ia la fugă. Ajunseră în sfârșit la spărtura făcută în gardul de spini. Animalul vru mai întâi să treacă prin ea, apoi se răzgândi; se întoarse lătrând spre câmpie și trase cu putere pe arab după el.

În vremea asta se aprinseseră iar focurile în cetate și se văzu bine locul pe unde fugiseră negrii.

— Pe aici au intrat și tot p-aici au ieșit, zise Abd el Mot. În timp ce noi căutam, au avut vreme să se îndepărteze. Dar degeaba, tot n-o să le folosească la nimic.

Arabul intră în seribah, unde-i găsi pe toți adunați la un loc și discutând cu aprindere evenimentul. Le povesti rezultatul cercetărilor și porunci subofițerilor să iasă din rând ca să le spună ce au de făcut.

— Stăpâne, zise bătrânul ceauș de adineauri, voința ta să fie și a noastră, noi nu putem îndrăzni să-ți dăm un sfat. Totuși eu o s-o fac. Părerea mea e să pornim atâția inși câți cai avem și să luăm câinele cu noi. Dacă mai zăbovim, s-ar putea ca s-ajungă fugarii înaintea noastră la Ombula și să dea de veste locuitorilor că sosim.

— Ești bătrân și-ți iert îndrăzneala, răspunse Abd el Mot cu asprime, altă dată însă ar fi bine să aștepți până ce vei fi întrebat. Ce-ai spus tu acum, hotărâsem eu înaintea ta. Ori crezi tu că o să poruncesc oamenilor să se întoarcă înapoi în cetate, după ce-i vor prinde pe fugari? Ca să ostenească într-atât caii încât să nu-i mai putem avea mâine buni de nimic? Vânătoarea e hotărâtă. Dacă pornim acum sau mâine dimineață, pentru voi e totuna. Vreau să fiu și eu de față la prinderea negrilor, după cum trebuie să fiu de față la plecarea voastră.

Pregătiți-vă, deci. Peste un ceas să fiți gata de drum. Tu însă, drept pedeapsă pentru îndrăzneala ta, nu vei lua parte la vânătoare ci vei rămâne comandantul celor cincizeci de soldați pe care îi las să păzească în lipsa noastră cetatea.

Pentru un vânător de sclavi, și mai ales pentru un subofițer, pedeapsa era foarte aspră. Negreșit că se cere să rămână un detașament în cetate, dar fiindcă soldații nu iau parte la luptă, nu au nici drept la pradă. Ca să nu se isce nemulțumiri, se trage la sorți, stabilindu-se astfel cei care trebuie să rămână. Tot astfel se face și cu comandantul detașamentului. Aici însă era vorba ca subofițerul să rămână fără să fi căuzt la sorți, ceea ce lui

i se părea o mare nedreptate. Din pricina vârstei, a experienței și a gradului său, se crezuse îndrituit să-și exprime o părere care nici măcar nu era în contrazicere cu a superiorului său. De aceea zise cu glas potolit:

— Martor mi-e Allah, stăpâne, că n-am avut de gând să te jignesc. Sunt nevinovat de vina pe care mi-o aduci și n-am meritat o pedeapsă atât de aspră. Nu poți să mă rușinezi astfel, umilindu-mă în fața celor o sută de inferiori ai mei.

— Să taci! se răsti Abd el Mot. Nu cunoști tu legile unui scribah? Te pot ucide chiar, dacă încerci să mi te împotrivești.

— Asta nu o s-o faci, fiindcă știi că sunt cel mai destoinic și curajos dintre oamenii tăi. Moartea mea ar fi o pagubă pentru tine și întreaga cetate. Și-apoi, nu știi ce va zice și Abu el Mot, stăpânul și întâia căpetenie a cetății.

Spusese cuvintele acestea cu glas domol, dar cu o trufie vădită. Abd el Mot recunoștea adevărul spuselor lui, dar nu vru să îngăduie astfel de cuvinte, de aceea răspunse:

— De ucis nu o să te ucid, te pot însă pedepsi, folosindu-mă în același timp de serviciile tale. Din momentul acesta nu mai ești ceauș ci simplu soldat și rămâi arestat în cetate. Și-acum, să tragem sorții ca să vedem cine rămâne să comande detașamentul.

Sentința scoase din sărite pe bătrân.

— Ce? strigă el indignat. Simplu soldat, ba încă și arestat? Să ferească Allah! Mai sunt pe aici oameni care să-mi ia partea...

Se uită mândru și provocător în juru-i. Un murmur ușor părea să întărească vorbele lui. Dar Abd el Mot trase amândouă pistoalele de la brâu, puse degetul pe trăgaci, și răcni amenințător:

— Cel dintâi care cutează să se împotrivească poruncilor mele e mort! Un ceauș mai puțin, o avansare mai mult. Vreți să renunțați la o astfel de perspectivă? Sau vreți să mai pun și pe alții în lanțuri? Luați-i sabia și pistolul și legați-l bine.

— Să mă lege... pe mine? zbieră ceaușul. Mai bine să mor. Trage dacă...

Se opri brusc. Scosese sabia din teacă și o învârtea amenințător deasupra capului. Se părea însă că-i venise ceva în gând. Lăsă în jos arma, își mângâie cu stânga chipul bărbos — ca să ascundă, poate, expresia feței — și urmă cu glas umil:

— Iartă-mă, stăpâne! Ai avut dreptate. Tu ești mai-marele meu și trebuie s-ascult de poruncile tale. Degradează-mă dacă vrei. Știu că o să mă fac vrednic în curând de fapte care să mă ridice iar de unde m-am coborât. Allah e mare și știe el mai bine ce trebuie să se întâmple.

Ultimele cuvinte ascundeau o amenințare, pe care Abd el Mot nu o înțelese. Dezarmă cu mâna lui pe ceauș și-i zise:

— Mulțumește bătrâneților tale și milostivirii mele că am plecat urechea la cânța ta. Ai ridicat sabia împotriva mea și ți se cuvenea moartea. Totuși te iert și-ți dăruiesc viața. Duceți-l la închisoare și puneți o santinelă la ușă ca să nu poată fugi.

Ordinul era dat la doi subofițeri care luară pe ceauș între ei și-l duseră fără cea mai mică împotrivire.

Ceilalți toți se îndreptară spre coliba lui Abd el Mot unde se trasseră sorții. Cei cincizeci de soldați și subofițerul se supuseră în tăcere, deși fierbeau de mânie. La vânătoarea de sclavi plecau peste o sută de inși. Se formau două batalioane.

Din cel dintâi făceau parte soldații care aveau cai, cel de-al doilea era format, parte din oameni călări pe boi — căci aceste animale suportau ușor clima —, parte pe jos. Prima trupă o comanda însuși Abd el Mot, pe a doua subofițerul numit în locul ceaușului degradat.

După un ceas, armata era pe picior de plecare. Pe cât de neomenos e scopul unei astfel de vânători de oameni, banda nu pleacă fără să aibă steagul în frunte și binecuvântarea cerească. Fachirul, care îndeplinea slujba de preot și contabil în același timp, se așează în fața frontului lângă stegar, ridică brațele spre cer și strigă:

— Ajută-ne, Doamne, milostivește-ne cu belșugul tău!

Cuvintele acestea fură repetate într-un glas de toată ceata.

— Binecuvântează-ne tu, prea binecuvântatule, tu, cel fără de moarte!

Acestea erau pentru Profet. Urmă apoi obișnuita formulă din *Coran* înaintea fiecărei rugăciuni:

— „În numele prea milostivului și îndurătorului Dumnezeu!"

Pe urmă spuse prima sură din *Coran*, sfânta *Fathha*, după care vine a șase sute șaizeci și treia

sură, pe care Mahomed a numit-o *Inima Coranului* și trebuie spusă de orice bun musulman, chiar și de cei în agonie.

Versetul e cam lung și se încheie astfel:

— „Necredinciosul tăgăduiește deșteptarea la viață; el pune icoane în locul lui Dumnezeu uitând că are un creator. Zice: «Cine poate da oaselor prefăcute în cenușă iarăși viață?» Dar noi răspundem: «Acela care i-a dat-o pentru întâia oară». Oare acela care a creat cerul și pământul n-are putere să-nvie morții? Ba da, fiindcă el e atotputernicul și înțeleptul Creator. Porunca lui e când vrea ceva: «Să se facă!» și se face. De aceea laudă și mărire lui, care pe toate le stăpânește. De la el ați pornit și la el vă veți întoarce."

Trecu multă vreme până să spună fachirul rugăciunea și până s-o repete ceilalți după el. În vremea aceasta, la răsărit se ivi o geană de lumină și în curând răsări soarele. Acum nu puteau pleca până să-și facă rugăciunea de dimineață. În sfârșit se isprăvi și asta. Se ridicară de jos ca să pornească la drum.

Mai întâi încălecă Abd el Mot cu ai săi, ducând câinele legat cu o funie lungă de șa. Potaia descoperise iar urmele și trăgea cât putea de funie. Călăreții o luară în galop spre răsărit.

A doua companie urma la pas cu stegarul în frunte. Acesta își împăturise cu băgare de seamă petecul de pânză și-l învelise într-o cârpă.

Se trase o salvă de pușcă în semn de rămas-bun și în curând pieiră și pedestrașii în zare.

Soldații lăsați de pază în cetate se uitau posomorâți și necăjiți după camarazii lor. Li se lua

perspectiva unei expediții de unde s-ar fi întors încărcați de glorie și prăzi, dar erau fericiți de primejdia unei lupte din care poate ar fi ieșit învinși. Și-apoi, muncă destulă. Ceea ce făceau înainte toți, trebuia să facă acum ei cincizeci. Nu rareori se întâmpla ca atunci când garnizoana unui seribah pleca la vânătoare de sclavi, populația din apropierea cetății să se revolte și să se dea o luptă crâncenă în cetate. Era deci nevoie de muncă îndoită și destul de primejdioasă.

Nu era de mirare că se auziră ici-colo murmure împotriva nedreptății soartei și a prea marei asprimi a comandantului. Acesta era numai locțiitorul adevăratului stăpân, Abu el Mot, și în lipsa acestuia își lua întotdeauna aer de atotputernic stăpânitor, cu drepturi nelimitate.

De aceea Abd el Mot nu era numai temut, dar și urât de soldați. Bătrânul ceauș însă se pricepea cum să se poarte cu oamenii. Era sever dar nu crud; își respecta rangul, dar nu era îngâmfat. Era iubit de toți; și toți erau indignați de atitudinea de adineauri a lui Abd el Mot.

Subofițerul rămas să comande detașamentul băgă de seamă nemulțumirea oamenilor săi. Auzi și murmurele lor, tăcu însă și nu zise nimic. Era și el revoltat de jignirea camaradului său și-l compătimea. Nu protestase în primul moment sperând că va lua locul bătrânului, dar Abd el Mot preferase pe un altul, deși se credea în drept să fie numit el.

Arabul dădea dreptate în gândul său soldaților, totuși nu-i lăsă să înțeleagă ce gândește.

Își propuse însă să ușureze pe cât îi va fi cu putință situația arestatului.

Puse să se coacă *kisrah*, să se prăjească pește, împărți oamenilor câte o porție și luă o bună provizie ca s-o ducă la coliba care servea de închisoare în cetate.

Aceasta nu era o clădire de zid sau de piatră ca să împiedice fuga arestaților. Nici vorbă. O colibă ca oricare alta în care se săpase o groapă adâncă și unde erau lăsați prizonierii. Cum groapa nu se curăța niciodată, își poate oricine închipui mirosul care ieșea de acolo.

Acum ceaușul era singurul arestat. Când văzu pe subofițer, paznicul se dădu respectuos la o parte.

— Ți-am adus de mâncare, strigă subofițerul aplecându-se peste groapă. Pește și *kisrah*, ce nu se dă de obicei arestaților. O să pun să-ți dea mai târziu și o oală plină cu *merissah* ca să-ți potolești setea.

Ceaușul stătea până la genunchi în murdărie.

— Allah să-ți răsplătească, dar nu mi-e foame, răspunse el.

— Păstreaz-o pentru mai târziu.

— Unde? E ăsta un loc unde să-ți păstrezi mâncarea?

— Ai dreptate. Vrei să ți-o învelesc într-o pătură?

— Da. Eu te cunosc pe tine, camarade. Allah ți-a dăruit o inimă milostivă și recunoscătoare. M-am purtat eu vreodată rău cu tine când erai sub ordinele mele? Te-am jignit cu ceva?

— Niciodată!

— Atunci fă-mi un mare bine și 'Allah o să ți-l ia în seamă. Trage-mă sus și lasă-mă să mănânc afară la aer. Pe urmă mă lași iar în groapă.

— Nu se poate.

— Cine te poate opri? Ești doar acum comandantul cetății. Ori nu poți face ce-ți place?

Buluk-ul se simți atins la coarda simțitoare, de aceea răspunse:

— Eu poruncesc aici și ce vreau eu trebuie să se facă; dar dacă fugi?

— Să fug? Cu neputință. N-am nici o armă la mine ca să mă apăr și mă poți împușca într-o clipă. Și-apoi, cincizeci de oameni, câți sunteți voi, n-ajung să mă păzească?

— Așa e, zise bulukul codindu-se încă.

— Pe urmă, adăugă ceaușul, nu o să rămân toată viața în gaura asta împuțită. Abu el Mot știe să prețuiască serviciile pe care i le-am făcut de când ne cunoaștem și, cum s-o întoarce, mă face iar ceauș.

— Asta e sigur, mărturisi subofițerul cu sinceritate.

— Atunci o să știu și eu să te răsplătesc pentru binele pe care mi-l vei face acum.

— Bine, iacă fac. Să nu mi-o iei însă în nume de rău dacă dau ordin santinelei să stea cu arma întinsă și să tragă îndată ce vei îndrăzni să te îndepărtezi de groapă.

— N-am de ce să mă supăr, fă-ți datoria.

În timp ce bulukul se ducea să spună santinelei ce are de făcut, ceaușul își mângâia mulțumit barba murmurând:

— Merge, merge... Allah o să-i lumineze mintea ca s-asculte și mai departe propunerile mele. În groapa asta împuțită nu mă mai întorc eu și Abd el Mot — duce-s-ar în fundul iadului!! — n-o să mai apuce să facă dintr-un ceauș un simplu soldat ca să fie de batjocură tuturor ...

Buluk-ul apăru iar, de astă dată însoțit de santinelă; lăsară jos o frânghie și traseră pe ceauș afară. Acesta se așeză lângă groapă și începu să mănânce cu poftă, spre bucuria subofițerului, mulțumit că făcuse o faptă bună.

— Cât timp voi avea eu comanda cetății, îi zise el, n-o să-ți lipsească nimic. Nădăjduiesc că o să știi să-mi mulțumești la vreme.

— Mai ales că o să și pot, răspunse ceaușul. Când voi fi eu stăpânul unui seribah și mai mare ca ăsta, și-oi porni la vânătoare de sclavi...

— Tu? îl întrerupse celălalt încremenit.

— Da, eu.

— Parale ai?

— Ce să fac cu ele? Pentru asta nu se cer parale.

— Ba se cer și încă multe de tot, de pildă cum are Abd el Mot al nostru.

— Hm! Crezi tu că a fost el întotdeauna așa de bogat cum îl vezi acum?

— Nu știu.

— Știu eu. Îl slujesc de ani de zile și-i cunosc tot trecutul.

— Atunci ești singurul, fiindcă nimeni nu știe cine e și ce-a fost înainte.

— Un horm, asta e, a fost cândva sărac lipit. A intrat ca simplu soldat la un negustor de sclavi și ajunsese ceauș ca și mine.

Bătrânul mințea, dar căuta prin povestea asta să câștige pe buluk pentru sine.

— Zău? se minună acesta. Întâi buluk și pe urmă ceauș, ca mine și ca tine? Păi cum a ajuns pe urmă să aibă un seribah mare ca ăsta?

— Pe o cale cât se poate de ușoară. Stăpânu-său l-a jignit odată foarte adânc. Atunci s-a jurat să se răzbune, și când a mai pornit stăpânul la vânătoare de sclavi, s-a întâmplat ca Abu el Mot să rămână comandant al cetății.

— Ca mine acum.

— Da, dar tu n-o să fii atât de deștept ca el și bulukul lui de-atunci.

— Avea și un buluk cu el?

— Negreșit că avea, îl cunoști și tu.

— Eu? Habar n-am!

— Aha, uitasem că nu știi toată povestea... Bulukul lui de-atunci e aghiotantul lui de acum.

— N-o fi Abd el Mot?

— Chiar el. S-au înțeles între ei și au pus la cale lovitura care i-a pricopsit pe amândoi.

— Și ce-au făcut?

— Ce-ar putea să facă oricare subofițer în locul lor. Au așteptat până ce-a plecat stăpânul, au jefuit cetatea, i-au dat foc și au fugit, luând cu ei vitele și tot ce se putea lua; pe urmă au venit de s-au stabilit aici și au început negoțul pe socoteala lor proprie.

— *Allah 'l Allah!* M-am zăpăcit de tot, exclamă bulukul privindu-l cu ochii holbați.

— Foarte rău, fiindcă n-o să te poți îmbogăți niciodată.

— Să mă îmbogățesc, eu?

— Allah e atotputernic; când se milostivește el de cineva, acela n-are decât să-ntindă mâna.

— Și s-o întind?

— De ce nu! N-o să te mai întâlnești în viața ta cu un mai bun prilej ca să te pricopsești.

Bulukul era destul de destoinic în meseria lui, dar cam prostuț din fire. Se uita la ceaus uluit și aproape nu-l înțelegea ce vrea să spună.

— *Allah akbar!* bâlbâi el. Am auzit bine? Să fac și eu ce-au făcut ei?

— Nu tu singur, ci împreună cu mine.

— Nu... nu... nu-mi intră mie-n cap...

— Ba să-ți intre. Și vezi de nu pierde vremea degeaba. Abu el Mot poate să se întoarcă dintr-un moment într-altul, pe urmă o să fie prea târziu și nu te mai întâlnești tu cât vei trăi cu un prilej ca ăsta.

— Vorbești serios?

— Jur pe Allah și pe Profet că nu glumesc!

— Și crezi că s-ar putea să reușim?

— Dacă au reușit Abu el Mot și bulukul lui, de ce n-am reuși și noi? Ia gândește-te ce de lucruri se găsesc aici. Arme, muniții, haine, unelte, provizii și câte altele pe care, când vrem să le cumpărăm, din biata noastră soldă, ni se ia de zece ori pe cât fac. Gândește-te la câte vite sunt aici și socotește cam cât prețuiește tot ce vezi cu ochii. Ia socotește tu cât fildeș ai putea lua de la negri pentru o singură vacă?

— O, asta știu eu. Pe prețul ăsta ni s-ar da la Khartoum treizeci, dacă nu și mai multe vaci.

— Avem aici peste trei sute de vite cornute. Dacă facem și noi ce-au făcut atunci Abu și Abd

el Mot, ne îmbogățim dintr-o dată. Cumpănește bine și repede, fiindcă nu e timp de pierdut.

Bulukul se apucă de cap cu amândouă mâinile, se trase pe urmă de nas, se pipăi pe piept, pe genunchi, ca să vadă dacă e treaz, apoi strigă:

— Să mă lumineze Allah, că eu nu mai știu ce să zic! Stai că mă duc să-mi iau un ajutor.

— Pe cine?

— Tutun pentru luleaua mea.

— Ciubuc am și eu, dar n-am tutun.

— Lasă că-ți aduc și ție.

Bulukul plecă în grabă, dar după ce făcu vreo câțiva pași se opri în loc și strigă ceaușului:

— Nu e așa că n-o să fugi?

— Nu, nu fug, fii fără grijă.

— Nu încerca, fiindcă santinela are ordin să tragă.

— Ți-am făgăduit că n-o să fug și eu mă țin de cuvânt. Vezi numai de nu spune nimănui ce-am vorbit amândoi.

— Și să spun cuiva, nu m-ar crede.

Bulukul plecă, iar ceaușul rămase nemișcat la locul lui. Își mângâia doar barba căruntă cu amândouă mâinile și mormăia cuvinte neînțelese.

Celălalt se întoarse numaidecât. Ținea în mână punga cu tutun, dar se vedea că nu prea era cine știe ce în ea. Tutunul este prin locurile acelea ceva foarte scump. Totuși, întinse, după ce-și îndopă bine pipa, și ceaușului punga.

Acesta vârî mâna înăuntru, scoase nițel praf de buruieni uscate amestecate cu vreo câteva firișoare de tutun, se strâmbă nițel, apoi începu să-și umple ciubucul agale.

— Al cui e tutunul ăsta? întrebă el pe buluk.

— Al meu, al cui vrei să fie? răspunse arabul mirat.

— De unde-l ai?

— L-am cumpărat aici.

— Atunci bine ziceai adineauri că mințile ți s-au rătăcit de tot.

— Cum așa? spuse bulukul scăpărând cremenea.

— Alt tutun mai bun n-ai?

— Nu.

— O Allah! Nu ți-a dat Abd el Mot toată cetatea pe mână?

— Ba da.

— Și colibele cu provizii?

— Și. Zicea să am bine grijă de ele. Au lacăte la uși.

Pe când celelalte colibe n-au nici uși, nici zăvoare, cele care servesc de magazii au uși de lemn și lacăte bune.

— Dar cheile sunt la tine, nu-i așa? cercetă mai departe ceaușul.

— Da.

— Și când ți-ar fi lesne să te duci să iei din tutunul pe care-l fumează Abu el Mot și Abd el Mot, tu te mulțumești cu buruiana asta!

Bulukul căscă gura, se uită câteva momente cu ochii zgâiți la ceauș, pe urmă bâlbâi:

— Și... crezi că...

— Da, așa cred.

— *Allah, w'allah, t'allah!* Bine-ar fi să-mi umplu bine punga cu tutun din cel bun și să nu mai trebuie să-l plătesc pe urmă!

— Numai tutun? Tot, tot poți să iei fără să plătești. Distruge cetatea Omm et Timsah și-ți faci alta departe de-aici.

— Unde?

— Mai la răsărit, unde mărfurile sunt mai scumpe și sclavii mai ieftini.

— Adică la Niam-niami?

— Da. Se pot face acolo afaceri strălucite.

Bulukul rămase câtva timp pe gânduri, zise apoi cu părere de rău:

— Dacă ți-aș urma sfatul, drept e că aș putea întemeia repede o cetate. Dar vezi, nu sunt destul de deștept...

— Păi eu unde sunt? Mă fac tovarășul tău. Și-apoi, înveți repede meseria...

— Zău?

— Mai ales că acum tot asta faci. Nu te-a lăsat pe tine să conduci un seribah?

Arabul se bătu cu pumnul în piept și zise cu mândrie:

— Da, da, eu, eu sunt comandantul... stăpânul! Și zici că...

— Sunt sigur că peste puțin timp am fi amândoi cei mai bogați și vestiți vânători de sclavi.

— Vestit... vezi asta mi-ar plăcea mai bine ca toate.

— Atunci fă ce-ți spun. Eu ți-am arătat calea. Și dacă vrei să știi și mai bine ce noroc te așteaptă, hai cu mine să-ți arăt.

— Unde? întrebă el văzând pe ceauș sculându-se în picioare.

— La magazii. Vreau să-ți dai tu singur seama ce bogății sunt acolo.

— Bine, să mergem. Cheile le am în buzunar; să prețuim din ochi cât face.

Apucă pe ceaus de braț și-l târî după sine. Santinela nu cuteza să tragă, văzând pe superiorul lui ducând cu el pe arestat.

Soldații erau împrăștiați parte în cetate, parte aveau treabă afară în ocolul de vite, alții dormeau în colibe. Când cei din cetate văzură pe comandantul lor împreună cu ceaușul pe care-l credeau în fundul gropii, se bucurară că stăpânul de acum se poartă omenește cu bietul bătrân, pedepsit pe nedrept.

Ajunseră amândoi la magazii și bulukul descuie ușa; însă, când să intre, se opri deodată în loc și strigă înfuriat:

— *W'allah!* O să pun să-l biciuiască!

— Pe cine? întrebă ceaușul.

— Pe santinelă.

— De ce?

— Fiindcă n-a tras în tine când te-a văzut plecând. Așa îi poruncisem; câinele!

— Cum vroiai să tragă, dacă m-a văzut cu tine? Ar fi însemnat că se ridică împotriva ta. Nu ești tu comandantul?

— Ba da, și n-aș sfătui pe nimeni să-ndrăznească. L-aș fi biciuit până la sânge, dacă te împușca. Acum să intrăm în magazie și să-mi arăți lucrurile mai de preț, fiindcă te pricepi mai bine ca mine.

După ce cercetară toate magaziile, și încuiară ultima ușă, bulukul puse mâna pe umărul ceaușului și zise cu ochii lucind de lăcomie.

— Jură acum pe barba ta că ești încredințat de izbânda planului tău.

— Jur! răspunse acesta ridicând mâna. Și când vei fi mai târziu milionar, o să-mi mulțumești pentru sfatul pe care ți l-am dat.

— Dar vezi că nu putem face numai noi doi ce-am plănuit.

— Bineînțeles. Trebuie să-i câștigăm și pe soldați de partea noastră. Asta las-o în grija mea. O să vorbesc eu cu ei.

— Au să ceară să-mpartă cu noi prada.

— N-o să ne învoim, fiindcă nu am mai avea cu ce întemeia un seribah. Le făgăduiesc însă solda îndoită, dacă vor să rămână în suljba noastră, și toată prada pe care o va aduce Abd el Mot când se va întoarce.

— Cum o să le-o dai dacă n-o ai?

— O s-o am, fiindcă o să i-o iau.

— *Allah kerihm* — Dumnezeu e milostiv! Nu cumva ți-a luat mințile?

— Nu mi le-a luat defel. Planul meu e mai măreț decât îți închipui tu. Vom ieși înaintea lui Abd el Mot și-l vom ataca la întoarcere. Mi-a luat gradul și m-a aruncat în închisoare; trebuie să-și ispășească fapta.

— Dar are cinci sute de oameni cu el!

— Le îndoiesc și lor solda și îi las să împartă prada cu ăștilalți. Au să treacă toți de partea noastră. Care nu vrea, e împușcat ori îl lăsăm să plece încotro vede cu ochii.

— Ești nebun? Dacă rămân toți credincioși lui Abd el Mot suntem pierduți. Nu te gândești câți sunt?

— N-are a face. Știu eu cum să mă apropii de ei. Principalul e să nu mai zăbovim. Abu el Mot vrea să aducă mulți nuehri cu el. Dacă apucă să sosească aici până a nu pleca noi, s-a spulberat tot planul nostru.

— S-a spulberat el' și-așa.

— Pentru ce?

— Fiindcă e prea primejdios. Vrei să mergi mai departe decât mi-am închipuit eu.

— Atunci dai îndărăt?

— Da. Aș fi fost bucuros să mă îmbogățesc, dar nu să-mi pierd viața.

— Bine. O să împlinesc singur ce-am plănuit.

— Nu poți s-o faci, fiindcă ești prizonierul meu.

— Nu tăgăduiesc. O să vorbesc însă cu oamenii tăi și sunt sigur că au să se învoiască. Pe urmă te arestez eu pe tine, dacă îndrăznești să ne pui bețe în roate.

— Allah, Allah! strigă arabul înspăimântat. Mi-ai spus că n-o să fugi...

— Nici nu mă gândesc la fugă... Vreau să plec de aici ca învingător, ca stăpân peste tot ce se află în cetate, până și al sclavilor pe care o să-i iau cu mine.

— Ești un om grozav de hotărât.

— Da, așa sunt și aș fi dorit să fii și tu ca mine. Mai ai vreme să te hotărăști. Zii „da" și te fac tovarășul meu. Nu? Te luăm ca simplu soldat în armata noastră. N-aș vrea să fiu prea aspru cu tine, dar n-am ce-ți face. Ei, ce zici?

Arabul se uită câtva timp în pământ, pe urmă zise cu glas hotărât:

— Bine, fie! Înțeleg și eu că sub oblăduirea ta pot ajunge mai departe decât sub a lui Abu el Mot, unde aș rămâne toată viața ce sunt acum: un biet buluk. Vom lua sclavi, mulți sclavi, mii de sclavi și, după ce ne vom îmbogăți, ne ducem la Kahira*, ne cumpărăm palate și vom duce o viață ca în rai.

— Bine. Dă-mi cheile.

— Trebuie neapărat?

— Da, pentru că eu sunt acum comandantul din Omm et Timsah, iar tu aghiotantul meu.

Bulukul îi dădu cheile, pe urmă se îndreptă cu inima zvâcnind spre locul unde era atârnată de un par o tobă mare. Când se bătea toba, se adunau toți din seribah, chiar și cei aflați afară în ocolul vitelor.

Se apucă singur să bată toba și peste câteva minute soldații se aflau în mijlocul cetății. Mare le fu mirarea când văzură pe ceauș alături de buluk.

Înalt, voinic, bătrânul stătea drept și mândru în mijlocul lor, fără nici o armă și fără urmă de teamă. Era aproape sigur că lovitura va reuși.

Își cunoștea oamenii. Ca și el, făceau toți parte din drojdia omenirii; nu aveau simțăminte alese, nici conștiință și nici credință, căci rugăciunile pe care le făceau nu erau pentru ei decât o formă goală, a cărei însemnătate nici n-o înțelegeau.

O viață aventuroasă în trecut, asemenea în viitor; cunoșteau și erau deprinși cu toate primejdiile și nu se dădeau înapoi de la nimic, când

* Cairo.

era vorba să tragă vreun folos. Erau deci oameni care se potriveau foarte bine cu planul bătrânului ceauș.

Acesta le descrise viața lor searbădă de acum, își desfășură planul, atât cât crezu el de cuviință, le enumeră foloasele pe care le-ar avea de pe urma lui, le făgădui o soldă întreită și la sfârșit le spuse că întreaga pradă pe care o va aduce Abd el Mot va fi împărțită între ei.

Când îi întrebă dacă sunt gata să treacă în slujba lui, toți îi primiră propunerea cu strigăte de bucurie. Cerură însă băutură ca să sărbătorească această zi mare după cum se cuvine.

Fără să le răspundă deocamdată, bătrânul se duse în coliba lui Abu el Mot, luă de acolo un *Coran* zdrențuit și, fiindcă nu mai era nici un fachir în sat, îi puse să jure cu mâna pe cartea sfântă. Un astfel de jurământ e pentru un musulman tot atât de sacru ca și când l-ar fi făcut în fața imamului*.

De-abia după ce se asigură astfel de supunerea lor, ceaușul le spuse că nu e acum timp de chef și petrecere, deoarece Abu el Mot poate sosi chiar astăzi cu nuehrii lui, făgăduindu-le însă că le va îngădui mai târziu nu numai o zi, ci și o săptămână de băutură și petrecere.

Înțeleseră că are dreptate și nu protestară. În schimb dădu fiecăruia atâta tutun cât să-i ajungă săptămâni întregi.

Mărfurile, armele și munițiile, fură încărcate în spinarea vitelor, ceea ce necesită trudă multă, pe urmă legară pe sclavi și sclave cu mâinile la

* Pre ot.

spate — erau vreo treizeci la număr — de o frânghie lungă și convoiul se puse-n mișcare.

Înainte de a porni, soldații dădură foc cetății. Colibele cu acoperișurile lor de stuf uscat de arșiță ardeau în vâlvătăi și flăcările se întinseră și la gardul de spini. Peste un ceas, locul de suferință al atâtor nenorociți, nu va mai fi decât un morman de cenușă.

Dogoarea goni oamenii și vitele de-acolo și convoiul se îndreptă în direcția pe unde pornise în aceeași dimineață Abd el Mot cu vânătorii lui de sclavi.

Primul detașament de călăreți ai expediției urmaseră în goană urmele negrilor fugari. Ajunseră la un loc unde râul cotea spre răsărit și urmele duceau în linie dreaptă la o câmpie întinsă și stearpă, cu iarbă arsă de soare.

Pe pământul uscat de arșiță urmele nu se mai puteau recunoaște, dar câinele știa ce face și nu se abătu un moment din cale.

Ceas după ceas trecea; distanța care îi despărțea de cetăte sporea mereu, fugarii însă nu se vedeau nicăieri. Trebuie să fi alergat într-o goană nebună, deoarece nu plecaseră decât cu două ceasuri înaintea urmăritorilor lor.

Drept e că nici caii vânătorilor de sclavi nu erau cine știe ce armăsari de soi; dar, în Sudan, cei mai buni cai se prăpădesc repede, fie din pricina umezelii din anotimpul ploilor, fie din pricina relei tratări de către indigeni sau a mușcăturilor de insecte.

Pe timp de secetă, pământul e atât de uscat, încât bietele dobitoace nu găsesc nutreț și mor de foame. Când încep pe urmă ploile, vin țânțarii și niște diptere parazitare, a căror înțepătură e un mare chin, atât pentru oameni, cât și pentru animale. Se așază cu miile pe spinarea vitelor și

formează un strat gros care acoperă cu desăvârșire pielea.

De aceea nu e de mirare că acum, pe timp de secetă, caii lui Abd el Mot erau istoviți și călăreții trebuia să-i lase din când în când la pas ca să mai poată răsufla puțin.

Pe la vremea prânzului zăriră în depărtare o pădure. Brațul Bahrului Djur al Nilului alb cotea iar în linie dreaptă. Iarba era aici mai puțin uscată și în curând dădură de copaci *suffarah**, un fel de soc din care copiii sudanezilor își fac fluiere ca și la noi. *Suffar* se numește pe limba sudaneză fluier, de acolo și numele copacilor.

Câinele mergea cu botul mereu în pământ, fără să se oprească din drum. În curând pădurea se făcu tot mai deasă și caii trebuiră să înainteze foarte încet printre copaci.

Ici-colo o băltoacă și pe pământul umed din apropierea ei se deslușeau bine urmele fugarilor. Un indian sau un vânător al preriilor ar fi putut spune fără să greșească de câte ceasuri trecuseră fugarii pe acolo, dar vânătorii de sclavi nu se pricep la așa ceva.

Din nenorocire pentru bieții fugari, urmăritorii lor nu mai erau departe. Când zăriseră pădurea, negrii se crezură scăpați, dar întorcând capul văzură convoiul de călăreți și, deși istoviți de tot, făcură o ultimă sforțare și o luară iar la fugă spre pădure, cu gând să se ascundă acolo.

Totuși își ziceau că le va fi zadarnică încercarea, știind că Abd el Mot va lua cu sine unul sau mai mulți din câinii săi ca să le adulmece urma. Se apropiaseră de râu cu gând să se arunce

mai bine în apă decât să se lase prinși. Văzură însă capetele hidoase ale crocodililor ieșind din mocirlă și se dădură speriați îndărăt. Tot mai bine sclavi decât mâncați de crocodili...

Fugeau, sărmanii, cu ultimele puteri care le mai rămăseseră când Tolo — deși mai inteligent și mai ager la minte, mai slab însă fizicește — începu să se clatine pe picioare.

— Tolo nu mai poate fugi... se tângui el gâfâind.

— O să te sprijinè Lobo, răspunse celălalt, și-l trase cu anevoie după sine.

— Scapă măcar tu... Au să-l găsească pe Tolo și au să te lase să fugi.

— Nu. Mai bine să scapi tu decât Lobo. Ești mai deștept decât el și o să reușești să ajungi la Ombula ca să scapi neamul nostru de urgie.

Mai merseră o bucată de drum, pe urmă Tolo se opri.

— Bunul șeic din cer nu vrea pesemne să trăim, zise el, și ne cheamă la el. Tolo nu mai poate umbla, trebuie să rămână aici.

— O să te ducă Lobo în spinare.

Băiatul își luă prietenul în cârcă și porni cu el. N-apucă însă să facă douăzeci de pași și nu mai putu să meargă nici el.

Își puse încetișor tovarășul jos, privi deznădăjduit în juru-i și oftă:

— S-a isprăvit! Crezi tu cu adevărat că sus în cer e un șeic bun care ne iubește și o să ne primească la el?

— Da. Eu cred și trebuie să crezi și tu.

— Şi după ce-ai murit aici pe pământ, trăieşti acolo mai departe?

— Alături de el şi fiul său nu mai e moarte.

— Atunci el e mai bun decât Allah al arabilor care vrea cât mai mulţi sclavi şi îngăduie să fim omorâţi.

— Nu te frământa atât. Şeicul nostru o să vadă când ne-om da sufletul şi o să coboare de unde e ca să ne ia la el.

— Lui Lobo nu are de ce să-i pară rău după viaţă fiindcă părinţii şi fraţii lui nu mai sunt printre cei vii, dar moartea e aşa de fioroasă! Ici crocodilii şi colo Abd el Mot, arabul. Care din ei e mai rău?

— Sunt deopotrivă de răi, căci nici unul nu crede în marele şeic şi fiul său care a murit pentru noi, oamenii, ca să ne mântuiască.

— Dacă Lobo ar putea să te scape prin moartea lui, n-ar şovăi o clipă.

— Nu mă poţi scăpa, suntem amândoi pierduţi. Tolo mai ţine minte rugăciunea care se spune înainte de moarte. Tolo o s-o spună şi tu s-o repeţi după el, ca să ne primească marele şeic în cer. Uite, zii aşa: *Ia abana iledsi fi ssemavati jaba haddeso smoka**.

Băiatul împreunase mâinile şi se uita la tovarăşul său, pe urmă privirile lui căutară în juru-i şi, la cuvintele *haddeso smoka,* zise cu ochii lucitori:

— Dacă fiul marelui şeic a murit pentru mântuirea oamenilor, de ce n-am face şi noi ca el?

---

* „Tatăl nostru carele eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău."

— Numai de s-ar putea...

— Ce-ai face tu dacă Lobo s-ar sacrifica pentru tine?

— Tolo n-ar primi sacrificiul tău, ci ar prefera să moară.

— Nu, nu, tu trebuie să trăiești...

— Ba tu!

— Poate că putem scăpa amândoi. Vezi *subakhul* și *lubahnul* de colo? Crengile lor sunt împletite unele în altele și atât de dese încât nu se poate vedea cineva ascuns în frunziș. Să ne tupilăm acolo.

Subakhul e un copac nu prea înalt cu ramurile dese și frunza lungăreață. *Lubahnul* crește mai înalt și din el se extrage tămâia africană.

Copacii crescuseră alături și formau în vârf o tufă atât de deasă încât s-ar fi putut foarte bine ascunde cineva în frunziș, și mai ales negrii, a căror piele nu se deosebește de culoarea închisă a frunzelor.

— Tolo n-are putere să se urce până sus, răspunse băiatul.

— O să te ajute Lobo să te agăți de o cracă, pe urmă căznește-te să te ții deasupra.

Tolo, care nu bănuia intenția prietenului său, reuși să se apuce, urcat în spinarea acestuia, de o cracă, apoi de alta și încordându-și toate puterile, ajunse tot mai sus în frunziș.

— Mai, mai! îi strigă Lobo de jos. Încă patru crăci. Așa. Acum nu te mai vezi. Ține-te bine de trunchi.

— Mă țin, hai, vino și tu după mine.

— Îndată! A, auzi?

Glasuri omenești și urletul ca de fiară al câinelui setos de sânge ajungeau acum până la ei.

— Vin! Urcă-te repede! strigă Tolo cuprins de spaimă.

— Prea târziu, răspunse Lobo. M-ar vedea; trebuie să-mi caut o altă ascunzătoare.

— Grăbește-te, grăbește-te atunci!...

Lobo rămase însă pe loc și murmură ca pentru sine:

— Lobo a auzit că un astfel de câine sălbatic își pierde mirosul după ce s-a înfruptat din carne de om. O să-i dau să guste din aceasta ca să nu-ți mai poată simți mirosul. Tu, vezi de nu te mișca de unde ești.

Până să aibă Tolo vreme să-i răspundă, tânărul negru se îndepărtă de copaci pentru a nu fi văzut de banditi. Lătratul câinelui se auzea tot mai aproape, amestecat cu răcnetele arabilor și nechezatul cailor. Lobo se duse cât mai departe de copacul unde era prietenul său și se așeză așa ca să-l vadă câinele.

Pădurea era atât de deasă încât nu puteau trece doi inși călări prin desișul ei. Vânătorii de sclavi nu descălecaseră ca să nu-și lase caii în urmă și înaintau unul după celălalt, cu Abd el Mot în frunte, care ținea câinele de funie.

Când se ivi Abd el Mot dintre copaci, Lobo o luă la fugă ca să nu bănuiască arabul că a stat pe loc și că prietenul său s-ar afla pe aproape.

Arabul îl văzu.

— Diavole! răcni el. Uite-l cum fuge... celălalt e pesemne înainte. Repede, repede după ei!

Înfipse pintenii în burta calului, dar, spre norocul băiatului, nu dădu drumul câinelui. Ceilalți arabi se repeziră în urma lui, atât pe cât le permitea terenul. Câinele se smucea să rupă funia urlând înfiorător. Arabii răcneau cât puteau, de asemenea și Lobo ca să atragă atenția asupra lui. Tolo, din copac, îi ținea isonul, dar în zăpăceala care se stârnise nu-l auzi nimeni. Sălbaticii gonaci trecură pe lângă copaci și se îndepărtară în direcția râului.

— Dă drumul câinelui! strigă unul din călăreți.

Abd el Mot îl auzi, scoase cuțitul de la brâu și tăie funia. Câinele porni ca o săgeată după negru, a cărui intenție era să se lase sfâșiat de javră ca aceasta să-și piardă mirosul. În clipa aceea îl străfulgeră însă gândul că totuși ar mai putea fi scăpare pentru el. Ce-ar fi să omoare câinele? Dacă arabii nu luaseră decât pe acesta cu ei, era lesne. Dar nu era un moment de pierdut. Se rezemă de trunchiul unui copac, gâfâind de oboseală și alergătură. Văzu câinele venind în goană spre el, cu ochii injectați și limba atârnând din gura căscată cu colții ascuțiți.

Scoase repede cuțitul din șorțulețul de piele și așteptă.

— Jos de pe cai... am pus mâna pe el! strigă Abd el Mot sărind din șa.

Ceilalți îl urmară..

Acum câinele nu mai era decât la câțiva pași de negru. Se repezi cu toată puterea asupra lui; acesta însă sărise într-o parte și javra se izbi cu capul de trunchi. Până să aibă câinele vreme să se ridice de jos, Lobo se lăsă în genunchi lângă el

și-i înfipse cuțitul de câteva ori în inimă, fără să ia în seamă că javra își înfigea cu disperare colții în brațul său.

Se smuci cu putere și o luă la fugă. Arabii turbau de mânie. Se luară după el înjurând, nu vrură însă să tragă căci țineau să-l prindă viu.

Lobo era istovit de tot, pe când ei nu. Îi văzu apropiindu-se din ce în ce.

„Mai bine în gura crocodililor decât în ghearele lor!" își zise el hotărât și coti spre stânga, în direcția râului. Cu disperarea în suflet se repezi cu un țipăt în apă. Stropii tâșniră în juru-i și nu se mai văzu.

După câteva momente sosiră și arabii. Din pricina cotului pe care-l făcea aici pădurea, nu-l văzuseră sărind, dar își închipuiră că așa va fi fost.

— Ne-a scăpat! zise unul din ei dezamăgit.

— Nouă da, dar nu și crocodililor, răspunse Abd el Mot. Stați că o să vedeți voi acum.

Până la mal era un teren liber de vreo nouă coți, pe urmă venea un păpuriș, și dincolo de el iar apa care împrejmuia un fel de insulă cu verdeață mărginită de o mlaștină.

Deodată apăru aproape de păpuriș capul negrului deasupra apei.

— Trageți! Trageți! răcni Abd el Mot.

Arabul de lângă el puse pușca la ochi și apăsă imediat pe trăgaci. Glonțul porni, dar dădu greș. Negrul înotă până la marginea păpurișului, îl ocoli, apoi se opri brusc, ca și când ar fi văzut ceva ce-i provocase spaimă.

Deodată scoase un țipăt care spintecă văzduhul — țipăt de spaimă sau de bucurie — și pieri după păpuriș.

— De ce-o fi țipat? întrebă unul din arabi.

— Pesemne că a văzut vreun crocodil, răspunse Abd el Mot.

— Parcă era un țipăt de bucurie.

— N-ar prea avea de ce să se bucure. A, uitați-vă acolo, îl vedeți cum vine?

Arătă cu mâna o dungă negricioasă care se îndrepta spre păpuriș.

— Un crocodil, un crocodil! strigară arabii înfiorându-se. Allah îl trimite ca să înghită pe afurisitul ăla de negru!

Crocodilul pieri după păpuriș și în clipa următoare se auzi un răcnet de groază.

— Gata, l-a înhățat! spuse Abd el Mot cu o bucurie sălbatică. A scăpat însă lesne, fiindcă hotărâsem să-l îngrop într-un mușuroi de furnici ca să-l mănânce de viu. Dar de ce-a scăpat el n-o să scape Tolo, care trebuie să fie undeva, prin pădure. Nemernicii ăștia doi m-au păgubit de cei mai buni câini ai mei.

— Oare crezi că Tolo o mai fi pe aici? întrebă unul din arabi.

— Da. L-am văzut eu. O luase înaintea lui Lobo. Să ia doi din voi caii, să-i scoată din pădure și să ne aștepte acolo cu ei.

Ordinul lui fu executat imediat și porniră cu toții în căutarea lui Tolo. Nu-l găsiră însă nicăieri.

— Parcă a pierit în pământ, zise Abd el Mot scrâșnind.

— Ziceai că l-ai văzut mai adineauri, spuse unul din vânătorii de sclavi.

— Cum te văd și mă vezi. Dar care ochi omenesc poate deslușì urmele unui picior gol în mușchi? Și apoi, pădurea asta se întinde până cine știe unde dracu' pe malul apei. Pas' de găsește dacă poți!

— Atunci câinele de negru a scăpat cu viață.

— De scăpat nu ne scapă el, fiți pe pace. Râul curge spre răsărit și Ombula se află la miazăzi. Negrul trebuie să treacă printr-un șes destul de mare ca să se îndrepte într-acolo. Dacă vrem să-l prindem, n-avem decât să i-o luăm înainte și să-l așteptăm.

— O să treacă peste noapte și n-o să-l vedem.

— Atunci să ne împrăștiem și să formați un lanț; nu se poate să nu dea peste vreunul din noi. Acum să încălecăm și la drum!

Porniră spre miazănoapte. Faptul că lui Abd el Mot i se păruse că a zărit pe Tolo, salvase poate viața acestuia. Arabii căutaseră tot înainte, nu și în urma lor, unde se aflau copacii în care se ascunsese el. Oare tot acolo să fi rămas? Și bietul Lobo fusese într-adevăr înghițit de crocodil?

Răspunsul ni l-ar fi putut da persoanele care se aflau acum într-o barcă pornită pe la vremea prânzului din Mehana, un sat de negri, devale pe râu.

Barca era destul de mare, căci ar fi încăput în ea până la treizeci de inși, acum nu erau însă în ea decât douăzeci și trei. Douăzeci de negri, câte zece la vâsle, un băiat de vreo șaisprezece

ani, cu pielea de o culoare mai deschisă, la cârmă, și doi albi care stăteau de vorbă la prora vasului.

Negrii erau goi — doar cu un șorțuleț dinainte —, părul lor lânos uns cu grăsime le atârna împletit în codițe subțiri pe ceafă și pe umeri. Băiatul avea părul negru dar lins și purta o manta largă de postav înfășurată ca o togă în jurul capului.

Unul din albi era îmbrăcat cu un burnus alb cu glugă, în picioare avea cizme înalte în carâmbi, întocmai ca Emil Schwarz, medicul. Și statura, precum și trăsăturile semănau cu ale acestuia. Era de fapt Josef Schwarz în persoană, care-și trimisese înainte fratele, pe Fiul-devotamentului, și care acum îi venea el însuși în întâmpinare. Celălalt alb era îmbrăcat în haine cenușii și purta un turban, tot cenușiu, înfășurat în jurul capului. Părul îi cădea în plete lungi, cărunte, pe umeri. Cel mai deosebit era însă nasul personajului, un nas pe care-l puteai întâlni cel mult o dată în viață. Acest nas era extraordinar de lung, teribil de drept și extrem de subțire, terminându-se cu un vârf deosebit de ascuțit. Semăna cu pliscul unui cocostârc, atât că acesta nu e de culoare cenușie. Cineva care ar fi avut prilejul să-l audă vorbind la Fashoda pe Fiul-devotamentului despre Abu' el Laklak, Tatăl-cocostârcului, și-ar fi dat imediat seama că are în fața lui tocmai acest personaj.

Cei doi albi priveau cu atenția unor cunoscători luciul apei fluviului, care aici era de lărgime considerabilă. Nimic nu scăpa privirii lor, mai ales celui de al doilea, Tatăl-cocostârcului, care se

arăta entuziasmat atunci când vreo pasăre se ridica în zbor din desișul de trestii sau traversa fluviul de la un mal la altul. Conversația lor nu se oprea nici o clipă. Vorbeau în limba germană: Josef Schwarz în cel mai curat *Hochdeutsch**, iar Tatăl-cocostârcului într-un dialect foarte caracteristic și dur, care trebuie că era vorbit „acasă" într-o zonă întinsă, situată între Pădurea Turingiei, Pădurea Boemiei, Innsbruck, Algău și granița Württemhbergului.

Cei doi albi priveau cu plăcere la tabloul care se desfășura înaintea lor și-și schimbau părerile între ei asupra moravurilor popoarelor.

— Noi europenii avem o concepție foarte greșită despre negrii Sudanului, zise unul din ei. Ca să-i cunoști, trebuie să fi trăit câtva timp printre ei.

— Și-ți place? întrebă zâmbind cel mai în vârstă dintre cei doi.

— Da.

— Chiar atunci când mănâncă oameni?

— Da, numai pe mine să nu mă mănânce. Nici nu-și dau seama de grozăvia faptului. După o luptă crâncenă când și-au biruit dușmanii, se ospătează din carnea lor spunând că e totuna dacă intră în stomacul lor ori în pământ.

— Gustul meu nu se potrivește cu al lor. Prefer să putrezesc într-un cavou frumos decât să mă mistuie stomacul unui canibal, râse savantul.

— Și eu tot așa, dragă doctore. Trebuie însă să faci o deosebire între...

---

* Germana literară, cultă.

— Stai! îl întrerupse Tatăl-cocostârcului, în timp ce nasul lui se mișca de sus în jos și invers, de parcă ar fi fost de sine stătător. Dacă mi te mai adresezi cu „doctore" am să-ți trag una de-o să mă pomenești. Tu ești tot doctor, ca și mine, dar eu așa îți spun ție? Ce rost are asta între oameni care au băut *Bruderschaft**, chiar dacă au făcut-o cu *merrisah*, de care m-aș lipsi cu plăcere, dacă aș avea în schimb o cană de bere de a noastră, de Spaten. Doar îmi cunoști numele!

— Bineînțeles, răspunse zâmbind Josef.

— Păi atunci? În lumea științifică sunt cunoscut ca domnul Profesor-doctor Ignatzius Pfotenhauer. Acasă mă știe lumea după porecla mea de „Pasărea-Natzius". Pe aceste meleaguri mi se spune *Abu' el Laklak*, adică Tatăl-cocostârcului, din cauza nasului meu. Eu îți spun Sepp, așa că te rog să ai bunătatea să-mi spui Natzius. Ai înțeles?

— Foarte bine, am înțeles! Sper să nu-ți mai greșesc numele.

— Asta aș dori să nu se mai întâmple. Doar știi că sunt un ins deosebit, așa că... stai! Vezi ce zboară colo?

— Ce? Unde?

— Ssst! Uite-o colo cum zboară! zise bătrânul întrerupându-l și arătând cu mâna în aer. Știi ce e asta?

— Da. O bibilică de apă — *Trachyphanus margaritatus*.

— Așa e. Hait, s-a dus. Dar știi cum o numesc băștinașii?

---

* Frăție (germ.).

— Nu.

— O să-ți dau o dovadă că oamenii ăștia sunt buni, ba chiar observatori glumeți uneori. Le-au botezat după felul cum țipă — femeiușca într-un fel, bărbățelul într-altul. De pildă ăsta zice: *beşerrretu, beşerrretu!* Ei, ce înseamnă asta pe limba lor de aici?

— Ți-ai rupt rochița, ți-ai rupt rochița! — dacă nu mă înșel.

— Așa e. Bibilica e mai închisă la pene și stropită cu pete albe, ca și când i-ar fi rochia numai găuri. Și știi ce-i răspunde ea bibiloiului? *Bak-si-ki, bak-si-ki!* Asta știi ce vrea să zică?

— Coase-o tu, coase-o tu!

— Bravo! Când vezi că un popor vorbește cu atâta simpatie și haz despre păsări, nici nu-ți vine să crezi că ăștia sunt în stare să mănânce carne de om.

— Am mai auzit că niam-niamii sunt considerați canibali, eu însă n-am observat așa ceva la ei.

— Fiindcă știu că nouă nu ne place o astfel de mâncare, se feresc să ne-o spună. Toți suntem în perfectă siguranță printre ei. Fac tot ce le stă în putință ca să ne mulțumească. Aleargă zi și noapte să vâneze păsări ca să mi le aducă mie. N-am adunat uneori într-un an ce-am adunat acum într-o singură lună.

— O să iasă probabil o operă interesantă și voluminoasă din cercetările dumitale de acum. Nu e așa?

— Tot ce se poate. Nu s-a găsit încă nimeni până acum care să se ocupe de studiul într-aripatelor de prin meleagurile astea.

— Ești cel mai indicat s-o faci. Dar de unde dragostea dumitale pentru ornitologie? E datorită unui fapt deosebit?

— Habar n-am! De unde vine, zici? Hm... Știu și eu! Îmi aduc și azi aminte cu spaimă de întâia aventură ornitologică din viața mea.

— Zău? Spune-mi-o și mie.

— Vezi că n-am spus-o încă nimănui până acum, dar hai, fie! Eram în clasa a treia de liceu... Profesorul meu de științe naturale nu mă putea suferi fiindcă, în prostia mea, îl întrebam tot lucruri la care nimeni n-ar fi fost în stare să răspundă.

— Se întâmplă adeseori la vârsta asta, dar e o dovadă de interes științific.

— Așa? Profesorul zicea că sunt prea pripit și curios și chibzuia cum să mă tămăduiască de cusurul ăsta.

Era la examenul de sfârșit de an. Mă gătisem cu haine noi și credeam că e de ajuns ca să reușești la examen. Mersese binișor la celelalte materii până la științele naturii. Și ce crezi că m-a întrebat pe mine profesorul?

— Ce?

— De ce au păsările pene?

— Și ce i-ai răspuns?

— Ce i-am răspuns?! Mai întâi mi-am închipuit că... stai! Uite-l, îl vezi?

Sărise în picioare și-și curmă vorba, arătând înfrigurat spre mal.

— Cine? Unde? întrebă Josef.

— Colo, tocmai în vârful copacului.

— Aha, un vultur de râuri, *Haliaetus vocifer*. Frumos exemplar!

— Băștinașii îi zic Abu Lundș. Mănâncă numai pești și știi cum tălmăcesc ei țipătul lui?

— Nu.

— *Sef**, *charif***, *jakull hut*, hut adică în *sef* și în *charif* mănânc pește. Vezi și de aici dragostea lor de natură. Negrii nu sunt chiar atât de nătângi și proști după cum sunt arătați prin unele cărți.

În momentul acela atenția celor doi savanți fu atrasă de o comandă scurtă a cârmaciului.

Vâslașii se opriră din vâslit.

— Vreți să trageți la mal? întrebă Josef pe băiat, în arabă.

— Nu, effendi. Aici nu poți ancora decât după ce ai tras barca mai întâi în păpuriș, ca să cercetezi dacă nu se vede cineva pe mal.

— Și ce-ai de gând să faci? Pentru ce nu ți-ai văzut de drum?

— Ca să nu ne apropiem prea mult de cetatea Omm et Timsah a lui Abu el Mot. Dacă ne zărește, pune mâna pe noi și ne ia în sclavie.

— Să încerce!

— Nu numai că o să încerce, dar o să și reușească. Voi sunteți amândoi oameni înțelepți și curajoși, noi de asemenea știm să ne slujim de armele noastre, Abu el Mot însă are peste cinci sute de oameni pe care nu i-am putea birui. Am putea omorî treizeci, patruzeci din ei, poate chiar

---

* Pe vreme de secetă.

** În anotimpul ploilor.

mai mulți, pe urmă tot am fi doborâți de numărul lor mare.

Cuvintele acestea erau spuse cu glas potolit, limpede și lămurit. Băiatul părea, cu toată tinerețea lui, copt la minte.

— Crezi atunci că să ne oprim aici și să pornim iar după ce se va înnopta? îl întrebă iar Josef.

— Da.

— De ce nu și acum? Vâslim repede și întindem pânzele ca să meargă mai repede.

— Nimeni nu poate ști dincotro va bate vântul peste un ceas. Ne vine din față, pânzele nu ne-ar fi de nici un folos, ba dimpotrivă, iar pe lopeți nu ne putem bizui. Abu el Mot are undeva la mal ascunsă o corabie de unde poate vedea până departe pe apă. Ne-ar zări numaidecât și ar bate toba să se adune oamenii. Repede ar fi corabia la mijlocul râului ca să pună mâna pe noi. Nu merge altfel, trebuie să ancorăm undeva pe aici și s-așteptăm până ce se va înnopta.

— Ne-ar putea zări și atunci prin cine știe ce întâmplare.

— Dacă tragem trestie și crengi deasupra bărcii, va crede că e o insulă plutitoare de verdeață. Îngădui dar să trag la mal?

— Bine, trage.

Barca se apropie de mlaștina care mărginea insula despre care am mai vorbit și de acolo de păpuriș. Aruncară ancora care se înfipse adânc în pământ.

De pe malul stâng, în apropierea căruia se aflau, nu puteau fi văzuți din pricina trestiilor înalte, dar de pe cel drept, deși râul era aici foarte

lat, unui ochi ager nu i-ar fi putut scăpa barca. De aceea negrii tăiară o grămadă mare de crengi și trestii pe care le așezară deasupra bărcii ca să-i dea aparența unei insule de verdeață.

Toți vorbeau în șoaptă, dar stăteau cu auzul încordat ca să nu le scape nici cel mai ușor zgomot. Deodată auziră zvon de glasuri omenești. Tânărul cârmaci ascultă niței, pe urmă zise:

— Sunt doi negri, care vorbesc colo pe mal, nu departe de noi.

— De unde știi că sunt negri? îl întrebă savantul.

— Am înțeles numai puține cuvinte căci nu prea cunosc limba belanzilor, dar parcă vorbeau de salvare... moarte... vânători de sclavi...

— Poate că sunt niște bieți sclavi fugăriți.

— Atunci vor fi scăpat din cetatea lui Abu el Mot.

— Trebuie să-i salvăm, să-i luăm la noi în barcă.

— De, știu și eu, effendi, ce să spun? Sunt gata oricând să scap pe un nenorocit din primejdie, dar nici să mă arunc de bunăvoie în brațele morții nu vreau. De primejdie nu mă tem, să mă expun însă prostește la moarte iar nu se poate, fiindcă nu l-aș putea scăpa nici pe acela pe care vreau să-l scap.

— Grăiești ca un om învățat și cu experiență.

— Râzi, dar dă-mi dreptate. Auzi?

Se auzeau acum răcnete de oameni și un furios lătrat de câine.

— După ei, după ei! striga cineva.

— Dă drumul câinelui, zicea altul.

— Urmăresc doi sclavi, trebuie neapărat să-i scăpăm hotărî Josef punând mâna pe pușcă.

— St! exclamă tânărul. Sunt mulți și dacă ne văd, nu numai că nu-i putem salva pe fugari, dar suntem și noi pierduți. Până să ajungem noi la mal, au și pus mâna pe ei. Auziți! Un țipăt. Unul din ei a sărit în apă. Dacă nu s-a înecat, îl sfâșie crocodilii.

Tânărul se apropie de cârmă, ceilalți se așezară pe băncile de la lopeți ca să poată vedea ce se petrece și dădură nițel trestiile la o parte. Fu clipa când Lobo scosese întâiul țipăt și arabul spusese că trebuie să fi văzut ceva. Apoi o împușcătură.

— Repede, repede, crocodilii! strigă cârmaciul negrului.

Acesta zări un om cu jumătatea trupului deasupra apei; își încordă puterile și începu să înoate cu disperare spre el. Apucă să se agațe cu mâinile de marginea bărcii și câteva brațe se întinseră spre el când unul din vâslași strigă cu glas scăzut:

— *El Timzah, el Timzah, amal, amal* — crocodilul, crocodilul, repede, repede!

— Din ce parte? întrebă cârmaciul.

— Stânga, răspunse vâslașul.

— Toți pe stânga, altminteri ne răstoarnă barca.

Îl traseră în grabă pe Lobo cu o smucitură spre ei, dar monstrul izbi cu putere barca dinspre stânga; dacă cei dinăuntru nu s-ar fi ținut în mijlocul ei, cu siguranță că ar fi răsturnat-o într-o clipă. Așa însă greutatea atâtor inși îi ținu echilibrul. Totuși crocodilul mai avu vreme să apuce

în gura lui grozavă pulpa lui Lobo, până însă a apuca s-o înghită îi fu smulsă cu putere de vâslași.

Negrul scoase un țipăt de durere — țipăt pe care urmăritorii săi îl auziră, crezând că fugarul a fost înghițit de crocodil.

Negrul însă se afla în clipa următoare în barcă, plin de sângele care-i curgea din rana făcută la braț și de la pulpa sfâșiată de crocodil.

Închise ochii și-și pierdu cunoștința.

— A murit? întrebă Josef.

— Nu, răspunse bătrânul în haine cenușii care se aplecase asupra rănitului ca să-l examineze. E numai leșinat.

— St, tăcere! șopti cârmaciul. Vorbește cineva pe mal.

Ascultară și auziră cuvânt cu cuvânt ce spuneau arabii.

— Unul a scăpat, slavă domnului! zise Josef. Cum am face să-l salvăm și pe celălalt ca să nu-l prindă?

— N-au să-l prindă, răspunse tânărul.

— De unde știi?

— Am auzit ce vorbeau. Și-au pierdut doi câini, probabil că pe unul l-a omorât negrul, fiindcă văd că ține și acum cuțitul în mână. Dacă arabii ar mai avea vreunul cu ei, acesta ar fi sărit cu siguranță în apă după el. Că a avut de luptat cu un astfel de animal turbat, se vede după rana de la braț, dar că s-ar mai fi aflând altul pe mal, nu cred. Cum vreți să găsească pe fugar într-o pădure lungă ca asta pe care îți trebuie o zi întreagă s-o cutreieri și nu-i poți găsi urmele?

— Cred că ai dreptate. Atunci ce ești de părere să facem!

— S-așteptăm aici unde suntem să vedem ce o să mai fie!

Cei doi savanți trebuiau să recunoască și să admire la tânărul acesta o minte și o judecată mult superioară vârstei lui.

Omul în haine cenușii puse sub nasul celui leșinat o sticluță cu amoniac. După câteva momente, Lobo începu să se agite.

— Tolo...: ține-te bine de... trunchi..., șopti el dar fără să deschidă ochii.

Chiar și acum, în starea în care se afla sărmanul, se gândea la salvarea prietenului său! Bătrânul savant german — căci omul în haine cenușii nu era altul decât marele naturalist Pfotenhauer — îi dădu iar să miroasă amoniacul și băiatul deschise ochii. Se uită mirat la chipul blând al savantului, închise iar ochii, și șopti zâmbind mulțumit:

— Tolo... trăiești... și..., suntem amândoi la, la bunul șeic din... cer...

— Crede probabil că ești Dumnezeu, zise Josef Schwarz. Oare să fie creștin?

— Creștin sau păgân, n-are a face. E om și trebuie să-l salvăm, răspunse naturalistul.

Deschise o lădiță pe care o avea lângă el, scoase niște medicamente, vată și fețe și se apucă să panseze cu îndemânare pe negru ajutat de Josef.

În regiunile acelea, rana cea mai neînsemnată poate deveni primejdioasă, dacă nu e tratată la

timp. De acolo și mortalitatea ridicată a acestor popoare care se războiesc mereu între ele.

Fâșiile de carne sfâșiate de colții crocodilului trebuiau neapărat înlăturate ca să nu învenineze rana — operație dureroasă care trezi pe negru complet din leșin.

Se uită în juru-i.

— Oameni albi și sandehi... murmură el recunoscând pe niam-niami după portul capului. Aceștia nu sunt vânători de sclavi...

— Nu, dragul meu, noi îți suntem prieteni, nu dușmani, îl liniști Josef.

— Atunci... atunci Lobo n-a murit?

— Trăiești. Colo e malul de pe care ai sărit în apă.

— Sunt într-o... barcă! Da, l-ați tras pe Lobo în ea... acum și-aduce Lobo aminte. Sunteți oameni buni. Dar Tolo unde e?

— Se va fi salvat și el, fiindcă nu l-am găsit.

— Repede, repede la copacii unde s-a ascuns...

Vru să sară în picioare dar durerile îl prididiră și căzu îndărăt pe spate.

În timp ce-l pansau, povesti ce li se întâmplase lui și prietenului său.

— Așadar, Abu el Mot nu e la seribah, ci în drum spre casă, iar Abd el Mot e și el plecat. Prin urmare cetatea e aproape pustie?

— Nu, fiindcă lasă întotdeauna cincizeci de oameni s-o păzească, răspunse negrul.

— De aceștia nu ne temem noi și ne putem urma drumul fără grijă.

— Dacă plecați, Lobo trebuie să se ducă să-și caute prietenul.

— Să pleci în starea asta? Nu se poate, băiatule. Stai liniștit, dacă nu vrei să ți se învenineze rănile. Nu te lăsăm de lângă noi, până ce nu te vei tămădui de tot.

— Nu se poate! Lobo se duce la Tolo. Unde e el?

— E scăpat. Arabii s-au dus tot înainte și copacul unde e ascuns prietenul tău a rămas în urmă. O să-l căutăm noi.

— Trebuie găsit ca să se ducă la Ombula, fiindcă Lobo nu poate să umble, să dea de veste satului că vin vânătorii de sclavi.

— Mă duc eu la mal să văd dacă s-au îndepărtat arabii, zise tânărul cârmaci.

— Mergem cu toții, răspunse Pfotenhauer. Tragem barca acolo.

— Nu se poate. Ar fi o greșeală din partea noastră. Mă duc deocamdată singur să mă încredințez că au plecat, zise cu hotărâre tânărul.

— Înot nu se poate, fiindcă au să te mănânce crocodilii.

— Îmi fac o plută din trestie și ajung repede la mal. Dacă pluta e destul de mare ca să încap bine pe ea și să mă acopăr cu trestie, nu mă văd și nu se ating de mine.

Împinseră barca mai adânc în păpuriș și vâslașii se apucară să taie trestie pentru întocmirea plutei.

— Ceea ce vrei tu să faci, zise îngrijorat Josef cârmaciului, e cât se poate de primejdios. Ce te faci dacă te văd? Ori te împușcă, ori te iau prizonier.

— Nici una nici alta, fiindcă mă pricep destul de bine să mă strecor neobservat, răspunse tânărul cu o siguranță demnă de admirat.

În curând pluta fu gata și tânărul se îndreptă spre mal, ocolind însă locul unde sărise Lobo în apă, ca să nu fi rămas vreunul din vânătorii de sclavi acolo de pază.

— Curajos băiat, zise Josef Schwarz în germană naturalistului.

— Tânărul acesta mi-a devenit foarte drag, răspunse savantul. E ceva în atitudinea lui care mă face să cred că băiatul face parte dintr-un strat mai ridicat. Tare aș vrea să știu din ce colț de lume o fi. Niam-niam nu e, judecând după culoarea pielii și trăsăturile feței sale.

— Nici eu nu știu ce să zic. Uneori îmi vine să cred că e mulatru, alteori somalez. De câte ori l-am întrebat de obârșia lui, a ocolit răspunsul.

— Același lucru mi s-a întâmplat și mie. Nici chiar niam-niamii tribului în mijlocul cărora trăiește nu știu de unde vine. Pare să-și fi păstrat și față de ei taina. Faptul că-i spun *Abd es Sirr** dovedește că-l bănuiesc de neam arab.

— Atunci trebuie să fie mulatru, deoarece arab curat nu e. Eu cred că băiatul ăsta a trecut prin întâmplări grozave. Nu râde niciodată. Arareori îi flutură un zâmbet fugarnic pe buze. L-ai văzut vreodată zburdând cu băieții de vârsta lui?

— Nu.

— Nici eu. Grav și serios întotdeauna, ca un om care a suferit cumplit în viața lui. Cine știe

---

* Fiul-tainei.

ce tragedie se ascunde în sufletul lui fraged! După puținele manifestări religioase pe care le-am observat la el, mă face să presupun că e mahomedan. L-ai văzut vreodată făcându-și rugăciunea?

— Rugându-se, da, dar n-am auzit ce spune. Și niciodată la ore anumite, odată cu ceilalți, ci atunci când crede că nu-l vede nimeni.

— Eu l-am spionat o dată. Șoptea sfânta *Fathha*; după cuvintele „Atotstăpânitorul lumii" și „Atotmilostivul" adăuga expresii care nu aparțin versetului, adică *Mir itakam** și *Sabit el meglis***, ceea ce dovedește că-l frământă gânduri de răzbunare.

— M-am gândit și eu la asta. Când se crede singur, se uită încruntat înaintea lui și încleștează pumnii, ca și când ar vrea să omoare pe cineva. scrâșnește din dinți și... ia te uită colo! Le vezi? Le cunoști?

Savantul sărise în picioare și arăta agitând brațele spre un stol de păsări care zbura drept deasupra apei.

— Da, răspunse Josef. Sunt așa-zisele Mâncătoare-de-albine, — *Merops caeruleo cephalus*. Splendide păsări! Uite cum sclipesc penele lor ca niște smaralde și rubine în bătaia soarelui.

— O minune, nu altceva! Știi cum le spun băștinașii?

— Da. *Dșurull*, fiindcă țipătul lor se aseamănă cu aceste două silabe.

— Ai dreptate. Văd că ești un bun cunoscător al păsărilor. Acu' s-au dus... au pierit în desișul

---

* Stăpânul-răzbunării.

** Supremul-judecător.

pădurii. În Europa nu există decât un singur soi din aceste păsări, *Merops apiaster*. Au fruntea albă, cercuri albastre în jurul ochilor, ochi albaștri și aripile albastre-verzui. Eu mă interesez îndeosebi de păsările astea fiindcă au fost întâiul meu desen la lecția de științe naturale pe care l-am purtat pe urmă în spate.

— Da? Cum asta?

Împrumutasem de la profesor o carte de științe naturale în care era desenată o pasăre de astea. Mie mi-era necaz că tușul fusese prea gros și nu se cunoștea bine desenul. Am luat atunci cutia cu culori și am vopsit pasărea cum mi-a plăcut mie. Când i-am dat cartea îndărăt și a văzut ce ispravă am făcut „Domnul" m-a dus în cancelarie și mi-a desenat cu linia pe spinare atât de bine o lighioană de astea, că am purtat-o multă vreme ntipărită acolo în toate culorile curcubeului. Profesorul meu de științe naturale prinsese pică pe mine fiindcă-l întrebam prea multe, după cum ți-am spus. La un examen...

— *Abd es Sirr!* strigă în clipa aceea unul din vâslași arătând spre râu.

Cârmaciul se înapoia.

— N-am văzut pe nimeni, zise el, vânătorii de sclavi au plecat.

— Nici pe Tolo? întrebă Lobo îngrijorat.

— Nu. Îl vom căuta însă și-l vom găsi cu siguranță. Am intrat în pădure și am văzut o ceată mare de călăreți îndreptându-se spre câmpie...

— În ce direcție? întrebă Josef.

— Înspre miazăzi.

— Atunci au plecat definitiv. Să sperăm că Tolo nu era cu ei. Acum să tragem la mal ca să-l căutăm.

Lobo nu putea să-i însoțească prin pădure din pricina rănilor sale care îl făceau să sufere cumplit, dar descrise atât de amănunțit locul unde erau cei doi copaci încât nu se putea să nu-l găsească.

Josef își luă ocheanul cu el și se îndreptară cu toții spre locul arătat. Auziră din pom gemete plângătoare.

— Tolo, acolo ești? strigă savantul.

Nici un răspuns. Și fiindcă nici la a doua întrebare repetată de el nu-i răspunse nimeni, germanul se cățără în copac și văzu pe bietul negru cu brațele încleștate de trunchi.

— Dă-te jos! îi strigă el.

— Omoară pe Tolo, omoară pe Tolo și lasă pe Lobo să trăiască... Lobo e bun... răspunse băiatul tânguindu-se.

— Sunteți amândoi salvați, dă-te jos. Noi vă suntem prieteni.

— Nu e adevărat. Ești alb... ești un arab... un vânător de sclavi... din oamenii lui Abd el Mot...

— Te înșeli, sunt dușmanul lor. Îți vreau binele, băiete, dă-te jos.

— Tolo nu poate, nu mai are putere.

— Hai că te ajutăm noi.

Negrul era într-adevăr atât de slăbit încât de-abia se mai putea ține de trunchi. Josef Schwarz chemă doi niam-niami și toți trei împreună reușiră să dea pe băiat jos din copac.

Nenorocitului nu-i venea să creadă că e salvat și se tânguia încetișor. Nu putea umbla și trebuiră să-l sprijine de subsuori până la barcă. La vederea prietenului său scoase un țipăt de bucurie și căzu leșinat.

Lobo de asemenea se simțea fericit că Tolo scăpase și el din ghearele arabilor.

Se ținu sfat ce era de făcut. Lobo stăruia să se trimită un om la Ombula ca să-i înștiințeze de venirea vânătorilor. Nici el nici Tolo nu erau în stare să facă drumul până acolo. Niam-niamii nu vroiau să se expună ca să fie luați sclavi în drum de ceata lui Abd el Mot, așa că nu rămâneau decât cei doi albi. Abd el Sirr ascultă în tăcere ce vorbeau albii între ei.

— Ce e de făcut? zise germanul în nemțește prietenului său. Grija pentru siguranța noastră personală ne împiedică să ne ocupăm de afacerea asta, pe de altă parte, datoria de oameni și creștini ne poruncește contrariul. Să lăsăm un sat întreg de bărbați, femei și copii pradă unor ticăloși? Dumneata ce zici?

Știu și eu ce să zic? Ia să mă uit pe hartă unde draeu' vine Ombula asta. Pe cât mi-aduc aminte, e prin ținutul negrilor belanda, răspunse Pfotenhauer.

Scoase din buzunar o hartă zdrențuită, o despături, o întinse pe genunchi și începu s-o studieze cu atenție.

— Nu o zăresc, zise el după câtva timp și o bagă iar în buzunar. Belandașii locuiesc între bongoși și niam-niami, deci la sud-vest de aici, spre munții Pambisa. Dar unde se află Ombula

lor nu găsesc pe hartă și în căpățâna mea și mai puțin.

— Pambisa! strigă Lobo care, deși nu înțelesese ce vorbiseră albii între ei dar deslușise cuvântul, acolo e Ombula.

— Așadar, acolo e. Câte zile de drum?

— Trei, de la seribahul Omm et Timsah.

— Adică două și jumătate de aici. Ne-am duce degeaba. Arabii au cai și noi n-avem. Unul de-ai noștri ar ajunge mult mai târziu decât ei.

— Ba mult mai devreme, zise cârmaciul care tăcuse până atunci.

— Cum așa?

— Călare pe cămilă. La triburile djur, se găsesc întotdeauna. Știu un sat djur, nu departe de seribahul Omm et Timsah. Să ne ducem acolo; putem închiria sau chiar cumpăra una sau mai multe cămile.

— E foarte aproape?

— Ține de cetatea lui Abu el Mot. Acesta a biruit pe locuitori și de atunci trebuie să muncească pentru el — pe plată, ce e drept — dar ar fi bucuroși să-l tragă pe sfoară, numai să nu se afle.

— Și crezi că ar vrea ei să trimită un om de-al lor călare la Ombula?

— Asta nu, fiindcă sunt în dușmănie cu belandașii. Ți-ar primi banii și în fața ta ar spune omului să plece. Fii însă sigur că s-ar întoarce pe altă parte fără ca să-l vezi tu. Suntem nevoiți să trimitem pe unul din noi. M-aș duce eu, dar nu pot lăsa barca fără cârmaci, mai ales că nici unul din voi nu cunoaște cursul râului.

— Atunci nu rămâne decât să plecăm ori eu ori dumneata, zise Josef Schwarz lui Pfotenhauer. Crezi că e neapărată nevoie să luam afacerea asta în sarcina noastră?

— Negreșit. Mai întâi, e de datoria noastră să venim în ajutorul negrilor, și al doilea, mare poftă aș avea să-i joc renghiul ticălosului de Abu el Mot. Voi căuta să pun mâna pe o cămilă și mă duc de-a dreptul la Ombula.

— Nu, nu, nu pot îngădui una ca asta! Am și eu aceleași datorii ca și dumneata. Afacerea e foarte primejdioasă, propun deci să tragem la sorți.

— Fie și așa. Primejdie e pretutindeni. Ori că ies fratelui dumitale înainte cu barca, ori că mă duc eu la Ombula, tot aia e. Și ici și colo îmi poate face cineva de petrecanie.

— Bine. Să luăm două fire de trestie, unul mai lung și altul mai scurt și...

— Nu! îi curmă naturalistul vorba. Nu noi să hotărâm ci păsările cerului. Cea dintâi care o zbura deasupra apei să ne spună care din noi doi să plece. Dacă vine de pe malul celălalt încoace, te duci dumneata; dacă zboară de pe ăsta într-acolo, mă duc eu. Ne-am înțeles?

Perfect. În același timp să ne urmăm calea pe apă până la satul cu pricina.

Dădură ordin vâslașilor să pună mâna pe lopeți dar să urmărească în același timp zborul păsărilor. Fiul-tainei zise:

— Deoarece în cetate nu se mai află decât cincizeci de arabi, nu e nevoie să ne ferim. Vom trage barca pe malul stâng, o ascundem în păpuriș

și eu vă duc la satul despre care v-am vorbit și al cărui șeic îl cunosc foarte bine.

Tânărul cârmi barca spre mijlocul râului apoi o lăsă s-alunece ca săgeata pe întinsul apei la vale.

Tolo dormea adânc în urma medicamentului luat și Lobo închise și el ochii. Știa că s-a găsit cineva care să înștiințeze pe ai lui de primejdia care-i amenința și se simțea ușurat ca de o grea povară.

8. UN NOU TOVARĂȘ DE DRUM

Cei doi germani stăteau tăcuți la prora vasului. Apropiata despărțire trebuia să fie de scurtă durată sau poate pentru totdeauna. Tatăl-cocostârcului era frământat de gânduri. Deodată întrerupse tăcerea și zise:

— Numai dracu' știe de ce mi-e inima atât de grea! De despărțit trebuie oricum să ne despărțim și măcar de am putea ajuta cu ceva pe nenorociții ăia de negri. Să-i lăsăm în plata Domnului, nu merge. M-ar mustra conștiința toată viața.

— Tot așa zic și eu. De altfel, să nu ne închipuim lucrurile mai grave decât sunt. Unul din noi se duce să le dea de știre, căutând în același timp să nu fie prins pe drum de vânătorii de sclavi. Cred că nu e chiar așa de greu să te ferești.

— Și da și nu. Te pomenești că pun mâna pe tine și te-ai dus pe copcă. Eu... ha, uite, le vezi?

Sărise iar de la locul lui și arăta spre malul celălalt de unde venea în zbor un stol de păsări.

— Da. Sunt ciovlici pintenați, *Hoplopterus spinosus*.

— Așa e. Mi se pare curios că zboară atât de sus. Pesemne că le-a speriat vreun hipopotam. Aici li se zice *siksak*, după ciripitul lor. Uite că au intrat în păpuriș, pesemne după melci.

— Să sperăm că o să găsim în sat o cămilă sprintenă de picior. Acela dintre noi care va trebui să plece să-și ia merinde pentru șase zile. Celălalt să stea să aștepte pe fratele tău. Dar unde? În apropiere de seribahul Omm et Timsah, nu se poate.

— Adevărat. Aici nu poți s-aștepți, răspunse Josef Schwarz zâmbind, fiindcă te-ar vedea cei din cetate. O să trebuie să te duci mai la vale până la seribahul Madunga, pe ai cărei locuitori îi cunoaște bine cârmaciul nostru. Zice că vom fi primiți de ei cu bucurie. Pe acolo o să treacă și fratele meu, așa că o să te întâlnești cu el înainte de a mă întoarce eu de la Ombula.

— Să te întorci de la Ombula? întrebă naturalistul încremenit. Cum adică, nu mă duc eu? Cine ți-a spus dumitale?

— Așa ai hotărât doar.

— Eu? Nici prin gând nu mi-a trecut.

— Păi nu ai spus că păsările să hotărască? Au hotărât.

— Habar n-am. Nu cumva vrei să mă tragi pe sfoară, dom... rupse vorba și se uită câtva timp cu ochii holbați la tovarășul său, pe urmă izbucni: Fir-ar a dracului de treabă! Uitasem, domnule, cu desăvârșire! Ciovlicele, lua-le-ar naiba! Dincotro veneau, că eu nici n-am băgat de seamă?

— De pe malul celălalt.

— Atunci...

— Sorții m-au ales pe mine. Recunoști?

— N-am încotro. Bătu-le-ar Dumnezeu să le bată! Să mă fi gândit le împușcam pe toate. Ce-ar fi să mai tragem o dată la sorți?

— Nu primesc.

— Să știi că de azi încolo când oi vedea o ciovlică îi trântesc un glonț în pene să se ducă dracului! Cine naiba și-ar fi închipuit că o să cadă sorții pe tine — nu te superi că te tutuiesc, nu e așa? — când pusesem așa de frumos lucrurile la cale?

— Cum?

— Ce mi-am zis eu? Dacă o zbura pasărea din partea asta, mă duc eu. Și cum barca noastră se ținea aproape de malul de colea, o să se sperie păsările și o să zboare pe malul celălalt.

— Ai făcut o socoteală greșită, pentru că păsările speriate n-ar fi zburat pe deasupra bărcii, ci s-ar fi îndreptat spre pădure.

— Stai, domnule, că nu merge p-așa. Dacă s-a întâmplat din prostia mea, trebuie s-o luăm de la început.

— Nu-ți mai da osteneala, dragul meu, ar fi degeaba. Ce s-a hotărât, rămâne bine hotărât.

— Zău? Atunci știi ce? Trage-mi o palmă zdravănă ca să mă învăț minte. Auzi, domnule, naturalist sunt eu, ori ce dracu' sunt? Să nu știu atâta lucru!

Josef Schwarz râse, dar Pfotenhauer lăsă nasul lui mare în jos și rămase multă vreme pe gânduri.

Barca aluneca cu repeziciune pe apă. Soarele începuse să se lase la asfințit. Cârmaciul îndrepta luntrea tot spre malul drept al râului. La întrebarea lui Josef, tânărul răspunse:

— Ne apropiem de seribahul Omm et Timsah. Dacă vrem să nu fim văzuți, trebuie să ne ținem cât mai aproape de mal.

Naturalistul ridică deodată capul și începu să adulmece aerul.

— Ce e, simți vreun miros? îl întrebă Josef.

— Da. Tu nu?

— Nimic. Se va fi înșelat nasul dumitale, fiindcă văd că nici negrilor nu le miroase a nimic.

— Ce, nasul meu se înșală? întrebă acesta indignat. Nu-l cunoști bine. Mă bizui pe el mai mult ca pe oricine, așa să știi dumneata!

— Ei și ce-a mirosit dumnealui? râse Josef.

— Îi miroase a ars, a pârjol.

— O fi făcut cineva foc pe mal ca să-și frigă pește.

— Nu, nu, miroase a lemn aprins, a lut și paie arse. Pun rămășag că a ars undeva o casă.

Acum simțiră și ceilalți mirosul. Cârmaciul se ridică de la locul lui, se uită înspre malul stâng și zise:

— Arde la seribahul Omm et Timsah. Altundeva nu poate să fie. E foc mare, nu glumă. Uitați-vă colo cum se ridică trâmbele de fum deasupra vârfurilor copacilor.

Vâslașii strânseră lopețile așteptând să vadă ce are să hotărască tânărul lor cârmaci. Acesta cercetă cu privirea zarea, mirosi aerul apoi zise iar:

— Arde cetatea. I s-a pus probabil dinadins foc, altminteri când s-aprinde o singură colibă au apă destul de aproape ca s-o stingă. Poate că arabii s-au gândit să-și facă altă cetate mai la răsărit. Să întrebăm pe Lobo, poate că a auzit el despre un astfel de plan al lor.

Deșteptară pe băiat care rămase încremenit când auzi despre ce e vorba. Pe cât știa el, nici gând n-aveau vânătorii de sclavi să-și strămute seribahul de unde era.

Cârmaciul trase la mal, acoperi barca din nou, ca rândul trecut, și o lăsă apoi să alunece încetișor devale dusă de curent.

Din ce înaintau, mirosul devenea tot mai pătrunzător. Vâslașii stăteau tăcuți la locurile lor cu ochii ațintiți spre mal, uitându-se printre trestiile ce acopereau barca. Când fură mai aproape, Fiul tainei zise arătând într-acolo:

— Acum se deslușește bine unde e focul. Vedeți fumul acela gros? Arde seribahul lui Abu el Mot, sau mai bine zis a și ars. Fumul e doar de la temeliile care au mai rămas. Până și pe râu a ars. Uitați-vă la trestii ce înnegrite sunt de fum. Mai mult încă, arde și acum.

— Păi cum o să ardă apa, domnule? interveni savantul cu mirare.

— Apa nu; doar corabia pe care o avea ascunsă în păpuriș. I-au dat și ei foc. Nu poate să fie decât o mână de vrăjmaș la mijloc. Oare să fi năvălit djurii în seribah pe care îl știau acum slab apărat și să-l fi aprins? Trebuie neapărat să aflăm ce s-a întâmplat.

— În nici un caz nu ne ducem de-a dreptul acolo, își dădu cu părerea Josef.

— Nu, înaintăm atât cât să nu putem fi văzuți și să tragem pe urmă în păpuriș.

Într-adevăr, mirosul de incendiu ajungea până la ei. De-abia așteptau s-ajungă la mal.

Găsiră în sfârșit un loc potrivit. Hotărâră ca vâslașii să rămână în barcă și cârmaciul îi învățâ ce aveau de făcut dacă vor fi surprinși de cineva, pe urmă coborî împreună cu cei doi savanți la mal. Tânărul se înarmă cu o măciucă ghintuită și o suliță, albii cu revolvere și puști și Josef își luă și ocheanul cu el.

O luară pe sub copacii rari ai malului și ieșiră de partea cealaltă a pădurii fără să vadă ceva suspect.

Înaintea lor se întindea șesul nemărginit. La dreapta lor se vedea cetatea din care nu mai rămăsese decât un morman de cenușă fumegândă. Se apropiară cu băgare de seamă; nici o vietate primprejur. Până și păsările de prin copaci zburaseră de dogoreala focului.

Totuși, printre ruinele colibelor, zăriră la un moment dat niște umbre mișcându-se.

— Sunt oameni, zise tânărul. Oare cine să fie? Dacă aș ști că se află și albi printre ei, aș crede . . .

— Stai că-ți spun eu imediat, îl întrerupse savantul scoțând ocheanul din buzunar. Apoi adăugă după câtevà momente: Nu văd decât negri și încă foarte puțini — cel mult douăzeci.

— Înarmați?

— Îi văd cotrobăind în mormanele de cenușă.

— Caută probabil să ia ce-o mai fi rămas de pe urma focului. Cum sunt îmbrăcați?

— N-au nimic pe ei, decât un șorțuleț în jurul mijlocului. Părul îl au împletit ca o coroană pe cap.

— Atunci sunt djuri, prieteni de-ai mei. O să mă furișez până la ei. Dacă mă-nșel eu și mă atacă, o să strig numele lui Abu Laklak ca să veniți să mă scăpați. Armele voastre ajung să-i pună pe fugă.

Tânărul se lungi la pământ și începu să se târască în lungul fostului gard de mărăcini prefăcut și el în cenușă, apoi îl văzură pierind după un morman de ruine. Țineau armele pregătite ca să-i poată veni în ajutor, dacă îl vor auzi strigând.

Trecură câteva minute, pe urmă Josef zări prin ochean cum oamenii se adună toți la un loc și printre ei apar doi inși pe care nu-i văzuse până atunci. Unul era un negru, celălalt părea să fie alb.

După câtva timp, negrul se desprinse din grup cu încă unul și porni spre ei cu pași grăbiți.

— Vin încoace, zise Josef tovarășului său.

— Doar nu cu gând rău?

— Nu cred. Unul pare să fie conducătorul lor, iar celălalt cârmaciul nostru.

— Păi, dacă-i așa, n-avem de ce ne teme. Sunt curios să văd cu ce fel de oameni avem de-a face. Dacă sunt din tribul djur, nu o să-mi pară rău defel.

Aceștia erau acum atât de aproape încât li se deslușea destul de bine fața. Fiul-tainei zâmbea foarte mulțumit. Celălalt era un negru burtos al cărui chip lucea de bucurie. Ridică încă de departe brațele și le flutură în aer în semn de salut. Pe urmă se opri, se aplecă până la pământ și strigă:

— *Salam, salam aleik!* Bine-ați venit! Allah m-a învrednicit cu milostivirea lui trimițându-vă la mine. Eu, cu tot ce e al meu, cu tot tribul meu și războinicii mei, vă primim cu brațele deschise.

— Să nu-l luăm în serios, șopti naturalistul. Ăsta știe de Allah tot atât cât știe cămila lui de astronomie.

Dar cu glas tare mulțumi foarte călduros negrului, de asemenea și Josef. Burtosul se apropie și mai mult; se ploconi iar și urmă:

— Sunt șeicul tribului djur care locuiește aici în apropiere. Am zărit astăzi un foc grozav prin preajma cetății și am alergat să dăm ajutor arabilor; când am sosit noi, nu i-am mai zărit și ne-am apucat să mai salvăm ce e de salvat.

— Încotro s-au dus?

— Allah știe, că eu nu.

Omul era un păgân, credea însă că cei doi albi sunt mahomedani, de aceea îl tot pomenea pe Allah.

— Cunoști tu pe locuitorii din seribah? îl cercetă Schwarz.

— Da, îi cunosc bine pe toți.

— Când ai fost pentru ultima oară aici?

— Cu ziua de ieri mai trecuse una. Abd el Mot a trimis după mine ca să-mi cumpere niște cai.

— Ți-a spus unde se duce?

— Mi-a spus numai că se duce în ținutul belandașilor, anume unde nu mi-a spus, cum nu spune nici Abu el Mot când pleacă la drum.

— Unde e acum Abu el Mot?

— În ținutul homrilor, dar știu că trebuie să se întoarcă în curând.

— Sunteți prieteni?

Șeicul zâmbi cu gura de la o ureche la cealaltă — ceea ce ar fi însemnat un zâmbet diplomatic —, se scărpină în cap și răspunse:

— Stăpâne, un om sărac trebuie să fie prieten cu cei de sus ca să nu-l înghită. Sunt și prietenul tău și te slujesc cu supunere, fiindcă știu că o să mă plătești bine.

— Dacă o să te plătesc bine sau deloc, atârnă de răspunsurile tale. Când a plecat Abd el Mot?

— Dis-de-dimineață; i-am adus încă din ajun caii.

— A lăsat ceva oameni de pază în seribah?

— Da. Așa face întotdeauna și zicea că așa o să facă și acum.

— Unde sunt oamenii?

— Au plecat, dar nu știu unde.

— Cine a pus foc cetății?

— Pesemne că ei, fiindcă au luat și vitele. S-or fi răsculat împotriva lui.

— Aha, așa! Atunci Abu el Mot a rămas om sărac.

— O să se îmbogățească iar repede, stăpâne. Când a plecat zicea că o să tocmească mulți războinici de-ai nuehrilor să-i aducă aici, fiindcă are de gând să ia de la niam-niami o grămadă de sclavi. Când o vedea că oamenii lăsați aici de pază au ars și prădat seribahul, o să pornească după ei ca să le ia îndărăt prada.

— Nu cumva focul l-o fi pus Abd el Mot?

— Nu, fiindcă e credincios stăpânului său.

— Ca și tine!

Josef privi cu asprime pe dolofana căpetenie a negrilor care zâmbi, se înclină și răspunse cam încurcată:

— Stăpâne, eu slujesc cu credință pe cine mă plătește bine.

— Ce fel de plată primești tu, vite ori lucruri de trebuință casei?

— Și una și alta, dar mai mult îmi plac talerii*.

— S-ar putea atunci să capeți așa ceva și de la mine. Ești în dușmănie cu belandașii?

— Da, stăpâne, dușmănie de moarte.

— Cunoști drumul spre satele lor?

— Nu e djur să nu-l cunoască.

— Aș vrea să mă duc la Ombula. Ai putea să-mi dai pe cineva să mă însoțească?

— Oricare dintre djuri te poate însoți. Dacă dai trei taleri de argint, cea mai bună călăuză a tribului e la poruncile tale.

— Bine, îi dau patru nu trei taleri de argint cu o condiție: să mă ducă și să mă aducă îndărăt; plata la întoarcere.

Negrul își împreună mâinile și strigă:

— Allah să te ocrotească, stăpâne! Ce-ți trece prin minte! Trebuie să dai banii înainte.

— Nu, asta n-o fac.

— Păi atunci n-o să-i mai văd niciodată.

— Pentru ce?

— Fiindcă n-ai să te mai întorci. Belandașii au să te omoare și pe călăuză tot așa.

---

* Taler, monedă de argint (austriacă), care a circulat în trecut și în țările române.

— Îmi place că ești sincer! Dacă e așa, nu iau nici o călăuză cu mine, dar nici tu n-o să vezi arginții.

Negrul înțelese că se dăduse prostește de gol. Totuși încercă să-și salveze câștigul.

— Nici un djur n-ar cuteza să pășească pe meleagurile belandașilor decât însoțit de mulți războinici. Să facem atunci altminteri: călăuza o să te ducă până la hotarul lor, pe urmă te lasă acolo și se întoarce acasă. Ar fi să se ducă la moarte sigură, dacă ar îndrăzni mai mult decât atât. Întreabă și pe Sejad ifjal, să vezi dacă n-o să-ți spună și el tot așa.

Sejad înseamnă vânător și *ifjal* e pluralul de la *fil* — elefant; un *Sejad ifjal* însemna vânătorul de elefanți.

Josef fu foarte mirat auzind că printre djuri se află un astfel de vânător.

— Și cu ce omoară vânătorul vostru elefanții? întrebă el.

— Cu pușca.

— Aveți și voi astfel de arme?

— Noi nu. Păi ăsta nici nu e dintr-ai noștri.

— Din ce trib face parte?

— Nu știu. E un alb. Pe el nu-l cunoaștem, auzisem doar de numele lui. E un om tare vestit. Ne-am pomenit azi cu el și, când a auzit că a ars seribahul, a venit și el să vadă ce a fost pe-aici.

— Și de la voi unde se duce?

— Nu știu, n-am avut vreme să-l întreb.

— Am vrea să vedem și noi seribahul.

. — Bine, haideți cu mine. Pe urmă vă poftesc să fiți oaspeții mei. Peste e destul și o să vă fac un ospăț să vă lingeți degetele.

Cercetară ce mai rămăsese din seribah, dar prea mult nu era de văzut. Mormane de cenușă și ce apucaseră djurii să scoată din colibe; nu era mare lucru.

Josef trimise pe cârmaci să spună vâslașilor că nu există nici o primejdie pentru ei și să-i aștepte acolo unde sunt.

Printre djuri se afla un bărbat lat în spate, cu fața pârlită de soare, dar nu de culoarea negrilor. Judecând după trăsăturile chipului său, părea să fie un amestec de arab și negru. Purta un kaik de postav deschis și era încălțat cu pantofi de cânepă. În mână ținea o pușcă de mare calibru, întocmai ca a slovacului poreclit Tatăl-celor-unsprezece-fire-de-păr.

O barbă mare căruntă îi acoperea pieptul. Obrajii supți. Părea să fie suferind și foarte slăbit de multe lipsuri, dar privirea ochilor lui negri era vie și pătrunzătoare.

— Asta e Sejad ifjal, zise căpetenia arătând spre bărbat. Să-ți spună și el dacă nu am dreptate când vă spun că e tare primejdios să vă duceți la belandași.

— Vreți să vă duceți acolo? întrebă el pe germani măsurându-i cu privirea.

— Numai eu singur, răspunse Josef.

— Dai dovadă de mult curaj. Îmi îngădui să te-ntreb din ce trib faci parte?

— Din nici unul. Sunt european, din țara germană, de care nu cred să fi auzit vreodată.

— Ba am auzit și am cunoscut pe un european care mi-a scăpat chiar viața.

— Vrei să-mi spui și mie cine e?

— Da. Numele lui e pururi pe buzele mele ca să-i aduc laude și cuvinte de mulțumire. Își zice Emin Pașa și stăpânește ținutul Wadelai. Ai auzit vreodată de el?

— Da. E un om vestit care face tot ce-i stă în putință pentru binele supușilor săi. Mai ales urăște de moarte negoțul cu sclavi pe care l-a stârpit în ținutul său.

— Foarte frumos din partea lui. De aceea îi sunt prieten din toată inima, măcar că nu e adept al Profetului.

— Cum? Te credeam arab și mă mir că ești un dușman al negoțului cu sclavi.

— Mă trag din Dar Runga și am avut pe vremuri mulți sclavi ca să mă slujească. Mai aveam însă și un dușman care, ca să se răzbune pe mine, mi-a răpit feciorul, singurul meu copil, ducându-l apoi în sclavie. Atunci am eliberat pe toți sclavii mei, am lăsat pe fratele meu să-mi păzească turmele și cortul și am pornit să-mi caut copilul.

— Și nu l-ai găsit până acum?

— Nu. Au trecut de-atunci mulți ani în care nu mi-am mai revăzut nici casa nici feciorul. Am rătăcit ca Jahudi el Abadi*, despre care creștinii spun că nu se va odihni în vecii vecilor, pentru că a răpit liniștea lui Isa Ben Marryam**. Nici pe dușmanul care mi-a furat copilul nu l-am mai văzut de-atunci și nici de urma unuia din ei n-am

---

* Jidovul rătăcitor.

** Iisus, fiul Mariei.

dat. Rătăcesc mereu din ținut în ținut, de la un trib la altul crezând că poate întâmplarea să-mi scoată pe cineva în cale care să știe ceva de copilul meu. Acum vin de la idrișii și mă duc la belandași și babukari.

— Parcă ziceai că e primejdios lucru să treci hotarul belandașilor.

— Dacă le-aș spune că vin de la djuri da, deoarece sunt în dușmănie cu ei, dar n-am să le spun. Tu ce treabă ai cu ei?

— Vreau să-i înștiințez că Abd el Mot a pornit să atace marele sat Ombula, răspunse Josef încet ca să nu-l audă negrii.

— Știu aceștia de-aici ce scop urmărești?

— Poate că a ghicit căpetenia lor, eu însă nu i-am spus încă.

— Nici să nu-i spui; djurii sunt prieteni cu Abu el Mot și te poți aștepta să-ți pună piedici în cale, primejdioase chiar. Să ne dăm nițel mai la o parte ca să nu ne-audă ce vorbim.

Se traseră mai departe de negri, pe urmă bătrânul întrebă pe german privindu-l țintă în ochi:

— Ce interes aveți voi de la belandași? Sunteți prieteni cu ei?

— Nu. Nici măcar nu-i cunoaștem și nu ne-a călcat în viața noastră piciorul pe-acolo. Dar nu numai religia ci și inima noastră ne îndeamnă să-i prevenim.

— Așadar nu sunteți din acei creștini care caută să pună stăpânire pe cât mai multe țări și popoare. Vă asemănați atunci cu Emin Pașa care a venit să-și fericească supușii. Ați putea să-mi

spuneți ce motiv v-a făcut să cutreierați meleagurile acestea?

— Ca să cunoaștem oamenii și vietățile care trăiesc pe aici.

Arabul clătină capul nedumerit.

— Și ce folos aveți din asta?

Josef știa foarte bine că sunt destui oameni cu oarecare cultură, care nu înțeleg cum își poate expune cineva viața cutreierând țări îndepărtate de dragul științei. Căută totuși să-l facă să înțeleagă.

— Tu n-ai auzit până acum de diferitele *ulum** cu care se îndeletnicesc învățații?

— Ba da, cunosc chiar pe unul care-și petrece nopțile privind stelele printr-o țeavă. Ei, și ce câștig are de pe urma asta?

— Socoate mersul stelelor și hotărăște apoi timpul, anii, lunile, săptămânile, zilele și ceasurile.

— Hm! Ar fi ceva... Am mai văzut și pe Emin Pașa cum punea să i se adune pietre și buruieni. Ce face cu ele?

— Vrea să vadă care din aceste buruieni sunt pentru tămăduirea bolnavilor. Pietrele îi trebuiau ca să deosebească pe cele de preț fiindcă unele din ele conțin aur, argint sau metale.

— Cum îmi lămurești tu lucrurile trebuie să recunosc că știința folosește și ea la ceva. Voi tot învățați de-aceștia sunteți?

— Da. Vrem să ne statornicim într-un sat de-al niam-niamilor și să adunăm din ținutul lor pietre, plante, păsări și alte vietăți pe care băști-

---

* Pluralul de la *ilm* — știință.

nașii pot să le vândă cu preț bun. Când oamenii vor avea mijloace cinstite de câștigat parale, au să se lase de rușinosul negoț de sclavi.

— Foarte frumos din partea voastră! Văd că ați venit printre noroadele acestea ca să le îndemnați la bine.

— Așa și e. De aceea vrem să înștiințăm pe belandașii că vine o năvală a negustorilor de sclavi. Nu te-ai însărcina tu să le duci vestea?

— Nu pot. Ar afla că am fost pe aici și m-ar omorî.

— Atunci o să mă omoare și pe mine.

— Pe tine nu, pentru că tu nu ești arab, ci străin. Eu de câte ori ajung într-un ținut, fac așa ca să se creadă că vin de la vreun trib prieten, altminteri aș păți-o rău de tot. Cu voi nu e așa. Voi nu sunteți supuși răzbunării unui neam, ci plătiți cu viața voastră numai atunci când ați luat și voi viața altuia. Dar de unde știți voi că Abd el Mot vrea să se ducă la Ombula?

Josef Schwarz îi povesti întâmplarea de peste zi cu salvarea celor doi negri de la care aflase intenția căpeteniei vânătorilor de sclavi.

— Văd că nu sunteți numai oameni curajoși, dar și drepți, zise arabul. M-aș duce bucuros cu tine la Ombula dacă mi-ai făgădui că n-o să spui că venim de la djuri, fiindcă belandașii sunt dușmanii lor de moarte și m-ar crede și pe mine dușmanul lor. Altfel tribul mă cunoaște și ți-aș putea fi chiar de folos. Toate noroadele de aici până la lacul Tanganyika au mare stimă pentru omul pe care-l cunosc sub numele de Sejad ifjal. Fără mine nu te-ai mai întoarce din ținutul be-

landașilor și ai cădea cu siguranță în mâinile negustorilor de sclavi.

Arabul părea foarte mândru de sine, de aceea Josef nu se putu stăpâni să nu-i spună:

— Poate că n-ar fi chiar atât de primejdios precum crezi. Am avut eu de-a face și cu alții și mai grozavi decât vânătorii de sclavi și deși nu cunosc ținutul, n-ar fi întâia oară că m-aș descurca și singur prin locuri pe unde n-am mai fost până acum.

— Da, da, știu, zâmbi cu îngăduință arabul. Învățații pot totul, știu tot și s-ar putea ca Allah să-ți fi ajutat să ieși din încurcătură, socot totuși că n-o să-ți strice să mă ai alături: ești european și vreau să te am prieten, nădăjduiesc că n-o să mă respingi.

— Să te resping? Nici prin gând nu-mi trece. Dimpotrivă, mă simt foarte fericit că am avut prilejul să te cunosc și te rog să mă consideri prietenul tău.

Arabul strânse mâna pe care i-o întinse germanul și răspunse:

— Te voi însoți deci și te voi ocroti. Pari să fii un om curajos dar voi, învățații, nu vă pricepeți să vă apărați de lei și pantere, de elefanți și hipopotami, pe când eu din vânatul lor trăiesc și te voi scăpa de ei. Cu pușca ta ca o jucărie nu poți ucide nici una din fiarele astea. Uită-te la a mea!

Îi puse sub ochi pușca lui enormă, dar Josef îi zise zâmbind cu ironie:

— Adevărat, e de două ori mai mare decât jucăria asta, cum îi zici tu; Allah dă însă uneori

și slabului putere. Cu toate acestea, mă bucur de ajutorul pe care mi-l oferi tu. Așadar, rămâne bine stabilit că plecăm împreună; când crezi că putem porni?

— Îndată ce-mi voi găsi la djurii aceștia un animal de călărie. Boul pe care am venit e istovit, și cum se cere să ne grăbim, o să-mi cumpăr o cămilă sau un cal.

— Ceea ce o să trebuie să fac și eu. Ai bani la tine?

— Nu. Eu n-am niciodată bani. Plătesc tot cu dinți de elefant sau de rinocer. Am venit încoa' cu doi boi. Unul mă ducea pe mine în spinare, celălalt marfa, adică fildeșul. Ajunge peste cap să cumpăr pe el doi cai sau cămile și merinde pentru drum. Târgul o să-l fac eu, pe urmă tu n-ai decât să-mi plătești în bani ca să văd și eu o dată un ban în punga mea.

— Bine, dar lasă-mă să-mi aleg singur cămila ori calul.

— Nu se poate. Trebuie să fim cu băgare de seamă. În djurii ăștia nu te poți încrede. Țin cu Abu el Mot care se poate întoarce dintr-un moment într-altul. Cum îi vor spune că vrei să te duci la Ombula, te ucide. Mare greșeală ai făcut că ai cercetat încotro vine; acum trebuie să-ți îndrepți greșeala făcând pe șeic să creadă că ți-ai luat seama, fiindcă drumul ți se pare prea primejdios. Uite-i că încarcă lucrurile pe care le-au mai găsit printre ruine ca să se întoarcă în satul lor. Eu mă duc cu ei. Cum oi isprăvi târgul, mă întorc să te iau.

— Cum adică? să te aștept aici?

— Da, dar ascunde-te ca să nu te vadă Abu el Mot, dacă se întoarce cumva până atunci. Duceți-vă la barcă, dați-i drumul pe apă ca să vă vadă plecând, pe urmă trageți undeva mai departe la mal și vino iar aici. Vezi tu copacul de colo, mai înalt decât ceilalți? Acolo să te găsesc. Barca să se ducă la seribah Madunga, unde te vei întâlni la întoarcere cu ai tăi.

— Mă pot încrede în vorba ta? îl întrebă Josef cam îngrijorat. Închipuiește-ți situația mea dacă barca mă lasă aici și eu te aștept degeaba...

— Fii fără grijă. Jur pe Allah și pe Profetul său, pe barba-i și strămoșii mei că mă voi întoarce, după ce voi fi îngrijit de tot ce ne trebuie la drum.

Un astfel de jurământ e sfânt pentru un musulman și preferă să moară decât să-l calce, odată ce l-a făcut. De aceea germanul era sigur că arabul se va ține de cuvânt.

Tocmai isprăviseră de pus la cale plecarea când veni și șeicul djurilor.

— N-aș putea să știu și eu ce-ați vorbit atâta vreme? întrebă el privindu-i bănuitor. Noi ne-ntoarcem acum în sat. Dacă străinul tot mai vrea să se ducă la belandași, o să-i dau o călăuză cât se poate de pricepută care să-l însoțească până la hotarul nostru.

— Nu mai e nevoie, răspunse vânătorul de elefanți. Oamenii aceștia au înțeles că ar fi primejdios pentru ei să calce pe meleagurile lor și s-au hotărât să-și vadă de drum.

— Păi vezi că mi-au făgăduit parale... zise burtosul dezamăgit.

— Pentru călăuză, nu pentru tine, și fiindcă nu le mai trebuie, n-au de ce să-ți dea.

— Și încotro se duc acum?

— Devale pe râu până or da de un vapor ca să-i ducă la Khartoum.

— Se cuvine atunci să-i însoțesc până la barcă și să le urez drum bun.

Se vedea că bănuiala lui tot mai dăinuia încă. Vroia să se încredințeze că albii pleacă într-adevăr. Vânătorul se despărți imediat de ei, făcând într-adins semn lui Schwarz că se va ține de cuvânt; negrul însă se duse cu ei până la locul unde era trasă barca. Se uită cine era înăuntru, pe urmă zise:

— Văd că trebuie să renunț la bani, dar se cuvine să-mi dați ceva în dar. Sunt șeicul satului și am dreptul să cer de la orice străin care calcă pământul meu un tribut.

— Noi n-am fost la tine în sat, ci numai la seribah, răspunse Josef. Totuși nu vreau să spui după ce-om pleca de aici că suntem niște calici; poftim!

Avea ca toți europenii care cutreierau țările acelea o întreagă provizie de mărfuri pentru schimb. Luă câteva șiraguri de mărgele și le întinse negrului. Dar în timpul din urmă, negustorii care trecuseră prin satele djurilor le vânduseră atâtea mărgele de sticlă, încât acestea nu mai aveau nici o valoare pentru ei.

Negrul ținu câteva momente mărgelele în mână, se uită cu ciudă la ele, pe urmă le aruncă înfuriat în barcă și strigă:

— Un fleac ca ăsta îndrăzniți voi să-mi oferiți? Nu mărgele îmi trebuie mie. Atârnați-le de gât, muierilor! Allah să vă trimită vânt potrivnic și o mie de crocodili să vă înghită!

Apoi negrul porni în fugă — atât cât îi îngăduia trupul lui burduhănos. Vâslașii hohotiră, dar albii rămaseră îngândurați. Când barca fu la mijlocul râului, Josef spuse îngrijorat:

— Omul acesta s-aștepta să-i dau parale și, fiindcă n-am vrut, mi l-am făcut dușman. N-ar fi rău să mă cam feresc de el.

— Rău n-ar fi, bine zici. Aș fi de părere să nu mai dai ochi cu arapul ăsta. Eu cred că, după ce-or căra acasă la ei ce-au adunat acum de prin ruine, au să se întoarcă iar să vadă dacă n-a mai rămas ceva. Dacă te văd, nu zic că ai fi pierdut, totuși n-ar strica să stau cu tine până ce s-o întoarce arabul.

— Poate că ai dreptate. Și ca să nu rămâi nici tu pe urmă singur, o să luăm și pe unul din vâslași cu noi. De altfel n-aș sfătui defel pe negri să ne atace, fiindcă ar avea de-a face cu gloanțele puștii mele.

Barca aluneca dusă de curent și în curând fu destul de departe ca să nu fie zărită de pe mal. O îndreptară iar spre păpuriș și o ascunseră cât mai la adăpost.

Schwarz luă cu sine ce credea că-i va fi de trebuință și, însoțit de Pfotenhauer și unul din vâslași bine înarmat, coborî pe mal. Cârmaciului i se dădu ordin să-i aștepte aici și să nu piardă din ochi ce se petrece pe uscat.

Pădurea nu era nici aici mai lată ca dincolo, așa că ieșiră repede la câmp.

O luară îndărăt spre seribah și după vreun sfert de ceas de drum zăriră mormanele de ruine din care mai ieșea ici-colo câte o trâmbă subțire de fum.

Ca să nu fie văzuți, se ținură tot pe sub copacii de la marginea pădurii până la copacul hotărât de mai înainte. Șezură jos sub el ca să aștepte venirea arabului.

— Ce zici de vânătorul tău de elefanți? întrebă naturalistul pe prietenul său. Pare să fie om de treabă, dar avea haz când spunea că o să te apere la nevoie cu rabla lui de pușcă. La o adică, știu că tu o să fi mai în stare să-l aperi cu jucărioara ta, decât el pe tine.

— Mai știi! În orice caz sunt foarte bucuros de tovărășia lui și omul pare să fie vrednic de toată încrederea. Și-apoi, bietul om, e de compătimit. Un părinte care-și caută de ani de zile copilul furat!

— Oamenii aceștia sunt considerați pe jumătate sălbatici, dar au și ei suflet și simțire ca și noi. Mi-e și milă de el, săracu', fiindcă... Uite-o, o vezi? Ba sunt două... Știi ce sunt?

Arătă cu mâna două păsări care alergau pe sub copaci. Când îi văzură se opriră cu teamă în loc. Spinarea le era albă, pântecele gălbui, coada și aripile negre împestrițate cu alb și cenușiu.

— Da, răspunse Josef. Li se zice paznicii crocodililor — în cărțile de științe naturale, *Pluvianus aegypticus*. Chiar și Herodot le pomenește undeva. Băștinașii le zic: bunica și paznicul crocodililor.

— Așa e. Văd că te pricepi la păsări. Cred că ai observat și tu măcar o dată cum o păsăruică de asta se așază în gura deschisă a șopârlei acesteia uriașe ca să ciugulească viermii care se găsesc acolo. Are haz să vezi cum crocodilul cască gura cât o șură și o lasă să-și facă voia știind că e spre binele lui.

— Noi, naturaliștii, cunoaștem din experiență că lumea animală posedă o inteligență pe care nici nu și-ar putea-o închipui neștiutorii în astfel de materii.

— Ai dreptate. Există păsări care țin întruniri și discursuri. Am văzut acum de curând o scenă interesantă. Vreo treizeci de cocori stăteau în cerc și în mijlocul lor unul țipa întruna ceva pe limba lui. Pesemne că era vreo adunare parlamentară ori un examen, deoarece când și când auzeai pe câte unul răspunzând cu un „curnucnucnuc" de-al lor, ca și când ar fi vrut să se scoată în evidență sau să protesteze. Poate că răspunsurile acestea erau mai inteligente decât se întâmplă în școlile noastre.

— Sper că nu faci aluzie chiar la dumneata! râse naturalistul.

— De ce nu? Crezi că am răspuns întotdeauna cum trebuia? Drept e că întrebările erau uneori așa că rămâneai ca vițelul la poarta nouă. Când eram în clasa a treia de liceu... Parcă ți-am mai spus...

— Că ai trecut și prin liceu, îmi închipui...

— Nu asta vroiam să spun. Mă gândeam la întrebarea pe care mi-a pus-o profesorul. Mă gătisem cu haine noi și-mi închipuiam că atât ajunge

să treci un examen. S-a întâmplat însă altfel decât credeam eu.

— Cum? întrebă Josef, văzând că savantul face o pauză.

— Nici n-o să-ți închipui. Vezi că profesorul de științe naturale prinsese pică pe mine fiindcă prea îl întrebam multe și mi-o cocea. Când mi-a venit rândul, m-am sculat în picioare convins că o să-i las pe toți cu gura căscată de multă știință ce era în capul meu. Ei, ce crezi că m-a întrebat? De ce au păsările pene?!

— Greu de răspuns...

— Păi nu-ți spuneam că mi-o cocea?

— Dar cred că te-ai priceput să ieși din încurcătură.

— Mai întâi n-am răspuns nimic, pe urmă am holbat ochii la el, mi-am frământat creierii să găsesc un răspuns, și când profesorul a repetat întrebarea...

— *Dir bahlak!** șopti în momentul acela albilor vâslașul, arătând cu mâna spre cărarea care ducea din pădure spre scribah.

Zăriră doi oameni înarmați care se uitau de departe la mormanele de ruine și păreau înlemniți de spaimă. Apoi o luară în grabă spre locul dezastrului cu exclamații de indignare și gesturi dezordonate.

— Doi albi! șopti Tatăl-cocostârcului. De unde-or fi venind și cine dracu' or fi?

— Europeni nu sunt, răspunse Josef. Cred că sunt din locuitorii cetății, altminteri nu s-ar fi înspăimântat așa.

---

* Ia seama.

— Tot ce se poate, ba e chiar sigur. Nu cumva or fi din ceata lui Abu el Mot și să fi venit înainte ca să-i anunțe sosirea în seribah? Ia să-i examinăm mai bine prin ochean.

Îi văzu ocolind câteva momente seribahul apoi cercetând cu băgare de seamă urmele vânătorilor de sclavi lăsați de pază și luând-o în goană spre miazănoapte.

— Se duc la satul djurilor ca să afle ce s-a întâmplat, zise Schwarz. Vom avea răgaz să vedem dincotro vin. Bănuiesc că și-au lăsat barca la mal. Hai cu mine!

Când coborâră la mal, văzură o luntre mică priponită cu o funie de o rădăcină de copac. În luntre nu era nimeni.

— Mi-am închipuit eu că așa o să fie, zise Josef.

— Ăștia doi sunt din oamenii lui Abu el Mot și i-a trimis înainte. E de așteptat că se vor întoarce să-i spună ce s-a întâmplat și să-l facă să-și grăbească sosirea.

— Să nu-i lăsăm. Ce-ar fi să le sfărâmăm luntrea?

— Nu sunt de părere, fiindcă ar băga de seamă că se află dușmani de-ai lor pe aproape. Mai bine s-o dezlegăm și să-i dăm drumul la vale. Își vor închipui că n-au legat-o bine și a luat-o apa.

Așa și făcură. Luntrea se învârti de două ori în loc, pe urmă alunecă cu repeziciune pe unde, dusă de curent.

Cei doi savanți se întoarseră iar la locul lor sub copac. Așteptau cu nerăbdare venirea arabului, dar acesta nu se zărea nicăieri.

Mai trecu un ceas. Soarele asfințea și vânătorul de elefanți nu mai venea. În schimb îi văzură pe cei doi arabi alergând spre locul unde-și lăsaseră luntrea.

— Vor să plece, zise Schwarz. Au să vadă că a dispărut luntrea și au să se apuce s-o caute. Să ne ascundem ca să nu dea de noi.

Tufe nu erau, de aceea se cățărară în copacii în al căror frunziș des se puteau ascunde foarte bine.

De pe mal se auzeau exclamațiile de necaz ale celor doi arabi. Păreau într-adevăr convinși că nu priponiseră destul de bine luntrea și o luară iar în fugă spre sat. Cei trei coborâră din copaci.

Amurgul făcu loc nopții; arabul nu mai venea. Ceasurile treceau într-o așteptare înfrigurată. În sfârșit, pe la miezul nopții auziră pași apropiindu-se.

— El e! șopti Josef.

Într-adevăr, dinspre marginea pădurii cineva strigă:

— Ei, unde sunteți, oameni buni?

Schwarz îi recunoscu glasul, totuși întrebă:

— Cine e?

— Eu, Sejad ifjal — vino încoace!

Ieșiră de după copaci și se îndreptară dincotro venea glasul. Văzură jos la pământ două cămile și lângă ele pe vânătorul de elefanți. Era singur.

— Îmi închipuiam eu că vei mai fi adus încă pe cineva cu tine, zise el văzându-i însoțitorul. Știu că m-ai așteptat cu nerăbdare, dar n-am putut veni mai devreme.

— De ce? întrebă Pfotenhauer.

— Șeicului i se păruse că prea am stat mult de vorbă cu voi și căpătase bănuieli. Și apoi, era foc pe voi că n-ați vrut să-i dați nici un bacșiș. Nu mai vroia nici în ruptul capului să-mi vândă cămilele. Pe când mă ciorovăiam eu cu el, au venit oamenii lui Abu el Mot și ne-au întrerupt.

— Zii, tot trimiși de ai lui erau; ne-am închipuit noi.

— Veneau să-i spună arabului că ceata se întoarce peste două zile. Când au auzit ce s-a întâmplat, s-au gândit să-i iasă înainte ca să-i dea de veste și să-l îndemne pe Abu el Mot să se ia după fugari. Nu și-au mai găsit însă luntrea; pesemne că n-au priponit-o bine și a luat-o apa.

— Noi am dezlegat-o dinadins, căci bănuiam cine sunt și la ce-au venit.

— Foarte bine ați făcut. Nu mai au luntre și djurii n-au unelte cu ce să facă alta la repezeală, așa că, Abu el Mot n-are cum să afle ce s-a întâmplat.

— Unde e el acum?

— La depărtare de două zile de drum. Vine pe apă, nu pe uscat. A închiriat la Diakin două corăbii mari în care încap o grămadă de oameni. Aduce cu el trei sute de nuehri bine înarmați. Proviziile i s-au isprăvit, de aceea a trimis pe aceștia doi înainte ca să-i aducă de la seribah. De aici nu mai are ce lua, iar la Madunga, singurul seribah care îi e în drum, nu se poate opri, fiindcă e în dușmănie cu căpetenia de acolo. E deci nevoit să se mulțumească numai cu pescuitul și vânatul, ceea ce-i va întârzia foarte mult sosirea. Dacă vreți să vă duceți cu barca la Madunga, vă sfă-

tuiesc să fiți cu băgare de seamă. Cum i-ați zări corăbiile, feriți-vă ca de foc și ascundeți-vă imediat prin păpuriș până ce-or trece.

— Pornim chiar acum și nu ne oprim toată noaptea. Cum mergem la vale, cred că o s-ajungem înaintea lui la Madunga. Dar tu când pleci?

— Când s-o lumina de ziuă.

— De ce tocmai atunci? întrebă cu mirare Josef.

— Din două motive. Voi sunteți creștini și nu știți că musulmanul nu pornește la drum decât la vremea *asr*-ei, adică trei ceasuri după vremea prânzului. Dacă nu-i e cu putință să rămână până atunci, îi e îngăduit după ce-și face rugăciunea de la răsăritul soarelui. În nici un caz însă între aceste două rugăciuni. Nu se poate abate de la regulă, decât în împrejurări cu totul neprevăzute. Te las să faci cum îți poruncește legea ta, dar lasă-mă și pe mine să nu mi-o calc pe a mea. Și apoi, chiar de-am pleca imediat, ce folos am avea? Trebuie să ne luăm după urmele vânătorilor de sclavi și pe întuneric tot nu le-am putea vedea.

— Dacă așteptăm până dimineața, vin iar djurii și mă pot vedea.

— N-au să vină. Stau și acum și beau. Au să doarmă până pe la prânz. Șeicul era beat încă de când am plecat eu. Norocul tău și al meu, altminteri nu-mi vindea cămilele. Una e a ta, cu șa cu tot; o să-mi dai pe ea cinci bani de argint. Le-am luat ieftin, fiindcă se apropie vremea ploilor și tot mor ele și așa.

Cinci piese de argint pentru o cămilă este, cum s-ar zice, de pomană. Schwarz plăti fără să se tocmească.

Nu putu însă hotărî pe arab să plece imediat; acesta ținea să respecte, ca bun musulman, preceptele *Coranului*, așa că trebuia să mai aștepte încă patru ceasuri până ce va răsări soarele. Pfotenhauer, care n-avea aceleași motive, se grăbea să ajungă cât mai repede la seribahul Madunga, ca să i-o ia înainte lui Abu el Mot.

— Să dea Dumnezeu să ne vedem sănătoși, zise el întinzând mâna tovarășului său. Acum, când a venit vremea să ne despărțim, mă gândesc că belandașii aceia nu merită să-ți primejduiești viața pentru niște arapi. Ce ne pasă nouă la urma urmei de ei! Pe urmă, iar mă întorc și zic: dacă conștiința îți dictează să faci o faptă bună, fă-o! Ce-ar fi să mă lași însă pe mine să mă duc în locul tău?

— Nu, dragul meu, nu se poate. Ce-am hotărât o dată, rămâne bun hotărât. Rămâi cu bine și la revedere pe curând.

— Tii, da încăpățânat om! Du-te cu Dumnezeu și vezi de nu te prea prăpădi cu firea pentru niște... niște arapi...

Josef se uită mișcat după el până ce-l văzu pierind în întuneric. Bătrânul savant cu apucăturile lui ciudate și graiul lui simplu îi devenise mai drag ca un frate.

9. POVESTIREA VÂNĂTORULUI-DE-ELEFANȚI

I

După ce rămase singur cu arabul, se așezară amândoi jos în iarbă și vorbiră câtva timp despre planul lor, apoi tăcură amândoi. Multe n-aveau să-și apună. Fiecare se gândea la ce-l interesa, și interesele lor nu erau aceleași.

Ceasurile treceau mult prea încet — după cum i se părea lui Josef Schwarz, neobișnuit să-și piardă vremea în zadar.

În sfârșit apăru în zare o geană de lumină și în curând răsări soarele. Vânătorul-de-elefanți îngenunche ca să-și facă rugăciunea de dimineață, germanul își împreună și el mâinile murmurând *Tatăl nostru*, pe urmă se sculară de jos și încălecară pe cămilele aduse de arab. Porniră după urmele vânătorilor de sclavi, fără să știe ce-i așteaptă de acum înainte.

Câmpia se întindea până departe. Dinspre satul djurilor nu se zărea țipenie de om, așa că nu avea cine să-i vadă.

Arabul se aprovizionase cu merinde din belșug. De oblâncul șeii atârnau câteva găini tăiate și două desăgi pline probabil cu făină, așa că nu vor duce lipsă de hrană pe drum.

Îi îngrijora însă starea cămilelor. Erau din cale-afară de slabe și prăpădite. Șeicul se descoto-

rosise de ele știind că, imediat ce vor începe ploile, nu o vor duce mult. Era imposibil să le faci să meargă în trap, ci numai la pas, așa că pe la vremea prânzului ajunseră de-abia la locul unde fuseseră în ajun salvați Lobo și Tolo. Se cunoșteau încă bine urmele lor.

Cei doi călăreți își adăpară cămilele înainte de a se îndepărta de râu și adunară câteva mlădițe ca să aibă ce da seara nutreț animalelor.

Soarele dogorea și căldura era atât de înăbușitoare încât de-abia le puteau urni din loc. Aceasta îl puse pe gânduri pe german. Ca să nu-l jignească pe arab îl întrebă pe departe:

— Djurii n-aveau alte cămile mai bune? Sau nu era mai bine să cumperi în locul lor cai?

— Nu mai aveau, îi luase Abd el Mot și alte cămile n-au vrut să-mi dea, așa că a trebuit să mă mulțumesc cu ce-am găsit.

— Dar boi de călărie or fi avut?

— Nici. Abd el Mot nu le mai lăsase nici unul. Numai Allah știe ce-o să se întâmple...

— Știu și eu, nu numai el: O să ajungem prea târziu la Ombula, asta o să se întâmple. Mergem mai încet decât trupele pedestre ale lui Abd el Mot și acestea au o zi de mers înaintea noastră. Mi se pare că în loc să-și iuțească mersul, o să ne pomenim că nu mai putem urni cămilele din loc ori crapă sub noi. Degeaba le îndemnăm la drum; nu le ajută nici vorba, nici bătaia.

— Atunci mai știu eu un mijloc. Au să ne ajute crengile de suffarah pe care le-am luat tot pentru ele, zise arabul.

Scoase de la brâu cuțitul și făcu un fluier. Îl duse la buze și scoase un fluierat ascuțit. Cămilele ciuliră urechile. La al doilea fluierat, o luară în trap de nu le mai puteai opri.

— Ei, văzuși? râse arabul. O să-ți fac și ție un fluier de ăsta. Să fluierăm cu rândul, altminteri ne iese sufletul din noi.

Când fluierul fu gata, Josef îl duse la buze și începu să fluiere de zor. Cum înceta unul din ei, cămilele își încetineau iar mersul, apoi cum auzeau fluieratul, nu le mai puteai ține în loc.

Pe înserat ajunseră la o mlaștină aproape secată, care va fi fost pe vremea ploilor un eleșteu în toată regula. Se găsea aici destulă trestie uscată cu ce să facă focul, dar nici o altă vietate decât niște crocodili lihniți de foame care, în lipsă de altă hrană, se mâncau între ei.

Arabul se oprise la amiază și apoi după alte trei ceasuri, ca să-și facă rugăciunile prescrise de lege. Acum se apropia *Mogrebul*, rugăciunea de la apusul soarelui. De aceea se opri aproape de mlaștină și hotărî să poposească aici.

Josef n-avea încotro și se învoi fără să protesteze. De altminteri era nemulțumit de ziua de astăzi, deși se apropiaseră întrucâtva de aceia pe care îi urmăreau.

După ce se întunecă, aprinseră focul ca să-și pregătească de mâncare și să se ferească de crocodili care fug la vederea focului. Cămilele trebuiau să le țină cât mai departe de mocirlă, tot din pricina crocodililor. Le legară de picioare și le dădură mlădițele pe care le aduseseră anume pentru ele. Apă n-aveau. Deoarece nu puteau lăsa

focul să se stingă, era nevoie să rămână cineva treaz ca să-l alimenteze mereu, așa că hotărâră să vegheze cu schimbul.

Obosiți și nemulțumiți de rezultatul de peste zi, cei doi drumeți vorbeau numai ce era de trebuință. Germanului nu-i plăcu deloc friptura de găină care începuse să se împută din pricina căldurii, și mâncă foarte puțin. Se culcă apoi ca să doarmă până ce-i va veni vremea schimbului.

Pe la miezul nopții fu trezit brusc de o împușcătură. Sări, speriat, în picioare și puse mâna pe armă.

— Te-ai speriat degeaba, îi zise arabul liniștit. Afurisitul ăla de crocodil poftise pesemne la carne de om, că venea de-a dreptul spre noi. I-am tras un glonț în cap ca să-l satur.

Schwarz văzu un crocodil zvârcolindu-se în ultimele spasmuri ale agoniei nu departe de ei.

— N-ar fi bine să ne ducem nițel mai departe? zise el.

— La ce? Împușcătura i-a speriat și n-o să mai îndrăznească nici unul să se apropie. Culcă-te și dormi fără grijă. Peste o jumătate de ceas te scol eu ca să-mi iei locul.

— Mă lipsesc. Prefer să împușc câțiva crocodili decât să mă mănânce vreunul din ei, răspunse morocănos Josef.

— Cum vrei. Ai văzut că știu să te ocrotesc când trebuie. Nădăjduiesc că o să faci și tu același lucru pentru mine.

Arabul își încărcă iar pușca, se înfășură pe urmă bine în pătură și adormi imediat. Omul acesta era mai trebuincios și mai folositor decât își închipuise el.

Germanul se simțea mai singur și mai trist ca oricând. Din depărtare se auzeau sunete ciudate. Poate glasuri de animale care nu cutezau să se apropie de teama crocodililor și a flăcărilor. Hienele și șacalii nu sunt primejdioși. Panterele și leii nu aveau ce căuta, fiindcă apa era secată. Atenția lui era deci îndreptată numai spre smârc, de unde vreun crocodil mai hămesit ar fi încercat să se apropie. Dar nu veni nici unul.

Când zorile începură să se ivească, deșteptă pe arab ca să-și facă rugăciunea prescrisă de lege, după ce mai înainte aruncase o mână de trestie cămilelor.

Găinile se stricaseră de tot, așa că nu mai aveau ce face cu ele. Le aruncară crocodililor care se năpustiră asupra lor și lupta între ei fu atât de crâncenă încât se sfâșiau unii pe alții.

Arabul dezlegă cămilele și porniră la drum. Din ce înaintau, ținutul devenea mai puțin sterp. Râul curgea iar în linie dreaptă după ce lăsase în urmă cotul pe care-l făcuse peste câmpie. Urmele vânătorilor de sclavi erau încă destul de deslușite până la o limbă de pământ de la malul râului. Aceste golfulețe se aseamănă cu băile Mississipiului, care se umplu pe timpul ploilor cu apă. După ce scad apele, pământul rămâne umed și e prielnic dezvoltării unei vegetații bogate. Multe din aceste gropi sunt atât de adânci încât păstrează și în lunile cele mai călduroase ale anului apă în ele și li se zice *maijeh*.

Lângă una din acestea se opriseră drumeții noștri. La câteva sute de pași de acolo se afla un baobab uriaș al cărui trunchi trebuie să fi

măsurat peste cincizeci de picioare* în circumferință. Nu era însă înalt, așa că vârfurile crengilor lui desfrunzite atingeau aproape pământul făcând un fel de chioșc în jurul trunchiului.

Se vârâră sub acest umbrar trăgând cămilele după ei, cu gând să-și petreacă noaptea aici. Erau de altfel mai feriți de țânțari decât la malul râului.

Arabul își făcu rugăciunea de seară apoi, în timp ce Josef împușca o gâscă sălbatică, se apucă să facă focul. Aprinse patru, nu unul, căci vreascuri aveau destule, ca să gonească mai bine țânțarii și fiarele sălbatice.

După ce fripseră gâsca se așezară lângă foc să mănânce. Deodată auziră crăcile trosnind și un sforăit ciudat. Puseră repede mâna pe puști, pregătindu-se de luptă.

— *Allah akbar, djamus* — Dumnezeu e mare, un bivol, un bivol! strigă arabul, ochi și descărcă două gloanțe, unul după altul.

Dar fie că arabul nu ochise bine din pricina luminii focurilor care îl orbeau, fie că era prea agitat, gloanțele dădură greș.

Bivolul african e mult mai puternic și mai sălbatic decât cel indian. Îi plac smârcurile, înoată admirabil și-și face cu ușurință cale printre copacii cei mai deși. Vânătorii cei mai dibaci consideră vânătoarea acestor bivoli mult mai primejdioasă decât a elefanților, a hipopotamilor și a rinocerilor. Chiar rănit de moarte, nu se lasă și luptă înainte.

Aceia care umblă răzlețiți de cireadă sunt încă mai primejdioși fiind și mai sălbăticiți. Sudanezul

---

* Aproape douăzeci de metri.

are o vorbă: „Dacă întâlnești o cireadă de bivoli, fuge ea de tine, dacă întâlnești unul singur, fugi tu de el".

Un răzlețit dintre aceștia își vârâse acum capul lui enorm printre crengi. Focul, în loc să-l gonească, îl ademenise într-acolo. Văzu cămilele și oamenii și tocmai vroia să se năpustească asupra lor când Vânătorul-de-elefanți își descărcase arma. Gloanțele îl atinseseră numai în treacăt. Rămase o clipă locului, ca și când s-ar fi mirat că îndrăznește cineva să-l atace, pe urmă lăsă capul în jos și se repezi cu un muget grozav spre ei.

— Ascunde-te după trunchi! strigă Josef arabului.

Acesta n-așteptă să-i spună de două ori. Germanul însă nu-și pierdu cumpătul și rămase pe loc cu pușca întinsă. Bivolul vru să-l apuce-n coarne, dar acesta sări ca fulgerul la o parte; două detunături se auziră aproape în același timp și... bivolul se cutremură de două ori, se poticni, căzu în genunchi, apoi se prăbuși cu o bufnitură grozavă la pământ, unde rămase nemișcat.

Germanul nici nu clipise măcar. Trebuie să fi fost într-adevăr un bun țintaș ca să fi cutezat să înfrunte o astfel de primejdie. Scoase alte gloanțe din cartușieră și, pe când încărca din nou pușca, zise cât se poate de liniștit arabului:

— Poți să vii, bivolul e mort.

— Mort? se miră acesta scoțând capul cu frică de după trunchi. Nu se poate!

— Vino de vezi.

— Atunci tot l-am nimerit...

— Tu? Nu cred. Ia să ne uităm.

Se lăsă în genunchi și se apucă să examineze fruntea fiarei.

— Ce faci? răcni arabul speriat. Dacă nu și-a dat încă sufletul, ești pierdut...

— Nu te teme, știu eu ce fac. Ia te uită aici. Unul din gloanțele tale i-a spintecat urechea, celălalt s-a izbit de corn și a alunecat jos.

Arabul se apropie cu frică, întinse mâna de la distanță ca să pipăie animalul, îl apucă de coadă, apoi de picior ca să se încredințeze că e într-adevăr mort și de-abia pe urmă veni mai aproape ca să se uite unde pătrunsese glonțul.

— Allah, Allah! exclamă uimit. Ai dreptate, nici măcar nu l-am nimerit ca lumea. Dar tu ce i-ai făcut? L-am văzut cutremurându-se de două ori și s-a prăbușit la pământ fără să mai miște.

— I-am sfărâmat întâi șira spinării, apoi i-am tras al doilea glonț drept în inimă.

— Păi nici nu l-ai ochit, cum s-a făcut de l-ai nimerit?

— În orice caz mai bine ca tine. Poți ținti foarte bine fără să duci pușca la ochi. Am îndreptat țeava unde vroiam să nimeresc. Bineînțeles că trebuie să lucrezi cu iuțeala fulgerului, ca să n-aibă vreme bivolul să te ia în coarne. De asemenea se cere să fii sigur de arma ta, altminteri ești pierdut.

Foarte liniștit, ca și când nimic nu s-ar fi întâmplat, Josef se așeză iar lângă foc și-și tăie o bucată de friptură. Arabul nu se dumirea deloc; se uita când la el, când la pușca lui și clătina mereu capul. Apoi urmă pilda tovarășului său și s-apucă să mănânce în tăcere. Nu-l răbdă însă

inima și după o bucată de vreme întrebă pe Schwarz:

— Ce facem cu acest *Abu kuruhn**? Dacă-l mai lăsăm aici o să se adune toate fiarele de pradă de primprejur.

— Deocamdată nu. Sânge n-a curs defel și dacă nu-l spintecăm, n-o să se simtă mirosul. Și-apoi, nici un leu n-ar îndrăzni să se apropie de foc.

— Vezi că se tem cămilele de el și n-au astâmpăr.

— Au să se potolească. Bivolul e bătrân și carnea lui nu e bună de mâncat, așa că o să-l lăsăm hrană corbilor. În alte împrejurări i-aș lua scheletul capului pentru coarnele lui minunate, dar acum nu e vreme de așa ceva.

— Effendi, văd că ești tot atât de curajos și viteaz ca și Emin Pașa. Te admir și te stimez. Nu vrei să-mi spui cum te cheamă ca să știu cum să te numesc?

— Numele meu ți l-aș spune degeaba, fiindcă nu l-ai putea pronunța, de aceea zi-mi *Așvad*** și ajunge. Acum aș vrea să știu cum te cheamă pe tine.

— Când am plecat de la Dar Runga, am jurat pe Allah să mă lepăd de numele meu până ce-mi voi regăsi feciorul. Cum aceasta nu s-a înfăptuit încă, nu mi-e îngăduit să-l spun. Toți îmi zic Vânătorul-de-elefanți, dacă nu vrei să mă numești ca toți ceilalți, spune-mi *Bala Ibn****; mi se potrivește foarte bine.

---

* Tatăl coarnelor-de-bivol.

** Negru (Schwarz în germană).

*** Fără fecior.

— Bine, așa să fie. Ai făcut și jurământ să nu povestești nimănui cum ți-a fost furat copilul?

— Nu, effendi. Cum aș fi putut nădăjdui să mai dau de feciorul meu dacă nu aș vorbi de el? Am povestit la sute de inși nenorocirea care m-a lovit, nu s-a găsit însă nimeni până acum ca să-mi dea un semn de îndrumare. Am început să cred că fiul meu a murit, rămân însă credincios jurământului pe care l-am făcut și o să-i caut, pe el și pe omul care l-a răpit, până ce s-o îndura Allah să-mi ia zilele.

Arabul duse mâinile la ochi și își șterse o lacrimă:

— Eram cel mai bogat om și mai cu vază al tribului meu, căpetenia războinicilor noștri și întâiul în sfatul înțelepților. Mă credeam mai fericit decât toți, și chiar eram, până în ceasul când s-a abătut nenorocirea peste capul meu. Îmi iubeam nevasta și singurul meu copil, un băiat, căruia îi dădusem numele *Mesuf et Tmeni Sawabi Ilidj**. Într-o zi...

— Pentru ce i s-a dat porecla asta? îl întrerupse germanul.

— Fiindcă avea numai opt degete la picioare. Nu știu dacă la voi se întâmplă mai des, dar la noi așa ceva e foarte rar.

— Și la noi.

Băiatului îi lipsea degetul cel mic la fiecare picior, în schimb îl înzestrase Allah cu multă minte. Mai deștept decât el nu era copil în tot tribul. Nici nu împlinise trei ani când veni într-o zi în satul nostru un negustor de sclavi cu o gră-

* Mesuf-cu-opt-degete-la-picioare.

madă de sclavi de vânzare. Băieți, fete și femei, toți negri, afară de un băiat care avea pielea mai deschisă, părul lins și chipul altfel decât al lor. Negustorul își așeză marfa în mijlocul satului ca la bâlci și din toate părțile alergau arabii să cumpere sclavi. Băiatul plângea toată ziua, dar de vorbit nu putea vorbi, fiindcă îi tăiaseră limba de la rădăcină.

— Ce grozăvie! Câți ani avea?

— Vreo paisprezece. Trecuse o săptămână de când era negustorul în sat, când veni un om din Birket Fatma însoțit de câțiva inși și învinui pe negustor că-i furase copilul. Luase urma ticălosului și-l găsise aici. Negustorul tăgădui, se jura pe Allah că nici nu-l cunoaște, că nu l-a văzut de când e. Cum era oaspetele nostru, se cuvenea să-i luăm apărarea, dar când am dus pe băiat în fața străinului s-a repezit la el, l-a luat de gât și a început să-l sărute plângând. Nu era asta cea mai bună dovadă că băiatul își recunoscuse părintele?

— Cred și eu!

— Și apoi, oamenii veniți cu el au jurat pe Allah și Profetul său că băiatul e cel căutat. Negustorul furase copilul unui dreptcredincios și-l făcuse sclav. Crima se pedepsește cu moartea. Pe urmă îi tăiase limba ca să nu-l poată trăda. Se cerea altă pedeapsă. Se adună sfatul ca să hotărască. Negustorul fu osândit la moarte, dar mai întâi să-și primească pedeapsa pentru că schilodise băiatul, adică să fie biciuit și să se dea băiatului marfa drept despăgubire.

— Și și-a primit într-adevăr pedeapsa?

— Numai în parte. După legile noastre, nu puteam preda pe negustor tatălui băiatului decât după o săptămână, fiindcă îl luasem sub ocrotirea noastră pentru două săptămâni. L-am pus însă sub pază și în fiecare zi îl scoteam din închisoare ca să fie biciuit. Dar numai două zile, fiindcă a treia zi nu l-am mai găsit. Fugise. Câțiva din războinicii noștri s-au luat călări după el să-l prindă, s-au întors însă fără să-l fi găsit. Oamenii din Birket Fatma și-au luat băiatul și au plecat acasă la ei.

— Și ce legătură are întâmplarea asta cu răpirea copilului tău?

— Stai să vezi. După câteva săptămâni a venit la mine un om din Salamat cu o scrisoare de la Ebrid Ben Lafsa, negustorul de sclavi cu pricina. Câinele îmi scria că a fost învinuit pe nedrept și o să se răzbune pe mine în așa fel că o să-mi aduc aminte cât oi trăi de băiatul din Birket Fatma.

N-a trecut nici o lună de atunci și am fost poftit cu războinicii mei la o Fantasia* pe care o dădea un trib vecin. Cum am ajuns acolo, a sosit un trimis din satul meu să-mi aducă vestea că băiatul meu a fost răpit peste noapte. Pe stâlpul din fața cortului era înfipt un bilet în care Ebrid Ben Lafsa scria că mi-a luat feciorul în locul celuilalt și că n-am să-l mai văd cât oi trăi.

— Ce-mi spui tu, e îngrozitor... nemaipomenit! strigă Josef indignat.

---

* Serbare războinică.

— Mai scria că va biciui pe băiat zilnic pentru bătaia care i s-a dat și că o să-i taie și lui limba ca și celuilalt. Eram ca nebun. Am pornit cu toți războinicii noștri și cu ai vecinilor mei în căutarea copilului; zadarnic! Când ne-am întors după câteva săptămâni, am găsit-o pe nevastă-mea bolnavă și de inimă rea a murit a doua zi. Am îngropat-o după lege, am spus sclavilor mei că sunt liberi să se ducă unde or vrea, și am făcut jurământ să nu mă întorc acasă până nu mi-oi regăsi băiatul. Nici o căpetenie de trib care stă sub stăpânirea kedivului n-are voie să-și cumpere sclavi albi. A trebuit deci să mă îndrept spre ținuturile unde puterea legii n-a ajuns încă. Am cutreierat ani de-a rândul țări întregi, părul mi-a albit și inima încă sângerează și acum ca în ziua când mi-a fost furat singurul meu copil care mi-era drag ca lumina ochilor.

Am trăit în tot timpul ăsta de pe urma vânatului. Am ajuns să cred că cercetările mele au fost îndreptate în direcție greșită. Prin ce primejdii am trecut, nu e nevoie să-ți spun. De câteva luni cutreier ținuturile unde curge apă multă. Toți mă cunosc aici sub numele de Sejad ifjal. Pe fiul meu nu cred că o să-l mai revăd vreodată. Va fi murit de mult. Un singur lucru mai rog și noaptea pe Allah. Să-mi îngăduie să dau o singură dată ochii cu Ebrid Ben Lafsa, dacă va mai fi trăind. Și atunci... vai și amar de el! Nu sunt în iad chinuri pe care să nu le îndure de mâna mea...

Arabul spuse cuvintele acestea cu atâta ură încât Josef se înfioră. Lăsă apoi capul în jos și-și

rezemă fața în palme. Tresări aproape speriat când germanul îi zise după câtva timp cu glas blajin:

— Allah e atotputernic și milostiv. Poate că te-ai purtat și tu odinioară prea aspru cu sclavii tăi și a vroit să-ți arate ce durere grozavă înseamnă cuvântul sclavie.

Arabul gemu adânc, pe urmă răspunse oftând:

— Am fost un stăpân aspru. Câte un negru a murit de biciul meu, pe alții i-am schilodit pe viață tăindu-le mâinile. Unuia i-am smuls limba din gură fiindcă mă insultase. După ce mi-au furat copilul, m-a cuprins mustrarea de cuget, de aceea mi-am eliberat sclavii.

— Toți oamenii sunt făpturile lui Dumnezeu, negrii ca și albii. Allah te-a judecat; acum vede căința ta și suferințele pe care le-ai îndurat și se va milosti de tine. Sunt încredințat că-ți vei vedea în curând copilul.

— Niciodată!

— Nu vorbi așa! De ce nu vrei să crezi în îndurarea cerească? Poate că speranțele tale se vor realiza când nici nu te aștepți.

— Dacă Allah ar fi vrut să se milostivească de mine, o făcea până acum.

— Nimeni nu cunoaște căile lui. Poate că niciodată căința ta n-a fost mai sinceră ca în clipele acestea.

Arabul tăcu o bucată de vreme, pe urmă răsunse:

— Nimeni nu cuteza pe atunci să-mi spună că asprimea mea era neomenoasă. Tu ești singurul care ai îndrăznit. Nu mai pot îndrepta răul pe

care l-am făcut și-mi merit pedeapsa. Aș muri însă fericit dacă mi-aș putea vedea numai o dată feciorul, chiar așa schilod, fără limbă.

Vorbise cu atâta durere încât germanul se simți mișcat până la lacrimi.

— Poate că Allah ți-a auzit ruga, zise el punându-i mâna pe umăr, și mărturisirea căinței tale îți va împlini visul pe care l-ai mângâiat o viață întreagă. Ce-ar fi să-ți fi găsit eu din întâmplare băiatul?

Bala Ibn se uită încremenit la Josef. Chipul lui se însenină, ochii lui căpătară o strălucire ciudată.

— Allah e dătător de moarte, și tot el dă viață. Cuvintele tale nu pot fi fără rost, mă tem însă că te vei fi înșelat cum m-am înșelat eu de atâtea ori, totuși vorbește! Cunoști tu pe cineva care se aseamănă cu feciorul meu?

— Da.

— De câți ani e băiatul?

— De vreo optsprezece.

— Unde e?

— Trăiește printre niam-niami.

— Cum îl cheamă?

— I se zice Abd es Șirr, Fiul-tainei, o dovadă că e de obârșie necunoscută. Fiul căpeteniei niomniamilor e prieten cu el. Am spionat odată o convorbire a lor și am auzit cum acesta îi zicea Mesuf. În fața altora însă nu.

— Allah e mare! Va fi fost numai o potrivire de nume.

— Nu cred. Numele Mesuf e obișnuit pe la voi?

— Dimpotrivă, îl întâlnești foarte rar. Dar principalul, principalul... I-ai văzut tu picioarele?

— Da. N-are decât patru degete la fiecare picior, al cincilea îi lipsește.

— Dumnezeu e mare; Dumnezeu e milostiv și îndurător! strigă arabul cu adâncă evlavie. Inima mea renaște la viață și parcă-mi vine să țip de bucurie. Dar nu, nu, să nu mă bucur prea de timpuriu, până ce nu voi ști lucruri mai amănunțite despre băiat.

— Întreabă și o să afli.

— Mi-ai spus că băiatul e prieten cu fiul prințului niam-niamilor și l-ai auzit vorbind cu el. Eu însă sunt încredințat că, chiar dacă mai trăiește, nu poate vorbi.

— Ce te face să crezi? Fiindcă negustorul de sclavi te-a amenințat atunci că o să-i taie limba?

— Da.

— A făcut-o probabil ca să-ți mărească durerea. Nu era el prost să schilodească băiatul. Înainte vreme era preferat un sclav mut, astăzi s-au schimbat lucrurile. Un servitor trebuie să poată vorbi ca să știe să răspundă la întrebările stăpânului. Muții nu mai au căutare și asta o știa prea bine negustorul de sclavi. Cred deci că n-a fost decât o amenințare și atâta tot.

— Vezi că el nu-l furase pentru lăcomia câștigului, ci ca să se răzbune pe mine. L-a amuțit ca să nu spună nimănui cine e.

— Așa ar fi, dacă băiatul ar fi fost mai mare. Chiar și așa, tot nu-l schilodea. Un mut poate învăța să scrie și așterne pe hârtie ce gura lui nu e în stare să spună. Copilul n-avea însă decât trei

ani. La vârsta asta uită repede și negustorul își va fi zis că, până ce se va face mare, va fi uitat de mult cine și al cui e.

— Effendi, cuvintele tale îmi mângâie sufletul, deși mă doare că băiatul nu-și mai aduce aminte de părinții și de copilăria lui.

— N-aș putea să-ți spun nimic hotărât în privința asta. Fiul-tainei nu vorbește niciodată de trecut, știu însă că poartă în inimă dorul răzbunării și bănuiesc că ura lui se îndreaptă spre omul care l-a răpit.

Arabul sărise în picioare și stătea drept înaintea germanului cu ochii ațintiți la buzele lui, ca și când de ele îi atârnau viața, fericirea lui viitoare.

— Răzbunare... dor de răzbunare... murmură el. Poate că a uitat totul, numai nu și faptul că a fost răpit de la sânul mamei lui. De când zici că e la niam-niami?

— De vreo doi ani. A venit singur și a rămas la ei, fără să spună cine e și de unde vine. De aceea, i-au zis Fiul-tainei.

— Ce face la ei? Din ce trăiește?

— Fiul căpeteniei lor l-a găsit rătăcit în pădure și l-a adus la tatăl său. Băiatul s-a dovedit repede destoinic la mânuirea armelor și prințul l-a luat pe lângă el. E deștept, cuminte și așezat, așa că e drag tuturor. Cunoaște toate noroadele de la Bahr el Abyad până la apele cele întinse și vorbește multe din graiurile lor.

— Și pe cel arab?

— Da. Pe urmă e foarte priceput și știe lucruri pe care oamenii în mijlocul cărora trăiește nu le știu.

— Atunci e un om bun și nu se aseamănă la minte cu negrii, zise arabul cu un zâmbet de fericire pe chipul lui îmbătrânit de suferințe.

— Da. Inima lui e bună și neîntinată. Știe că e altfel decât ceilalți, e mândru de sine dar mândria lui nu jignește pe nimeni. De câte ori mă uitam la el, îl asemuiam cu un mânz de rasă, semeț și frumos nevoit să pască alături cu niște cai de rând. Se împacă bine cu ei, paște aceeași iarbă cu ei, cunoști însă de la întâia aruncătură de ochi că o dată în putere, va purta în spinare o șa de preț și un călăreț mândru ca și el.

— Allah, o Allah; strigă arabul împreunându-și mâinile. De-ar fi copilul meu... feciorul meu... Trebuie să mă duc cât mai curând la niam-niami să-l văd.

— L-ai și văzut.

— L-am văzut eu? Unde? întrebă Vânătorul-de-elefanți, încremenit.

— Printre ruinele cetății lui Abu el Mot. N-ai băgat de seamă un tânăr care venise cu noi și care s-a dus să vorbească el mai întâi cu șeicul djurilor?

— L-am văzut și mi-a făcut mare bucurie ochilor. Ăsta să fie? O Mahomed și voi toți sfinți califi! L-am avut aproape de mine și n-am bănuit că e cel mult căutat... Unde se află acum... la cine s-a dus?

— La seribah Madunga. E cârmaciul vasului meu.

— *Maşallah!* Știu că oamenii tăi te așteaptă acolo. Mă duc acum cu tine la Ombula, pe urmă mă întorc să vorbesc și eu cu acest Fiu-al-tainei.

Da, stăpâne, ai avut dreptate când ai spus că nu trebuie să ne îndoim de milostivirea lui Allah. M-am schimbat dintr-o dată, parcă-aș fi alt om. Și nu numai lui Allah îi datorez schimbarea mea ci și ție. Spune, vrei să fii prietenul, fratele meu?

— Din toată inima!

Își întinseră mâinile.

— Știi tu, urmă arabul, care sunt cuvintele la noi cu care se încheie o prietenie pe viață și pe moarte? *Es subhi l'es subhi, el umr la umr**. Spune-le după mine.

Josef Schwarz repetă formula, pe urmă arabul îl cuprinse cu brațele de gât, îl sărută pe amândoi obrajii zicând:

— Acum suntem un trup și un suflet. Tu ești eu și eu sunt tu. Vai și amar de dușmanul care ar cuteza să te insulte, sau să mă insulte!

* Prietenie pentru prietenie, viață pentru viață.

10. ÎN LANȚURILE SCLAVIEI

Vânătorul-de-elefanți nu putu adormi de emoție și se oferi să vegheze el toată noaptea.

Germanul se trezi de-abia dimineața, când îl auzi făcându-și cu glas tare rugăciunea. Focul mai pâlpâia încă și făcură din făina adusă câteva turte pe care le coapseră în cenușă. În timp ce arabul se îndeletnicea cu coptul lor, Josef adăpa cămilele și le puse nițică iarbă verde dinainte.

Porniră apoi iar la drum. Erau siguri că pe la amiază vor ajunge la vânătorii de sclavi. Era însă ie altfel decât s-așteptau ei.

După ce lăsară în urmă ostrovul, văzură iar urmele ducând aproape de malul râului. Se afla aici o pădure deasă, care începea după ce treceai mai întâi printr-o câmpie plină de tufe și iarbă. Pe pământul acesta jilav urmele se vedeau încă și mai deslușit. Erau multe și răspândite pe o întindere destul de mare. Vitele pe care incendiatorii le luaseră de la seribah nu mai putuseră fi ținute în frâu când dăduseră de iarbă proaspătă și se răzlețiseră unele de altele.

Cei doi drumeți mergeau alături vorbind între ei cu glas tare, știind că n-are cine să-i audă, când deodată Josef — care o luase nițel înainte, fiindcă tufele erau prea dese și nu puteau trece amân-

doi deodată — își întoarse repede cămila și șopti arabului:

— St! O clipă să mai fi înaintat și ne vedeau!

— Cine? întrebă Bala Ibn.

— Oamenii ceia de colo care își pasc vitele pe câmp. Sunt și negri și albi printre ei.

— Oare cine să fie?

— O să vedem noi îndată, dar așa ca să nu ne vadă ei pe noi.

Îndemnă cămila să se lase-n genunchi și descălecă. Arabul făcu același lucru. Se ascunseră în tufiș și se uitară cu băgare de seamă printre tufe.

La dreapta lor, spre apus, se întindea un șes care se pierdea în zare. Pe stânga, la marginea pădurii, poposiseră vreo patruzeci de oameni de toate culorile și îmbrăcați tot așa, cu armele lângă ei. Nu departe de ei păștea vitele. Erau și câțiva cai și cămile printre ele. Sub copaci zăriră îngrămădite baloturi cu marfă. Vreo zece inși păzeau vitele ca să nu o ia razna peste câmp.

— Știi tu cine sunt ăștia? întrebă germanul pe tovarășul său.

— Da. Oamenii lăsați la seribah s-o păzească și care i-au dat pe urmă foc.

— Așa bănuiesc și eu. Nu înțeleg însă cum au îndrăznit să urmeze același drum pe care a pornit Abd el Mot. Nu se poate să nu-i cadă în gheare.

— Ori el lor.

— Ce vrei să spui?

— Am aflat de la djuri că Abd el Mot nu e defel iubit de oamenii lui, fiindcă se poartă rău cu ei. Pesemne că de aceea s-au răsculat împotriva lui. Mai cred că, în afară de acești cincizeci, sunt

și alții care ar fi bucuroși să-i facă de petrecanie, mai ales dacă ar putea trage și ceva foloase de pe urma morții lui. Capul răscoalei trebuie să fie bătrânul ceauș. Dar la ce-o fi luat vitele cu el? Doar ca să întemeieze alt seribah. Cu cincizeci de oameni nu se poate. Și-apoi vânătoarea de sclavi cere o armată întreagă. De unde poate să și-o adune, dacă nu din foștii lui tovarăși?

— Cred că ai dreptate.

— Numai așa îmi lămuresc eu de ce a luat-o pe urmele lui Abd el Mot. Vrea să le iasă înainte la întoarcere ca să cadă la învoială cu ei. Mai mult ca sigur că au să vrea, fiindcă o să le făgăduiască marea cu sarea.

— Și cu Abd el Mot ce-au să facă?

— Probabil că au să-l omoare și vor pune mâna pe avutul lui — presupunând că atacul de la Ombula i-ar reușit.

— Ce urmări grozave are și negoțul acesta cu sclavi! Omul devine o adevărată fiară.

— Mi-am dat și eu seama. Sunt deci convins că oamenii ăștia așteaptă aici pe Abd el Mot ca să-l ucidă. Numai că au să-și ia repede pedeapsa.

— Nu înțeleg ce vrei să spui...

— Uiți că mai e și Abu el Mot la mijloc, care trebuie să se întoarcă peste două zile cu trei sute de nuehri. Când și-o vedea seribahul în ruine și o afla de la djuri ce s-a întâmplat, ce crezi tu că o să facă?

— O să pornească după răsculați?

— Ba bine că nu! Îi găsește aici și-i măcelărește pe toți. Așa se sfâșie corbii între ei și să mulțumim lui Allah că nu e altminteri. Pentru noi

însă întâmplarea asta nu e defel plăcută și ar fi bine să ne ferim, ca să nu ne vadă.

— Bine zici. Trebuie să ne întoarcem din drum și să facem un ocol. Până să găsim iar urma lui Abd el Mot' o să zăbovim câteva ceasuri.

— Asta așa e. De aceea să plecăm îndată ca să nu mai pierdem vremea degeaba.

Încălecară și-o luară îndărăt pe unde veniseră. Când ajunseră la loc deschis, Josef se uită prin ochean și zări oamenii și vitele ca niște puncte mici în depărtare. Cu ochii liberi nu i-ar fi fost cu putință să-i vadă, deci nici ei pe el. După câtva timp fură nevoiți să schimbe direcția ca să dea iar de urme. Le trebui însă patru ceasuri și jumătate de drum ca să facă ocolul și nu se aflau acum decât la o depărtare de trei sferturi de oră de lagărul arabilor. Zoreau pe cât puteau cămilele, dar acestea erau atât de istovite încât nici fluieratul nu le mai ajuta.

Din ce se îndepărtau de râu, din ce pământul era mai sterp și mai uscat până ce la urmă ajunseră la un loc unde erau numai bolovani. De aici drumul ducea printre dealuri și văi și în zare apăru un șir de munți.

— Munții Pambija! zise arabul arătând întracolo.

— La poalele cărora se află Ombula, nu e așa? Cât crezi că mai avem până acolo? întrebă neamțul.

— Nu cred s-ajungem înainte de a se întuneca.

— Atunci o să fie prea târziu.

— Să nu-ți închipui asta. Nici un vânător de sclavi nu atacă un sat la lumina zilei. De obicei

așteaptă până în zori. Avem destulă vreme să înștiințăm pe locuitorii satului — cel puțin așa cred.

— Eu nu. Părerea mea e că Abd el Mot și-a făcut lagărul undeva pe aproape și așteaptă să se înnopteze.

— Te înșeli. Banditii aceștia procedează altfel. Trebuie să iei în considerație că ținutul e prea puțin populat. Nu există sate și orașe aproape unele de altele ca în Egipt sau aiurea. Apă nu au aici decât în Nil și în apropierea lui. Lângă râu nu se statornicesc bucuroși negrii, fiindcă sunt expuși la vreo năvală de-a vânătorilor de sclavi. Își fac mai bine satele prin preajma iazurilor sau ostroavelor mai îndepărtate. Așa va fi și cu Ombula. Șeicul djurilor îmi spunea că satul e într-un ținut singuratic la poalele munților aproape de o mlaștină care formează pe timpul ploilor un eleșteu mare și lat. De aceea negustorii de sclavi n-au nevoie să se ascundă, ci se duc de-a dreptul, știind că nu există alte sate ca să sară în ajutorul locuitorilor.

— Atunci îi pot vedea venind.

— Nu se apropie atât de mult peste zi.

— Dar dacă întâlnesc din întâmplare săteni în drum?

— Ori îi omoară, ori îi pun în lanțuri ca să nu se ducă să-și înștiințeze consătenii. Vânătorii de sclavi nu pornesc niciodată în număr prea mare. Când au ajuns la o depărtare de o jumătate de zi de sat, trimit iscoade pricepute, pe urmă altele, până formează un lanț prin care nu poate trece nimeni. Peste noapte atacă satul. Dau mai

întâi foc în mai multe locuri gardului de spini care împrejmuiește satul și-l înconjură astfel de flăcări. Oamenii se trezesc din somn buimaci; n-au pe unde fugi. Cine încearcă să se apere, e împușcat pe loc. De obicei bărbații sunt mai toți uciși, fiindcă nu se pot împăca cu soarta și sunt greu de transportat. De asemenea și femeile mai bătrâne, căci nu le cumpără nimeni. Băieții, fetele și femeile tinere sunt o bună pradă. Vitele la fel. Se întâmplă deseori că sclavii sunt vânduți sau schimbați pe fildeș chiar în timpul drumului. Dacă trec prin ținuturi unde trăiesc mâncători de oameni, se taie câțiva sclavi mai grași și îi vând locuitorilor.

— Dumnezeule, e cu putință una ca asta?

— Cu putință, zici? Cunosc o căpetenie de a acestora care îmi spunea odată că nu există ceva mai bun ca o palmă de om la frigare. Se războia cu toate triburile vecine numai ca să aibă prilej să prindă câțiva inși și să-i pună la frigare. Până și pe războinicii lui răniți ori căzuți în luptă îi mâncau. Mâinile erau partea lui, restul trupurilor le lăsa celorlalți. Vorbeam odată cu un vânător de sclavi care zicea că vânătoarea de oameni în Africa face zilnic peste șase mii de victime, ceea ce înseamnă două milioane și mai bine de suflete pe an. Omul își cunoștea meseria și nu greșea socoteala. Ebrid Ben Lafsa, ticălosul care mi-a furat copilul, ne spunea că el nu vânează decât prin ținutul lui Bahr Kuta, ținut destul de mic, care îi aducea totuși peste o mie de sclavi în fiecare an, în afară de aceia pe care îi omoară.

— De unde este omul acesta?

— Din Bagirmi.

— L-ai căutat acolo?

— Da, de mai multe ori chiar, dar nu l-a mai văzut nimeni de atunci.

— Și l-ai mai putea tu recunoaște după atâția ani?

— Imediat. Chipul lui e dintre acelea care nu se uită și pe care vârsta nu le schimbă. Dar ia te uită colo, dunga aceea negricioasă. Copaci să fie? Atunci trebuie să fie și un *Chor* care izvorăște din munți, deci vom găsi pe alocurea apă pentru noi și pentru bietele cămile care de-abia se mai mișcă de sete și oboseală.

Presupunerea lui se adeveri. O albie adâncă a unui pârâu, care se scurgea din munții Pambisa, pe timpul ploilor după revărsarea Nilului, mai păstra și acum nițică apă la fund. Acestor pâraie li se zice *chor* — la plural *cheran*. Datorită acestei mici cantități de apă, cresc acolo un fel de tufe dese în care își fac cuiburile unele specii de păsărele.

După urme se cunoaște bine că vânătorii de sclavi trecuseră prin albia pârâului și ieșiseră pe malul celălalt fără să se oprească să-și adape vitele.

— Mă mir de ce n-or fi făcut-o, zise Bala Ibn. Cămilele noastre sunt mai ostenite ca ale lor și trebuie să le lăsăm nițel să se odihnească.

Descălecară și-și duseră cămilele de căpăstru devale la apă și le lăsară apoi să pască din mlădițele tufelor, în vreme ce ei stăteau de vorbă cu glas tare, crezându-se singuri.

Dar se înșelau. Sus pe colina de partea cealaltă a pârâului unde se afla un *ședr es simm** stătuseră doi inși să găurească trunchiul copacului și puseseră lângă el un vas în care picura sucul. Erau negri. N-aveau altă îmbrăcăminte decât șorțulețul dinainte, în schimb înarmați cu flinte și pumnale, ceea ce dovedea că făceau parte din armata lui Abd el Mot.

Cei doi drumeți habar n-aveau că sunt în imediata apropiere a vânătorilor de sclavi. Nu puteau vedea de aici că dincolo era o maijeh înconjurată de o pădurice în care Abd el Mot își făcuse lagărul. El n-avea defel intenția să atace satul în chipul cum îl descrisese Vânătorul-de-elefanți lui Josef. Nu trimise nici iscoade și nici nu așezase lanț de santinele, ci vroia să aștepte aici noaptea ca să-și urmeze apoi pe întuneric marșul.

Când străbătuseră albia pârâului, unul din negri văzuse euphorbia și venise pe urmă cu încă un tovarăș să ia suc ca să-și moaie în el vârfurile săgeților și al cuțitelor.

— În timp ce sfredeleau trunchiul zăriseră spre marea lor mirare pe cei doi călăreți înaintând la pas spre *chor*.

— Doi albi! Cine-or fi și ce-or fi căutând aici? zise unul din negri.

— Dintr-ai noștri nu sunt, răspunse celălalt. Stai după trunchi să nu te vadă. Pesemne că vor să se ducă la Ombula. Abd el Mot nu trebuie să-i lase.

— Uite-i că s-au așezat pe mal lângă tufiș. Tu rămâi aici, eu mă duc s-aud ce vorbesc.

---

* Euphorbia veninoasă.

Negrul se furișă nesimțit la spatele lor, ascultă câtva timp, pe urmă când se întoarse zise celuilalt:

— Cine sunt nu știu, dar am aflat că știu că ne ducem la Ombula după sclavi și vor să ne-o ia înainte ca să dea de veste belandașilor. Hai repede să-i spunem lui Abd el Mot.

Când află arabul despre ce e vorba, sări ca ars și strigă înfuriat:

— Doi albi care vor să ne trădeze? Trebuie să punem imediat mâna pe ei. Putem să-i vedem fără ca să ne vadă și ei pe noi?

— Da, stăpâne, te duc eu, răspunse negrul.

— Bine. Tu să-mi arăți locul. Dacă-i lăsăm să urce povârnișul, s-ar putea să ne scape ori să încerce să se apere și te pomenești că omoară vreunul din noi. Dacă locul unde sunt acum e prielnic, mai bine dăm năvală peste ei și-i legăm. Luați funii cu voi.

Alese vreo zece inși mai voinici și porni cu ei spre *chor*. De văzut nu-i vedea fiindcă erau ascunși de tufe.

— Dacă reușiți să puneți mâna pe ei, fără să le lăsați timp să se apere, zise Abd el Mot oamenilor, vă dăruiesc prețul unui sclav voinic; dacă nu, acela din pricina cui scapă cei doi albi, va fi împușcat pe loc.

Rămase singur în vârful povârnișului și-i văzu lăsându-se binișor unul câte unul devale. Când fură toți jos, se năpustiră asupra celor doi albi care, luați prin surprindere, nici n-avură vreme să facă o mișcare; se auziră răcnete, înjurături, apoi nimic.

Lovitura reușise.

Abd el Mot se întoarse în lagăr, se așeză iar unde stătuse adineauri și-și adună oamenii în jurul lui.

— Câinii aceia au vrut să ne trădeze, le zise el. Trebuie să moară și încă imediat, fie ei cine or fi.

După câteva minute veniră și asakii. Aduceau pe prizonieri legați cu mâinile la spate. Doi soldați mânau cămilele dinapoi.

Lui Schwarz i se părea că visează, Vânătorului-de-elefanți de asemenea. Nenorocirea se abătuse atât de neașteptat peste capul lor încât nu le venea să creadă. Din strigătele de triumf ale soldaților, înțeleseseră că Abd el Mot e acolo cu ceata lui și-i duc la el.

— Nu știm nimic, n-am văzut nimic... șopti arabul, germanului. Să mă lași pe mine să vorbesc.

Arabul era destul de liniștit. Scăpase el din primejdii mult mai mari și situația de acum nu i se părea deloc disperată. Ce motive ar fi avut vânătorii de sclavi să-i omoare? Nu știa că fusese spionat și negrii auziseră convorbirea lor.

De la pârâu până la lagăr nu era departe. Ajunseră repede, mai ales că soldații îi împingeau în ghionturi de la spate. Amândoi erau curioși să vadă pe comandantul acestor brute și să afle ce au cu ei. Acum se aflau înaintea lui. Era înconjurat de așa-zisul său stat major.

— Cum se face, începu arabul cu glas semeț, că oamenii tăi...

Se opri în mijlocul frazei cu gura căscată, țeapăn, și cu ochii holbați. Părea o stană de piatră.

Când prinsul începuse să vorbească, Abd el Mot tresărise și el. Acum sări drept în picioare, scoase o exclamație de bucurie drăcească și strigă cu ochii sclipitori:

— Emirul! Barak el Kasi*, emirul din Kenadem!

— Ebrid Ben Lafsa... scrâșni arabul.

— Da, eu sunt, jubilă Abd el Mot. Ebrid Ben Lafsa. Mă recunoști, fecior de câine?

— Eb... rid... Ben... Laf... sa, repetă Vânătorul-de-elefanți, de-abia putând pronunța silabele. O Allah, el e... el e!...

— Da, da, eu sunt. Uite-te bine la mine, dacă nu mă crezi. Eu sunt acela pe care l-ai osândit la moarte, căruia i-ai luat sclavii. Eu sunt acela pe care ai pus să-l biciuiască, care ar fi murit cu siguranță sub ochii tăi, dacă nu reușea să scape cu fuga. Eu sunt acela care a trebuit să-și părăsească patria ca să nu fie spânzurat din pricina ta. Eu sunt acela care de cincisprezece ani hrănesc în suflet dorul de răzbunare. Acum Allah mi te-a adus în gheare. Laude și mărire lui!

— Unde e... copilul meu?... bâigui arabul fără să ia în seamă amenințările.

— Copilul tău? răspunse ticălosul rânjind satanic. Vrei să știi unde ți-e feciorul? Iacă, o să-ți spun. E departe de aici, tocmai la răsărit, la mâncătorii de oameni.

— Așadar trăiește! Slavă ție Allah atotputernicule, acum și în vecii vecilor!

— Nu-l mai slăvi atât, râse Abd el Mot. Era mai bine pentru feciorul tău dacă murea, decât

---

* Barak cel aspru.

s-ajungă ce e acum, sclavul unei căpetenii de negri căruia i l-am dăruit, cu condiția ca să-l bată de trei ori pe zi și să-l lase să flămânzească mereu. L-am văzut acum de curând. Trupul lui e numai răni, orb și neputincios ca un bătrân, moare zi cu zi în chinuri grozave și nu se poate măcar tângui cuiva fiindcă i-am tăiat — ba nu, i-am smuls — încă de atunci limba din gură.

Vorbea repezind cuvintele, ca să-și verse veninul cât mai curând și să-și vadă dușmanul doborât de durere.

Acesta vru să spună ceva, dar nici un cuvânt nu ieși de pe buzele sale.

— Bucură-te deci că mai trăiește! urmă cu glas batjocoritor Abd el Mot. Va muri în suferințe grozave, cu toate că va scăpa de chinurile pe care le îndură. Dar suferințele lui nu sunt nimic pe lângă cele care te așteaptă pe tine. Ești în puterea mea și nu există chin pe lume pe care n-o să te fac să-l simți.

— *Allah' l Allah!* murmură emirul căzând în genunchi.

— Așa, ai îngenuncheat în fața mea ca să ceri îndurare, câine? Roagă-te și tremură cât vrei; tot degeaba. Mai degrabă ar lăsa șeitan* să-i scape un suflet din iad, decât eu pe tine din ghearele mele.

Ca tată, arabul putea fi cuprins de slăbiciune, dar ca bărbat se simțea tare și mândru de sine. Sări în picioare, și strigă cu un fulger de mânie în ochi:

---

* Diavolul.

— Ce-ai spus? Eu să mă rog și să tremur înaintea ta? Cum îndrăznești, câine, să spui una ca asta? Sunt Barak el Kasi, emirul din Kenadem, și nu-mi plec genunchiul decât înaintea lui Allah. Tu însă ești Ebrid Ben Lafsa, un stârv împuțit de care și corbilor le e scârbă.

Cuvântul „câine" e pentru mahomedan cea mai mare insultă, de aceea era o mare îndrăzneală să-i spună astfel lui Abd el Mot; toți s-așteptau ca acesta să nu-și mai poată stăpâni furia și să se repeadă la dușmanul său. Dar nu fu așa. Strânse numai pumnii, scrâșni din dinți și răspunse batjocoritor:

— Am ghicit ce vrei, dar degeaba. Crezi că o să mă scoți din fire cu vorbele tale și o să te omor pe loc. Te înșeli însă. De murit vei muri tu, însă chinuit zi cu zi, luni întregi. Dacă mai scoți un cuvânt de ocară, pun să-ți smulgă limba din gură, ia seama la ce-ți spun!

— Smulge-o, câine râios, smulge-o! strigă fără frică arabul.

— O să ți-o smulg eu, n-avea grijă, dar nu acum, ci când voi crede de cuviință. N-avem ce face cu un rănit la drum. Și nici de bătaie n-o să scapi. Când vom ajunge acasă, o să pun să te biciuiască în fiecare zi ca să vezi și tu ce plăcut e. Deocamdată să-mi răspunzi la ce te-oi întreba. De unde vii și încotro te duci?

— Întreabă cât poftești, nu te-aștepta însă la răspuns, mormăi emirul și-i întoarse spatele.

— Stai că o să te fac eu să răspunzi, râse Abd el Mot. Aduceți încoace un șebah.

Șebahul e un fel de instrument de tortură, adică o prăjină cu o furcă la capăt. În furca aceasta se vâră gâtul sclavului și i-l înțepenesc apoi cu altă prăjină, așa că nenorocitului îi rămân picioarele libere ca să poată umbla. De fugit însă nu poate fugi, deoarece jugul e strâns în jurul gâtului.

După ce i se puse emirului jugul, Abd el Mot se întoarse spre german și-l întrebă privindu-l încruntat:

— Și tu, cine ești? Vezi să nu minți, altminteri mănânci bătaie.

Josef n-ar fi putut spune ce simțea în momentul acela. Ură, scârbă, dispreț, indignare — toate la un loc. Știa că i se va pune și lui un astfel de jug, dar era de asemenea sigur că nu-l vor omorî, cel puțin deocamdată, nici pe el. Măsură pe Abd el Mot cu o privire de dispreț și răspunse cu trufie:

— Ce drept ai tu să-mi pui o astfel de întrebare?

Vânătorul de sclavi rămase un moment uluit de îndrăzneala străinului, pe urmă râse în hohote și-i zise cu ironie:

— Nu cumva oi fi Sultanul din Stambul ori cel puțin Kedivul din Kahvia? Mai știi! Allah face uneori și minuni de astea! Te întreb, fiindcă ești prizonierul meu.

— Cine ți-a dat dreptul să pui să mă lege ca pe un tâlhar? urmă germanul, cu glas aspru.

— Așa am avut poftă. Acuma știi. Nouă nu ne trebuie spioni. Ați vrut să înștiințați pe belandași de sosirea noastră.

— Cine ți-a spus?

— Voi singuri. V-au auzit oamenii mei când vorbeați jos la pârâu. Dar voi de la cine ați aflat că ne ducem la Ombula?

— O să vedeți mai târziu. Nu sunt obligat să-ți spun.

— Nu? răcni arabul înfuriat. Atunci la ce-ți trebuie limba? O să pun să ți-o smulgă și ție.

— Aș! N-o să îndrăznești, fiindcă ai pățit-o. Eu nu sunt arab, ci european. Statul meu te-ar trage la răspundere.

Abd el Mot izbucni în hohote.

— Prostule! Crezi că mi-e frică de amenințările tale? Ești creștin, nu e așa?

— Da.

— Bătu-te-ar Allah! Un creștin... un ghiaur! Și cutezi să mă amenințI! Aici nu există legi, există numai voința mea. Cum crezi că ar putea cineva să mă atingă? Nici măcar kedivul nu poate să-mi facă nimic, dar încă puterea necredincioșilor șacali ai statului tău. Te-am găsit cu emirul; ești deci prietenul și tovarășul său, veți îndura aceeași soartă. Cum te cheamă?

— Numele meu e prea cinstit ca să fie auzit de urechile tale spurcate.

— Omule, izbucni el, îndrăznești prea mult. Îngădui emirului să mă insulte, fiindcă vreau să mă răzbun pe el și să-l fac să sufere cât mai mult, pe tine te pot însă omorî imediat. Dacă mai spui un cuvânt, ești pierdut.

— Se poate. Poți să mă omori, fiindcă sunt legat și nu mă pot apăra. De altminteri să nu-ți închipui că poți rămâne nepedepsit. Nu sunt sin-

gur în pustietatea asta, prietenii mei se află pe aproape.

Minciuna folosi. Abd el Mot păru impresionat căci întrebă:

— Cine sunt ăștia?

— Nici asta nu te privește. Și apoi, nu-ți dau dreptul să mă întrebi nimic. Vreau totuși să-ți fac hatârul și să-ți spun că ei știu foarte bine unde mă aflu și unde mă duc. Când vor vedea că nu mă întorc, vor înțelege că m-ai omorât tu.

— Ei aș! S-ar putea să ți se fi întâmplat ceva pe drum. Ce dovadă au împotriva mea?

— Te înșeli. Oamenii tăi vor fi cercetați unul după altul. Și cum vei răspunde în fața lui Abu el Mot de moartea mea?

Dacă în interval de patru zile nu sunt îndărăt, vor pune mâna pe el și va fi tras la răspundere.

— Te cunoaște?

— Nu. Dar va învăța să mă cunoască chiar de-aș fi mort, atât pe mine cât și pe oamenii mei. Atitudinea energică și hotărâtă a lui Schwarz impresionă pe arab. De aceea el vru să se folosească de șoväiala arabului și urmă: Cer să fiu dezlegat imediat și să mi se restituie armele. Pe urmă: Emirul din Kenadem e prietenul meu și tot ce veți întreprinde împotriva lui e ca și când aș fi eu în locul lui. Va fi răzbunat întocmai ca mine.

Abd el Mot înțelese probabil că a mers prea departe, dar nu vroia să se dea bătut.

— Ia seama! strigă el mânios! Aici n-are nimeni dreptul să poruncească în afară de mine. Zici că tot ce s-ar face emirului e ca și când ți s-ar face ție. Atunci tot ce a făcut el consider ca fă-

cut de tine și veți avea amândoi aceeași soartă. Voi aștepta să văd dacă ai într-adevăr prieteni atât de puternici care să te răzbune. Aduceți și pentru câinele ăsta de ghiaur o furcă și legați-i pe amândoi la un loc.

Cele două furci fură legate la capete una de alta.

— Așa! exclamă Abd el Mot râzând batjocoritor. Acum sunteți nedespărțiți ca doi buni prieteni, după cum zici. Și fiindcă trebuie să renunțați la bucuria de a face o faptă bună anunțând pe belandași, o să vă fac marea plăcere de a fi martori la jefuirea satului. Deocamdată veți fi legați de un copac ca să nu vă vie poftă de plimbare.

— Cum îmi închipuiam eu clipa când voi avea în fața mea pe ticălosul care mi-a furat copilul și cum a ieșit! scrâșni emirul, când rămaseră singuri. În loc să-l ucid eu cu mâna mea, mă va ucide el pe mine, încetul cu încetul, în chinuri groaznice.

— Dacă o îndrăzni! zise Josef, nu fiindcă spera să scape, ci mai mult ca să îmbărbăteze pe emir.

— O să îndrăznească, fii pe pace. Așa a vrut Allah, mă supun voinței lui. Mă doare numai sufletul că vei avea și tu de suferit din pricina mea.

— Nu vorbi așa! E și vina mea. Am fost prea neprevăzători ca să mă mir că ni s-a întâmplat așa. Trebuia să cercetăm mai întâi bine locul și să nu ne așezăm la vedere.

— Îți jur pe Allah că aș îndura fără să cârtesc toate chinurile pe care le poate închipui o fiară ca asta, dacă aș ști că băiatul meu, sărmanul, n-a suferit atât.

— Și tu crezi ce ți-a spus Abd el Mot?

— Tu nu?

— Bineînțeles. Te-a mințit dinadins ca să te facă să suferi.

— Crezi? De la el n-ar fi de mirare.

— Crede-mă că e așa cum îți spun. Sunt sigur că Fiul-tainei e Mesuf al tău. Mai mult încă, o să-ți dau dovada că Abd el Mot a mințit.

— Cum?

— Așteaptă până ce vom avea prilejul să vorbim iarăși cu el. Un lucru însă te rog: nu-ți pierde speranța. În împrejurările de față, nu ne putem gândi la fugă. Abd el Mot zicea că o să te pună la chinuri numai după ce va ajunge acasă. Până atunci o să caute să ne cruțe ca să avem putere să îndurăm oboselile drumului. La noapte o să atace satul. Mâine va fi sărbătorită izbânda și poimâine vor face pregătirile de plecare. Drumul va dura mai mult la întoarcere din pricina prăzilor pe care vor trebui să le transporte cu ei. Deci, vreo opt zile, începând cu aceea de astăzi. Atâta timp avem răgaz să ne gândim ce e de făcut. Ia gândește-te ce-o să fie când o vedea ce s-a ales de seribahul lui! Noi să ne ferim să scăpăm vreo vorbă de ce s-a întâmplat acolo.

— Și crezi că vom avea vreun folos de pe urma asta?

— Cu siguranță! Dacă presupunerile noastre se adeveresc și bătrânul ceauș reușește să-și aducă

la îndeplinire planul, s-a isprăvit cu Abd el Mot și noi suntem liberi.

— *Allah kerihm* — Dumnezeu e milostiv! Picuri balsam în inima mea...

Vânătorii de sclavi începură să se pregătească de drum. Mai erau două ceasuri până în seară. Abd el Mot veni la prizonieri și le zise cu o politețe ironică:

— Vă rog să mă iertați că nu vă ofer drumul călare. În schimb vă voi face cinstea să vă leg de calul meu. Hei, emire, tot așa l-am târât pe fiu-tău după mine!

— Știm, răspunse foarte calm germanul.

— Tu ghiaurule? Ce știi tu?

— Ce-ai făcut atunci cu Mesuf.

Abd el Mot îi aruncă o privire sfredelitoare:

— Visezi pesemne. Unde erai tu pe vremea aceea?

— Acasă în țara mea. Dar Allah e mare și puternic, iar minunile sale sunt nenumărate. Eu îl cunosc pe băiatul furat de tine.

— Nu se poate! izbucni vânătorul de sclavi dându-se cu un pas înapoi.

— Și totuși așa e. Eu nu mint ca tine. Nu ți-ai ajuns scopul, dimpotrivă. Vrând să chinuiești pe emir, i-ai făcut o mare bucurie.

— Nu te înțeleg...

— Bine, să vorbesc mai lămurit. Cunosc pe emir de trei zile, dar nu și suferințele lui trecute. Te-am auzit adineauri vorbind de feciorul lui și mi-ai deșteptat curiozitatea. După ce ne-ați lăsat aici singuri, l-am întrebat ce-a fost cu băiatul și mi-a povestit tot ce s-a întâmplat. A vrut Allah

ca să-i preschimbe durerea în bucurie, căci eu îl cunosc bine pe băiat.

Abd el Mot nu-și putu stăpâni agitația și strigă repede:

— Unde e... l-ai văzut?

— Da, dar nu unde spuneai tu, ci la prietenii și tovarășii mei. Nu e nici orb, nici schilod și nici mut nu e, fiindcă nu-i adevărat că i-ai smuls limba din gură. S-a făcut un flăcău frumos și voinic, așa că taică-su o să-l strângă fericit la piept.

— Asta s-o crezi tu! Sunteți prizonierii mei și o să am eu grijă ca să se întâlnească pe lumea cealaltă. Cine și-ar fi putut închipui că femeia căpeteniei o să fugă cu băiatul?

Josef îl adusese în sfârșit acolo unde vroia. Mânia îl făcuse pe Abd el Mot să spună și ce n-ar fi vrut. Ca să mai scoată de la el și altele, germanul urmă:

— Nu te-ai priceput să faci ce trebuia. De ce-ai lăsat băiatul acolo? Asta dovedește că Allah te-a înzestrat cu prea puțină minte.

— Taci, șacalule! Lacul Mukamba e destul de departe de Dar Runga. Îți trebuie luni întregi de-acolo până la tribul matwașilor.

— O fi, rezultatul îți arată însă că ar fi trebuit să-l duci mai spre răsărit. A fost o mare prostie din partea ta să-l vinzi căpeteniei matwașilor.

— Taci, că te fac praf! Prințul mi-a plătit prețul a zece sclavi negri. Zicea că o să-l pună la îngrășat ca să vadă și el ce gust are carnea de alb. Vina mea e că nevastă-sa nu-l iubea, fiindcă

o răpise de la părinți și a fugit cu copilul de care prinsese o dragoste de mamă.

— După cum vezi, planurile tale drăcești au dat greș. Îl cunosc pe băiat și mi-e drag. E frumod și deștept. Acum, când am găsit din întâmplare pe tatăl său, o să-i arunc pe unul în brațele celuilalt.

— Poate în iad, ghiaure! răcni Abd el Mot, trăgând pumnalul de la brâu.

Germanul îl privi țintă, fără să se tulbure câtuși de puțin.

— Lovește dacă îndrăznești! Omorându-mă pe mine, omori pe singurul om care te poate salva.

— Să mă salvezi tu pe mine? întrebă uluit arabul. De cine și de ce?

— De răzbunarea lui Mesuf, copilul furat de tine. E pe urmele tale și eu sunt prietenul său. E însoțit de ocrotitori puternici care se interesează de el, fiindcă e copilul unui emir. Dacă te întorci la seribah, ești pierdut, iar moartea ta va fi și mai cumplită când se va afla că am căzut de mâna ta.

Josef Schwarz vorbise cu atâta convingere încât Abd el Mot rămase câtva timp pe gânduri îngrijorat. Apoi zise șuierând printre dinți:

— Ești deștept și șiret încât nu pot ști dacă minți sau spui adevărul.

Se uită întunecat în pământ, ridică pe urmă capul, măsură pe german cu o privire pătrunzătoare apoi urmă:

— Dacă e așa după cum spui, cum ai putea tu să mă salvezi? Unde să mă duc de-aici? Trebuie să mă întorc îndărăt la Abu el Mot, la seri-

bah, unde mi-e avutul. Să fug, ar însemna să rămân pe drumuri.

Germanul nu mai putea de bucurie. Crezu că a învins.

— Ai dreptate, totuși acum, când se știe că tu ai răpit băiatul, când se știe că Abd el Mot e fostul Ebrid Ben Lafsa, nu mai poți scăpa. Cei cincisprezece ani de jale și suferințe cer răzbunare. Dar dacă voi spune prietenilor mei că am fost în puterea ta și cu toate acestea ne-ai cruțat, vor fi îngăduitori cu tine.

— Voi poate, nu însă el, și arătă cu mâna spre emir. Ce-ai face dacă ți-aș reda acum libertatea, tot ai mai căuta să te răzbuni pe mine? îl întrebă el.

Întrebarea era gravă și de răspunsul ei aâtrna viața celor doi prizonieri.

— Allah știe! murmură emirul, enigmatic.

— Nu e nici da nici nu, ce spui tu, urmă Abd el Mot. Te întreb în numele Profetului și al sfinților Califi și-ți cer să-mi răspunzi cinstit. M-ai ierta sau nu?

— Allah știe! repetă emirul.

— Ăsta e singurul tău răspuns?

— Da.

— Atunci nu mai am ce întreba. Allah să hotărască între noi încheie Abd el Mot și plecă.

Emirul răsuflă o dată din adâncul plămânilor și-și stăpâni cu greu bucuria.

— Prietene, frate, ai avut dreptate. Copilul meu n-a murit și nu e nici schilod.

— Știam, răspunse Josef. Și-acum ne-a mărturisit tot, fără să bănuiască nimic.

— Drept să-ți spun, și eu în locul lui făceam la fel. Ești mai șiret decât un *talab** care se furișează într-ascuns. Dar ia spune, femeia care mi-a scăpat băiatul mai trăiește?

— Habar n-am. Nici nu știam că există. Aș vrea acum să te-ntreb ceva: de ce nu i-ai răspuns la ultima întrebare? Cu un singur „da", am fi acum liberi. Așadar, nu poți ierta?

— Niciodată! Ar fi un păcat împotriva legii Profetului. Și chiar dacă aș vrea să trec peste lege, nu pot să-mi calc jurământul. Am jurat răzbunare, și o să mă răzbun... Tu ce-ai face în locul meu?

— Aș ierta. *Kitab el mukaddas*** a noastră ne poruncește să lăsăm răzbunarea în seama lui Dumnezeu.

— Chiar dacă ați făcut jurământ?

— Nici un creștin nu face un astfel de jurământ grozav, căci Isa ben Marryam a spus: „Iubiți pe dușmanii voștri, binecuvântați pe cei ce vă blestemă; faceți bine acelora care vă jignesc și vă persecută".

— Învățămintele acestea sunt foarte frumoase și se vor fi potrivind cu obiceiurile din țara voastră, dar nu se potrivesc cu pustiul în care trăim, nici cu firea noastră. Ochi pentru ochi și dinte pentru dinte, sânge pentru sânge, moarte pentru moarte — asta e legea noastră. Trebuie să ne supunem ei și nu trebuie să fii supărat pe mine, împlinesc poruncile ei. Voi fi vinovat de moartea

---

* Vulpea.

** *Evanghelia.*

ta, rog pe Allah să mă ierte, căci el e și Dumnezeul creștinilor.

— În privința asta, n-ai deocamdată nici un motiv să-ți faci imputări. Știu că vorbele mele au făcut impresie asupra lui Abd el Mot și au să lucreze încet, dar sigur. Trebuie să așteptăm în liniște ce are să urmeze.

De-abia își sfârși vorba și veni Abd el Mot.

— Peste câteva minute plecăm. Vă e foame?

— Nu, răspunse Josef.

— În drum nu o să vi se dea nimic de mâncat ori de băut. Vina nu e a mea dacă o să flămânziți, eu v-am întrebat.

Îi luă de acolo și legă el singur cu mâna lui capetele furcilor de un bou, nu de calul lui, cum îi amenințase. Germanul aruncă o privire cu tâlc tovarășului său.

Porniră, unii călări pe boi, alții pe jos. Douăzeci de iscoade plecară înainte pe caii cei mai buni din seribah.

Boii de-acolo nu sunt blânzi și proști ca ai noștri. Au o privire mai inteligentă și sunt mai iuți de picior, așa că prizonierii trebuiau să meargă repede ca să țină pasul cu ei. Jugul îi izbea mereu în mers și le rănea gâtul. Brațele legate de la cot în sus pe furcă le amorțiră repede și aproape nu le mai simțeau.

Abd el Mot se ținea tot pe lângă ei, părea însă să nu ia seama la ce vorbesc. De altminteri nu vorbeau decât foarte puțin și cu glas scăzut.

Își atârnase în spate pușca lui Schwarz și-și înfipsese revolverul în brâu. Se uita din când în când cu plăcere la ele, mândru de aceste arme

cu totul altfel decât rablele lui. Ocheanul îl vârâse în tașca șeii și ceasul, punga cu bani și celelalte lucruri care aparțineau prizonierului, le vârâse la el în buzunar.

Treceau peste un ținut sterp și pustiu care urca mereu. În depărtare se zăreau munți pleșuvi. Când ajunseră la poalele lor, soarele asfințea. Se opriră să-și facă rugăciunea. Nemernicii implorau mila cerească și totuși se duceau să facă o nelegiuire atât de îngrozitoare. Emirul îngenunche și el, atât cât îi îngăduia jugul gâtului. Germanul împreună mâinile și făcu o scurtă rugăciune.

Porniră apoi mai departe.

Se întunecase și Schwarz nu mai putea vedea nimic în jurul său. Își dădea însă seama că urcă povârnișuri, coboară văi și trec adesea pe lângă mlaștini împuțite de unde se ridicau milioane de țânțari ca să-i urmărească până departe. Pentru nenorociții prizonieri, care aveau mâinile legate și nu se puteau apăra de înțepăturile lor, era un chin nemaipomenit.

După câtva timp stelele străluceau pe cerul senin și drumul deveni mai ușor. Din când în când câte o iscoadă venea să spună ceva lui Abd el Mot, apoi gloata pornea mai departe. În sfârșit, aproape de miezul nopții, caravana se opri din mers.

Josef își încordă privirile ca să zărească satul, dar nu văzu nimic. Iscoadele veneau, se sfătuiau în șoaptă cu Abd el Mot, plecau iar, veneau altele, și tot așa câtva timp. Caii, boii și cămilele fură duse undeva la un loc dosit și lăsați în grija unor paznici. Mici detașamente de soldați porniră

în marș, unele drept înainte, altele la stânga sau la dreapta. Cu Abd el Mot nu mai rămaseră decât vreo zece inși. Acesta se apropie de prizonieri — care fuseseră dezlegați de boi — și le zise:

— În curând veți vedea cum se face o vânătoare de sclavi. Să nu vă închipuiți însă că o să puteți fugi; la cel mai mic gest, veți fi împușcați pe loc.

Josef era adânc îndurerat. Lui nu-i era atât de el, cât de sărmanii negri care nu bănuiau nimic din ce-i așteaptă.

După câtva timp, la un ordin al lui Abd el Mot, doi oameni apucară de furcă pe Schwarz și alți doi pe emir și-i traseră după ei până la un gard de mărăcini care împrejmuia satul.

Germanul își frământase pe tot timpul drumului creierii să găsească un mijloc cum să scape pe negri de urgie. Acum îl străfulgeră un gând. Știa însă că va plăti cu viața îndrăzneala lui. Dar nu-i păsa. Viața atâtora prețuia mai mult decât a unuia singur.

— Eu tot o să salvez satul, șopti el emirului.

— Cum?

— O să încep să strig cât voi putea mai tare, ca să mă audă toți din Ombula.

— Vezi-ți de treabă, pentru Dumnezeu! Îți pierzi viața degeaba. Satul e împresurat din toate părțile, nu mai poate scăpa nimeni. E mai bine să moară sărmanii în somn decât să-și vadă nenorocirea cu ochii.

Înțelese că arabul avea dreptate. În momentul acela veni unul din subofițeri și raportă comandantului:

— Putem începe. Paznicii porților au fost uciși și ocolul vitelor împresurat.

— Dați foc să vadă și ceilalți, porunci Abd el Mot.

Omul se aciui la pământ; un țăcănit ușor de fier și cremene... o scânteie licări prin întuneric... un fitil aprins... apoi o flacără mititică... flacăra crescu, se întinse ca fulgerul la mărăcinii uscați, văpaia crescu și în câteva clipe cuprinse gardul.

La dreapta, la stânga, de pretutindeni izbucniră flăcări și peste câteva momente tot gardul din jurul satului era un cerc de foc. Se auziră dinăuntrul cercului răcnete de spaimă, amestecate cu împușcături:

— Paznicii vitelor s-au deșteptat și au fost împușcați, zise Abd el Mot cu o bucurie sălbatică. Acum începe. O să vedeți numaidecât pe șobolani zvârcolindu-se și chițcăind.

Locuitorii satului se treziră din somn și văzură cu groază gardul arzând, dar nu-și dădeau încă bine seama de nenorocirea lor. Acoperișurile de stuf se aprinseră și ele de scânteile focului, și într-o clipă totul era o mare de flăcări.

Pe unde să fugă? Gardul nu avea altă ieșire decât deschizăturile ale căror paznici fuseseră omorâți de oamenii lui Abd el Mot. Alergară într-acolo, dar, cum se apropiau, erau imediat împușcați. Numai băieții, fetele și copiii erau amețiți cu lovituri de măciucă, apoi legați și scoși afară la câmp.

Scenele care se petreceau sub ochii lui Josef nu se pot descrie. Bărbați înnebuniți de groază

alergau cu copii în brațe vrând să sară peste flăcări, se prăbușeau însă loviți de gloanțe și copiii le erau smulși din mâini. Veni o femeie bătrână țipând de bucurie că reușise să treacă prin poartă, dar un soldat o izbi cu patul puștii în cap și femeia căzu grămadă. O femeie tânără, târând doi copii după ea, păși pe poartă. O trântiră jos, o legară de mâini și de picioare și-i luară copiii.

Un negru tânăr și voinic alerga în goană printre colibele în flăcări spre poartă. Un glonț îl culcă la pământ, și-i arseră tălpile picioarelor ca să nu poată fugi.

Grozăvii neînchipuite pe care mintea omenească nici nu și le poate închipui se petreceau cu iuțeala fulgerului. Urlete deznădăjduite, țipete de femei și copii, gemete și blesteme — cutremurau văzduhul.

Schwarz nu mai putea îndura. Întoarse capul; simțea o milă adâncă pentru nenorociții aceia nevinovați care cădeau seceraţi de gloanțele și loviturile nemernicilor vânători de sclavi. La lumina flăcărilor i se păreau niște adevărați diavoli jucând în jurul sufletelor păcătoase care ardeau în focul iadului.

După vreo jumătate de ceas, totul se sfârșise. Nici un negru nu mai apăru printre colibele în flăcări, nu mai avea cine să scape. Care nu căzuse în sclavie, fusese ucis de ei sau pierise în mijlocul vâlvătăilor.

Vitele satului erau toate adunate afară pe câmp și păzite de soldați. Acum Abd el Mot porunci să fie numărați sclavii. Subofițerii lui se plimbau printre cei legați, ca să prețuiască din ochi „mar-

fa". Nenorociții fură așezați pe „categorii", în grupuri. Erau aproape patru sute de băieți, cam tot pe-atâtea fete și vreo două sute de femei tinere cu copii mici la piept.

La început le legaseră sclavilor și gleznele, pe urmă le lăsară picioarele libere ca să poată umbla. Totuși, nici unul nu se gândea să fugă, știind că ar fi împușcat imediat.

De somn nu putea fi vorba. Vânătorii de sclavi erau foarte mulțumiți; o pradă atât de bogată nu mai avuseseră până atunci. Aproape o mie de sclavi, în afară de vite care prețuiau cât și oamenii. Nemernicii erau atât de veseli încât râdeau, glumeau și-și povesteau isprăvile unul altuia. Fiecare se lăuda că omorâse atâția și atâția negri, fie că-i împușcase, înjunghiase ori îi aruncase în flăcări.

Abd el Mot era mândru de opera lui și cât se poate de bine dispus, de aceea fu foarte prietenos cu cei doi prizonieri albi.

— Poate vă e foame. Vreți să pun să vi se aducă de mâncare? îi întrebă el.

— Mulțumesc. Cine-ar putea să mănânce însă în astfel de momente, răspunse Josef indignat.

— Treaba ta! Nu te bucuri că vei avea atâția tovarăși ca să ai cui te tângui de nenorocirea ta?

— Degeaba râzi. Tu ești mai nenorocit decât mine. Când va veni vremea să treci puntea morții, toate sufletele nenorociților pe care i-ai ucis acum, te vor trage în adâncul cel mai grozav și nici Allah al tău, nici o sută de Profeți de-ai voștri nu se vor milostivi de tine ca să te scape. Mi-e groază de o astfel de fiară cu chip de om!

— Îmi place că ești sincer. La drept vorbind, ar trebui să te pedepsesc pentru cuvintele tale, dar inima mea e plină de bucurie, de aceea te iert. Mai mult încă, o să-ți dau o dovadă de bunătatea mea, ceea ce mi se întâmplă foarte rar. Sunteți osteniți și aveți nevoie de odihnă; nu puteți însă dormi din pricina furcilor. O să pun să vi le scoată și nădăjduiesc că o să-mi fiți recunoscători mai târziu pentru bunăvoința mea.

Dădu un ordin și soldații luară prizonierilor jugul. Le legară însă atât de strâns frânghiile în jurul trupului încât nu puteau face o mișcare.

Josef petrecu noaptea cea mai grozavă din viața lui. Cum închidea ochii, grozăviile pe care le văzuse cu puțin înainte i se perindau iarăși pe dinainte cu atâta exactitate, încât i se părea că le trăiește a doua oară. Ceasurile până la ziuă i se părură o veșnicie și fu bucuros când văzu la orizont zorile ivindu-se.

Dar dacă își închipuise că ziua va fi mai puțin înfiorătoare, se înșelase.

Mai întâi, vânătorii își făcură rugăciunea, pe urmă împlântară steagul în pământ și fachirul citi sura de mulțumire pentru biruință. Se fripseră apoi câteva vaci și berbeci pentru ospăț. Prizonierii trebuiră să le dea explicații despre *matmurah și siebah.*

Matmurah se numesc niște gropi adânci, în care își pun la păstrare grânele, și *siebah* sunt un fel de cămări mici de piatră, în formă cilindrică, pentru provizii.

Se aduseră cantități mari de cereale pe care femeile trebuiră să le macine și să facă din ele

kisrah și *merissah*. Pentru Abd el Mot, subofițerii și câțiva soldați care se distinseseră peste noapte, se fripse o mâncare specială numită *mararah*. E un amestec de ficat, mațe și fiere, luate de la vitele proaspăt tăiate. Un european și-ar vărsa și mațele, numai încercând să guste din ea.

În timp ce se făceau aceste pregătiri, Schwarz fu de față la o scenă care-l umplu de groază. Prizonierii trebuiau transportați la seribahul lui Abu el Mot. Copiii prea mărunței le-ar fi fost o piedică pe drum, de aceea Abd el Mot dădu ordin ca toți copiii până la patru ani să fie omorâți înainte de plecare. Își poate oricine închipui durerile bietelor mame. Nu vroiau să-și lase copiii din brațe și se apărau ca niște leoaice. Zadarnic însă. Fură biciuite până la sânge și copiii smulși cu sila din brațe și omorâți chiar sub ochii lor.

Sclavii fură apoi legați unii de alții și convoiul se puse în mișcare.

Mai înainte însă Abd el Mot veni la cei doi prizonieri și le zise râzând:

— Ei, v-a plăcut spectacolul? Așa facem noi cu negrii pe care nu-i putem folosi.

— Ești o bestie, nu om! strigă Josef indignat la culme. Și-ți jur pe tot ce am mai scump pe lume că o să te fac să te căiești pentru fapta ta nelegiuită.

— Amenință și latră, câine, râse vânătorul de sclavi batjocoritor. Din ghearele mele nu mai scapi tu. Acum vă las în pace, dar când vom ajunge la seribah, o să vă chinuiesc până v-or ieși ochii din cap și o să vă doriți voi singuri moartea...

Când se întoarse la barcă, bătrânul savant Pfotenhauer, poreclit Tatăl-cocostârcului din pricina nasului său enorm, porunci vâslașilor să pornească imediat la drum.

Era o noapte fără lună, dar stelele sclipeau viu pe cer.

Odihniți și deprinși cu munca, negrii puseră mâna pe lopeți și barca alunecă ușor și repede pe unde. Bătrânul se simțea însă obosit și trebuia să-și cruțe puterile; de aceea se întinse pe banca din mijloc, se înveli bine cu pătura și adormi.

Când se trezi, soarele era sus pe cer. Se uită la ceas și văzu cu mirare că se făcuse ora zece. Vâslașii se schimbau cu rândul. În timp ce zece din ei vâsleau, ceilalți zece se odihneau. Tânărul cârmaci sta neobosit la postul său. Mâncau de asemenea cu rândul.

Nici nu se gândeau să tragă la mal, când surveni ceva neașteptat care era cât p-aci să le primejduiască viața.

Se apropiau de un cot brusc al râului de unde nu se putea vedea ce e dincolo, când cârmaciul se sculă de la locul lui, duse mâna pâlnie la ureche, ascultă câtva timp și zise unuia din vâslași:

— Rina, ce s-aude? Parc-ar cânta cineva.

— Unde, pe apă? întrebă Pfotenhauer.

— Da. Sunt glasuri de oameni. Oare cine să fie?

— Nu cumva o fi Abu el Mot cu ai săi? Să ne ferim, să nu ne vadă. Repede la mal!

— La care din ele?

— La cel din stânga. Trestia e mai deasă și mai înaltă ca dincoace.

Fiul-tainei cârmi spre mal. Când putură vedea dincolo de cot, savantul își luă ocheanul și privi.

— Repede îndărăt... îndărăt pe dreapta, altminteri ne văd, strigă el speriat. Zăresc două corăbii, dar și oameni alergând pe mal.

Vâslașii începură să vâslească atât de repede încât erau cât p-aci să răstoarne barca.

— Oameni pe mal? întrebă cu mirare tânărul cârmaci. Corăbiile erau ancorate?

— Nu, sunt în plin mers. Am văzut pânzele întinse.

— Trebuie să fie ale lui Abu el Mot. Am făcut o mare greșeală că te-am ascultat și am cotit spre stânga. Auzisem doar oameni cântând și știam de unde vin glasurile. Noroc că ne era în față insula aceea de verdeață plutitoare, altminteri ne vedeau.

Împinse barca drept în mijlocul insulei și aruncară ancora la fund. Era în tot lungul malului singurul loc unde se puteau ascunde, dar ierburile erau atât de mărunte, încât trebuiră să se întindă în fundul bărcii ca să nu poată fi văzuți.

Savantul se minuna de auzul fin al tânărului, căci nimeni în afară de el nu auzise glasurile. Nici acum n-auzea nimic, deși băiatul susținea că

aude acum și mai bine cântecul. În curând însă sunetele ajunseră și la urechile lui. Erau numai două silabe: *heh-lih, heh-lih,* dar pe urmă se deosebi bine o melodie, chiar și cuvintele.

În curând văzură corabia ieșind de după cot. Era un sandal cu pânzele toate întinse, și cu două catarge; de unul din ele era legată o frânghie lungă la care se înhămaseră vreo zece oameni care alergau în rând cu corabia. Lângă cârmaci stăteau în picioare doi inși. Unul era foarte înalt și slab, îmbrăcat în port arab, celălalt un om scurt și îndesat, a cărui îmbrăcăminte era alcătuită din niște pantaloni scurți de baie, o blană de panteră ce îi atârna pe umeri, și un fel de pălărie înaltă, în formă de con, acoperită toată de scoici și mărgele. Chipul lui era întunecat ca al negrilor.

— Lungul e Abu el Mot, zise Fiul-tainei savantului:

— Ăsta e? Ia să mă uit mai bine la el. Îl privi câtva timp prin ochean. Adevărat că l-ai putea lua drept moartea. Parc-ar fi un schelet. Dar celălalt cine-o fi?

— E un *beng-did** de-al nuehrilor, fiindcă la ei numai căpeteniile poartă un astfel de acoperământ al capului. Vezi pe negrii aceia care împing cu prăjinile și cântă? Sunt nuehri. Se cunosc după pieptănătură.

— Oare de ce s-o fi întors Abu el Mot mai devreme decât m-așteptam și cât mai avem până la șeriḥahul Madunga? întrebă iar savantul.

—. Sper s-ajungem la apusul soarelui. E pe malul drept al râului, de aceea Abu el Mot se

* Domn, mare căpetenie.

ține pe lângă cel din stânga. Dacă nu ne întorceam la timp, ne vedeau acum. Pesemne că se grăbesc, fiindcă li s-au isprăvit merindele, de aceea nu se lasă numai în voia vântului.

Acesta era prielnic corăbiei și cu ajutorul prăjinilor puteau înainta și mai repede, așa că oamenii cu frânghia de pe mal alergau de le ieșea sufletul.

După ce trecu sandalul, se ivi și cealaltă corabie. Era nițel mai mică, tot cu pânze și trasă de asemenea cu frânghia de pe mal. Puntea gemea de nuiehri.

Cântecul se pierdu în depărtare. Totuși Fiultainei mai așteptă vreme de vreun sfert de ceas, pe urmă zise:

— Acum putem pleca. Dar prin mare primejdie am trecut și să mulțumim lui Allah că am scăpat.

Ridicară ancora și porniră iar în josul râului. Vâslașii își încordară puterile ca să câștige timpul pierdut.

Când soarele pieri după copacii care mărgineau malul stâng al apei, zăriră pe cel drept o limbă de pământ pe care ducea o potecă sus în deal.

— Acolo e seribahul, zise cârmaciul.

— Unde? întrebă savantul cu mirare. Eu nu văd nimic.

— Nici nu poți vedea de-aici. E tocmai sus în deal, după ce urci malul. Cunosc pe stăpân și știu că o să ne primească bucuros.

Cârmi barca spre limba de pământ și trase la mal unde o priponiră de unul din stâlpii așezați acolo anume pentru acest scop.

Pfotenhauer credea că nu-i văzuse nimeni venind, dar se înșela, căci cum puse piciorul pe mal auzi un glas de după tufe strigând:

— Stai! Cine sunteți?

Se uită într-acolo și văzu țevile câtorva pușți îndreptate spre el.

— Nu umblați cu fleacuri! răspunse el foarte liniștit. Noi nu venim cu gânduri dușmănoase.

— Cine sunteți? Răspundeți ori trag. Glasul era sforăitor, ca și când cuvintele ar fi ieșit pe nas nu pe gură.

Cârmaciul, care mai zăbovise nițel în barcă, veni și el acum lângă savant și auzi ce spusese omul din tufiș.

— Ia ieși de-acolo și vino să ne dăm bună ziua, *el șahar** ! Te cunosc după glas, ce dracu'! răspunse tânărul zâmbind.

— Aha, mă cunoști, după cum văd. Atunci n-avem de ce ne teme; iaca vin!

Tufele se dădură la o parte și apăru un bătrân cu barba albă ținând o pușcă în mână. Alți trei inși îl urmau. Erau albi, dar la fel de goi ca și negrii.

— De unde mă cunoști tu pe mine? întrebă bătrânul cu mirare. Oare n-oi fi tu băiatul care ținea morțiș să-l vadă pe Abd el Mot?

— Da, eu sunt.

— Allah! Ăla care nimerește cu pușca mai bine decât mine? Cum te-ai schimbat, băiete, și ce mare te-ai făcut! Când am văzut atunci că nu te mai întorci, am crezut că ți-a făcut Abu el

---

* Fonfule.

Mot de petrecanie. Văd că m-am înșelat și-mi pare bine.

Întinse tânărului mâna care i-o strânse cu căldură. Apoi cârmaciul întrebă:

— Stăpânul e acasă?

— Nu. S-a dus la Jau ca să cumpere pulbere, și m-a lăsat pe mine cu paza cetății. Știi că mă bucur de încrederea lui.

— Păi ești cel mai bătrân soldat din seribah. Nu cumva ai văzut două corăbii trecând pe-aici?

— De văzut le-am văzut, dar nu le-am oprit.

— Știi tu ale cui erau și cine era într-una din ele?

— Nu. Se țineau tocmai pe malul celălalt, iar apa e atât de lată prin părțile acestea că nu se poate cunoaște cine e pe punte.

— Era Abu el Mot.

— El era? Lua-l-ar dracu' să-l ia! Să fi știut eu cine e și dacă era mai aproape, îi trânteam un glonț în cap nemernicului! Dar dumnealui ce caută pe la noi? întrebă bătrânul arătând spre străin.

— E un prieten de-al nostru și ar dori să stea câteva zile aici s-aștepte pe niște prieteni care vor veni să-l ia.

— Să poftească. Du-l sus în seribah la locotenentul care ține loc de comandant în lipsa stăpânului. Barca lăsați-o aici, o s-o păzesc eu.

Fiul-tainei porni pe potecă urmat de savant și vâslași. Părea să cunoască foarte bine locurile. Când ajunseră în deal, văzură cetatea în toată întinderea ei. Era mai mare ca a lui Abu el Mot și avea, ceva rar prin părțile acelea, un turnuleț

de scânduri înconjurat de o galerie: minaretul cetății. La poarta gardului care împrejmuia seriahul stătea de pază o santinelă care îi lăsă să treacă fără să-i întrebe ceva. În colibe și în jurul lor domnea o vie agitație. Părea că se fac pregătiri de luptă.

La dreapta și la stânga minaretului erau două colibe mai mari.

— În cea din dreapta locuiește stăpânul, în cea din stânga locotenentul, lămuri tânărul, savantului. Deoarece primul lipsește, trebuie să ne adresăm celuilalt.

Înainte de a ajunge la colibă, locotenentul le ieși înainte și-i privi cu uimire. Cum dădu însă cu ochii de cârmaci, strigă plin de bucurie:

— Tu ești băiete? În sfârșit, bine că te-ai întors sănătos! Te credeam pierdut. Dar pe cine ne aduci, fiindcă văd că nu ești singur? Ăștia sunt niam-niami. Nu cumva or fi sclavi de-ai tăi pe care mi-i aduci în dar?

Locotenentul părea să fie și mai bătrân decât Fonful. Scutură cât putu mâna tânărului și părea într-adevăr foarte bucuros de revedere.

— Nu, sunt frații mei căci locuiesc în ținuturile lor, răspunse Fiul-tainei foarte serios. Vin să te rog să găzduiești în cetate pe acest effendi și să-l consideri oaspetele tău.

Bătrânul locotenent întinse binevoitor mâna savantului.

— Oricine ai fi, îți spun bun-sosit. Ești adus de tânărul nostru prieten, așa că te consider și pe tine prietenul nostru. Niam-niamii voștri să se ducă la negrii noștri care vor fi bucuroși să-i

găzduiască. Ție însă îți voi arăta coliba pe care o avem pentru oaspeții de seamă, unde vei sta cât vei crede de cuviință.

Conduse pe savant la o colibă foarte curată, ale cărei dușumele erau acoperite cu piei de animale. Lângă perete se aflau ridicături de pământ bine nivelate care slujeau de paturi și pe care erau întinse pături moi de păr de cămilă. Din tavan atârna o lampă; încăperea avea și câteva ferestruici.

— Locuința asta e a ta, îi zise arabul. Doresc să te simți în ea ca la tine acasă. Îți voi trimite îndată un servitor ca să te slujească pe tot timpul cât vei sta la noi. După ce te vei fi odihnit de oboselile drumului, voi veni să stăm de vorbă.

Cum plecă locotenentul se auzi din minaret glasul muezinului care chema pe credincioși la rugăciune.

Savantul se apropie de o fereastră și văzu pe toți oamenii din cuprinsul seribahului îngenuncheați. În jurul minaretului se aflau mai mulți inși care se rugau ca și ceilalți.

Când se sfârși rugăciunea, se ridicară de jos și se îndreptară spre coliba locotenentului. Erau soldați adevărați, nu ca asakii unui seribah, și purtau toți, în afară de unul singur, uniforma kedivului. În frunte mergea un *kolarghasi** și alături de el un omuleț tot în uniformă. Și ce fel de uniformă! O pereche de pantaloni albaștri numai până la genunchi, un frac militar englezesc, de când cu moș Adam și baba Eva, cu epoleți de lână franțuzești. Pe cap avea un fel de turban

* Căpitan.

de care atârnau niște pene lungi; nici vestă, nici cămașă. Un brâu lat de piele în jurul mijlocului, în care avea înfipte două pistoale și un pumnal, și agățate de el câteva pungi cu diferite lucruri mărunte de trebuință. În mână ținea o pușcă veche și grea de calibru mare.

Omul acesta intră împreună cu locotenentul în coliba lui, în timp ce patru soldați veniți odată cu ei rămaseră la ușă. Atâta putu vedea savantul, pe urmă se întunecă, și un negru veni să aprindă lampa și să-i aducă un urcior cu *merissah* și câteva turte proaspete.

Nu mult după aceea intră și tânărul cârmaci să-l întrebe cum îi place noua locuință.

— Prea bine, răspunse Pfotenhauer. Dar tu la cine găzduiești?

— La Fonful, care se va bucura mult când mă va găsi, după schimb, în casa lui.

— M-am mirat foarte mult că vă cunoașteți. Ai mai fost pe-aici?

— Da, am stat chiar vreo câteva luni în sat.

— Când?

— Acum patru ani.

— Ce căutai?

— E taina mea, stăpâne.

— Așa! Am auzit adineauri că e vorba de Abu el Mot. I-ai cunoscut deci pe el și pe Abu el Mot mai de mult?

— Da, effendi, dar e un lucru pe care nu sunt gucuros să-l pomenesc.

— Am înțeles. Ai văzut pe străinii care au sosit adineauri?

— Da. Eram de față când vorbea locotenentul cu ei. Ofițerul a venit pe o *dahabiëh** în susul apei până la seribah și a întrebat dacă i se îngăduie să ancoreze aici.

— N-ai cercetat dacă are și călători pe corabie?

— Nu. Vorbea cu comandantul, nu cu mine.

— S-ar putea să fie și fratele tovarășului meu pe corabie.

— Nu e aici. A plecat cu vreo câțiva soldați să vadă corabia dar a rămas omul îmbrăcat ca un *babral***. Să ți-l trimit?

— Da.

Tânărul plecă și după câtva timp apăru Papagalul. Fața lui era ciupită de vărsat și cu vreo câteva fire de mustață lipite cu o unsoare ca să le țină drept de-o parte și de alta a gurii. Se înclină în semn de salut ca orientalii și zise:

— Am auzit că un effendi dorește să-mi vorbească. Mă rog, ce-ai să-mi spui?

— Aș vrea să aflu de unde vine corabia cu care ai sosit acum?

— De la Fashoda.

— Ah! Și ce fel de călători aveți?

— Soldați.

— Nici un civil?

— Ba da, sunt și câțiva civili.

— Cine?

— Mai întâi, eu!

— Nu ești militar?

— Nu. Port uniforma pentru că așa-mi place mie și fiindcă fac o călătorie războinică.

---

* Vas mare care navighează pe Nil.

** Papagal.

— Cum te cheamă?

— Degeaba ți-aș spune numele meu adevărat, că nu-l cunoaște nimeni, dar mi se zice Abu el Hadajt șarin, Tatăl-celor-unsprezece-fire-de-păr. Împreună cu mine e Abu Dihk, Tatăl-râsului, și un mare effendi, om tare învățat, al cărui prieten și aghiotant sunt.

— Pe el cum îl cheamă?

— *Abu'l arba ijun*, Tatăl-celor-patru-ochi.

— Patru ochi! Poartă ochelari?

— Da.

— Unde vrea să se ducă?

— La niam-niami, după ce-o trece pe la seriașkăhul lui Abu el Mot. Savantul sări în picioare și strigă plin de bucurie:

— Un străin, un german și-l cheamă Emil Schwarz, nu e așa?

— Ba da. Îl cunoști?

— Pe el nu, dar pe fratele său care s-a dus să-i iasă înainte. Și zici că e aici?

— Da. Am venit împreună. Mă duc să-l iau de pe corabie.

— Stai că merg și eu. Vreau să-l întâmpin în numele fratelui său.

— Bine, vino. Tovărășia ta nu-mi displace.

Slovacul spuse aceste cuvinte pe un ton protector și Pfotenhauer nu se supără defel.

Coborâră la mal. Când fură pe puntea care lega corabia de uscat, savantul nu se mai putu stăpâni și strigă în limba germană:

— Doctorul Emil Schwarz e pe bord?

— Da. Cine-l caută? răspunse un glas și la capătul punții apăru un bărbat înalt și voinic.

Pfotenhauer se repezi la el și-l îmbrățișă.

— Așa! Asta e din partea fratelui dumitale, Josef Schwarz, zise el râzând.

— Josef? Îl cunoști dumneata?

— Cum să nu-l cunosc! N-ai primit o scrisoare de la el de când ești în Egipt?

— Ba da.

— Ei, eu sunt moș Pfotenhauer, prinzătorul de păsări. Ori nu ți-a pomenit nimic despre mine?

— Cum să nu! Mă bucuram chiar foarte mult că o să am prilej să cunosc pe marele naturalist, ornitolog. Dar ce cauți dumneata aici? Te credeam la niam-niami; și unde e fratele meu?

— N-a mai avut răbdare să te-aștepte și am plecat să-ți ieșim înainte. Vine și el în curând.

— De ce-a rămas în urmă? Unde se află?

— Lasă că o să-ți spun eu. Acum te-aș ruga să-mi răspunzi, dacă ai de gând să rămâi peste noapte pe corabie sau sus în seribah. Mi s-a pus la dispoziție coliba cea mai bună din sat și e loc în ea pentru amândoi.

— Mulțumesc, prefer însă să rămân pe bord. Am o cabină admirabilă pe care nu mi-o poate înlocui nici cea mai bună colibă. Sper că-mi vei face plăcerea să găzduiești la mine.

— Dacă mă primești, de ce nu? Principalul e să fim împreună.

Coborâră amândoi în cabină.

— Ce dracu' e luxul ăsta! zise savantul încremenit. Parc-ar fi un salonaș de cucoană... Și, încă în Sudan, pe Nilul de sus. Nu cumva ai devenit milionar?

— Asta nu, râse Emil. Toate aceste minunății nu sunt ale mele, ci ale kedivului. Vasul e un *dahabieh* de-al statului.

— Zău? Și de unde până unde ai ajuns stăpân pe el, ori ai vreun pașă pe bord?

— Nici. Mi-a fost pus la dispoziție pentru un anumit scop. Pentru moment echipajul e sub comanda mea.

— Norocosule!

— Nu mă pot plânge... Dar poftim de ia loc.

Emil făcuse, înainte de a intra în cabină, un semn negrului de la ușă. Când bătu acum din palme, acesta veni cu două ciubuce și după el un alt negru aducând pe o tavă două felegene* cu o cafea din care ieșeau aburi aromatici. Negrii puseră toate pe masă, apoi plecară înclinându-se adânc în fața celor doi europeni.

— Știi ce impresie am? începu savantul. Parc-aș trăi o seară din *O mie și una de nopți*. Pe la noi nu avem altceva decât merissah și niște turte uscate să-ți spargi capul cu ele. Când sorb cafeaua asta aromată mă gândesc că nici cu mâncarea n-o duci tocmai prost.

— Ai cinat?

— Nu încă.

— Atunci fă-mi plăcerea și mănâncă astă-seară cu mine, ca să te încredințezi dumneata însuți.

— Dar ia spune, rogu-te, ce scamatorie ai făcut ca să pui mâna pe corabia asta elegantă? Câtă chirie plătești?

— Nici un gologan.

---

* Cești.

Bătrânul savant făcu o mutră ca și când n-ar fi înțeles bine.

— Cum, nimic? S-o spui altuia, nu mie!

— Și totuși așa e..

— Atunci ești într-adevăr un mare scamator.

— Toată scamatoria a fost o simplă întâmplare. Eram oaspetele pașei Ali Abu Hamsah, mudirul din Fashoda. Îi spusesem că sunt medic. Într-una din zile, pe când eram acolo, unul din copiii lui a înghițit un zar de fildeș care i s-a oprit în gâtlej. Copilul se înăbușea și ar fi murit cu siguranță dacă nu reușeam să-i scot zarul din gât. Îți poți închipui recunoștința mudirului. Nu mai știa ce să facă de bucurie. Ar fi fost în stare să-mi dăruiască toată averea lui. M-am mulțumit numai să-mi împrumute corabia ca să mă duc să pun mâna pe Abu el Mot. Dorința mea s-a potrivit de minune cu planurile lui.

— Abu el Mot? întrebă savantul mirat că aude numele arabului aici.

— Da, așa se numește individul pe care-l urmăresc și pe care n-ai de unde să-l cunoști, dar îl vei cunoaște peste câteva zile dacă rămâi pe corabie.

— Și dumneata îl cunoști?

— Din nenorocire! E cel mai temut negustor de sclavi din Egipt și face la ocazie și pe șeful de bandiți. M-a atacat nu de mult în apropiere de Fashoda ca să mă jefuiască, ba a vrut chiar să mă omoare.

— Și n-a reușit?

— După cum vezi, răspunse Emil Schwarz zâmbind de naivitatea bătrânului. În schimb am

reușit eu să prind pe complicii săi și să-i duc la Fashoda, unde și-au primit pedeapsa. Tâlharul însă a reușit să scape.

— Păcat! Să fi pus mâna pe el, scăpai lumea de un ticălos.

— Mai ales că mudirul atât așteaptă. Am avut prilejul să spionez într-o seară pe acest vânător de sclavi când stătea de vorbă cu tovarășii lui, și ce crezi că am aflat? Plănuise mai de mult un atac asupra niam-niamilor. Un om de-ai săi a venit să aducă vestea că la aceștia s-ar afla doi naturaliști europeni. Am auzit cum s-a jurat să-i omoare pe amândoi.

— Fi drace! Aceștia om fi noi, eu și fratele dumitale.

— Da. La început nu eram sigur, crezând că fratele meu e singur, am aflat însă că e încă un alb cu el și atunci am înțeles că nu poate fi vorba de altcineva. Acum sunt în drum spre seribahul banditului, însoțit de o sută cincizeci de soldați și un căpitan.

— Și zii, vrei să-l prinzi pe Abu el Mot? Ceva grozav, pe onoarea mea!

— Mai ales primejdios. E un individ lipsit de orice scrupule și în stare de crimele cele mai grozave. Așteptând să mi se pregătească vasul pe care suntem acum, am pierdut din nenorocire o zi întreagă, așa că ticălosul a putut să câștige timp. Când am ajuns la Diakin, am aflat că Abu el Mot trecuse cu două zile mai înainte pe acolo, luând peste trei sute de nuehri cu el, pe care îi tocmise probabil pentru expediția împotriva niam-niamilor. Am mai aflat că închiriase și două

vase, un sandal și o altă corabie mai mică. Acum era vorba care din vasele noastre navighează mai repede, ale lui sau ale noastre.

— Și?

— Ale lui, deoarece nu l-am putut ajunge.

— Nu știți cu cât v-a luat-o înainte?

— Pe uscat pot cunoaște lesne după urme cât de aproape sunt de cel urmărit, apa însă nu lasă urme. Am întrebuințat cea mai mare viteză. Când putem, adică acolo unde malul ne e prielnic, ne servim de frânghii și oameni care trag vasul de pe mal; de asemenea prăjinile sunt toată ziua în activitate. Deoarece corabia noastră e un foarte bun vas cu pânze, sper să ne fi apropiat simțitor de ale vânătorilor de sclavi.

Savantul dădu din cap zâmbind, vru să spună ceva, se răzgândi, tăcu o bucată de vreme, apoi întrebă:

— Unde e trimisul care ți-a adus scrisoarea noastră?

— Aici pe bord. Acest Fiu-al-devotamentului e foarte tânăr, dar cât se poate de inteligent și priceput. Fără el, am fi încă departe, căci cunoaște Nilul și locurile navigabile cum îmi cunosc eu buzunarele.

— Fiindcă a făcut adesea cu prietenul său Abd es Sirr lungi călătorii pe apă, călătorii al căror scop nu-l cunoaște nimeni.

— Cine e Abd es Sirr, acest Fiu-al-tainei?

— O să afli mai târziu. Spune-mi acum mie cine e individul care se intitulează prietenul și aghiotantul dumitale?

— N-am nici un fel de aghiotant. Nu știu pe cine crezi...

— Curcanul acela roșcovan care se umflă în pene și se laudă că ți-e cel mai bun prieten.

— A, slovacul! Tatăl-celor-unsprezece-fire-de-păr. Un om admirabil.

— Zău?

— Inteligent, credincios, devotat până la sacrificiu, curajos și îndrăzneț, cât nici n-ai crede. Închipuie-ți, a omorât doi lei!

— Nu mai spune!

— Mai e încă unul cu mine, un prieten de-al lui. O să-l cunoști și pe ăsta. Îi zice Hagi Ali, poreclit Tatăl-râsului. Susține că el cunoaște toate țările, popoarele, orașele și satele de pe pământ. Astfel de oameni trebuie tratați cu îngăduință, căci sunt cei mai buni și devotați prieteni la nevoie.

— Și eu care l-am cam luat în râs! O să-i cer scuze.

— Asta să n-o faci, dar să fii prietenos cu el. Îl las uneori să-mi bată capul cu palavrele lui și când văd că-ncep să-mi pierd răbdarea, mă gândesc că fiecare din noi avem slăbiciunile noastre.

— Parcă eu nu! Care din noi nu face prostii în viață? De pildă atunci...

— Când atunci?

— Când eram în clasa a treia de liceu.

Emil crezu că e vorba de ceva important și-l întrebă cu interes:

— Ce ți s-a întâmplat atunci?

— Ceva despre care n-am spus încă nimănui până acum, dar între prieteni... Trebuie să știi

că profesorul de istorie naturală prinsese pică pe mine fiindcă îl întrebam uneori lucruri la care nici cel mai învățat n-ar fi știut să răspundă.

— Așa, așa! zise Emil care s-aștepta să audă ceva foarte interesant.

— Și mi-o cocea. Aștepta un prilej ca să se răzbune. A venit vremea examenelor. Eu, m-am îmbrăcat cu haine noi, crezând că atât ajunge să treci. Ba m-așteptam să-i dau niște răspunsuri să rămână cu gura căscată.

— Și?

— Ce crezi dumneata că m-a întrebat?

— Ce?

— Să-i spun eu, auzi domnule, de ce au păsările pene?

Bătrânul povestea cu atâta seriozitate încât Emil Schwarz se aștepta să audă cine știe ce lucru mare. Acum era foarte dezamăgit și nu știa ce să facă, să râdă sau să-l compătimească. Zise într-o doară:

— Și dumneata ce i-ai răspuns?

— Mai întâi, nimic.

— Tot așa aș fi făcut și eu.

— Nu e așa? Se cunoaște că ești om de înțeles. M-am holbat la el, am căscat gura și...

Se opri căci se auzi o bătaie în ușă și slovacul intră în cabină.

— Am onoarea a vă raporta, domnule comandant, că a venit locotenentul cetății și dorește să-ți vorbească, zise el ducând mâna la jobenul care închipuia chipiul.

— Ce vrea?

— Întreabă dacă vrei să rămâi pe vapor ori să găzduiești în sat.

— Bine, poftește-l aici.

Locotenentul intră ploconindu-se până-n pământ. Aflase de la oamenii săi că vasul era un dahabieh de-al kedivului, deci persoana căreia îi fusese pus la dispoziție trebuie să fie un personaj de seamă față de care se cuvenea să se poarte cât mai respectuos.

Dar vizita lui mai avea și alt scop despre care însă nu pomeni nimic. Negoțul cu sclavi era strict interzis și totuși seribahul lor era și el, de fapt, un târg de sclavi. Acest lucru îl știa foarte bine mudirul din Fashoda, deci și străinul sosit adineauri. Ce rost avea venirea lui aici? Să caute negri robiți? Din fericire nu se afla nici unul acum în cetate. Totuși se cerea să fie cât mai prevenitor cu el, să i se pună la dispoziție, căutând în același timp să-l întrebe pe ocolite ce intenții are.

Emil era destul de inteligent și experimentat ca să nu se dea de gol că știe ceva. Porunci să i se aducă o cafea și un ciubuc, pofti pe bătrân să șadă, vorbiră despre lucruri indiferente, ferindu-se să pomenească de seribah și negoțul de sclavi. Spuse că rămâne până a doua zi aici și va dormi peste noapte pe corabie. Adăugă că savantul va rămâne de asemenea cu el ca să mai stea de vorbă despre unele chestiuni de interes științific.

După vreo jumătate de ceas locotenentul plecă fără să fi aflat ce-ar fi vrut. Dimpotrivă, era mai îngrijorat decât înainte ; felul prea puțin comunicativ al lui Emil Schwarz îl punea pe gânduri. Cum

ajunse în deal trimise imediat pe cineva la Jau ca să cheme pe stăpânul cetății acasă. Știa că se va întoarce a doua zi pe la prânz și se afla acum pe drum, dar îl ruga să se grăbească și să vină mai curând.

— Ăstuia i-a intrat frica în oase, zise Emil după ce plecă bătrânul. Cu atât mai bine. Poate că voi trage ceva foloase din asta.

— Frică de dumneata? Pentru ce? întrebă savantul cu mirare.

— Fiindcă mă crede un înalt funcționar de-al statului. Am dat voie soldaților să se ducă în sat și să viziteze seribahul. Cu siguranță că vor povesti acolo că avem intenția să-l prindem pe Abu el Mot, ceea ce îi va mări frica, închipuindu-și că urmărim același lucru și cu seribahul lor.

— În privința asta te înșeli. Știu bine că ăștia de aici urăsc de moarte pe Abu el Mot, care n-are voie să se apropie de Maduŋga.

— Zău? Cu atât mai bine. Poate că-i hotărăsc să se alieze cu noi. Nu știam că Abu el Mot și-a angajat un număr atât de mare de nuehri. Nu e vorbă, cu cei o sută cincizeci de soldați ai mei, nu mă tem eu de trei sute de-ai lor, am auzit însă că Abu el Mot are încă cinci sute de oameni la seribahul lui. In total opt sute de inși, ceea ce ar fi cam mult împotriva a o sută cincizeci, dacă am avea de dat o luptă față în față. Ar trebui deci să mă bizui mai mult pe vicleșug decât pe arme. Dacă aș putea lua întăriri de aici, n-ar fi rău defel.

— Păi nici n-ai nevoie să te bați cu Abu el Mot, zise savantul care tot se mai codea să spună ce știe.

— Cum așa?

— Fiindcă scopul pe care îl urmăreai era să ne scapi pe mine și pe fratele dumitale din ghearele lui și acum nu mai e nevoie.

— Chiar așa să fie, nu pot să mai dau înapoi. Am făgăduit... mudirului din Fashoda să stârpesc cuibul acestui ticălos și trebuie să mă țin de cuvânt. (Emil Schwarz fu cât p-aci să se dea de gol că urmărea din însărcinarea kedivului descoperirea răpirii prințesei, dar se oprise la timp.) Și apoi, urmă el, nu-l văd încă pe fratele meu. N-ai vrut să-mi spui unde e și de ce nu e cu dumneata. Pe Abu el Mot nu-l las cu nici un preț să scape, trebuie să-l pedepsesc pentru ticălosia lui față de mine. De altfel, pe dumneata nu te silește nimeni să mă însoțești. N-ai decât să rămâi aici și să aștepți rezultatul.

— Așa! Eu să stau frumușel la adăpost în vreme ce dumneata îți pui viața în primejdie. Frumos mi-ar ședea, n-am ce zice!... Vin cu dumneata și o să izbesc în dreapta și în stânga să le meargă fulgii, mai ales că n-o să fie așa de greu după cum îți închipui. Eu socot că punem repede mâna pe Abu al nostru. Seribahul lui e acum pustiu, oamenii pe care i-a lăsat să-l păzească s-au răsculat, i-au dat foc satului și au șters-o p-aci încolo.

Emil se uita uluit la bătrân. Ceea ce-i spunea el i se părea cu neputință.

— Da, da, râse savantul, te uiți la mine cum mă uitam eu atunci la profesor când m-a întrebat de ce au păsările pene.

— Mă uit fiindcă sunt sigur că te înșeli.

— Deloc. Am fost chiar aseară cu fratele dumitale la seribah și am văzut ieșind încă fum din mormanele de cenușă.

— Cum, v-ați dus singuri în gura leului?...

— Păi nu era acolo. L-am văzut de-abia astăzi când veneam încoace.

— L-ai văzut dumneata pe Abu el Mot?

— Pe el și amândouă corăbiile lui. Stătea pe sandal lângă cârmă și căpetenia nuehrilor lângă el.

— Spune repede când a fost asta și dacă erau departe de aici.

— După cum socot eu, cam la vreo patru ceasuri cu o corabie ca a dumitale.

— Atât de aproape am fost de el și n-am știut! Dacă ancorează și el ca și noi peste noapte, atunci îl putem ajunge până mâine seară.

— Tot ce se poate. Proviziile i s-au isprăvit și trebuie să alerge după vânat sau pescuit dacă nu vrea să-i moară nuehrii de foame. Asta e zăbavă, nu glumă.

— De unde știi că nu mai are provizii?

— Mi-a spus Vânătorul-de-elefanți.

— Ăsta cine mai e?

— E... văd eu că nu mai merge și trebuie să-ți spun tot. N-am făcut-o până acum, fiindcă vroiam mai întâi să văd cu cine am de-a face și dacă ești într-adevăr așa după cum mi te-a descris fratele dumitale. Acum o să-ți povestesc tot cum a fost.

Ne putem închipui cu ce atenție asculta Emil Schwarz. Când bătrânul sfârși, sări drept în picioare, începu să se plimbe agitat prin cabină și murmură:

— Cine și-ar fi putut închipui una ca asta. Seribahul distrus, răscoală, și fratele meu în drum spre Ombula... Prea mare îndrăzneală din partea lui. Mai bine n-o făcea...

— Zău? Să-l lase pe Abd el Mot să-și facă mendrele, să omoare pe bieții belandași ori să-i ducă în sclavie!

— Hm... bine zici. Eu în locul lui aș fi făcut la fel. Și cei doi negri, Lobo și Tolo, unde sunt?

— La noi în barcă. Nu știam dacă o să ne vadă cu ochi buni cei din deal, de aceea am plecat singur. L-am pus pe Fiul-tainei să vadă de ei.

— Nu se poate să-i lăsăm în barcă, trebuie neapărat să-i aducem aici pe corabie.

Emil dădu imediat ordin soldaților s-aducă în dahabieh pe cei rămași în barcă. Chemă apoi pe Fiul-tainei și pe prietenul său Fiul-devotamentului la el în cabină, ca să ia și ei parte la consfătuire.

Aceasta ținu până după miezul nopții, apoi toți se duseră la culcare. Fură deșteptați dis-de-dimineață de soldați, care își făceau rugăciunea cu glas tare. Emil Schwarz și Pfotenhauer hotărâră să se ducă sus în sat să convingă pe comandant să le dea un detașament de soldați.

Slovacul prinsese o adevărată dragoste de Emil și nu lăsa pe nimeni să-l servească. Îndată ce simți că s-a trezit, bătu la ușă și veni să-i spună că-l caută cineva.

— Cine e? întrebă Emil.

— Hasab Murat, stăpânul din seribah. Așteaptă aici încă dinainte de a se lumina de ziuă.

— Până acum?

— Da. Nu vroia să plece până ce n-o da ochii cu tine.

— Bine. Poftește-l înăuntru și poruncește să ni se aducă ciubuce și cafea.

Hasab Murat era un egiptean dolofan, care aducea mai mult a negustor de covoare decât de sclavi. Se aplecă până la pământ și așteptă să i se adreseze cuvântul. Emil îi făcu semn să șadă și păstră tăcerea până ce se aduse cafeaua. Deabia după ce goliră cești le și-și aprinseră ciubucele, începu:

— Mi s-a spus că dorești să-mi vorbești. Te ascult.

Arabul chibzui un moment, apoi răspunse:

— Am sosit azi-noapte de la drum și am auzit că te afli aici. Am venit îndată pe corabie ca să-ți prezint respectele mele.

— N-am astfel de pretenție, căci ești mai în vârstă decât mine.

— Trimisul stăpânirii e mai în vârstă ca toți bătrânii noștri.

— În privința asta te înșeli. Eu nu sunt acela drept care mă iei.

Pe buzele egipteanului flutură un zâmbet umil, dar șiret. Se uită în juru-i, ca și când ar fi vroit să spună: „Degeaba, nu mă păcălești tu pe mine, știu eu ce spun!" apoi urmă: Numai lui Allah îi e îngăduit să deschidă gura omului, eu însă respect tăcerea ta. Cât timp crezi că vei rămâne la noi?

— Până după ce voi fi vorbit cu tine ce am de vorbit. Faci negoț cu sclavi, nu-i așa?

— Effendi! tresări arabul speriat. Legea oprește de la o vreme negoțul acesta și eu sunt un supus al stăpânirii...

— Poți să mi-o dovedești?

— Cere-mi dovezi și dacă stă în puterea mea ți le voi da.

— Atunci spune-mi cinstit dacă Abu el Mot se mai duce la vânătoarea de sclavi.

— Da, effendi. Allah să-l...

— Bine, văd că mi-ai spus adevărul, îl întrerupse germanul. Știu că are de gând să pornească chiar acum la o astfel de vânătoare și am venit să-l prind. Tu ce zici?

Chipul lui Hasab Murat se însenină. Abu el Mot era un concurent de temut și dușmanul lui personal. Dacă reușea să-l înlăture din cale, afacerile seribahului Madunga ar fi luat un mare avânt.

— Zic că orice i-ați face, i-ar fi prea puțin. Rog pe Allah să-l pedepsească după nelegiuirile lui...

— Asta dovedește că urăști negoțul cu sclavi și-l consideri ca un mare păcat — ceea ce și e într-adevăr. Dar să venim la fapt. Vreau să-ți scap seribahul de vecinătatea lui Abu el Mot, nu știu însă dacă voi putea reuși. Am aflat prea târziu că și-a tocmit o mulțime de nuehri și mă îndoiesc că trupele mele vor fi în stare să-l biruiască.

Hasab Murat păru încântat de cele ce auzea...

— Effendi, zise el repede, e de datoria oricărui supus al țării să ajute stăpânirea când e vorba de făcut dreptate celor năpăstuiți.

— Nici nu m-așteptam altfel. Și ce ceri în schimb?

— Nimic. Mi-aș reteza mâna dacă aș lua un piastru de la tine. Numai un lucru te-aș ruga: să mă iei și pe mine. Oamenii mei sunt învățați să-i comand eu, tu însă vei fi comandantul suprem și voi asculta de ordinele tale.

— Se înțelege de la sine. Câți oameni îmi pui la dispoziție?

— Voi alege pe cei mai destoinici războinici ai mei, sunt peste trei sute, ceilalți rămân să apere seribahul. Arme avem, de asemenea și provizii destule.

— Trei sute! Aș fi sigur de izbândă, dar nu încap atâția pe corabie.

— Cum, vrei să faci drumul pe apă?

— Deocamdată. Pe uscat ne-ar trebui trei zile și trebuie s-ajung mai înainte la seribahul lui Abu el Mot. Ori se găsesc ceva vase pe aproape?

— Se găsesc, effendi.

— Unde, la cine?

Întrebarea puse pe arab în încurcătură. Se suci, se învârti, la urmă răspunse:

— Effendi, mi-am dat cuvântul să nu spun. Pe la noi, cine are un vas îl dosește prin păpuriș și nu-l scoate decât când are trebuință de el.

— Sunt deci mai multe, după cum înțeleg.

— Aș putea avea două corăbii în care să încapă prea bine trei sute de oameni.

— Și când le pot avea?

— Dacă mă zoresc, pe la prânz putem pleca.

— Bine, zorește-te. Voi aștepta până atunci, dar la ora hotărâtă pornim negreșit.

Murat plecă încântat de rezultatul obținut, după ce trecuse prin mare spaimă auzind de sosirea străinului.

Și mai încântat era Emil. La o trupă atât de numeroasă nu se așteptase. Se duse imediat să spună căpitanului ce se hotărâse. Pe punte nu erau decât vreo câțiva soldați puși de santinelă, ceilalți, risipiți prin sat unde se împrieteniseră de aseară cu cei din seribah.

Drapelul de război flutura pe poarta cetății, și oamenii se pregăteau cu înfrigurare de plecare. Undeva, de-o parte, un grup de gură-cască asculta la palavrele slovacului. Lângă el stătea nedespărțitul său prieten, Tatăl-râsului, și-i ținea isonul.

Când sosi Emil Schwarz cu Pfotenhauer tocmai povestea atacul lui Abu el Mot la Izvorul leului. O făcea dinadins ca să atâțe pe locuitori împotriva vânătorului de sclavi. Încheie cu uciderea leilor, arătând ca dovadă blana de pe el.

Hagi Ali se gătise și el cu partea cuvenită lui. Cel dintâi avea capul vârât în al leului, celui de-al doilea îi atârna la spate coada pe pământ.

— Auziți, voi oameni viteji și curajoși fapta eroică prin care am biruit noi pe Sugrumătorul turmelor! strigă el cu glas răsunător. L-am ucis pe el, pe sultana lui și am luat prizonier pe fiul său. Spune, Hagi Ali, e adevărat ori nu?

— Ba e adevărat, întări arabul cu seriozitate.

Dar chipul lui se schimonosi atât de caraghios încât cei de față izbucniră într-un râs cu hohote.

— De ce râdeți? urmă slovacul. Mie nu-mi place să-și bată cineva joc de mine. Și cum vă spuneam, stăteam cu toții lângă foc crezându-ne în siguranță, când se auzi în depărtare mugetul leului. E adevărat, ori nu, Hagi Ali?

— Adevărat, zău...

— Eu nu mint niciodată, așa să știți. Stăpânul cu capul mare se apropia. Arabii și negustorii se ascunseră de frică în dosul cămilelor, noi însă, cu prietenul meu pe care-l vedeți aici, nu ne mișcam de lângă Tatăl-celor-patru-ochi. Uitați-l colo în spatele vostru. Întrebați-l și pe el, să vă spună dacă nu e adevărat.

Privirile tuturor se întoarseră spre Emil Schwarz. Apoi slovacul urmă să povestească, tot cu atâta însuflețire, cum fusese ucis leul și cum venise leoaica după el turbată de mânie.

— Credeam că s-a sfârșit, zise el iar, dar nevasta Sugrumătorului-de-turme auzise glasul pușt ilor noastre și alerga să-și scape soțul său, să-l răzbune dacă îl vom fi ucis. A fost o mare și grozavă primejdie pentru noi, nu e așa Hagi Ali?

— Da, grozavă... răspunse arabul schimonosindu-se.

Slovacul povesti la sfârșit cum se împărțiseră pieile leilor.

— Mie, cel mai viteaz dintre toți, mi s-a cuvenit partea dinainte, pe urmă...

— Taci!... se răsti acum tovarășul și prietenul său, curmându-i vorba. Effendi a fost cel mai viteaz, tu însă n-ai dovedit mai mult curaj decât mine. Partea care ți s-a dat ți-a căzut la

sorți. Nu e vorbă că ți s-a și potrivit. Ai o gură tot așa de mare ca a leului și o să-ți spun de azi înainte, *Abu el buz*, Tatăl-botului.

— Să taci! strigă înfuriat omulețul. Ce, parcă a ta e mai mică? Oricum, tot mai bine să ai botul decât coada, așa să știi! Ori crezi că e o mare cinste să ți se zică *Abu ed daneb*, Tatăl-cozii, ai? Uite-te la tine ce caraghios ești cu drăcia aia la spate...

— Caraghios ești tu! răcni celălalt scos din fire. Dacă cutezi să mă mai batjocorești așa, te fac praf, auzi?

Furia îi dădea o mutră atât de caraghioasă, încât toți care îi ascultau se prăpădeau de râs.

Deodată râsul amuți. Muezinul se urcase în minaret și glasul lui puternic răsună ca o fanfară. De astă dată însă nu chema pe dreptcredincioși la rugăciune, ci la luptă.

— Sculați toți, voi supușii lui Mahomed, și alergați s-auziți ce s-a hotărât, strigă el. La vremea prânzului veți porni cu toții să nimiciți pe dușmanii noștri!

Imediat răsună *darabukka**, ca să se adune soldații în mijlocul pieței.

— Asta e toba mare, zise savantul.

— Știi cum se numește a bate toba în limba arabă?

— Da. *Dakk-ettal.*

— Așa e. Cuvântul imită sunetul tobei lor. *Dakk-ettal, dakk-ettal,* cum am zice noi pe limba noastră bum-bum... bum-bum... Ia uite-i cum aleargă. Vrei să mergem și noi după ei?

---

* Un fel de tobă cu un sunet special.

— Haidem! Vreau să văd și eu cum se întreabă soarta care ceas e mai norocos pentru a porni la luptă.

Găsiră piața mișunând de lume. Toți își țineau privirile ațintite spre o colibă în vârful căreia era înfiptă o semilună. Era coliba muezinului.

Cum ajunseră acolo, Hasab Murat, stăpânul seribahului le ieși înainte și-i salută cu o adâncă închinăciune.

— Crezi că muezinul se va pronunța în favoarea noastră? îl întrebă Emil.

— Da, effendi, răspunse egipteanul.

— De unde știi?

— De la asta, și arătă două piese de argint, zâmbind cu înțeles. După un astfel de sacrificiu, orice ceas e cu noroc. Allah vede cu plăcere darurile date slujitorilor săi.

După aceste cuvinte dispăru în coliba muezinului. Ieși aproape imediat cu el și acesta zise ca să-l audă toți:

— Ascultați, războinici ai seribahului Madunga. Am cercetat cartea destinului și am auzit ce glăsuiește. Veți fi biruitori, de trei ori biruitori. Veți învinge pe dușmani și sufletele lor se vor perpeli veșnic în focul iadului. Allah e Allah și Mahomed Profetul său!

— Allah e Allah și Mahomed Profetul său! repetară mai bine de patru sute de glasuri după el.

Adunarea se mprăștie. Hasab Murat porunci lui *baș muni** al său să împartă oamenilor tutun

* Persoana însărcinată cu aprovizionarea.

și merissah, ceea ce fu primit cu strigăte de entuziasm.

Pofti pe urmă pe Pfotenhauer și Emil Schwarz în casa sa să-i ospăteze.

Îi servi chiar el singur și le puse dinainte tot ce avea mai bun în seribah. Ținea cu tot dinadinsul să-i mulțumească. Mai târziu veni un negru și-i șopti ceva la ureche.

— Effendi, zise el după ce plecă negrul, aflu că amândouă corăbiile noastre au sosit. Dacă doriți să le vedeți, să mergem acum până nu s-au îmbarcat oamenii. Îngăduiți-mi să vă conduc chiar eu.

Când fură jos, în așa-zisul port, văzură două corăbii ancorate lângă dahabieh.

— Uitați-vă bine la ele, zise egipteanul cu mândrie. E și vasul vostru bun, nu zic, dar ale mele au fost făcute după comandă la *mangarah**, tocmai la *el Kaua*. Au prora ascuțită și spintecă apa cu mare iuțeală; nu e vas pe Nil ca să se poată lua la întrecere cu ele, în afară de al vostru.

— Cu atât mai bine, răspunse Emil. Vor putea înainta în același timp fără să fie nevoie să se aștepte în drum.

Vizitară amândouă corăbiile, pe urmă medicul îi duse la *dahabieh* și se îndreptă cu ei pe puntea de comandă unde se afla o mică gheretă, pusă pe rotile.

— Ce crezi tu că e asta? întrebă el pe egiptean.

— Nu știu.

---

* Șantier.

— Nici dumneata? zise el savantului în limba germană.

— Poate că da. Probabil un tun mascat ca să nu fie observat imediat de dușman.

— Ai ghicit. Uită-te.

Deschise o ușiță a gheretei și o împinse îndărăt. Țeava tunului era așezată pe un resort ca să se poată suci în toate părțile.

— *Medfa', Omm ed dauvar* — un tun, mama balaurului! strigă egipteanul entuziasmat. Cu ăsta nu se poate să nu biruim...

— Sper și eu. E anume pentru lupta pe apă. Pentru uscat am altceva și mai bun, răspunse zâmbind germanul.

La proră erau o grămadă de rogojini trântite unele peste altele. Când le dădu la o parte, ieși la iveală un alt tun, ale cărui afet și roți erau împiedicate cu frânghii, ca să-l țină pe loc și să n-alunece peste bord.

— Încă un tun! strigă Hasab Murat uluit. Ca ăsta n-am văzut încă până acum...

— Cred și eu. E o construcție nouă chiar și pentru europeni. Kedivul a primit din *Bilad el ingeliz** câteva în dar și a trimis două din aceste tunuri lui Jaffar Pașa la Khartoum, ca să se slujească de ele pentru stârpirea vânătorilor de sclavi. Unul mi-a fost pus mie la dispoziție și sper să facem treabă bună cu el, mai ales că avem și o provizie bună de muniții. De altminteri, deși pentru lupta pe uscat, poate fi întrebuințat și pe apă.

---

* Anglia.

— Cum se numește această armă? întrebă savantul.

— E un tun-mitralieră care poate descărca cinci până la șase sute de gloanțe pe minut.

— Păi atunci în două minute s-a dus dracului Abu el Mot cu toți oamenii lui.

— Dacă ar fi înghesuiți unul lângă altul, ceea ce nu e de prevăzut. În orice caz, o astfel de armă înlocuiește un mare număr de oameni. Principalul e să știi cum trebuie s-o manipulezi.

— Lasă că la atâta lucru m-oi pricepe și eu. Nu sunt, ce e drept, nici un Napoleon și nici un Moltke, dar câțiva ticăloși de aceia de vânători de sclavi culc eu repede la pământ, dacă, bineînțeles, n-or trage ei mai întâi în mine.

Acoperiră tunul-mitralieră la loc și se începu îmbarcarea oamenilor. Cei trei sute de egipteni ai lui Murat fură îngrămădiți pe vasele lor, iar cei aduși din Fashoda, pe *dahabieh*. Deosebirea dintre aceste corăbii era că ale egipteanului erau mai mici și descoperite, pe când cealaltă avea un acoperiș de pânză.

12. URMĂRIREA VÂNĂTORULUI DE SCLAVI

Cu obișnuitul strigăt, *ja rabb, ja rabb* — O Doamne, o Doamne! cu care muncitorii se apucă de lucru, *bahrijii** împinseră corăbiile de la mal unde femeile și copiii soldaților veniseră să conducă pe soldați. Unii din stăpânii acestor seribahe îngăduie oamenilor lor să-și aducă familiile, știind că astfel se simt mai încătușați de loc.

Se dovedi acum că Hasab Murat avusese dreptate. Corăbiile lui alunecau pe unde tot atât de repede ca și a lui Emil Schwarz, care văzu cu bucurie cum acest lucru îi îndemna pe oameni să se ia la întrecere.

Dahabiehul avea negreșit un *reis* — căpitan — priceput și un *mustamel* — timonier — experimentat. Amândoi erau acum sub comanda germanului. Pe corăbiile lui Murat se aflau de asemenea un căpitan și un timonier. Toți aceștia vroiau să arate că vasul lor e mai bun și căutau care mai de care s-o ia înaintea celuilalt. Căpitanii porunciră marinarilor să pună mâna toți pe prăjini și să împingă din răsputeri.

Cel mai sârguincios părea să fie Fonful, care fusese numit căpitanul uneia din corăbii. Glasul lui sforăitor se auzea fără încetare. Își îndemna,

---

* Marinarii.

după obiceiul arab, oamenii când cu vorbe de încurajare, când cu ocări.

— *Ja Allah, ja Nabi!* striga el. *Amahl, amahl, ja Allah, amahl* — o Doamne, o Profetule, nu ne lăsați, nu ne lăsați! *ja Allah, ja Sahtir, amahl, amahl* — o Doamne, o Ajutătorule, nu ne lăsați, nu ne lăsați! *Eșhetu mu la il laha ilallah; sallam, aalcina be baraktak* — dovediți că nu e decât un Dumnezeu; milostivește-ne cu binecuvântarea ta! *Sallah en nabi* — lăudați pe Profet!

Soarele dogorea și oamenilor le curgea sudoarea de pe frunte. Corabia lui Emil mergea în față și a lui la coadă, de aceea căuta cu orice preț s-o ia celeilalte înainte. Când un *reis* vrea să taie vântul altei corăbii, înfige cuțitul în catarg pronunțând în același timp numele Domnului ca să-l cheme într-ajutor. Se vede că Allah îl ascultă, căci corabia lui își luă avânt și trecu pe lângă cealaltă ca o săgeată în strigătele de bucurie ale marinarilor și înjurăturile celor de pe puntea celeilalte.

Înainte de rugăciunea de după-amiază, dahabiehul pe care se afla Emil Schwarz ajunse la cotul unde Pfotenhauer întâlnise corăbiile lui Abu el Mot. El îi atrase atenția acestuia, care-i răspunse cât se poate de mulțumit:

— Atunci ne-a luat-o înainte numai cu o singură zi și-l putem ajunge. Vom naviga toată noaptea. E senin și stelele luminează apa. Cred că o să răsară mai târziu și luna.

— Vor putea însă marinarii munci atât fără întrerupere? Asudă de-ai crede că sudoarea o să facă o revărsare a Nilului.

— O să-i împart în echipe. Voi înștiința și pe Hasab Murat să facă la fel.

Trimise îndată o luntre la corabia pe care se afla egipteanul, pe urmă se așeză cu Pfotenhauer pe o ladă acoperită cu perne ca să privească tabloul care li se perinda pe dinaintea ochilor.

Deodată se pomeniră cu *Abd es Sirr*, Fiul-tainei, în fața lor.

— Effendi, ai timp acum să-ți dau răspunsul la ce m-ai întrebat ieri? zise el lui Emil.

— Da, șezi și spune ce-ai de spus.

Era o cinste mare pentru băiat, pe care acesta știu s-o întâmpine cu o demnitate modestă.

— Câte ceva ți-am spus, începu el, dar acum vei auzi ce e mai important. Cine a fost tatăl meu, nu știu, sunt însă sigur că era arab, căci cuvintele pe care le mai țin minte din această limbă, de la el le știu.

— În ce dialect? Ar fi de mare folos să știm.

— E greu de spus, fiindcă sunt prea puține.

— Și unde te-a dus hoțul după ce te-a răpit?

— Nici asta nu știu. Îmi amintesc numai că mă aflam printre negri și o femeie, cu pielea mai deschisă ca a lor, mă iubea foarte mult. A plecat cu mine departe, într-o noapte, departe, departe de tot. M-a purtat în brațe multe zile și nopți, până am ajuns într-o țară îndepărtată. Pe urmă s-a culcat și nu s-a mai sculat. Eram și eu ostenit, am închis ochii și am adormit lângă ea. Când m-am deșteptat, am văzut-o lângă mine nemișcată. Murise, de foame și oboseală. Eram flămând și am început să plâng. O femeie m-a auzit, m-a luat în brațe și m-a dus cu ea într-un sat din apro-

piere. Mi-a dat să mănânc și m-am ogoit din plâns. Pe urmă au alergat o grămadă de negri să mă vadă, m-au pipăit, m-au sucit pe toate părțile și au început să mă îndoape cu mâncare toată ziua. Când nu voiam să mănânc, mă băteau.

— A, canibali!

— Da, effendi, erau mâncători de oameni, cum am aflat mai târziu. Chiar și aceia de unde mă luase cu ea femeia care fugise cu mine în brațe, tot așa făceau. Cred că și ei tot mâncători de oameni erau.

— Și acum știi unde te aflai?

— Da, la jambarri.

— Pe cursul superior al fluviului Congo! Departe, foarte departe de-aici.

— Da, departe. Și-a venit pe urmă un alb; avea un turban verde pe cap și *bantuflat** verzi în picioare. A fost bun, tare bun cu mine și m-a luat cu el peste apă la Mawembe.

— Capitala kororurilor.

— De unde cunoști numele acestor noroade, effendi?

— Din cărți. Știi tu cine era albul?

— Un imam** călător care umbla de la un ținut la altul ca să propovăduiască islamismul. Fusese și pe la jambarri și aflase că era să fiu mâncat de ei. M-a cumpărat de la negrii aceia ca să mă facă fiul său, fiindcă m-a auzit spunând cuvintele pe care le învățasem de la mama și pe care nu le uitasem încă.

— Ce cuvinte?

---

* Papuci.

** Preot musulman.

— *Allah il Allah, Mohamed rassuhl Allah.*

— A înțeles din ele că ești copil de musulman și legea îi poruncea să te ia sub ocrotirea lui.

— Mai știam vreo câteva cuvinte pe care le-a înțeles de asemenea. A trebuit să-i descriu cum arăta hoțul care mă furase de la părinți. Nu-mi aduceam aminte decât de chipul lui. Imamul mă punea să i-l descriu în fiecare zi ca să mi se întipărească bine în minte. Zicea că numai așa o să-i regăsesc poate pe-ai mei. Înțelepciunii lui datorez azi faptul că știu cine e omul care m-a răpit.

— Mai trăiește?

— Da. O să afli mai târziu cine e. Imamul mă iubea ca pe copilul lui. Mă purta cu el din țară-n țară, de la un norod la altul și am învățat graiurile lor. Imamul însă nu vorbea altă limbă cu mine decât arăbește. M-a învățat tot ce eu nu știam: înotul, vâslitul și să trag cu pușca. Pe unde trecea punea să mi se dea lecții și de alte lucruri pe care nu le cunoștea el și așa am prins multe cunoștințe folositoare. Când eram de doisprezece ani a murit. Ne aflam pe atunci la populația bongo. Mi-a lăsat ce brumă avea și binecuvântarea lui care nu m-a părăsit din clipa aceea niciodată, căci la câteva zile de la moartea lui a venit un om la bongoși să tocmească războinici. L-am recunoscut îndată: era omul care mă furase. Am vrut să mă ia și pe mine ca să mă pot răzbuna pe el, dar i-am părut prea tânăr și m-a respins.

— Ai aflat cum îl cheamă?

— Da. O să afli și tu. Trăgând cu urechea am auzit că plănuiește o vânătoare de sclavi por-

nind de la seribahul lor, de undeva din susul Nilului. Am ascuns atunci cea mai bună barcă pe care o aveau bongoșii, am luat patru lopeți, o pânză, armele mele, o bună provizie de *kisrah* și fructe, am așteptat ascuns în barcă până ce-a plecat străinul cu oamenii tocmiți de el și am pornit după ei.

— Mare îndrăzneală pentru o vârstă atât de fragedă.

— Effendi, dorul de răzbunare coace pe om de timpuriu. Trebuia să aflu de la el cine a fost tata și după ce voi fi aflat, să-l ucid pe răpitor. Am urmărit corabia trei zile încheiate. În prima zi m-am lovit de-o rădăcină, barca mi s-a răsturnat și tot ce aveam în ea a căzut în apă. Acum rămăsesem fără arme și fără merinde. Am răbdat două zile de foame, pe urmă n-am mai putut. Corabia trecu pe lângă o *mișrah* și am băgat de seamă că se feresc să nu fie văzuți. Am bănuit că locuiesc acolo dușmani de-ai lui. M-am gândit atunci să mă opresc și să cer cuiva nițel *durrah* ori *kisrah* și să mă informez în același timp ce e cu corabia. Cel dintâi om pe care l-am văzut pe mal a fost *el șahar*.

— Fonful?.

— Da. A fost bun cu mine și mi-a răspuns la întrebări. Nu i-am spus ce scop urmăresc, nici cine sunt. Am rămas câtva timp în seribahul lui Hasab Murat și am căutat să aflu pe departe dacă n-ar fi chip să-l hotărăsc la o luptă cu dușmanul meu. Nu putea s-o facă, deși îl ura de moarte; era prea slab ca să se măsoare cu el. Eu singur nu puteam face nimic, cel mult să-l

ucid pe bandit pe furiș. Dar atunci n-aș mai fi aflat cine-a fost tatăl meu. Trebuia să-mi caut alți aliați. Djurii își aveau satele prin apropiere... M-am dus la ei și mi-am ascuns barca bine în păpuriș. Aici am aflat că sunt și ei oameni de-ai lui.

— A, acum știu cine e, zise savantul. Nu poate fi altul decât Abu el Mot.

— Nu, nu el, ci Abd el Mot, Allah să-l pedepsească! Am pornit mai departe să caut pe altcineva care mi-ar putea ajuta. Așa am ajuns la sandehi, cărora le ziceți voi niam-niami. M-au primit cu drag și fiul căpeteniei lor mi-a devenit cel mai bun prieten. Numai lui, Fiului-devotamentului, i-am încredințat taina mea și el mi-a făgăduit ajutorul lui. Nu puteam îndemna fățiș pe oameni la război, deoarece nu avuseseră până atunci motiv să se plângă de Abd el Mot. Dar într-ascuns atâtam norodul la ură și încetul cu încetul am făurit planul ca să pornim, fără știrea căpeteniei, o ceată de tineri războinici, să dăm năvală peste dușmanul meu și să-l luăm prizonier. Numai așa puteam să-l silesc să-mi spună cine e tata și să aflu de la el tot ce vroiam să știu.

— Văd că ești și înțelept și chibzuit, băiete. Acum împrejurările îți sunt și mai prielnice.

— Știu, effendi. Tocmai vroiam să ne aducem la îndeplinire planul, când Fiul-devotamentului a fost trimis la tine la Fashoda. Cunoștea primejdia drumului, căci îl făcusem adeseori împreună fără știrea tatălui său, care ne credea undeva prin întinsele lui ținuturi de vânătoare. Pe urmă fratelui tău i s-a urât așteptându-te și se temea să nu ți se fi întâmplat ceva. Am spus că eu cunosc

bine cursul râului și mi s-a îngăduit să plec cu ei. Ce s-a mai petrecut pe urmă, ți-a spus Tatăl-cocostârcului.

— Îți mulțumesc pentru încrederea ta și-ți făgăduiesc că voi căuta să te ajut pe cât îmi va sta în putință.

— Sunt sluga ta, effendi.

Cu aceste cuvinte, tânărul se înclină și plecă.

— Admirabil băiat! zise Emil uitându-se lung după el. Ferice de tatăl care are un astfel de copil. Păcat ar fi să nu și-l găsească.

— Adevărat, băiatul mi-a devenit și mie drag, și... ia te uită, vin...

— Cine? întrebă Emil, speriat.

— Păi dumneata nu le vezi? Vin în zbor...

— A, păsările celea...

— Desigur! Știi ce sunt?

— Cum să nu știu! Ibiși, și încă ibiși sfinți, li se zice *ibis religiosa* pe latinește.

— Întocmai, ai nimerit-o. Au penele albe. Dar celorlalți cum li se zice?

— *Ibis falcinellus*, răspunse acesta, făcând haz de examenul la care îl silea bătrânul.

— Așa e. Aceia au penele negre. Dar cum li se zice aici, știi?

— *Herehz* sau *Abu mingal*.

— Asta e arăbește, eu te întreb cum li se zice în limba sudaneză.

— *Nedșe* — fiindcă țipătul lor se aseamănă cu acest cuvânt.

— Bravo! Sudanezul le spune zburătoarelor și animalelor după glasul ori însușirile pe care

le au. Văd că te pricepi și la păsări, nu numai la medicină. Văzut-ai vreodată o mumie de ibis?

— Chiar mai multe.

— Și eu. Pe cea dintâi, când eram copil și mergeam la școală. Profesorul nostru de științe naturale avea o astfel de mumie cu care se mândrea grozav și ne-o arăta în clasă la explicație. Era bun ornitolog, n-am ce zice, măcar că nu prea mă avea la stomac. Și știi de ce?

— Știu, răspunse Emil, vrând să-i dea să înțeleagă că a mai auzit povestea.

— Acum știu și eu, urmă el, dar atunci habar n-aveam. Am holbat ochii, am căscat gura și...

— *Samki, samki, samki, el kebir, samki el tkil* — un pește, un pește, un pește, un pește mare, un pește greu!... se auziră deodată zece, douăzeci de glasuri de la proră. Trageți, trageți mai tare... A, uite-l!

Marinarii traseră un pește de vreo doi coți pe care soldații îl pescuiseră chiar atunci.

Emil ducea mereu ocheanul la ochi și cerceta malurile să vadă dacă nu cumva Abu el Mot ancorase peste noapte și rămăseseră, pe undeva, urme de la focurile făcute de nuehri ca să-și pregătească de mâncare. Dar nu văzu nimic. Deci, vânătorul de sclavi era grăbit și trebuia să zorească și e la drum.

Seara, după cină, Emil se retrase împreună cu Pfotenhauer în cabina lor. Dimineața aflară de la Fiul-tainei că vasele navigaseră toată noaptea fără întrerupere. Ziua trecu fără nici un inci-

dent. O singură dată veni Hasab Murat pe punte să stea de vorbă cu Emil Schwarz. Noaptea următoare iarăși nimic.

Spre seară, Tolo se trezi din somnul lui aproape letargic care îl întremase însă foarte bine, spre bucuria prietenului său Lobo, ale cărui răni mergeau și ele spre vindecare.

A doua zi înainte de prânz se apropiară de seribah. Schwarz trimise pe Fiul-tainei și pe Fiul-devotamentului să spioneze locul. Barca în care sosise Pfotenhauer cu cel dintâi și niam-niamii lui fusese luată la remorcă de corabie la Madunga, așa că o puteau folosi acum pentru acest scop.

Când se înseră, Emil se așeză la prora corăbiei ca să aștepte semnalele convenite. Dar, încă înainte de a ajunge corabia acolo, barca se întoarse. El se sperie văzând că tinerii se înapoiază. Crezuse că li s-a întâmplat ceva.

— Fii fără grijă, effendi, zise Fiul-tainei, totul a mers de minune.

— Nu v-a zărit nimeni?

— Ne-am ascuns atât de bine că nu era chip să ne vadă cineva. La seribah nu m-am încumetat să mă duc de teamă să nu bănuiască djurii ceva, fiindcă plecasem acum câteva zile de acolo. De aceea s-a dus Fiul-devotamentului în locul meu și n-a fost văzut decât de un singur djur.

— Djurul o să-i spună lui Abu el Mot.

— Nu o să-i spună fiindcă Abu el Mot a și plecat pe urma răsculaților.

— Câți oameni a luat cu el?

— Pe toți. Seribahul e pustiu. Numai djurul mai răscolea prin cenușă în speranța că o să mai găsească poate ceva.

— M-am dus la el, urmă acum Fiul-devotamentului, cu gând să aflu câte ceva. Primejdie nu era. I-am spus că vin din *helli** Melan ca să mă înrolez în armata lui Abu el Mot. Omul mi-a răspuns că am venit degeaba, pentru că Abu el Mot nu e acasă.

— Și ce-ai mai aflat?

— Djurul era un bătrân flecar care sporovăia mereu fără să fie nevoie să-l mai întreb. Mi-a spus că răsculații se găsesc la două zile și jumătate de drum, mai sus de seribah pe malul drept al râului. Așteaptă acolo întoarcerea lui Abd el Mot, cu gând să-i ademenească oamenii, să-i ia prada și poate chiar să-l omoare.

— De la cine știa?

— De la un subofițer care s-a întors să-l aștepte pe Abu el Mot și să-i spună ce se pregătește. Acesta a vrut să rămână credincios stăpânului, a fost silit însă de ceilalți să treacă de partea lor. N-a avut încotro, a trebuit să se supună ca să nu fie ucis, dar a pândit un prilej și a fugit. Așa spunea, eu însă nu-l cred.

— De ce?

— Sunt sigur că s-a înțeles de bunăvoie știind că o să i se cuvină ca grădat o parte mai mare din pradă și va fi mai bine plătit de ceauș când acesta va reuși să-și întemeieze singur un seribah. Probabil că pe drum a avut vreo neînțelegere cu ceaușul și atunci s-a gândit că ar fi mai bine să se întoarcă la Abu el Mot, să facă pe victima și să ceară o răsplată pentru trădarea lui.

---

* Sat.

— Trădarea n-o să-i folosească la nimic pentru că e mai mult ca sigur că răsculații, observând fuga lui, vor căuta să se pună la adăpost, zise Emil.

— Nu. Trădătorul i-a făcut să creadă că s-a înecat. S-a dus seara la malul râului, s-a prefăcut că a căzut în apă, a început să strige după ajutor, pe urmă s-a îndepărtat repede și a ieșit undeva mai departe în păpuriș. A stat câtva timp acolo, a adunat trestii și crengi, și-a făcut o plută și lopeți, și a pornit repede spre seribah. Curentul l-a dus repede la vale și azi la amiază a și ajuns la seribah aproape în același timp cu Abu el Mot. Acesta s-a înspăimântat grozav când și-a văzut cetatea pustiită, dar când a aflat de la subofițer ce s-a întâmplat, era ca turbat de mânie. S-a dus în sat la djuri ca să-i ia la cercetări, pe urmă și-a adunat nuehrii, i-a îmbarcat iar și a plecat imediat să-i pedepsească pe răsculați.

— Și e adevărat că nu mai e nimeni în seribah?

— Absolut nimeni. M-am încredințat eu însumi, cercetând bine împrejurimile. Am crezut că nu-mi rămâne altceva de făcut decât să vin și să te înștiințez de ce-am aflat.

— Foarte bine ai făcut. Cum se face însă că Abu el Mot a pornit pe apă și nu pe uscat? E doar ocol.

— N-avea de unde să ia cai și cămile, fiindcă djurii le închiriaseră pe toate lui Abd el Mot. Vrea să nu se oprească nici o clipă din drum și speră că peste două zile s-ajungă pe răsculați.

— Nu mă îndoiesc un moment că totul e așa după cum mi-ai spus tu, totuși vreau să mă

încredințez cu ochii mei. Ne întoarcem cu barca la seribah. În timp ce corăbiile vor veni după noi, voi avea timp să văd ce e pe-acolo. Cât facem până la seribah?

— O jumătate de ceas.

— Deci, corăbiilor le va trebui un ceas. Am destul timp. Haidem în barcă.

Emil Schwarz dădu ordinele trebuincioase reisului, își luă armele și plecară. Fiul-tainei conducea barca. În mai puțin de o jumătate de ceas, ajunseră la locul hotărât. Dar mare le fu mirarea când văzură pe mal un foc mare ale cărui flăcări se ridicau până în văzduh.

— Ce-o mai fi și asta? zise Emil îngrijorat. Nu cumva v-a mințit djurul și Abu el Mot s-a întors?

— Cu neputință. Vor fi aprins ei focul cu un anumit scop.

— Care anume?

— Ca să pescuiască. Cât timp seribahul era locuit, n-aveau voie să treacă prin el ca s-ajungă la mal, și erau siliți să facă un mare înconjur. Probabil că acum vor să-i dea bătaie, cu atât mai mult cu cât seara peștii aleargă în număr mare atrași de lumina focului.

— Poate să ai dreptate, să fim însă prevăzători. Ancorăm aici și ne furișăm până acolo să vedem cu cine aveam de-a face.

Traseră barca la mal și o priponiră de o rădăcină. Vâslașii rămaseră în barcă, pe când Emil, Abd es Sirr și Ben Wafa se îndreptară tupilându-se pe după copaci spre foc. Era într-adevăr așa după cum bănuise tânărul arab. Cinci negri, din satul

apropiat al djurilor, făcuseră o plută din trestie, o lipiseră deasupra cu pământ și aprinseseră focul ca să ademenească peștii. Pe plută stătea unul singur ca să întrețină focul, pe când ceilalți se ațineau pe mal ca să prindă peștii mai mari cu o cange.

— Ce facem? întrebă Fiul-tainei pe medic. Ne ducem să vorbim cu djurii?

— Nu încă. Deocamdată mergem să vedem ce a mai rămas din seribah.

— Bine, să mergem. Trecem pădurea și dăm imediat de el.

Seribahul era într-adevăr pustiu. Se întoarseră la mal.

— Voi stați aici, mă duc eu să vorbesc cu negrii de colo, zise Emil. Pe voi vă cunosc, fiindcă v-au văzut prin sat și ar putea prinde bănuieli. Știu arăbește?

— Prea puțini din ei. Acela gras pe care-l vezi colo, e căpetenia și vorbește destul de bine limba arabă. Poate poți afla de la el ce te interesează.

Doctorul ieși de după copaci și dădu bună seara negrilor. Aceștia se înspăimântară grozav auzind un glas străin și o luară la fugă care încotro țipând cât îi ținea gura. Până și cel de pe plută sări în apă și începu să înoate ca nebun spre mal, neluând în seamă că râul mișuna de crocodili. Nimeri tocmai în apropiere de locul unde era pitită barca.

Numai unul din ei nu reuși să fugă, căci Emil îl apucă de păr și nu se mai putu clinti. Nici nu cuteză să se împotrivească atât era de îngrozit.

În schimb răcnea ca din gură de șarpe. Era chiar burtosul, căpetenia djurilor.

— Taci, că nu-ți fac nimic! se răsti germanul la el.

— *Ja șetan, ja șetan, ja șetan el mlih, amahn, amahn, rahmi* — o drace, o drace, o bunule drace, îndurare, îndurare, fie-ți milă... se tânguia el în răcnetele lui.

— Ci taci odată, dobitocule! Nu sunt draçul, sunt un om ca și tine. Nu-ți fac nimic. Să-mi răspunzi numai la ce te-oi întreba, pe urmă plec.

— Pleacă, pleacă acum îndată... te rog, pleacă.

Era atât de caraghios în spaima lui, că pe neamț îl pufni râsul.

— Plec după ce îmi vei răspunde, zise el. Cu cât o să-mi răspunzi mai repede, cu atât o să scapi mai curând.

— Întreabă, întreabă...

— Bine, dar să știi că dacă mă minți, te leg burduf și te arunc în apă să te mănânce crocodilii.

— Jur... jur pe ce vrei că n-o să te mint... bâigui negrul, tremurând vargă.

— Unde e Abu el Mot?

— S-a dus!

— Când?

— Cu un ceas înainte de apusul soarelui.

— Cine mai e cu el?

— Cinci arabi și nuehrii pe care i-a adus.

— Și-aici pe cine-a lăsat?

— Pe nimeni.

— Nu minți că te omor! A mai rămas cineva în seribah?

— Nu.

— Încotro s-a dus?

— Să dea de ceauș ca să-l pedepsească.

— Pe urmă?

— Se întoarce să-și refacă seribahul cu ajutorul nostru.

— Unde e lagărul ceaușului?

— La două zile și jumătate de drum, lângă maijeh Husan el Bahr*.

— Când crezi că o s-ajungă Abu el Mot acolo?

— Zicea că poimâine, fiindcă o să călătorească și noaptea, dar ce crede el nu se poate.

— De ce?

— Fiindcă mâine în zori o să dea de un loc unde chiar ziua nu pot trece vase mai mari decât foarte greu, cu atât mai puțin noaptea. O să fie silit să aștepte până s-o lumina de ziuă, așa că o să-l țină o bucată de vreme în loc.

— Cunoști tu pe *Sejad ijjal*?

— Vânătorul-de-elefanți? Da. Tocmai se afla la noi când a ars seribahul.

— Știi de unde venea?

— Nu. Nimeni nu știe.

— Ți-a spus unde se duce?

— Nu. I-am vândut două cămile, atât e tot ce știu. Când ne-am sculat dimineața, nu l-am mai văzut, plecase.

— S-a interesat cineva la tine de Abd el Mot sau Ombula?

— Da. A venit la noi un străin, un alb, care zicea că vrea să se ducă acolo. A cerut să-i dau o călăuză, dar eu i-am spus că belandașii sunt vrăjmași de-ai noștri și cum o prinde vreun djur

* Golful hipopotamului.

pe la ei, îl omoară. Străinul n-a mai zis nimic și a plecat.

— Unde?

— Nu mi-a spus. S-o fi întors înapoi de unde a venit.

— Ai vorbit tu azi cu Abu el Mot?

— Da. A venit la mine să mă întrebe ce s-a întâmplat în lipsa lui și i-am spus.

— I-ai pomenit și despre Vânătorul-de-elefanți?

— Nu.

— Nici despre străinul care vroia o călăuză să-l ducă la Ombula?

— Nici. Abu el Mot era grăbit.

— Cum erau înarmați nuehrii?

— Unii cu puști, cei mai mulți însă aveau săgeți, suliițe și cuțite.

— Dar Abu el Mot și arabii lui?

— O, ăștia aveau niște puști strașnice, pistoale și cuțite.

— Pulbere aveau?

— Nu prea, de aceea Abu el Mot era tare mânios, fiindcă răsculații luaseră cu ei tot ce găsiseră în magazii. Nici plumb și nici gloanțe nu mai aveau.

— Bine. Ca să vezi că nu-ți vreau nici un rău, uite, o să-ți dăruiesc un ban de argint.

Negrului îi sclipiră ochii de bucurie când văzu moneda în mâna lui.

— Stăpâne, mi-ai dat banul cu adevărat? zise el nevenindu-i să-și creadă ochilor.

— Da.

— Atunci nu ești drac, ci un om bun la suflet.

Nu ca albul celălalt, care mi-a făgăduit bani și mi-a dat pe urmă niște păcătoase de mărgele. Acum văd și eu că n-are de ce să-mi fie frică de tine.

— Bine că recunoști! Cheamă-ți oamenii și vedeți-vă mai departe de pescuit. Peste puțin vei vedea trecând pe aici trei corăbii, să nu te temi de ele, că nici n-au să se oprească din drum.

— Corăbii? Ale cui sunt? De unde vin și unde se duc? La vânătoare de sclavi?

— Nu. Oamenii de pe corăbiile acelea nu sunt vânători de sclavi.

— Și zici că nu se opresc aici?

— Nu. Fii fără grijă.

Emil lăsă pe negru clătinând nedumerit capul și se întoarse la cei doi tineri care îl așteptau sub copaci. Auziseră tot ce vorbise cu negrul. Barca porni și în curând văzură corăbiile apropiindu-se. Germanul se duse să spună lui Hasab Murat ce aflase.

Călătoria își urmă cursul. Nilul făcea prin locurile acelea coturi dese, ceea ce încetinea mult înaintarea vaselor. Vântul slăbea din ce în ce și pe la miezul nopții încetă de tot. Singura mângâiere a celor de pe corăbii era că nici Abu el Mot nu putea înainta din lipsă de vânt și nu le-o putea lua înainte.

— Măcar de-ar fi ziuă... zise savantul. Am putea pune oamenii la frânghii ca să ne tragă de pe mal. Oare cu cât ne-o fi luat-o Abu el Mot înainte?

— A plecat de la seribah cu două ceasuri înainte de apusul soarelui. După alte două ceasuri

am sosit noi, deci nu are mai mult de trei ceasuri înaintea noastră. Mâine îl ajungem cu siguranță.

— Și ce socoți să faci? Să-l ataci?

— Da.

— Eu aș face altfel. L-aș lăsa frumușel să se ducă la lagărul ceaușului. Au să se ia cu siguranță de păr, fiindcă răsculații n-au să se lase nici ei și după ce s-or fi târnuit bine, dăm buzna peste toți și-i facem harcea-parcea.

— Ideea asta am avut-o și eu, dar m-am răzgândit. Nu e bună defel.

— Nu e bună? Și de ce, rogu-te?

— Stai să-ți explic. Noi, cu trei vase și patru sute cincizeci de oameni suntem superiori lui Abu el Mot. Are prea puține arme, iar muniții aproape deloc, pe când noi avem și una și alta. Putem deci, dacă-l încolțim pe apă, să-l biruim repede, fără teamă că vom păgubi din oameni. Lăsându-l însă s-ajungă la golf, pune mâna pe pulbere și gloanțe, și admițând că nu poate aduna mai mult de patruzeci de pușți, ajung să omoare sau să rănească destui dintr-ai noștri. Și tocmai asta e ceea ce vreau eu să împiedic.

— Hm... mi se pare că ai dreptate.

— Și apoi, mai e ceva. Pe apă îl avem sigur, pe uscat s-ar putea să ne scape. Când o vedea că e pierdut, o ia la fugă. Eu am făgăduit mudirului din Fashoda să i-l duc viu nevătămat și trebuie să mă țin de cuvânt.

— Bine zici. M-oi pricepe eu la meseria mea, nu zic, dar când e vorba de strategie, calc în strâchini. Dumneata ofițer să te fi făcut. Ajun-

geai departe. Ai fi fost astăzi colonel, dacă nu chiar general, mai știi!...

— Foarte mulțumesc! Mi-am făcut datoria către patrie și-mi ajunge. De altfel, sunt foarte mulțumit cu meseria mea.

— Așa! Ai făcut armata? Eu nu.

— Nu cumva te-ai învârtit? Ori n-ai avut măsură, sau ai vreo boală ascunsă, vreo infirmitate?

— Să mă ferească Dumnezeu! Sunt sănătos tun. Credeam cu siguranță că au să mă ia și când colo m-a respins comisia.

— Pe ce motiv?

— Mă mai întrebi! Dumneata nu vezi?

— Nu văd nimic, zise medicul măsurându-l cu privirea din cap până în picioare.

— Păi atunci trebuie să fii miop. Când m-am prezentat în fața comisiei militare, domnii ăia s-au uitat odată la mine, s-au uitat a doua oară, a treia, a patra, până ce au început să râdă și râzi, domnule, de credeam că-i apucă alte alea. Eu mă zgâiam la ei și nu pricepeam de ce râd. La urmă președintele comisiei, un maior chipeș și voinic, s-a sculat de la masă, s-a apropiat de mine, m-a mângâiat pe obraz și mi-a spus că nu sunt bun de militărie și pot să plec.

— Bine, bine, dar nu ți-a spus motivul?

— Ba mi l-a spus. A luat șolul de pe masă și a început să-mi măsoare nasul. L-a măsurat în lung, l-a măsurat în lat, m-a sucit, m-a învârtit, și-a zis la urmă: „Nu merge, zău nu merge. Recrutul ăsta ar împinge mereu de la spate pe camaradul său din față. Și să facem distanța mai

mare între rânduri, iar nu se poate. Și apoi, când o fi să facă stânga împrejur, zăbovește două ceasuri, dacă nu și mai mult. Trebuie să-i dăm drumul, n-avem încotro." Și uite așa s-a făcut că n-am făcut armată.

Emil nu se mai putu stăpâni și începu să râdă în hohote.

— Râzi, ai? Azi râd și eu, dar atunci nu-mi era defel a râs. Mă credeam un adevărat adonis. Acum sunt mulțumit cu năsucul meu, mai ales că m-am convins că nu prea era stofă de războinic în mine. Am avut dovada chiar adineauri. Văd că planul dumitale e mai bun ca al meu. Ai dreptate, să-l atacăm pe Abu el Mot pe apă, nu pe uscat. O să-l vadă el pe dracu', când o auzi tunul bubuind. Dar ia spune, ai pe cineva care se pricepe să-l mânuiască?

— Da. Eu însumi.

— Dumneata? Bine, omule, și la asta te pricepi? Cum văd eu, pe toate le știi!

— Nu chiar toate, am fost însă artilerist și atâta lucru am învățat și eu: cum să încarci, să potrivești și să descarci un tun.

— Și ce-o să faci după ce-om avea în mână pe ceauș și pe Abu el Mot?

— Foarte lesne de răspuns. Așteptăm aproape de lagărul ceaușului să vedem ce rezultat are expediția la Ombula. Fie că reușește sau nu, Abd el Mot trebuie să se întoarcă tot pe-aici și-l avem în palmă.

— Dar cu fratele dumitale ce facem?

— Deocamdată îl scoatem din cauză. S-a luat după urmele lui Abd el Mot și n-o să-l slăbească

așa că se va întoarce și el. Dacă nu i s-a întâmplat ceva în drum, nu se poate să nu-l întâlnim.

— Să sperăm că nu i s-a întâmplat nimic; e în mâini bune pe cât știu.

— Văd că ți-a făcut o bună impresie Vânătorul-de-elefanți.

— Mai mult decât bună. E un om inteligent care a pătimit multe în viața lui. Are o lungă experiență și va ști să ocolească primejdiile.

— Cu atât mai bine. A, uite colo pe slovac. Parc-ar vrea să-mi spună ceva.

— Cheamă-l încoace.

Emil făcu semn slovacului să se apropie.

— Ei, ce e? îl întrebă el.

— Uite ce e, effendi. Văd că vântul s-a potolit și stăm pe loc când ar trebui să ne zorim pe cât se poate. Eu zic să lăsăm bărcile — atâtea câte avem — pe apă și să le legăm înaintea corăbiilor.

— Să le înhămăm, cum s-ar zice.

— Da.

— M-am gândit și eu la asta, dar mă tem că vom obosi prea mult oamenii.

— Păi ei au făcut propunerea și m-au rugat să vin să-ți spun.

— S-au oferit de bunăvoie? Cu atât mai bine, de silit nu vreau să silesc pe nimeni. Du-te de le spune că primesc; pe tine te numesc șeful lor.

Omulețul se umflă în pene de bucurie. Toată fața lui mărcată de vărsat lucea de mândrie.

— Să trăiești, effendi! zise el salutând militărește. Mă pricep să comand. În uniforma asta a mea, semăn a colonel, nu e așa?

Duse mâna la joben, salută iar și plecă încântat.

— Ai făcut fericit pe un om! râse savantul. Crede că dacă are un frac milităresc, de pe vremea lui tata Noe, ajunge.

— Nu râde. Stai că o să vezi acum de ce e în stare omulețul nostru, răspunse medicul foarte serios.

În câteva momente slovacul adună vreo treizeci de soldați care se pricepeau la vâslit, la care se întovărășiră cei douăzeci de niam-niami; Fiul-tainei ca și Fiul-devotamentului se oferiră să se așeze la cârmă. Legară *feluka*, o altă barcă, și aceea cu care veniseră Pfotenhauer cu Emil Schwarz de *dahabieh*, luând-o la remorcă; oamenii coborâră în bărci, puseră mâna pe lopeți și pe prăjini și vasele începură să alunece cu repeziciune pe apă.

Cum văzu Fonful de pe corabia cealaltă, strigă cu glasul lui sforăitor oamenilor săi:

— Lăsați jos bărcile, nu vă lăsați, băieți! Ce, noi nu ne pricepem să facem ca ei? Suntem muieri ori bărbați? Ce dracu' suntem? Puturoșilor, câini ticăloși, ce mai stați!

Cât ai clipi corabia porni după *dahabieh*, căutând să se ia la întrecere cu ea. În fruntea convoiului slovacul stătea în picioare și comanda ca la armată.

— Batalion, înainte, marș! Companie la stânga, pluton la dreapta! Înainte, marș!

Și așa toată noaptea. Când Emil se trezi a doua zi dimineața după câteva ore de somn, *reisul* veni să-i spună că oamenii erau iar toți pe bord căci se pornise vântul și întinseseră pânzele, așa că nu mai era nevoie de ajutorul bărcilor. Oamenii care vâsliseră toată noaptea, erau morți de oboseală. Se întinseră pe punte, se înveliră în pături și adormiră numaidecât.

13. BUBUIE TUNUL

Pe când Emil Schwarz stătea cu Tatăl-cocostârcului la cafea, Fiul-tainei veni și zise cu modestie:

— Îngăduie-mi, effendi, să-ți atrag atenția asupra unui lucru pe care poate că l-ai uitat.

— Care? întrebă Emil.

— Tu nu cunoști cursul râului și nu știi că în curând vom ajunge la câmpul de trestii despre care vorbea aseară djurul. Cu siguranță că Abu-el Mot a fost silit să se oprească acolo până dimineața. Și nici atunci n-a putut înainta decât foarte încet, trebuind să-și croiască drum printre trestii. Cred deci că ne-am apropiat mult de el.

— Asta e și părerea mea.

— N-ar fi bine să se ducă o luntre să cerceteze cum stau lucrurile?

— Bine te-ai gândit. Vrei să te duci tu?

— Și eu și prietenul meu suntem gata să plecăm în fiece moment.

— Luați o barcă mică sau una din luntre și duceți-vă amândoi. Fiți însă cu băgare de seamă să nu vă vadă cineva.

Se dovedi în curând că tânărul avusese dreptate, și încă mai repede decât se aștepta. Nu

trecu nici un sfert de ceas și Fiul-tainei se întoarse și strigă spre corabia lui Schwarz:

— Strângeți pânzele, effendi. Am văzut corăbiile lui Abu el Mot. Dacă mai înaintăm ne zăresc.

— Unde sunt?

— Într-un păpuriș de unde le va trebui cel puțin trei ceasuri ca să-și croiască drum prin desișul de trestii.

— Bine. Să strângem pânzele și să lăsăm ancora la fund, pe urmă să ne ducem nițel în recunoaștere.

Corăbiile fură rânduite una lângă alta ca să se poată trece de pe o punte pe cealaltă, pe urmă Emil Schwarz, Pfotenhauer, Hasab Murat, Abd es Sirr și Ben Wafa coborâră într-o luntre și porniră spre păpuriș.

Vâsleau printre trestii atât de înalte încât era cu neputință să fie văzuți. Se fereau însă să iasă la mijlocul râului, unde locul era descoperit. După ce trecură de un cot ascuțit al apei zăriră corăbiile vânătorilor de sclavi atât de aproape că le-ar fi putut ajunge în zece minute. Corăbiile se împotmoliseră în mijlocul unui câmp de trestii dese care se întindea de la un mal la celălalt.

Schwarz și Pfotenhauer văzură prin ocheane cum oamenii lui Abu el Mot se căzneau să taie trestiile ca să facă loc de trecere.

— Cunoști tu câmpul acesta de trestii? întrebă Emil pe Fiul-tainei.

— Da. Ne-a trebuit multă osteneală ca să putem străbate cu luntrea printre ele. E atât de mare că-l va ține pe Abu el Mot cel puțin trei ceasuri în loc.

— Râul e pe urmă liber?

— Da, dar numai pe o mică distanță, apoi iar dai de un păpuriș care acoperă tot râul până departe. După aceea nu mai e nici o altă piedică.

— Atunci loc mai bun pentru atac nici că se poate. Îl prindem între aceste două păpurișuri; n-o să mai aibă pe unde da îndărăt, iar înainte nu poate trece.

— Dar la mal da.

— Înconjurăm amândouă corăbiile lui din patru părți și nu lăsăm pe nimeni să scape. Deocamdată să-și vadă de treabă în liniște. După ce-o trece desișul îl atacăm. Va avea în față pădurea de trestii, la stânga voi fi eu cu vasul meu ancorat, iar în spate cele două corăbii ale noastre.

— Îi rămâne liber malul drept. Acolo mă voi așeza eu cu corabia mea.

— Nu se poate; dacă trag în el nimeresc corabia. Mai bine facem altfel. Iei o sută de oameni cu tine și te postezi acolo cu ei, dar așa ca să nu vă vadă.

— Am înțeles. Planul e minunat.

— Și asta imediat, până ce nu trece Abu el Mot desișul. Ajungi deci înaintea lui acolo și nu lași pe nimeni să se apropie de mal. Restul oamenilor tăi va fi împrăștiat pe corăbii. În felul acesta îl avem încadrat între noi și ar fi o adevărată minune să nu punem mâna pe ei toți. Sunteți sau nu de părerea mea?

Planul era bine întocmit și nimeni nu protestă.

Se începură pregătirile. Cei o sută de oameni ai arabului fură înarmați cu puști și debarcați pe mal. Hasab Murat luă comanda. Totuși Emil

Schwarz nu se prea bizuia pe el, deoarece propuse să se ducă și el să dea o raită la fața locului.

Pădurea care mărginea râul era destul de deasă ca să împiedice înaintarea trupei. Oamenii porniră în susul apei cât mai aproape de mal, cu Hasab Murat și Emil în frunte.

După zece minute zăriră la stânga lor catargele corăbiilor lui Abu el Mot înălțându-se printre trestii. Se aflau deci paralel cu ele. Ceva mai departe, unde se sfârșea câmpul de papură, rămânea râul liber până la malul acoperit cu tufe dese, unde oamenii lui Hasab se puteau ascunde foarte bine.

— Rămâneți aici până ce va sosi sandalul și celălalt vas al vânătorilor de sclavi, le zise Emil. Eu vin imediat după ei ca să nu le las timp să ajungă la câmpul de trestie următor. Îndată ce vedeți că încearcă să coboare, trageți.

— Au s-ajungă gloanțele noastre până la ei? întrebă Hasab Murat.

— Cu siguranță, căci se vor ține aproape de mal, fiind locul mai liber. V-am încredințat un post important și sper că vă veți face toți datoria.

Medicul se întoarse pe corabie și dădu ordin să se încarce tunurile. Unii din oamenii lui Hasab făcuseră serviciul militar la artilerie și se pricepeau să mânuiască un tun. Soldații stăteau cu puștile încărcate, fiecare la postul lui, căutând să fie cât mai păzit de gloanțele dușmane.

Pfotenhauer luase parte activă la preparative. Stătea acum gata de luptă, cu arma în mână lângă Emil.

— O să vedem îndată dacă într-adevăr nu eram bun de soldat și dacă nasul ăsta caraghios al meu ar fi stat în calea altora, zise el. Te pomenești că-mi retează o bucată din el — și mai că-mi vine să zic că n-ar strica. N-ai idee cum mă bucur de mutra pe care au s-o facă ticăloșii când ne-or vedea răsărind pe neașteptate în fața lor. Bine-ar fi să nu ne zărească mai înainte.

— Probabil că așa o să fie, răspunse acesta.

— Zău? Doar nu s-or uita numai înainte.

— Asta nu, dar unele sandaluri au și la pupă pânze care împiedică vederea.

Apoi întorcându-se spre Fiul-tainei îl întrebă dacă vasele lui Abu el Mot au numai pânze obișnuite.

— Corăbiile sale sunt niște vechituri, răspunse tânărul. Ca să le dea mai multă iuțeală la drum, li s-a adăugat câte o pânză la pupă.

— E întocmai după cum prevăzusem eu. Poate că reușim să ne apropiem de ele fără să ne vadă.

— Am fi buni de bătut.

— De ce? Atenția lor e îndreptată numai înainte și cum habar n-au că sunt urmăriți și pânza le mai împiedică vederea, n-ar fi deloc de mirare să nu ne simtă. A, uite colo, santinela pe care am postat-o pe mal vine cu o luntre. Are probabil să ne comunice ceva. Întinde pânzele, căpitane, și ridică imediat ancora!

Lanțurile zuruiră; pânzele fură întinse și corăbiile începură să alunece pe unde.

Dahabieha trecu, urmată de celelalte două vase prin drumul croit de Abu el Mot prin desișul de trestii.

— Nu ne văd, dar nici noi pe ei, zise savantul. Acum încep să cred că au să se pomenească deodată cu noi lângă ei fără să ne fi zărit mai dinainte.

Pe punțile corăbiilor domnea o tăcere adâncă; oamenii își vorbeau numai în șoaptă și doar atunci când era absolută nevoie. Emil Schwarz dăduse ordin să nu cumva să tragă cineva în Abu el Mot și să fie cruțat pe cât era cu putință. Acelui care va reuși să-l prindă de viu i se va da o recompensă în bani. Bineînțeles că fiecare din soldați se gândea să câștige el premiul.

Abu el Mot văzu deodată că i se pune în cale un alt câmp de trestii. Porunci să se strângă iar pânzele și să se arunce ancora. Stătea fumând pe punte, înconjurat de cei cinci homri, tovarășii lui de nelegiuiri, și privea la manevra de pe bord. Deodată cineva strigă:

— O corabie în urma noastră! *Allah 'l Allah*, cine și-ar fi închipuit...

Abu el Mot sări în picioare și se uită spre vasul străin. Pe celelalte nu le putea vedea, căci se aflau în spatele acestuia, care le întrecea în mărime.

— E o corabie de-a kedivului... murmură el înspăimântat.

— Cu neputință! Ce te face să crezi? răspunse unul din homrii lui.

— Ești orb? Nu vezi la proră piramida și sfinxul, stema țării? Și... puntea e plină de soldați...

— Ce-or fi vrând?

— De unde să știu? În nici un caz nu ne urmărește pe noi. Atâta timp cât comandantul

nu știe că eu sunt Abu el Mot n-avem de ce ne teme.

— Dar dacă îi spune cineva?

— Cine vrei să-i spună? Eu nu, nuehrii de asemenea nu, fiindcă ar fi considerați oamenii mei și ar păți-o, iar marinarii sunt prea bine plătiți ca să mă dea de gol. Cred deci... *Allah akbar!* Uite încă o corabie după ea... și încă una... o adevărată flotă!

— Ce-ți pasă dacă nu au nimic cu noi?

— Așa cred dar... să fiu al dracului dacă nu pe mine mă urmăresc... Cele două corăbii le cunosc, sunt ale lui Hasab Murat, dușmanul meu de moarte. Ce caută el, vânător de sclavi ca și mine, în tovărășia unui vas de-al statului? Nu cumva îl vor fi prins cu mâța în sac și i-or fi luat corăbiile? Oamenii lui mă cunosc și au să mă dea de gol.

— Ascunde-te!

— Degeaba. Au să vină să percheziționeze vasele noastre. O să tăgăduiesc cât oi putea și, dacă n-ajută, ne apărăm. Pregătiți-vă de luptă. Uitați-vă, dahabieha vrea să tragă lângă noi și celelalte două din urmă aruncă ancora. Singura scăpare ne e malul de colo. Dacă întreabă, răspund. Spuneți nuehrilor să fie gata. Și noi care n-avem decât prea puține arme de foc și gloanțe mai deloc...

Dahabieha îl ajunse și trecu la stânga sandalului. Când fu la patruzeci de pași aruncă ancora, se dădu nițel înapoi, ca să-i vină în spate și gloanțele! să nimerească de-a dreptul pe punte. Situația se prezenta astfel: înainte, cu prora nițel în desișul de trestii, se afla sandalul, iar alături

de el cealaltă corabie mai mică. Lateral, ceva mai în urmă, dahabieha. În spatele celor trei vase erau corăbiile lui Hasab Murat, dar atât de aproape, încât gloanțele trase de pe bord nu puteau să nu-și nimerească ținta.

Emil se așezase în dosul tunului ca să nu fie văzut de pe sandal. Lângă *reis* stătea căpitanul din Fașhoda, care trebuia să pună întrebările de rigoare.

— Ce sandal e acesta și cealaltă corabie și ale cui sunt? strigă el.

— Ale mele, răspunse Abu el Mot, care stătea rezemat de parapet și privea cu îngâmfare la atitudinea războinică a nuehrilor săi. Sunt negustor și mă numesc Iusuff Helam.

— De unde vii?

— Din Wau.

— Și unde te duci?

— În susul râului cu marfă de vânzare și de schimb.

— Omule, tare mă tem că vrei să mă tragi pe sfoară.

— Allah să-ți lumineze mintea și auzul! Am spus adevărul. Dacă nu m-ai auzit bine, urechile tale sunt de vină; auzi altminteri decât se vorbește.

— Nu minți. Te cunosc eu.

— N-ai de unde, fiindcă nu m-ai văzut până acum.

— Ești Abu el Mot, căpetenia negustorilor de sclavi.

— Să-ți lumineze atunci Allah și ochii, fiindcă vezi lucruri și oameni care nu se află printre noi

— Văd eu foarte bine, până și pe cei cinci homri din spatele lui. Sunt tovarăși de-ai lui Abu el Mot.

— Doamne ferește! Sunt niște negustori din Wau care și-au încărcat și ei marfa pe corăbiile mele.

— Nu e adevărat. Te cunosc și pe tine și pe ei. Mudirul Ali Effendi *Abu hamsah miah* din Fashoda vă trimite salutări și mie mi-a poruncit să vă duc lui peșcheș.

— Du-i pe cine vrei, dar noi n-avem nici în clin nici în mânecă cu ei, crede-mă.

— Ba voi sunteți. Pentru ce-ați atacat pe un effendi străin la izvorul leului și ați vrut să-l ucideți, ai putea să-mi spui?

— *V'Allah!* Se îngroașă gluma... șopti Abu el Mot homrilor săi. O să avem de furcă. Apărați-vă din răsputeri. (Apoi adăugă cu glas tare:) N-am fost de când sunt pe unde spui tu și n-am avut niciodată a face cu un effendi străin.

— Nici cu mine? întrebă Emil ieșind de după tun.

Abu el Mot scoase o exclamație de furie și se îngălbeni la față. Pentru nimic în lume nu s-ar fi așteptat să-l vadă pe german aici. Și încă pe o corabie de-a statului, înconjurat de soldați! Nu știa ce să facă, să tăgăduiască ori să mărturisească.

— El e... murmură unul din homri, dar nu ne e nouă frică de unul singur. Cele două corăbii sunt ale lui Hasab și oamenii lui. Ăștia sunt de-ai noștr și i-au prins în cursă ca pe șoareci. Cu dahabieha isprăvim noi repede.

Cuvintele acestea făcură pe Abu el Mot să-și recapete îndrăzneala și, la repetarea întrebării pusă de Emil, strigă înfuriat:

— Ba pe tine, da, câine și fiecior de câine. Acum o să ai pentru ultima oară de-a face cu mine. Du-te dracului!

Puse pușca la ochi și apăsă pe trăgaci. Medicul se aplecă însă repede ca fulgerul și glonțul trecu șuierând pe lângă el.

— Trageți! răcni Abu el Mot oamenilor săi. Culcați mai întâi pe căpitan la pământ...

Ordinul lui fu executat imediat. Pe sandal se aflau două sute de inși și pe cealaltă corabie alți o sută. Văzuseră pe corabie numai jumătate din câți erau ei, ceea ce îi încredința că vor isprăvi repede cu atât de puțini. Puștile detunară și o ploaie de săgeți zbură dincolo de punte. Soldații apucaseră însă să se pitească după catargele, lăzile și coșurile de pe corabie și numai puțini din ei fură răniți ușor.

Schwarz vârî capul sub rogojinile care acopereau tunul. Ridică un colț de rogojină, atât cât să poată ochi și îndreptă țeava spre Abu el Mot care stătea cu pușca în mână. Acesta mai avea un glonț cu care spera să-l nimerească pe german.

Se auzi atunci un ordin de-al căpitanului, soldații ieșiră de unde erau ascunși și descărcară o salvă care avu un efect dezastruos asupra nuehrilor. Mulți se prăbușiră pe punte loviți de moarte. Emil ieși de după tun. Cum îl văzu Abu el Mot, duse pușca la ochi și trase răcnind:

— Mori, câine! De data asta nu-mi mai scapi...

Privirea ageră a germanului prinsese mișcarea, făcu o săritură alături și glonțul dădu iar greș.

— În schimb voi nimeri eu, dar nu pe tine, căci te vreau viu în mâinile mele, zise el și descărcă tunul.

Abu el Mot înlemni de spaimă căci morții și răniții cădeau ca spicele în jurul lui. Ceilalți urlău și răcnetele lor cutremurară văzduhul. Bomba nu nimerise numai puntea sandalului; schijlele ei zburară și pe corabia cealaltă. În același timp oamenii lui Hasab Murat își descărcau și ei armele.

Acum înțelese Abu el Mot că Hasab nu era prizonier ci aliatul lui Schwarz.

— Bravo băieți, strigă Fonful cu glasul lui sforăitor, pe care vânătorul de sclavi îl recunoscu imediat.

— El Sahar! răcni el. Hasab Murat, fecior de cățea râioasă, s-a dat de partea străinului și a soldaților. Trageți, trageți, nu vă lăsați. Ochii pe ofițer și pe câinele de creștin!

Dar nici un glonț nu-i nimeri. Căpitanul se dăduse după catarg și Emil se aplecase să încarce iar tunul.

A doua bombă fu și mai grozavă. Nuehrii, atât de curajoși adineauri, nu știură cum să se ascundă mai repede și Abu el Mot înțelese că totul ar fi degeaba.

— Repede în bărci și la mal! le strigă el.

Nuehrii se repeziră ca nebunii la bărci, dar n-apucară să pună piciorul pe mal că o salvă

de pușcă îi dădu îndărăt. Erau oamenii lui Hasab Murat ascunși după copaci.

Acesta ieși înainte cu pușca în mână și strigă:

— Ei, ce mai stai, Abu el Mot? Ia vino încoace să te strâng nițel în brațe că mă prăpădeam de dorul tău...

Abu el Mot văzu că și calea spre uscat îi e închisă. Un singur mijloc de scăpare îi mai rămânea: să treacă printre trestii cu luntrea. Atâta loc își închipuia că va avea.

— Vedeți și voi, zise el celor cinci homri ai lui care rămăseseră și ei neatinși, că suntem înconjurați din toate părțile de dușmani. Veniți după mine să vă spun ceva.

Ticălosul știa prea bine ce-l așteaptă. Trebuia să fugă cu orice preț și cât mai repede, altminteri era pierdut.

În afară de cabina care se afla la pupa sandalului, se mai află la proră o mică gheretă de scânduri. Îi duse pe homri acolo, încuie ușa după ei și le zise în șoaptă:

— Trebuie să fugim neapărat, să nu știe însă nuehrii, altminteri au să vrea să se înghesuie și ei în luntre și ne dau de gol.

— Bine, să fugim, dar cum? Nu există nici o cale...

— Ba da, una singură. A mai rămas o luntre dosită pe punte. Dușmanii nu o pot vedea de acolo de unde sunt. S-o lăsăm repede pe apă.

— Cum ne-or vedea în ea, trag în noi.

— Nu coborâm de pe punte. Desprindem câteva scânduri de pe latura corăbiei și trecem prin spărtură.

— Tot degeaba. Ne ajung din urmă.

— Nici n-au să știe că am fugit. Prora sandalului e vârâtă în desiș și atâta loc cât să treacă luntrea pe lângă ea avem. Puneți mâna pe topoare și spargeți scândurile.

Făcură o deschizătură cât să treacă un trup de om în flancul corăbiei. Abu el Mot se aplecă în afară, apucă frânghia de care era legată luntrea, și o trase în jos. Homrii își aduseră boccelele și coborâră cu toții în luntre, pe urmă vâsliră încet și cu băgare de seamă printre trestii și ieșiră dincolo.

— Până acum au mers bine lucrurile, zise el, dar de-aici încolo începe primejdia. Imediat ce vom ieși la larg, au să ne vadă de pe vas și au să tragă în noi. Puneți deci mâna pe lopeți și vâsliți din răsputeri ca să trecem de bătaia gloanțelor. Allah să ne ocrotească și să pedepsească pe dușmanii noștri. Înainte!

Homrii lăsară lopețile în apă și luntrea trecu prin îngustul canal format de prora ascuțită a sandalului.

Impușcăturile de pe punte împiedicaseră pe nuehri să audă loviturile topoarelor când homrii spărgeau flancul sandalului. Nici pe departe nu bănuiau că fuseseră părăsiți de conducătorul lor și lăsați să plătească păcatele lui.

În vremea asta Emil căuta să întoarcă țeava tunului spre latura sandalului ca să o bombardeze și să o găurească din flanc, silind astfel pe cei de pe punte să se predea. Privirea lui căzu din întâmplare tocmai spre locul pe unde ieșise luntrea cu fugarii. Înțelese imediat ce s-a întâmplat și

cu iuțeala fulgerului își dădu seama că luntrea ieșită din raza vederii lui, nici un glonț nu o va mai putea ajunge.

— Hasab Murat, strigă el spre mal, bagă de seamă că Abu el Mot ne scapă! Uite-l că fuge cu o luntre. Dați fuga și ieșiți-i înainte. Trageți fără cruțare, nu mai șovăiți... Porunca nu i se păru suficientă, căci zise către Abd es Sirr: Voi săriți imediat în barcă și luați-vă după el. Treceți pe lângă sandal, prin același loc pe unde a dispărut el. Tu, Ștefan Uszkar, adăugă el slovacului, ia cinci buni ochitori cu tine și du-te cu Abd es Sirr. Aduceți-mi-l pe Abu el Mot viu sau mort. Dacă nu se poate altfel, siliți-l să tragă la mal ca să-l încolțească oamenii lui Hasab. Repede, nu mai pierdeți timp...

În vreme ce dădea ordinele acestea, Schwarz încărcă tunul și îndreptă țeava în direcția fugarilor. Bomba porni. Dar avea tragerea prea scurtă și obiectivul țintit era prea mic, așa' că ghiuleaua căzu în spatele luntrei, în apă. Fugarii vâsleau înnebuniți de spaimă. O altă bombă avu același efect. A treia căzu cu mult în urmă.

Niam-niamii erau mai buni vâslași ca homrii lui Abu el Mot și era de prevăzut că vor ajunge în curând pe fugari.

— Vâsliți, vâsliți, răcnea Abu el Mot, când văzu cele două bombe spărgându-se în spatele luntrei. Câinele trage cu tunul după noi... Dacă nimerește, găurește luntrea și cădem în apă, unde au să ne sfâșie crocodilii...: Nu vă lăsați... altminteri suntem pierduți.

Când văzu însă că a treia bombă căzu cu mult în urmă, strigă cu bucurie:

— *Hamdulillah,* suntem salvaţi! Acum nu ne mai ajunge...

Peste puţin ieşiră la larg. În faţa lor nu mai era nici o piedică.

— Cârmiţi spre dreapta, la mal. Coborâm din luntre şi o luăm la fugă peste câmp, ca s-ajungem cât mai repede pe Abd el Mot. L-am tras pe sfoară pe câinele ăsta de ghiaur. Tot mai deştepţi noi decât el.

Dar de-abia se îndreptară spre mal şi Hasab Murat le ieşi înainte cu oamenii săi. Dacă acesta s-ar fi ţinut ascuns după copaci până ce coborau ei pe mal, l-ar fi prins cu siguranţă. Arabul însă nu mai avu răbdare şi trase spre luntre.

— Allah! strigă căpetenia vânătorilor de sclavi speriat, nu mai putem coborî pe mal. Vâsliţi înainte ca să ne îndepărtăm cât mai mult de ei. Mai încolo pădurea e foarte deasă şi nu ne mai pot urmări.

Luntrea se îndreptă iar spre mijlocul râului, ca să iasă din bătaia puştilor. Unul din hamri se uită îndărăt şi văzu barca niam-niamilor.

— O barcă după noi! strigă el.

— Să-i ia drac'! mormăi Abu el Mot privind în urmă. Vâslesc mai repede ca noi... ne-ajung, dacă nu ne grăbim...

— Să ne împotrivim...

— Dobitocule! La ce bun? Ei sunt de patru ori pe-atâţia. Lupta nu ne-ar folosi la nimic. Acum e vorba să ne salvăm viaţa. Trebuie cu

orice chip s-ajungem la malul celălalt. Dacă ajungem înaintea lor, am scăpat.

— Cum să ne ducem atunci la Abd el Mot, dacă rămânem fără luntre? Cu ce să trecem iar râul dincolo?

— Ne facem o plută. Vâsliți, vâsliți, ce naiba faceți! Vâsliți până ce v-o țâșni sângele din degete...

Luntrea aluneca pe unde ca o săgeată. Frica dădea fugarilor puteri înzecite. Ajunseră în sfârșit dincolo și săriră pe mal, lăsând luntrea nepriponită. Curentul o luă la vale...

Slovacul îi văzu.

— Uite-i... ne scapă... să tragem după ei, zise el dezamăgit și îndreptă pușca lui mare într-acolo.

Vâslașii, curioși să vadă și ei încotro o luaseră fugarii, se întoarseră brusc cu fața spre mal. Barca se clătină, slovacul își pierdu echilibrul și căzu peste bord. Dacă nu-l apucau repede vâslașii, drept la fund se ducea.

— Era să văd pe dracu... zise el scuturându-se de apă. Ei, acu' ce facem? Îl urmărim pe uscat ori nu?

— Ar fi zadarnic, răspunse Fiul-tainei. Să prindem luntrea și să ne întoarcem la corabie.

— Atunci ne scapă pentru totdeauna.

— Nu cred. Omul acesta clocotește de furie și dor de răzbunare. N-are să se astâmpere. Are să se ducă după oamenii săi plecați la Ombula ca să-i aducă încoace. A, uite luntrea, prindeți-o!

Nuehrii erau indignați de trădarea șefului lor, care-i părăsise în momente atât de critice. De

când fugise el, nimeni nu se mai gândea să tragă și căpetenia era de părere că singurul lucru ce au de făcut e să se predea. De fugit le-ar fi fost imposibil, căci Schwarz s-ar fi luat după ei. Și-apoi nici bărci destule n-aveau.

Lupta se sfârșise. Se aștepta barca trimisă după fugari ca să se poată lua vreo hotărâre.

Doctorul dăduse ordin soldaților să nu mai tragă nici ei în nuehri decât în cazul când aceștia ar începe iar ostilitățile.

— Dumneata ce crezi, zise savantul lui Emil, care stătea nemișcat lângă tun; crezi că arapii ăștia au să se-astâmpere?

— Da. Și-au dat seama că le suntem superiori și ca număr, și în ce privește armele. Și-apoi ce vrei să facă fără conducător, odată ce Abu el Mot a fugit?

— A rămas căpetenia lor.

— Aș! Nu îndrăznește o secătură ca asta să se măsoare cu noi. A, ia să nu uit! Țin să te felicit pentru bărbăția dumitale de adineauri. Ai dovedit într-adevăr foarte mult curaj și te-am văzut descărcând mereu pușca.

— Așa e, dar știi ce împușcam eu?

— Ce?

— Pieptănătura arapilor, ochind nițel mai sus de cap. Fiindcă, mi-am zis eu, de ce să omor un om, când împușcându-i frizura ajung la același rezultat. Și ce rezultat! râse savantul. Păcat că n-aveai vreme să te uiți. Dar pieptănătura nuehrilor ai văzut-o? Știi ce fac ei ca să li se țină părul în felul acela?

— Nu. Am fost numai în trecere prin ținuturile lor și n-am avut timp să mă ocup cu studiul mai amănunțit al obiceiurilor acestui popor.

— Atunci stai să-ți spun eu. Lasă să le crească părul cât mai lung, îl ung cu o cocă făcută din cenușă și urină de vacă — știi, pentru miile de paraziți care mișună în părul lor — și-l ridică în sus ca un pămătuf. Cu timpul pămătuful ăsta se întărește și formează un fel de creastă înaltă în vârful capului. Dacă tragi în creasta asta, glonțul se izbește cu putere de ea și-l trântește ametit la pământ. Frica îl face pesemne să creadă că l-ai nimerit în scăfârlie și nu mai îndrăznește să se miște din loc. Eu, cel puțin, n-am mai văzut pe nici unul din cei loviți de mine sculându-se de jos. Ori poate că frizura asta a lor le e tot atât de scumpă ca și capul, de aceea se feresc să și-o „deranjeze".

— Are haz, zău! Ești de părere, după cum văd, să nu omori un om decât atunci când ești silit s-o faci. Tot așa cred și eu. Cu Abu el Mot era însă altceva. Trebuia să-i arăt nemerniculuí că nu e de glumit cu noi. Dacă nu-i speriam cu bombele, lupta ar fi ținut mai mult și am fi avut o mai mare pierdere de oameni, și noi și ei. Mai bine să moară zece vânători de sclavi decât un singur soldat de-ai noștri. Negreșit că dacă mi-aș fi închipuit că Abu el Mot va reuși să fugă, îl culcam încă de la început cu un glonț la pământ. Nuehrii s-ar fi predat imediat și s-ar fi împiedicat o mai mare vărsare de sânge.

— Ai văzut mutra pe care a făcut-o Abu el Mot când a dat cu ochii de dumneata? Credeam

că-l lovește damblaua. La toate s-o fi așteptat el numai la asta nu. A, uite că se întoarce barca. Da' ce-o fi cu luntrea aia pe care o trage după ea?

— Nu înțeleg nici eu. Vom vedea însă ce rezultat a avut urmărirea fugarilor.

Barca se lipi de corabie și cei din ea se urcară pe punte. Tatăl-celor-unsprezece-fire-de-păr veni cel dintâi să-și dea raportul.

— Ce e asta pe tine? întrebă Emil cu mirare, ești ud până la piele.

— Păi am căzut în apă și era să mă mănânce crocodilii, răspunse cam rușinat slovacul.

— Cum se poate?

— Să vezi, effendi. Când am văzut pe ticălocul acela de Abu el Mot, nu mi-am mai putut stăpâni furia, am întins pușca mea care poate să omoare o sută de elefanți nu numai un nemernic ca el, și am tras. Atunci barca s-a clătinat și...

— Așadar, Abu el Mot a scăpat? strigă Schwarz, curmându-i vorba.

— Da. A fugit pe mal și s-a pierdut în desiș.

— Și homrii?

— După el.

— N-ați putut ajunge luntrea?

— Nu, măcar că ne-am căznit pe cât ne-a stat în putință. Am prins însă luntrea și o aducem în triumf.

— Pe ce mal a fugit?

— Pe cel drept.

— Atunci s-a dus și nu mai punem mâna pe el, zise cu necaz Pfotenhauer.

— Eu nu zic tot așa. I-am dat o lovitură strașnică. Cuminte din partea lui ar fi să nu se mai arate prin părțile astea, dar, cum îl știu eu, nu cred că o să se astâmpere. O să caute să se răzbune, și nu numai pe mine, ci și pe Hasab Murat, și încă foarte curând.

— Bănuiești că se va duce la Ombula să aducă pe Abd el Mot și oamenii săi aici? Hm, tot ce se poate... Ar avea cinci sute de inși bine înarmați, un număr destul de respectabil cu care se poate face încercarea. Ce-ar fi însă să se ducă mai întâi la golful Husan el Bahr, care îi vine mai aproape decât Ombula?

— Nu cred. Ce poate face el cu cinci homri împotriva a cincizeci de răsculați? Ar fi o prea mare îndrăzneală.

— Dar și-ar putea lua de-acolo munițiile de care are absolută nevoie. Și-apoi, își închipuie poate că, iertându-i, răsculații vor trece iar de partea lui.

— Posibil, totuși eu rămân la părerea mea că se va duce mai întâi la Ombula, de unde se va întoarce cu întăriri ca să învețe minte pe ceauș.

— Și noi unde ne ducem acum, la maijeh sau la Ombula?

— La maijeh. Și să-ți spun motivele. Mai întâi, fiindcă Abu el Mot va crede că-l vom urmări la Ombula și va lua măsuri în consecință. Procedând astfel, înseamnă să avem un avantaj asupra lui. Al doilea, îi va fi mai lesne să opună rezistență acolo decât în alt loc ales de noi și de unde l-am putea lua prin surprindere la întoarcere. Al treilea, punând mâna pe răsculați,

avem retragerea liberă, ceea ce n-ar fi cazul dacă ne-am duce direct la Ombula, expunându-ne să fim prinși între două focuri.

— Trebuie însă să iei în seamă împrejurarea că totuși e posibil să se ducă mai întâi la ceauș ca să caute să-și salveze vitele și munițiile.

— M-am gândit și eu, de aceea voi încerca să i-o iau înainte. Voi pleca deci cu dahabieha și cei o sută cincizeci de soldați să mă asigur de răsculați. Deocamdată să vedem ce facem cu nuehrii.

Căpetenia acestora stătea pe puntea sandalului înconjurat de ai săi și discuta cu aprindere. Schwarz se apropie de parapet și-i strigă:

— Treci încoace pe punte că am de vorbit cu tine.

— Treci tu.

— Pe cât știu, obiceiul e ca învinsul să asculte de învingător.

— Nu m-ai învins încă.

— Pentru că am căutat să vă cruț. Dar te asigur că dacă nu te supui ordinelor mele, întorc foaia.

— Lasă că știu ce vrei. Cum mă vei vedea la tine, pui mâna pe mine și nu-mi mai dai drumul.

— Te înșeli. Vreau numai să stăm nițel de vorbă, pe urmă ești liber să pleci.

— Nu mă minți? Mă lași să mă întorc la ai mei, chiar dacă nu cădem la învoială?

— Da.

— Jură pe Profet și te cred.

— Bine. Mahomed mi-e martor că ești liber să pleci când vrei.

— Așa? Iaca viu.

— Știi că are haz! râse savantul. Domnul doctor jură pe moș Mahomed că are să se țină de cuvânt. Hahaha! Multe mai vede și aude omul cât trăiește...

O luntre se desprinse de pe sandal și căpetenia nuehrilor veni. Emil porunci să se aducă mai întâi ciubuce și cafea, pe urmă intră cu Pfotenhauer în cabină poftind pe căpetenie după ei.

Nuehrul era un negru înalt și spătos. Fruntea îi era brăzdată de trei cicatrice paralele. E obiceiul la ei ca părinții să cresteze încă din frageda copilărie a băieților astfel de tăieturi crezând că-i fac mai frumoși. De asemenea le scot dinții de jos — pentru ce, nici ei nu știu. Din această pricină vorbesc cam peltic.

Schwarz pofti pe căpetenie să șadă, îi oferi cafea și ciubuc, îl lăsă să-și soarbă cafeaua, îi aprinse pipa, pe urmă începu:

— Ziceai adineauri că nu te socoți înfrânt. Crezi într-adevăr că ai mai putea scăpa?

— Nu, răspunse cu naivitate negrul.

— Și ce-ai de gând să faci?

— Să luptăm până la sfârșit.

— Cu ce folos?

— Ca să omorâm cât mai mulți dintre ai voștri. Și-apoi, nici nouă nu ne rămâne altceva de făcut. Suntem doar nevoiți...

— Cine vă silește?

Negrul îl privi nedumerit.

— Cum, să renunț la luptă?

— Renunță, fiindcă ar fi de prisos. Ce crezi tu că s-ar întâmpla? Învingătorul ori omoară

pe învinși ori îi ia prizonieri ca să-i facă sclavi. Eu nu vreau nici una nici alta. Sunt creștin.

— Creștin? zise nuehrul căutând să-și aducă aminte ce va fi însemnând acest cuvânt. În sfârșit păru că-și amintește ceva, căci întrebă: adică dintr-aceia care mănâncă, pare-mi-se, carne de porc?

— Da. Dar nu numai asta e ce ne deosebește de adepții Profetului. Religia noastră ne poruncește să iubim, nu să urâm, să facem bine chiar și celui mai neîmpăcat vrăjmaș.

Negrul înțelese că o astfel de poruncă poate folosi foarte bine în împrejurarea de față, de aceea întrebă:

— Și voi ascultați ce vă poruncește legea?

— Da.

— Știi prea bine că suntem vrăjmașii tăi, nu e așa?

— Negreșit că știu.

— Atunci trebuie să ne faci bine pentru rău?

— Este ceea ce și vreau, spuse Schwarz, râzând în sinea lui de șiretenia nuehrului.

— Adică?

— Atârnă de răspunsul pe care mi-l vei da la întrebările mele. Spune-mi cinstit, pentru ce v-a tocmit Abu el Mot?

— Ca să atace pe niam-niami și să-i ia sclavi.

— Și în schimb ce vă dădea?

— Mâncare, băutură, îmbrăcăminte cum poartă ai noștri, o pușcă de om și câte un ban de argint pentru fiecare sclav pe care îl vom prinde noi.

— Prea puțin! Erați deci tocmiți numai pentru vânătoare de sclavi. Atunci ce v-a făcut să ridicați arma împotriva noastră?

— Așa a vrut Abu el Mot. Noi eram oamenii lui și nu se putea să nu-l apărăm.

— Ați văzut ce primejdios lucru e să te întovărășești cu un vânător de sclavi. Prietenia voastră cu el v-a făcut să pierdeți o mulțime de oameni, fără să mai vorbesc de răniți.

— Da, mulți, zise negrul mâhnit. *Medfa** ta era flămândă; a înghițit mai mult decât încăpea în gura ei mititică.

— I-ai numărat?

— Da. Avem peste treizeci de morți și tot pe-atâți răniți. Mulți au fost împușcați în *compirah*** și sunt deznădăjduiți. Și-acum vrei să-mi spui ce-ai de gând să faci cu noi?

— Mai târziu. Ale cui sunt corăbiile?

— Ale unuia din Diakin.

— Tot negustor de sclavi?

— Nu. Altă avere n-avea decât aste două corăbii. Dacă le dai foc, îl lași pe drumuri.

— Cine-ți spune că vreau să le ard?

— Așa ar face orice învingător.

— Știa că le închiriază pentru o vânătoare de sclavi?

— Nu. Era vorba să ne ducă numai până la seribah, pe urmă să se întoarcă acasă.

— Bine, spune-i că i le dăruiesc.

— Cum, vrei tu să faci una ca asta? Stăpâne, ești milostiv cum nu se mai poate. Dar cum să-i spun, căci n-am de unde să-l iau.

— O să-i spui când te vei duce la Diakin.

— Să mă duc la...

---

* Tunul.

** Pieptănătură.

— Da. Sunteți liberi și tu, și oamenii tăi.

Negrului îi căzu pipa din gură, sări drept în picioare și strigă:

— Liberi... toți... și eu?

— Și tu. Cu o singură condiție.

— Care, care? Fac tot ce vrei... dacă se poate.

— Predați mai întâi armele.

— Vi le predăm... mai avem destule acasă.

— Pe urmă: nu căutați să vă duceți după Abu el Mot, ci plecați direct spre casă. Eu las două din corăbiile mele aici, ca să vadă dacă vă țineți de cuvânt. Îndată ce oamenii mei vor observa ceva suspect, au ordin să tragă cu tunul în voi, ai înțeles?

— Vai, stăpâne, am fi bucuroși să scăpăm mai curând din buclucul în care ne-am vârât. Și-apoi, Abu el Mot ne-a tras pe sfoară, fugind și lăsându-ne în voia soartei. Dacă pun eu vreodată mâna pe el, nu scapă cu viață, crede-mă...

— Bine. Atunci ne-am înțeles. Poți pleca.

— Stai că mai e ceva, interveni savantul. Am și eu de pus o condiție.

— S-auzim, zise Emil grav, crezând că e vorba de cine știe ce lucru serios.

— Cer să vă tăiați toți nuehrii pieptănăturile și să mi le predați mie.

— Vai de mine, stăpâne! strigă negrul înspăimântat. Nu poți să ne ceri așa ceva.

— Ba vă cer. Avem și foarfece și cuțite ascuțite cu ce să le tăiem.

— Pentru ce vrei să ne faci dureri atât de grozave... se tânguia nuehrul, deznădăjduit.

— Dureri! Dacă stați liniștiți nici n-o să simțiți.

— Te-nșeli, stăpâne. *Compirahurile* noastre sunt înțepenite pe cap și tari ca piatra. Nu se pot despărți de cap.

— Ba se pot... Știu eu cum. Sunt doar *tabib** și cunosc foarte bine cum e pielea capului și unde se sfârșește. Și-apoi, dacă tai nițel din ea, nu face nimic, vă vindec repede.

— Nu, nu, stăpâne! Cred că ești un mare *tabib*, fiindcă ți-e nasul atât de lung și noi *abdi*** știm că omul cu nasul mare e tare învățat și deștept, dar chiar dacă ar fi să nu ne tai pielea capului, ne faci de ocară în fața lumii lăsându-ne fără *compirah*. Ce-au să zică femeile când ne-or vedea?

— N-am ce-ți face. Fără pedeapsă nu se poate să scăpați.

— Dacă vrei să ne pedepsești, găsește altceva.

— Am zis! zise bătrânul savant cu glas hotărât.

— Stăpâne, se rugă negrul cu glas plângător, nu ne lua podoaba noastră bărbătească... sau, dacă nu se poate altfel, să facem așa: Să lăsăm sorții să hotărască. Jumătate din oamenii mei să rămână așa cum sunt și cealaltă jumătate taie-le *compirahul*, pe urmă omoară-i.

— La sorți, zici? Și tu împreună cu ei, nu e așa?

— Eu nu, sunt doar căpetenia lor. Gândește-te că dacă-mi tai podoaba trebuie să mor și ai mei rămân fără căpetenie.

---

* Medic.
** Negrii.

— Aha, așa! Am înțeles... nu vrei să mori. Cine dracu' vrea! Dar simțul dreptății îmi poruncește să nu fac deosebire între tine și ceilalți. De aceea o să fiu îngăduitor și renunț la *compirahuri*, cer în schimb să-mi dai *Boneta el badșac** a ta.

— Cum, *Bornata el lulu*** a mea? strigă negrul îngrozit. Nu, stăpâne, nu poți să-mi ceri una ca asta! *Bornata* e dovada demnității mele de căpetenie a unui trib.

— Știu. Gândește-te însă că scapi astfel viața a o sută de nuehri care ar ieși la sorți.

— Să-i ia dracu! Nici un *șah* sau *malik**** nu-și dă *tadșa***** lui fără să lupte pentru ea. Ce să faci tu cu ea? Doar n-oi fi vrând să te faci regele nuehrilor!

— Nu, n-am astfel de intenții, ca învins însă nu se poate să nu ne dai o dovadă de supunere. Altceva ar fi dacă ai căuta să obții iertarea noastră, declarându-te prietenul și aliatul nostru. Atunci n-ar trebui să renunți la *tadșa* ta și nici oamenii la *compirahurile* lor, dimpotrivă ai căpăta tu multe lucruri de folos.

Când auzi negrul cuvintele acestea, răsuflă adânc și spuse:

— Stăpâne, mi-ai ușurat sufletul. Prin mare spaimă am trecut. Spune-mi în ce fel vrei să fiu aliatul vostru.

---

* Boneta de scoici.
** Boneta de mărgăritare.
*** Rege sau împărat.
**** Coroana.

— Să pleci cu noi împotriva lui Abu el Mot, care s-a purtat atât de mișelește cu voi.

— Merg, stăpâne, cum să nu merg! Ne-a sacrificat pe noi ca să scape el și trebuie să ne răzbunăm. Legătura dintre noi e ruptă și fac alta cu voi ca să-l trag la răspundere.

— Bine. Ați văzut că noi suntem mai tari ca el, v-am biruit și totuși v-am dăruit viața. Vă mai dăruim acum compajirahurile, armele și tot ce e al vostru, până și *Bornata el lulu* a ta. Mai mult încă: vă vom da și o parte din prada pe care o vom face. Cirezile, uneltele și proviziile lui Abu el Mot vor cădea în mâinile noastre, de asemenea și soldații lui, ale căror arme vi le vom dărui vouă. Veți putea cu ele birui pe toți dușmanii voștri și veți ajunge astfel un trib mare și puternic.

— Stăpâne, asta întrece tot ce-am fi putut căpăta de la Abu el Mot, strigă entuziasmat negrul. Tu ne dai milostivirea și dărnicia ta, în loc de răzbunare și moarte. Vă vom fi credincioși și supuși ca niște robi.

— Bine, să te cred. Veți mai avea încă o dovadă a bunătății noastre. Nu numai eu sunt *tabib*, ci și effendi acesta. Vom îngriji pe răniții voștri și vom tămădui pe mulți dintre ei. Și acum să te mai întreb ceva. Ca să închei alianța cu noi, îți trebuie învoirea oamenilor tăi?

— Se poate să crezi una ca asta, stăpâne, răspunse cu trufie căpetenia nuehrilor. Eu sunt regele tribului meu și războinicii mei trebuie să asculte de poruncile mele. Și-apoi cum îți închipui că ar avea cineva ceva de zis? În loc de moarte,

după cum se-așteaptă ei, eu vin să le aduc viața, în loc de pierzănie, bogăție. Au să fie încântați de propunerile voastre.

— Așadar, din momentul acesta sunteți prietenii și aliații noștri. Dă mâna cu noi și întoarce-te pe urmă la ai tăi. După ce vom afla că oamenii tăi încuviințează ce s-a hotărât, vom veni să vă pansăm rănițiii.

Negrul le întinse amândouă mâinile și plecă.

— Ei, ce zici, așa e că am întors-o bine? zise savantul râzând.

— Minunat! răspunse Emil, încântat. Suntem noi și fără nuehri destul de tari, ca să biruim pe Abu el Mot, totuși nu strică că-i avem prieteni, în loc de dușmani. Și apoi s-ar putea să avem la un moment dat trebuință de cât mai mulți oameni și nu strică să-i avem la îndemână. Dar ce ți-a venit, doctore, să-i bagi negrului frica în oase cu podoaba lor capilară?

— Fiindcă tare aș fi vrut să-i iau arapului tichia din cap. Aș fi păstrat-o ca o raritate etnografică. Când am văzut că ține atât de mult la ea, mi s-a făcut milă și i-am lăsat-o. Acum hai să mergem pe punte. Sunt curios ce mutră au să facă nuehrii la propunerile noastre. I-auzi-i cum zbiară!

Ieșiră din cabină și se uitară spre corăbiile negrilor. Aceștia săreau și țopăiau ca nebunii pe punte.

— Na, o făcui! zise savantul, râzând. Ia te uită la ei. Și-au ieșit din minți de bucurie. Le-ar trebui acum mai degrabă un doctor de nebuni ca să le pună mințile la loc.

Căpetenia se apropie de parapet și strigă spre Schwarz:

— Vedeți veselia războinicilor mei? Sunt cei mai fericiți oameni de pe pământ și se jură că au să vă slujească din toată inima, să-și dea chiar viața pentru voi. Veniți acum de vedeți ce e cu răniți noștri.

Înainte de a trece pe sandal, Emil chemă pe amândoi comandanții corăbiilor, trimise de asemenea după Hasab Murat și oamenii săi, apoi spuse tuturor că nuehrii sunt acum aliații lor. Vestea fu primită de toți cu bucurie.

Deoarece nu era timp de pierdut, ca să o ia înainte lui Abu el Mot, hotărâră ca un număr de soldați să deschidă cale prin păpuriș dehabiehei. În vremea aceasta, Schwarz și cu Pfotenhauer se vor duce la nuehri ca să panseze pe răniți. Când trecură spre cabină ca să-și ia pansamentele și instrumentele chirurgicale, doctorul îl întrebă pe Fiul-tainei:

— Știi tu unde e mlaștina Husan el Bahr?

— Da, effendi. Am fost cu prietenul meu Ben Wafa de câteva ori acolo. E cunoscută pentru mulțimea de hipopotami care mișună prin partea aceea.

— Când crezi că putem ajunge, dacă vântul ne va fi prielnic?

— Putem naviga toată noaptea, deoarece râul e liber și nu e vremea ploilor. Cu vânt prielnic, cum zici, suntem mâine seară la maijeh.

— Cu piciorul tot atâta faci?

— Un bun pedestraș, da, fiindcă are drumul drept, pe când pe apă întâlnești coturi în cale care te țin în loc.

— Proastă afacere! S-ar putea ca Abu el Mot să se fi dus într-acolo.

— Atunci facem ca în noaptea trecută: înhămăm bărcile la corabie. Obositor n-are să fie pentru oameni, fiindcă suntem mulți și ne putem schimba cu rândul. Nuehrii ne pot fi de mare folos, căci au vâsle mai bune ca ale noastre.

— Bine. Hai acum cu mine în cabină să luăm cutiile cu instrumente. Ești îndemânatic și ne poți ajuta la pansament.

Slovacul îl auzi. Se apropie de ei și zise:

— Effendi, și eu mă pricep la așa ceva. Am pansat multe răni la viața mea. Ia-mă și pe mine să te ajut.

— Bine, Ștefane, hai și tu dacă vrei, răspunse Emil Schwarz — pe când Tatăl-celor-unsprezece-fire-de-păr se umfla în pene de bucurie că i se da un rol atât de important.

A doua zi, între rugăciunea de după-amiază și cea de seară, adică pe la ceasurile patru, cele cinci vase ajunseră la un loc unde râul era atât de lat încât îți trebuia un ceas întreg de vâslit ca să treci de pe un mal pe celălalt.

— Aici e, zise Fiul-tainei celor doi germani care stăteau la prora corabiei. Să tragem undeva la mal. Mai departe să nu ne ducem ca să nu fim văzuți de cineva.

— Ceaușul e pe aproape?

— Nu. Maijeha e mai departe. Trebuie să treci pe lângă o limbă de pământ în jurul căreia apa nu seacă nici pe căldurile cele mai mari. Deasupra ei sunt insule de verdeață, dar numai când vin hipopotami să mănânce din buruieni le mișcă din loc, altminteri nici n-ai crede că sunt plutitoare. Aici e maijeha Husan el Bahr.

— De ce să ancorăm atunci? Să ne ducem acolo.

— Ceaușul și-a făcut lagărul la malul mlaștinei. S-ar putea ca vreunul din oamenii săi să vină la râu după apă și să ne vadă.

— Ai dreptate. O să dau ordin să ancorăm, pe urmă să cerem informații de la onbaș.

Acesta era subofițerul care fugise de la ceauș ca să-i ducă vestea de revolta celor de pe seribah

lui Abu el Mot și se afla acum printre nuelniri. Când văzuse întorsătura pe care o luaseră lucrurile și trădarea arabului, credea că va fi omorât odată cu ei și nu mai putea de bucurie că fusese iertat.

Dahabieha se ținea cât mai aproape de mal și când găsi un loc prielnic, aruncă ancora. De asemenea și celelalte vase ale lui Schwarz. Cele din Diakin rămăseseră mai în urmă, dar în curând sosiră și ele.

Schwarz chemă pe subofițer și-l întrebă dacă știe în ce loc se află

— Nu, effendi, răspunse el.

— Dar lacul acesta întins în fața căruia ne aflăm?

— Nici.

— Pe cât știu, ai mai fost pe aici, deoarece maijeha răspunde chiar în locul acesta.

— Cât timp am stat la Ceauș, n-am avut ce căuta la lac. Pe maijeha se găsesc de toate. Vreascuri pentru foc, apă de băut și pește de pescuit.

— Dar dacă ne ducem cu o luntre la maijeha, ai găsi locul unde se află foștii tăi camarazi?

— Cu siguranță.

— Pădurea se întinde până pe mal?

— Da.

— E destul de rară ca să poți umbla cu ușurință printre copaci?

— Cât se poate de lesne. Vrei să te duc acolo?

— Să mă mai gândesc, răspunse Emil, nehotărât.

— Effendi, văd că n-ai încredere în mine, zise arabul jignit.

— Așa e. Ți-ai trădat camarazii, cu atât mai ușor m-ai trăda pe mine.

— Erau niște trădători.

— Ai fost părtașul lor și s-au încrezut în tine.

— N-am vrut, dar m-au silit. Eram singurul onbaș rămas la seribah. Ceaușul era arestat și eu trebuia să-l păzesc. M-a ademenit cu vorba și am călcat în gura lăcomiei. Zicea că o să întemeieze undeva la niam-niami un seribah și o să-i fiu tovarăș.

— Asta mai lipsea! Tot nu mai isprăviți odată cu nelegiuirile astea? Și ce îndrăzneală! Cincizeci de inși să se ducă să robească un întreg norod. După asta se vede cât de puțini ticăloși se cer ca să, nenorocească ținuturi întinse. Hai, spune mai departe.

— M-am lăsat ispitit. Dar de a doua zi am văzut că mă minți se. De unde zicea că o să fim tovarăși, a început să-mi poruncească și să facă pe stăpânul. Dacă am văzut așa, l-am lăsat și am fugit.

— Așadar nu că te-ar fi mustrat cugetul, ci ca să te răzbuni.

— Nu mă judeca așa de rău, effendi. Te poți încrede fără frică în mine. La Abu el Mot nu mă mai pot întoarce și nici nu vreau. Am vorbit azi-dimineață cu Hasab Murat. Mă ia cu el la seribahul Madunga, tot ca onbaș. Vezi deci că vreau să te slujesc cu credință.

— Bine, să te cred. O să ne conduci când vom coborî pe uscat.

În timp ce zicea aceste cuvinte, privirile doctorului se opriră la un punct mic negru care se

zărea înaintând de pe malul celălalt. În situația de față orice lucru i se părea suspect. Se uită prin ochean și văzu o luntre în care se afla un singur om, un negru. Imediat Emil își luă pușca — revolverele le purta întotdeauna la brâu —, desprinse o luntre și o porni cu doi vâslași într-acolo.

Negrul ieși la larg și părea că avea intenția să se îndrepte spre maijeh.

Schwarz îi lăsă să se mai apropie, pe urmă începu să vâslească tot mai cu putere. Negrul nu văzuse corăbiile, dar acum zări luntrea, se speriă și încercă să vâslească mai repede spre mal. Totuși luntrea germanului se apropia din ce în ce.

— E un negru abaka, zise unul din vâslași. Îl recunosc după pieptănătură.

Schwarz strigă negrului să stea, dar degeaba. Nu vroia să tragă deocamdată, ca împușcătura să nu atragă atenția răsculaților, dacă s-ar fi aflat vreunul din ei aproape; al doilea, fiindcă distanța dintre el și negru se micșora mereu. Când fu la vreo treizeci de coți de el, puse pușca la ochi și strigă:

— Stai ori trag!

Negrul lăsă lopețile înspăimântat. Emil îl ajunse imediat, alătură luntrile și întrebă:

— Cine ești?

— Eu sunt Hahli, răspunse omul într-o arabă stricată.

— Din ce trib?

— Akaba.

— Unde vă e lagărul?

— Colo lângă apă, și arătă spre malul de răsărit al râului.

— Ești singur în lagăr?

— Akabii sunt duși cu vitele la pășune.

— Și unde te duceai?

— Hahli nu spune... nu e voie.

— Cine te oprește?

— Nu poate spune.

— Știu eu cine. Un alb.

— De unde știi tu?

— Au venit la voi șase arabi, nu e așa?

Negrul îl privi uluit fără să răspundă.

— Unul din ei e înalt și slab.

— De unde știi tu?

— El e care te-a trimis la mlaștină, da?

— De ce întreabă tu dacă știe?

— Știu numai că ești trimis de el să spui ceva soldaților de pe maijeha. Ce anume?

— Nu e voie să spune.

— Pentru ce nu?

— Fiindcă omoară la Hahli.

— Așa? Ai să mergi cu noi!

— Nu vine... Lăsați Hahli să plece... se rugă el cu frică.

— Nu-ți facem nimic, nu te teme. O să-ți dăm de mâncare și duhchan*, pe urmă te lăsăm să pleci.

Ochi negrului luciră de lăcomie.

— Unde duce voi Hahli? întrebă el.

— Pe corabia noastră.

Chipul i se întunecă iar.

---

* Tutun.

— Corabie? Este la voi trei corabie? O dahabieh și alt doi mai mici?

Așadar Abu el Mot se aștepta să fie urmărit și pusese pe negru să-i spioneze.

— N-avem trei, ci cinci, răspunse Emil.

— Asta bun, foarte bun. Cine este trei corăbii, om rău, tare rău...

— Noi o să-ți dovedim că suntem oameni buni, nu răi. Ce e umflătura aia mare pe care o ai în obraz? Nu te doare?

— Asta duhdi*. Multe la noi are duhdi.

— Și cu ce le vindecați?

— Cu apă fierbinte, dar nu vindecat.

— O să te vindec eu.

— Atunci Hahli merge cu tine. Dai duhchan și vindecă duhdi.

Filaria sau viermele Medina, ori de Guinea, se numește în Sudan frendit. E gros cât o coardă de vioară și poate ajunge la o lungime de un metru. Pare să intre în corpul omului înghițit odată cu apa pe care o bea, își face loc pe sub piele și unde scoate capul se face un buboi cu copturi. Într-o singură gură de apă pot intra câțiva din acești viermi în corp și efectul e groaznic. Brațele, picioarele, pieptul, spatele se fac toate numai o umflătură care produce dureri îngrozitoare și pricinuiește adesea moartea.

Negrul avusese noroc că nu-i pătrunsese decât un singur vierme în corp și anume în față, așa că era lesne de tămăduit. Schwarz îl duse imediat în canbai lui și procedă la operație. Deschiderea

---

* Filaria, vierme parazit la om, ung de circa 1 m și subțire ca o ață. Provoacă boala numită *elefantiazis*

buboiului se face cu mare băgare de seamă, căci filaria nu trebuie tăiată ci scoasă întreagă. Cel mai bun sistem e să înfășori viermele, treptat, treptat pe un bețișor, ceea ce durează zile întregi.

Medicul reuși să prindă capul și partea de sus a viermelui. Îl înfășură, îl înțepeni bine ca să nu se tragă îndărăt și spuse negrului ce avea de făcut mai departe.

— Asta bun, tare bun, zise negrul plin de bucurie. Vierme iese afară și Hahli pe urmă face sănătos. Hahli spune și la alții cum scos viermele. Acu dați și duhchan la Hahli.

Când văzu pachețelul de tutun în mâna lui, negrul începu să joace de bucurie.

— Oh, oh, oh! Hahli este tutun... Hahli fumează și face necaz la alții care n-are tutun. Ah, bun om, nu rău ca om după dahabieh și corabie alta.

— Așa! Ce fel de oameni sunt aceia?

— Hoț și vânători sclavi este.

— Asta ți-a spus arabul acela lung și slab? întrebă Schwarz.

— Da.

— A venit de mult la voi?

— Nu.

— Acum unde e?

— Plecat.

— Încotro?

— Departe, la răsărit.

— Știi tu cine era?

— Om sărac. Hoți luat la el tot și acum duce la maijeh ca să ia și la asakii tot. Trimis pe Hahli să spună asta la asaki.

— Vrei să le spui și cine te-a trimis?

— Nu, asta nu voie.

— Au să te întrebe și tu ce-ai să le răspunzi?

— Răspunde că Hahli văzut singur trei corăbii și auzit cum hoți spus duce la maijeh să fure tot la soldați.

— Ți-a dăruit ceva în schimb?

— Nu, spus dai asaki. Poate dai la Hahli *mijakil** și Hahli tare bucuros.

— Îți place rachiul?

— Place mult, mult de tot.

— Avem și noi mijakil. Vrei să-ți dau să bei?

— Vrei, Hahli vrei mulț... zise negrul cu ochii lacomi.

Mudirul îi dăduse germanului câteva sticle cu rachiu tare ca să le aibă pe drum. Acesta destupă una din ele, umplu un pahar mare cu rachiu, i-l dete negrului și-i zise că-i dă voie să soarbă din zece-n zece minute câte o înghițitură din el. Apoi plecă lăsându-l singur, știind că negrul se va îmbăta tun și va adormi imediat.

— Acest posesor al filariei nu va ajunge să dea de veste ceaușului de sosirea noastră, zise Pfotenhauer, care privise în tăcere la scena ce se desfășurase sub ochii lui.

— Asta mi-a fost și intenția, răspunse Emil. Nu vroiam să întrebuințez forța, dar voi ajunge la același rezultat.

— Așadar Abu el Mot a fost în satul negrului și s-a îndreptat de acolo spre Ombula. Poate că ajungem noi înaintea lui.

---

* Rachiu.

— Sper și eu, deși va trebui să ne petrecem noaptea în mlaștină. Abu el Mot are și el nevoie de odihnă, și-apoi nu-și poate urma drumul pe întuneric. În afară de asta nu s-a oprit toată noaptea din mers și cred că e frânt de oboseală, pe când noi suntem odihniți și putem duce la drum. Ne-am mai putea apoi servi de cai și cămile, sau dacă nu vor fi având, de boii și bivolii pe care îi vom găsi la răsculați. Sunt și aceștia buni de călărie.

— Când îi atacăm?

— După ce se va întuneca bine. Ne vom duce cu bărcile până la intrarea în mlaștină; drumul ni-l va arăta Fiul-tainei. Acolo vom coborî pe mal și onbașul ne va conduce la lagăr. Dar ia te uită la negrul nostru.

Acesta dăduse pe gât tot paharul cu rachiu, și acum dormea dus cu pumnii strânși.

— Ăsta nu se mai trezește până mâine dimineață, zise savantul râzând. De el n-avem ce ne mai teme.

În timp ce vorbeau, se înserase. Bărcile stăteau pregătite și oamenii aleși pentru atac așteptau momentul plecării.

În pustietăți de acestea atacurile se dau de obicei după miezul nopții. Schwarz alese însă dinadins o oră mai timpurie ca să-i ia pe răsculați pe neașteptate. Oamenii coborâră în bărci și le împinseră în apă. Fiul-tainei, ca unul care cunoștea drumul, luase loc în prima barcă, urmată imediat de celelalte ca să nu se răzlețească una de alta.

Trecură întinderea aceea mare de apă care forma lacul și se apropiară de malul întunecos

Debarcarea nu era ușoară din pricina desișului de trestie prin care își făceau cu anevoie loc de trecere. Și apoi se fereau să nu facă zgomot ca să nu fie simțiți de oamenii ceaușului.

În sfârșit reușiră să tragă la mal. Emil cu Pfotenhauer în cap și onbașul la mijloc, căci se temeau să nu fugă și să se ducă după Abu el Mot la Ombula. Se dovedi însă că arabul le rămase credincios până la sfârșit. Merseră până la un trunchi mare de copac, înconjurat de tufe dese. Ținându-se unul după altul, oamenii ocoliră tufele și ieșiră la marginea mlaștinei. Văzură un loc bine luminat de două focuri mari și mai încolo, din distanță în distanță, alte zece mai mici formând un fel de cerc în jurul celorlalte două.

— Lângă focul cel mare e ceaușul? întrebă Emil pe onbaș.

— Da, stăpâne. Dacă ne dăm mai aproape, îl poți vedea și tu.

— Deocamdată nu. Dar focurile cele mici ce înseamnă?

— Sunt ale oamenilor care păzesc vitele ca să nu se răzlețească peste noapte.

— Așadar, zece paznici. Știi în ce fel se face schimbul?

— Da. O singură dată, tocmai la miezul nopții.

— Cu atât mai bine pentru noi. Vom avea destul timp să lucrăm fără să fim deranjați. În primul rând trebuie să punem mâna pe paznici înainte de a ne apropia de lagăr. La asta o să ne ajuți și tu.

— Cu plăcere, effendi. Văd că tot mă bănuiești; îți voi da însă dovada că te înșeli.

— Îi cunoști pe toți?

— Cum să nu, odată ce-am fost șeful lor!

— Bine. Am o sută de oameni cu mine. Voi pleca numai cu douăzeci din ei; de fiecare paznic câte doi.

Făcu semn la douăzeci din ei să se apropie și le spuse în șoaptă ce au de făcut.

— Avem frânghii și funii destule, zise el. Luați cu voi atâta cât vă trebuie ca să legați zece inși. Eu o iau cu onbașul înainte și voi veniți după noi. Când vom ajunge la prima santinelă, lungiți-vă la pământ ca să nu vă vadă. Onbașul se va apropia de ea și-i va spune pe nume. Omul se va mira văzând pe superiorul său în viață, căci îl crede mort. În timp ce onbașul îl va ține de vorbă, eu mă voi furișa la spatele lor și voi apuca pe om de gât ca să nu poată da alarma. Unul din voi se apropie binișor și-l leagă zdravăn.

— Ce să spun eu santinelei? întrebă obnașul.

— Ce-ți trăznește prin minte. Mult n-o să ai vreme, fiindcă eu voi lucra repede ca să n-aibă timp să se dezmeticească. Principalul e ca să-l îndepărtezi cât mai mult de foc, ca să vină mai în umbră și cu spatele la mine. Ne-am înțeles?

— Da, effendi. Voi face așa ca să fii mulțumit de mine.

— Cu atât mai bine pentru tine, căci, dacă faci un singur gest de trădare, te culc la pământ cu un singur glonț.

La fiecare santinelă doborâtă, rămân câte doi inși: unul ca să păzească vitele, celălalt santinela. Acesta trebuie să se țină cât mai departe de foc, ca să nu fie văzut. După ce voi fi biruit și pe

ceauș fiecare din paznicii celor legați va veni cu prizonierul său în lagăr. Un trimis al meu le va da de știre că planul a reușit. Ați priceput ce v-am spus?

— Da, răspunseră într-un glas toți douăzeci.

— Bine. Atunci putem începe. Ceilalți rămân aici până mă întorc eu. Dacă lovitura nu reușește, voi scoate un fluierat scurt. Acesta va fi semnalul ca voi, ceilalți treizeci, să vă repeziți și să biruiți pe ceauș și pe oamenii săi. Vă simțiți în stare?

— Da, răspunseră iar oamenii cu glas hotărât.

Schwarz porni cu Pfotenhauer înainte. Slovacul îi însoți de astă dată și el. Când ajunseră aproape de primul post, Emil porunci oamenilor să rămână pe loc sub comanda lui Pfotenhauer, apoi se lăsă la pământ și începu să se târască spre foc, împreună cu onbașul și doi soldați.

— Cunoști numele santinelei? îl întrebă germanul în șoaptă, arătând spre santinelă.

— Da. Îl cheamă Salef și era unul din cei mai buni prieteni de-ai mei.

— Cu atât mai bine. Du-te dar și așază-te așa ca să viu eu pe la spate.

Onbașul înaintă iar cu câțiva pași, apoi se opri într-un loc unde lumina focului n-ajungea până la el.

— Salef! șopti el cu glas înăbușit.

Santinela ciuli urechile.

— Salef! repetă arabul.

Omul se uită spre focul cel mai apropiat, crezând că-l strigă cineva de acolo.

— Salef! repetă pentru a treia oară onbașul, de astă dată ceva mai tare.

De-abia acum înțelese santinela de unde vine glasul. Se sculă repede de jos, se uită în juru-i, puse mâna pe pușcă și întrebă:

— Cine e?

— Eu, ce, nu mă mai cunoști?

Santinela văzu o umbră înaintea lui, dar nu-i deslușì bine chipul. Statura i se păru cunoscută, de asemenea și îmbrăcămintea. Se liniști.

— Spune cum te cheamă și dă-te mai aproape.

— Nu pot.

— De ce?

— Fiindcă nu vreau să mă vadă cineva. Vino tu încoace.

Omul făcu un gest de mirare și zise:

— Allah să mă apere. Ce, învie morții? Nu cumva ești onbașul?

— Ba da.

— Ori te-ai făcut strigoi?

— Nu sunt strigoi, ci în carne și oase, ca și tine.

— Păi nu te-ai înecat în râu și nu te-au mâncat crocodilii?

— Da' ce, mă, sunt prost? M-am aruncat dinadins în apă și am ieșit mai încolo pe mal. Ia fă-te'ncoa' că am să-ți spun ceva. Eu nu pot să vin la tine, fiindcă m-ar vedea ceilalți.

— O, voi Profeți și califi, mari sunt minunile voastre! Onbașul trăiește, n-a murit...

— Taci mă, nu zbiera așa, că te-aude cineva!

Omul se apropie codindu-se. Parcă nu-i venea să creadă. Era superstițios și credea în stafii și strigoi. Se uită bine la onbaș, îl apucă de braț,

se răsuci în loc, așa că veni tocmai cu spatele la Emil și zise pe urmă, răsuflând ușurat:

— Slavă lui Allah! Nu ești strigoi după cum credeam. Dar bine, omule, de ce naiba ai sărit în apă?

— Fiindcă nu sunt prost ca tine. Vroiam să plec de-aici.

— De ce? Trăim ca-n rai. Ce-ți lipsea?

N-apucă să-și termine vorba. Degetele germanului se încolăciră în jurul gâtului și-i tăiară răsuflarea. Scăpă pușca din mână.

— Legați-l! șopti Emil, trăgând pe arab mai adânc în tufiș.

După ce-l legară zdravăn soldații, germanul își descleștă degetele, se aplecă asupra lui, îi puse vârful pumnalului în dreptul inimii și-i zise cu glas amenințător:

— Dacă strigi, te omor!

— *Allah, Allah!* bâigui prizonierul.

— Taci și nu te speria. Nu-ți fac nimic. Îți cer doar să stai liniștit și să nu țipi. Cum vei îndrăzni să ridici însă glasul ca să te-audă tovarășii tăi, omul pe care-l las să te păzească are ordin să-ți înfigă cuțitul în inimă, ai înțeles?

— Cine ești și ce cauți aici?

— Nu e treaba ta. Taci, ori vrei să-ți vâr un căluș în gură?

— Nu, nu, că mă înăbuș... tac... tac... nu spun nimic... nici măcar un cuvințel, zău așa...

— Cu atât mai bine; viața ta atârnă de un fir de păr, să știi!

Unul din soldați se aciui lângă foc în locul prizonierului, pe când celălalt îl trase mai la în-

țuneric și se așeză alături de el cu pumnalul în mână.

— Eu mă duc, îi zise Schwarz. Când îți voi trimite vorbă că am isprăvit, dezlegi prizonierului picioarele ca să poată umbla și-l aduci în lagăr. Ia bine seama să nu-ți scape.

Și-acum, la ceilalți.

— Bravo! exclamă savantul cu admirație către Emil; dacă o merge tot așa, isprăvim repede.

— Da, ce crezi, se amestecă în vorbă Tatăl-celor-unsprezece-fire-de-păr, toată lumea știe de ce e în stare domnul doctor, nu ca alții...

— Tăcere! se răsti medicul la el, plictisit.

— Ei, effendi, ești mulțumit de mine? spuse onbașul cu îngâmfare.

— Foarte mulțumit. Dacă voi avea și cu ceilalți același rezultat, vei primi o bună răsplată.

— Voi ști să mi-o câștig. A, uite că am ajuns la altă santinelă...

— Îl știi și pe ăsta pe nume?

— Ți-am spus că îi cunosc pe toți. Să vedeți mutra pe care o s-o facă fostul meu camarad când m-o vedea! Era de față când m-am aruncat în apă.

Și aci merseră lucrurile tot atât de lesne. Când sfârșiră cu toți zece, Schwarz, Pfotenhauer, slovacul și onbașul se întoarseră pe același drum îndărăt la soldați.

— Dumneata, zise Emil savantului, vei rămâne aici, în vreme ce eu mă voi furișa în lagăr să văd ce se mai petrece pe-acolo.

— La ce? Eu n-aș mai sta un moment pe gânduri, aș da buzna peste ei și... gata!

— Din punctul dumitale de vedere, poate că ai dreptate. S-ar putea însă să aflu câte ceva ce ne-ar putea fi de folos.

— Nu te gândești la ce primejdii te expui?

— Aș! Mă pricep eu cum să mă strecor nesimțit printre ei. Dacă totuși s-ar întâmpla să survină ceva, voi descărca un glonț ca să-mi veniți în ajutor. În nici un caz nu vă îngrijorați dacă veți vedea că zăbovesc mai mult.

Schwarz se furișă până în apropierea lagărului și se ascunse într-un tufiș.

Vânătorii de sclavi stăteau între cele două focuri ca să fie mai la adăpost de înțepăturile țânțarilor. Deasupra unuia din focuri atârna o căldare în care clocotea o fiertură de pește. Sclavele luate de la seribah măcinau durrah și coceau turte în cenușă.

Bărbații trăgeau din lulea. Provizia de tutun pe care o aveau era atât de mare încât fumau toată ziua și o parte din noapte.

Emil se târî pe brânci până la o tufă la cinci pași de foc. Răsculații stăteau la o distanță de un om unul de altul. Germanul se vârî printre ei și se chirci pe cât putu ca să nu fie văzut la față. Îi numără din ochi. Erau patruzeci și unu. Ceaușul se afla foarte aproape de el, așa că putea auzi vorbă cu vorbă tot ce spune.

— Îmi pare rău, zicea bătrânul, că s-a înecat, dar nu-i cine știe ce pagubă pentru noi. Pesemne că așa a fost voia lui Allah și poate e mai bine. Onbașul ăsta nu-mi prea plăcea. Ura pe Abd el Mot, ținea însă foarte mult la Abu el Mot. Nu ne puteam bizui pe el. Nu știu de ce, dar nu-mi

ieșea mie din minte gândul că odată și-odată tot ne va trăda.

— N-ar fi îndrăznit, zise unul din arabi.

— Pentru ce?

— Fiindcă Abu el Mot l-ar fi împușcat imediat.

— Nu prea cred. Mai degrabă l-ar fi iertat. E de la sine înțeles că onbașul ar fi ticluit astfel lucrurile ca să iasă el basma curată. De noi ar fi fost însă vai și amar! Să-i fi căzut în mână lui Abu el Mot, ne-ar fi chinuit înainte de a ne omorî cum nu e minte omenească în stare să-și închipuie.

— Bine zici. De aceea zic s-o ștergem cât mai repede de-aici.

— Ei aș? Suntem în cea mai mare siguranță.

— Să nu crezi asta. Când s-o întoarce stăpânul la seribah și-l va vedea pustiit, o s-alerge imediat la djuri să afle ce s-a întâmplat. Pe urmă aleargă cu nuehrii lui după noi și, dacă ne prinde, suntem pierduți.

— Dacă! Numai că n-are să vină.

— De unde știi?

— Bănuiesc. Dar ia spune, o fi știind el de plecarea lui Abd el Mot la Ombula?

— Habar n-are! Abd el Mot vrea să dea lovitura pe seama lui.

— Crezi tu că dacă ar fi știut că se întoarce stăpânul, pleca?

— De, nu prea!

— Atunci, fiindcă Abd el Mot nu s-a întors încă de la Ombula, înseamnă că nu se întoarce încă nici Abu el Mot. Suntem deci în siguranță și putem aștepta în liniște întoarcerea lui.

— Numai de nu te-ai înșela! Ești tu încredințat că oamenii lui Abd el Mot vor trece de partea noastră?

— În privința asta, fii pe pace, știu eu ce spun.

— Bine-ar fi! Știu că nimeni nu-l poate suferi și s-ar putea să ai dreptate. Numai că o s-avem multă muncă. Gândește-te la mulțimea de sclavi și vite pe care le va aduce cu el. Și astea de-aici! O să fie foarte greu transportul. N-o să putem înainta decât foarte încet. Ce te faci dacă în vremea asta ne ajunge Abu el Mot din urmă?

— Crezi că nu m-am gândit și eu la asta? Dar mi-am zis că, dacă oamenii lui Abd el Mot trec de partea noastră, suntem destul de tari ca să ținem piept nuehrilor lui Abu el Mot, măcar că nu știm câți sunt. Mai mult de două, trei sute nu pot să fie, noi însă vom fi peste cinci sute. Cât pentru vite, la ce să ne cărăm cu ele, mai bine le vindem.

— Greu lucru...

— Nicidecum. Trebuie numai să te pricepi. Le schimbăm pe fildeș.

— Allah! Bună idee.

— Nu e așa?

— Nici că se poate mai bună. Numai că trebuie să ne grăbim. Doar n-om sta cu săptămânile aici!

Ceaușul trase odată adânc din ciubuc, își mângâie barba și zise cu satisfacție.

— Voi nici nu știți ce conducător aveți. Am plecat ieri de-aici și m-am întors mai adineauri. Unde credeți că am fost?

— Păi ne-ai spus. Ziceai că te duci la Ombula ca să spionezi ce e pe acolo.

— Aș! Am fost la negrii tribului dor, cale de-o zi călare de-aici.

— Zău? Pentru fildeș?

— Da.

— Bine, foarte bine! strigară ei într-un glas, bucuroși că se vor descotorosi de vite în schimbul unor mărfuri de preț.

— Negrii ăștia sunt cei mai renumiți negustori de fildeș, urmă ceaușul. Le-am văzut marfa. Adună tot anul fildeșul și îl grămădesc în niște gropi adânci până ce găsesc mușterii ca să-l preschimbe în vite. Gropile le tăinuiesc, ca să nu le fure cineva comoara, dar când le-am spus la ce-am venit, au deschis una din ele și mi-au arătat ce ascunde. Drept să vă spun, am rămas cu gura căscată. I-am întrebat ce cer, și prețul pe care mi l-au spus e atât de neînsemnat încât nici nu-mi venea să cred.

— Ați și căzut la-nvoială?

— Le-am spus câte vite avem de vânzare și vor să vină mâine să și facem târgul. Aduc și marfa cu ei.

— Mâine zici? Pe la ce ceas?

— Le-am spus că suntem grăbiți. Probabil că vor fi și pornit de-acasă și sosesc în zorii zilei.

— Știi că asta...

Arabul își întrerupse vorba și toți săriră speriați în picioare. Se auzea un tropot de cal, un glas strigă ceva de la postul dinspre răsărit, altul îi răspunse, pe urmă o exclamație de mirare și călărețul se apropie.

Oare cine să fie? Venea din direcția Ombulei și putea să fie un trimis de-al lui Abd el Mot.

Așa și era. Când putură să-i deslușească fața, ceaușul strigă cu bucurie:

— Tu ești, Babar? Bine-ai venit, băiatule. Descalecă și fă-te-ncoace.

Noul sosit sări din șa, se apropie de camarazii săi, îi privi nedumerit și zise:

— Pe Allah! Nici nu-mi vine să-mi cred ochilor. Ce căutați voi aici? De ce-ați plecat de la seribah? Și tu, ceaușule, parcă te știam la închisoare...

— După cum vezi, nu mai sunt.

— Cine ți-a dat drumul? Abu el Mot s-a întors?

— O să-ți spun mai târziu. Ei, ce e cu *ghazuah*, a reușit?

— O, mai mult decât ne-așteptam. Peste o mie de sclavi!

— Și-acu vă întoarceți acasă?

— Nu încă. Norocul l-a scos parcă din minți pe Abd el Mot. Vrea să atace alt sat, unde speră să ia cam tot pe-atâția sclavi.

— Atunci nu mai e la Ombula?

— Nu. Nu se mai simțea în siguranță. Focul a distrus tot și n-ar mai fi putut să aibă nici un adăpost, dacă ar fi fost silit să se apere. E de așteptat ca belandașii din alte sate să dea năvală peste noi, ca să-și ia îndărăt vitele și să-și scape prietenii. De aceea Abd el Mot și-a împărțit oamenii; trei sute a luat cu el și două sute s-au dus cu sclavii ceva mai îndărăt la un loc de adăpost

unde s-ar putea apăra împotriva unei năvăliri a belandașilor.

— Unde se află locul ăsta, știi?

— Da. La o jumătate zi de drum de-aici și tot atât de la Ombula. E acolo o albie de pârâu unde am găsit, când ne-am dus spre Ombula, doi albi care vroiau să se ducă să dea de știre belandașilor că avem de gând să-i atacăm. În spatele albiei aceleia e o maijeh și acolo ne-am făcut noi lagărul.

— Și tu încotro te duci?

— La seribah, să-l caut pe Abu el Mot.

— S-a întors?

— Asta știi tu mai bine ca mine. Abd el Mot crede că o fi acum acasă și mă trimite să-i spun să vină imediat cu nuchrii lui, fiindcă suntem prea puțini ca să transportăm sclavii și în același timp să ne putem apăra, dacă am fi atacați.

— Ei drace, Abu el Mot s-a întors... Cine și-ar fi închipuit! Te pomenești că e după noi...

— După voi? Ce vasăzică asta? Ați plecat de la seribah fără știrea lui?

— Da.

— Cum se poate? Ați lăsat colibele pustii?

— Nu le-am lăsat nici într-un fel, fiindcă nici nu mai există; le-am dat foc.

— Foc?

— Tot seribahul e un morman de cenușă. Șezi colo să-ți spun ce s-a petrecut.

Emil ascultă cu încordare și află mai mult decât s-ar fi așteptat. Se furișă apoi iar la locul unde-și lăsase soldații.

— Ne-ai lăsat să te aşteptăm cam mult, îi zise savântul când îl văzu. Ai aflat ceva?

— Mult, foarte mult. Fratele meu, Josef, e prizonier.

— Vai de mine! Eşti sigur?

— Da. La o jumătate de zi de drum de-aici a căzut cu Vânătorul-de-elefanţi în mâinile lui Abd el Mot.

— Şi acum unde e?

— Nu ştiu. N-am putut să mai stau s-ascult, dar o voi afla.

— Atunci, grăbeşte-te s-o faci. Trebuie să plecăm imediat ca să-i salvăm.

— Se-nţelege de la sine. În noaptea asta însă trebuie să rămânem aici. Expediţia a reuşit. Ombula e distrusă. O mie de negri au fost făcuţi sclavi de Abd el Mot şi nu se mulţumeşte cu atât, mai vrea şi alţii.

— Ce grozăvie! Dar o să-i stricăm noi socotelile dumnealui şi să-l învăţăm minte. Spune-mi, rogu-te, şi mie ce-ai mai aflat.

Emil îi repetă cuvânt cu cuvânt ce auzise în lagăr. Savantul nostru era indignat la culme.

— Aha, aşa stau lucrurile, zise el când sfârşi germanul. Au pus mâna pe fratele dumitale şi cine ştie ce au să-i facă de necaz că a vrut să ia apărarea belandaşilor... Dar lasă, că o să le arăt eu... Să îndrăznească să s-atingă de un fir de păr din capul lui şi... mai sunt şi eu p-aici. Acum să dăm buzna peste ticăloşii ăia de colo, căci te pomeneşti că ne scapă.

— Nu cred, totuşi s-ar putea întâmpla ca ceaţusul să ia vreo hotărâre grabnică şi să ne îngreuneze treaba.

— Ce hotărâre?

— Știe că Abu el Mot s-a întors și se teme că s-a luat după ei, de aceea ceaușului îi va veni poate ideea să-i trimită înainte o iscoadă.

— Ei și? I-am face noi repede de petrecanie. N-aș vrea totuși să mai zăbovim un minut. Hai să tăbărâm pe ei!

— Da, e timpul. Avem cu noi optzeci de oameni, mai mult decât ne trebuie ca să-i împresurăm și să nu ne poată scăpa nici unul. Eu iau cu mine treizeci din ei și mă întorc de unde am venit acum. Ne așezăm între lagăr și mlaștină, pitindu-ne prin tufe și pe după copaci. Dumneata cu ceilalți cincizeci înconjuri lagărul din partea cealaltă, furișându-vă printre cele două focuri și vite. Facem amândoi cu oamenii noștri câte un semicerc care se împreună la capete ca să nu rămână nici un loc de trecere. Pe urmă ne năpustim peste cei din lagăr. Să nu-i ucidem, decât dacă încearcă vreunul să se apere cu arma.

— Au arme la ei?

— Numai revolvere și cuțite, puștile erau lângă bagaje. Principalul e să nu-i lăsăm să se dezmeticească. Îi ametim cu o lovitură, dacă nu se predau de bunăvoie, și-i legăm burduf.

— E cel mai cuminte lucru ce avem de făcut. Câte o lovitură cu patul puștii în cap și... s-a făcut.

— Dar cum o să știu eu când ești gata, ca să ne năpustim în același timp.

— După un semnal.

— Bine. Să zicem țipătul unei păsări. De pildă cucuvaia, da?

— Fie! Cine e mai întâi gata, dă semnalul și când celălalt e și el gata, răspunde.

— Ne-am înțeles!

Li se dădură oamenilor instrucțiuni ce aveau de făcut, apoi Emil Schwarz se postă în mijlocul lor, tocmai în spatele ceaușului pe care vroia să-l doboare cel dintâi. Cel mai important pentru el era însă Babar, ștafeta lui Abd el Mot, de la care putea afla multe vești ce voia să cunoască. De aceea atenția lui era îndreptată numai asupra lui.

Tocmai se aciuase la pământ când savantul dădu semnalul. În același timp Emil auzi pe ceaus zicând ștafetei:

— Fii băiat deștept, Babar, și alege. Ți-am lămurit tot și cred că propunerea mea e cea mai bună. Ei, cu cine ești; cu mine ori cu Abd el Mot?

— Cu tine. O să duc o altfel de viață decât la câinele ăsta și sunt sigur că toți camarazii mei o să treacă de partea ta. E însă o mare îndrăzneală ce vrem noi să facem. Dacă ne prinde Abu el Mot, suntem pierduți.

— Mie nu mi-e frică.

— Dar bine, omule, nu te gândești: noi suntem cincizeci și ei sute!

— Vom fi mai mulți de cincizeci. Cum văd eu că stau lucrurile, va trebui să-mi schimb planul. N-am poftă să rămân pe loc ca să mă las măcelărit de Abu el Mot. Mâine, cum se face ziuă, vin negrii. Dar cu fildeșul. Fac cât mai repede târgul și pornim spre Ombula. Când oi înălța steagul revoltei, toți camarazii trec de partea noastră și atunci n-are decât să poftească Abu el Mot. Îi trag un glonț în piept și s-a isprăvit cu domnia lui.

— Și începe a ta, adăugă ștafeta.

Nu i-a fost dat însă ceaușului să domnească; Schwarz dădu semnalul, se repezi spre el și-l izbi cu atâta putere în tâmplă că-l trânti grămadă la pământ, unde rămase nemișcat. În clipa următoare ștafeta se prăbuși la fel.

Totul se petrecu cu atâta repeziciune că vânătorii de sclavi nici n-avură vreme să se împotrivească. Spaima îi împietrise. După ce mare parte din ei zăceau jos leșinați, câțiva încercară să se apere, dar degeaba. Fură și ei biruiți cât ai clipi.

Fiecare soldat avea o funie ori altceva la el cu care lega pe cel biruit. Nici nu trecu un sfert de ceas și toți erau întinși la pământ, legați fedeleș.

Ne putem închipui mutra ceușului când se deșteptă din leșin. Deschise ochii și privi buimac în jurul său. Văzu pe camarazii lui legați și, lângă ei, pe soldații lui Emil. Se uită lung la cei doi străini, pe urmă privirile i se opriră la onbaș și strigă îngrozit:

— *Allah ia sillib* — Dumnezeule atotputernic! Apără-mă, Doamne, de diavol! De când au început să rătăcească duhurile morților pe pământ?

— Da, răspunse onbașul, duhul răzbunării urmărește pe sperjur. M-ai ademenit, m-ai amăgit făgăduindu-mi că voi fi tovarășul tău, pe urmă mi te-ai făcut stăpân. Acum primește-ți pedeapsa. Bătrânul nu răspunse. Se uita la fostul lui camarad, cu o privire rătăcită. Onbașul urmă: M-am aruncat dinadins în apă, ca să mă duc să-l aduc pe Abu el Mot, dar Allah a voit altfel. Nu în mâinile lui ați căzut, ci în ale acestor doi effendi care sunt acum stăpâni pe viața ta.

— Trăiește! N-a murit... Trădătorul! Allah să-l ardă în focul gheenei! scrâșni el. Dar cine sunt străinii ăștia care ne-au atacat fără să le facem nimic? Dezlegați-ne imediat! se răsti el la Schwarz.

— Ai răbdare, răspunse acesta, te vom dezlega când va veni momentul.

— Nu, acum, acum îndată, altminteri ești pierdut, ai înțeles? Nu suntem singuri, mai avem și alți războinici cu noi...

— Cine, santinelele? Sunt legate ca și tine. Omul care l-a lăsat pe Babar să intre în lagăr era unul dintr-ai mei și nu un camarad de-al vostru.

— De unde știi cum mă cheamă? întrebă arabul uluit.

— Nu te privește. Și-acum, ascultați încoace la mine ce am să vă spun. Se așeză lângă ceauș și urmă: v-ați răsculat împotriva lui Abu el Mot, dar nu din pricina asta v-am făcut eu prizonieri. Sunt și eu tot dușmanul lui. V-am atacat numai pentru că ați fost de-ai lui. Dacă vă voi reda sau nu libertatea, atârnă de voi. Viața voastră e în mâinile mele.

— Cine ești tu, effendi? întrebă cu mirare ceaușul.

— Deocamdată nu e nevoie să știi. Află că Abu el Mot s-a întors. Venise cu trei sute de nuehri. L-am biruit și pe el, dar a reușit să fugă și acum e în drum spre Ombula. Îl voi ajunge însă și...

— Lasă-ne liberi și te vom ajuta; strigă ceaușul.

— N-am eu nevoie de ajutorul tău. V-ați revoltat împotriva stăpânului vostru, deci v-ați

călcat jurământul de credință, n-am ce face cu voi. Meseria voastră e o fărădelege și Abu el Mot e un mare criminal, totuși nu trebuia să-l trădați. Mie nu-mi plac trădătorii. Meritați toți moartea, dar dacă vă voi osândi sau ierta, va hotărî omul acesta, încheie Emil arătând spre ștafetă.

— Eu, effendi?

— Da, tu. De tine atârnă soarta voastră.

— Ce-mi ceri să fac?

— Să-mi răspunzi cinstit la ce te voi întreba.

— Întreabă. Ți-oi spune tot ce știu.

— Bine, să vedem. La jumătatea drumului de aici la Ombula ați prins doi albi, nu-i așa?

— Da.

— Sunt încă în viață?

— Da. Trăiesc și sunt sănătoși, dar Abd el Mot vrea să-i omoare.

— Când?

— După ce se va întoarce la seribah.

— Slavă ție Doamne. Atunci nu e prea târziu. Cine sunt acești oameni?

— Unul e un străin, un ghiaur, celălalt un arab, un emir.

— Știi cum îi cheamă?

— Pe effendi nu, dar am auzit că arabului i-a zis Barak el Kasi, emirul din Kenadem.

Deodată se auzi un țipăt sfâșietor scos de Fiul-tainei.

— Cum, ce-ai spus? strigă el cu glas sugrumat de emoție.

— Emirul din Kenadem, repetă Babar.

— Kena... dem... Kenadem... murmură el mai încet, pe urmă din ce în ce cu mai multă

înfrigurare: Kenadem! O, memorie... amintirile mele... *Allah, Allah!* Kenadem! Kenadem! Ce cuvânt frumos. Da, da, îl cunosc, e adânc săpat în inima mea... Zăcea îngropat... nu, adormit, în mintea mea... dar nu se găsise nimeni să-l trezească... Kenadem, astfel se numește țara mea, locul unde m-am născut... Kenadem, Kenadem! Unde... unde e... știe cineva pe unde vine?

Se uită cu o privire deznădăjduită în juru-i, ca și când viața lui atârna de un singur cuvânt.

— Da, știu eu; e în Dar Runga, la sud de lacul Rahat Gerasi, răspunse Schwarz.

— Ai fost pe-acolo, effendi?

— Nu, dar am citit în cărți numele acesta și l-am găsit pe hartă.

— În cărți și pe hartă! Allah, o Allah, e adevărat? E cu putință? O stăpâne, effendi, ce fericit mă faci tu cu vorbele tale! Și pe emir cum zici că-l chema?

— Barak el Kasi.

— Ba... rak... el... Kasi..., repetă Abd es Sirr, apăsând mâna pe frunte ca și când ar fi voit să-și aducă aminte. Pe urmă tresări. Da, am găsit, știu... acum... așa e... așa e! Barak el Kasi*, așa îi zicea tatălui meu. Când punea să biciuiască pe un sclav, se uita cu privirea încruntată și murmura: „Mă numiți Barak el Kasi, bine, așa o să fiu!" Eu uram numele ăsta și mama pălea când îl auzea. Și zici că omul pe care-l ține Abd el Mot prizonier e Barak el Kasi, emirul din Kenadem?

---

* Barak cel aspru.

— Da.

— Tată, tată! Trebuie să-ți vin în ajutor... să te scap. Effendi, să plecăm... să plecăm îndată, ca să-l scot pe tata din ghearele călăului său...

— Liniștește-te, Abd es Sirr, îl rugă Emil. Ai răbdare până mâine; cum s-o face ziuă plecăm.

— Mâine! O veșnicie! Dar ai dreptate, effendi. Inima mă-ndeamnă să plec dar judecata mă sfătuiește să am răbdare. Cum mi-ai spus adineauri? Abd es Sirr — slujitorul sau Fiul-tainei. Așa m-am numit atâția ani de-a rândul; acum mă lepăd de numele ăsta... E o minciună, taina nu mai există. Mă cheamă Mesuf Ben Barak el Kasi el Kenademi! Acum îmi cunosc numele. O, effendi, nu mă mai reține! Lasă-mă să alerg pe câmp, în singurătate, altminteri îmi plesnește pieptul și inima din mine!

Fugi ca nebun în noapte. Emil Schwarz vru să-l oprească dar n-o făcu. Știa că tânărul se va întoarce îndată ce se va fi potolit.

Savantul întoarse capul să nu i se vadă ochii plini de lacrimi și mormăi ca pentru sine:

— Halal să-i fie... Așa băiat să fi avut și eu... Ce-mi tot spun dumnealor prin cărți, savanții și scriitorii, că oamenii ăștia pe jumătate sălbatici nu știu ce-i aia sentiment! Să poftească și să vadă cu ochii lor ce-am văzut eu acum. Am ori n-am dreptate, doctore?

— Ai, negreșit că ai, răspunse Emil. Scena asta m-a înduioșat și pe mine. Acum însă trebuie să mai aflăm și altele.

— Despre fratele dumitale, vrei să spui? Bine zici. Întreabă mai departe.

Schwarz se adresă iar lui Babar.

— Ziceai că Abd el Mot cunoștea pe emir. Dar emirul pe el?

— Da, i-a spus chiar pe nume.

— Ce nume?

— Ebrid Ben Lafsa.

— Unde se găsesc acum cei doi albi? La cei două sute care se află la maijeh sau la cei trei sute care au plecat cu Abd el Mot?

— Effendi, ești atotștiutor? zise arabul înmărmurit. Sunt singurul de la care se putea ști că trupele noastre s-au despărțit.

— Vezi și tu că, deși nu sunt atotștiutor, cunosc multe din tainele voastre și te pot prinde lesne cu minciuna. Vreau și trebuie să eliberez pe acești doi prizonieri albi. Dar ia spune, nu aveți printre femeile sclave și o albă, o tânără fată de neam mare?

— Nu, effendi, Abd el Mot se ferește să robească femei albe. Se teme de ocârmuire. Sunt alți negustori de sclavi care se îndeletnicesc cu asta; aceia se ațin prin locurile mai îndepărtate ca să-și poată vinde marfa peste hotar în țări străine.

Emil rămase pe gânduri. Încrederea pe care și-o pusese kedivul în el îl măgulea; vedea însă că toată lupta lui de acum nu va putea salva pe prințesă, care cine știe pe unde lâncezea în lanțurile robiei.

— Vrei tu, urmă el, să mă ajuți să eliberez pe cei doi albi? întrebă el iar pe Babar.

— Și ce ne dai în schimb?

— Libertatea.

— Pe cuvântul tău?

— Da.

— Bine. Te voi duce la locul unde e lagărul cu prizonierii.

Aduseră și pe cele zece santinele legate și le așezară lângă tovarășii lor, dar în așa fel ca să nu-l vadă pe Babar. Soldații își luară tutun din proviziile aduse de răsculați, ceva băutură, și se trântiră alături de prizonieri, în timp ce sclavele coceau mereu turte proaspete.

În vremea asta Schwarz și Pfotenhauer se dădură ceva mai departe și puneau mereu întrebări lui Babar despre situația lagărului unde erau cei doi albi. Aflară de la el că Abd el Mot se va întoarce poimâine din noua lui expediție și dăduse ordin că dacă în lipsa lui lagărul va fi atacat, amândoi albii să fie imediat omorâți.

Cum auzi, Emil zise soldaților:

— Care din voi vrea să se repeadă cu o luntre până la corabie?

— Eu! răspunse repede slovacul.

— Trebuie să știi că te expui la primejdii...

— Slovacul nu se teme de primejdii.

— Știu, știu, mi-ai dat dovadă că ești un om curajos, zise doctorul zâmbind, dar să te avânți singur în noapte? O să-ți mai dau doi soldați să te însoțească. Sunt și fiare sălbatice prin apropiere.

— Nu mi-e mie frică de ele. Dacă am fost eu în stare să omor doi lei...

— Așa e, ai dreptate, aici sunt însă și alte fiare; de pildă hipopotami, care noaptea vin pe uscat și ziua se ascund în apă. Ce te faci dacă îți iese unul înainte?

— N-are decât! Nu m-am temut de când sunt de nimic. Și apoi o să-mi iau și pușca mea care

ucide elefanți și vin eu repede de hac hipopotamului, că doar n-o fi mai mare ca un coșcogeamite elefant.

— Nici așa nu te las să te duci singur. Ia doi soldați cu tine.

— Fie! Eu sunt acum militar și în armată trebuie s-asculți de ordinul superiorului.

— Așadar, vei spune lui Hasab Murat să anunțe pe comandanții corăbiilor noastre să vină mâine dis-de-dimineață cu vasele lor la locul unde am tras noi aseară. Servitorului meu îi vei porunci din partea mea să ardă niște lemne rășinoase și să-mi aducă aici funinginea amestecată cu nițică grăsime.

— Am înțeles, să trăiți! Și când să mă întorc în lagăr?

— Imediat ce vor porni corăbiile încoace, ia-le înainte cu luntrea și vino de mă anunță.

— Iar am înțeles să trăiți!

Salută milităreste, alese doi din soldați și plecă imediat cu ei.

— Ce să faci cu funinginea? îl întrebă mirat pe Emil.

— Ca să mă prefac într-un negru — ceea ce o să faci poate și dumneata.

— I-ascultă omule, ce, nu ți-e bine?

— Vorbesc foarte serios.

— Vezi că mutra mea nu se prea potrivește la măscuit. Am vrut și eu odată să mă duc la un bal mascat, dar m-au recunoscut toți după nas.

— Prost lucru! Va trebui deci să renunț la ajutorul dumitale, deși nu văd pe nimeni altul care ar fi putut juca atât de bine rolul.

— Rol? Ce fel de rol?

— Ai auzit ce spunea arabul adineauri: că în caz de atac, oamenii lui Abu el Mot au ordin să omoare imediat pe cei doi prizonieri albi. Cum intenția noastră e să-i atacăm, trebuie să-i scoatem mai înainte pe ei din lagăr. Alt mijloc nu văd decât să mă strecor printre ei sub chipul unui negru.

— Și-ți mai trebuie un tovarăș?

— Da.

— Păi atunci se schimbă treaba. Merg și eu. Fă-mă, domnule, și albastru, nu numai negru, dacă-i p-așa.

— Ca să te liniștesc, o să-ți spun că vom întreprinde salvarea lor peste noapte, după ce voi împresura lagărul. Prin întuneric n-o să ia nimeni în seamă nasul dumitale. Și-apoi, dacă suntem descoperiți, la un semn al meu, oamenii noștri ne vor sări în ajutor. Atât cât vor zăbovi ei, suntem noi în stare să ne apărăm.

— Cred și eu. Bine, fă-mă și arap. Mă bucur de pe-acum să le trag clapa ticăloșilor.

— Trebuie însă să ne despuiem aproape până la piele și să ne ungem tot trupul cu funingine și grăsime.

— Nu face nimic, numai să-mi recapăt pe urmă chipul obârșiei mele adevărate. Doar n-o să rămân negru toată viața. Așadar, punct și ne-am înțeles.

15. AVENTURĂ PRIMEJDIOASĂ

Pentru moment se pusese la cale tot ce era de făcut și ar fi fost timp să se odihnească nițel, dar nici Emil Schwarz și nici Pfotenhauer nu putură închide ochii la gândul că fratele și prietenul lor era în primejdie de moarte.

Mai era un al treilea care nu-și găsea astâmpăr: Fiul-tainei, care se întorsese mai liniștit în lagăr, dar pe care bucuria nu-l lăsa să doarmă. Aflase în sfârșit taina vieții sale și că în curând își va revedea părintele.

După ce trecu de miezul nopții încercară și ei să găsească puțină odihnă. Totuși nu se luminase încă bine și medicul fu în picioare vrând să facă o mică inspecție prin împrejurimi. Savantul îl simți și se sculă și el.

— Ai dormit? îl întrebă acesta.

— Nu.

— Nici eu.

— Să inspectez nițel primprejur.

— Eu o să-ți propun ceva mai bun.

— Ce?

— O vânătoare de hipopotami. Mai mare rușinea să fi trecut pe lângă mlaștina lor și să nu fi văzut și noi unul la față. Ei, ce zici? Tocmai pe vremea asta se întorc ei la râu.

— Bine, merg.

— Arme ai?

— Da, pușca mea.

— N-ajunge. Cu un glonț ori două nu dobori o namilă ca asta, doar dacă vei fi având gloanțe explozibile.

— Le am pe corabie, nu la mine.

— Păcat! Eu am câteva, dar nu se potrivesc la pușca dumitale. Știi unde e cel mai vulnerabil punct la hipopotam?

— Da, între ochi și ureche.

— Bravo! Mai bine e să-l ochești după ureche și, dacă l-ai nimerit, îi sfărâmi țeasta și-i zboară creierii în toate părțile. Câte vânători de astea am făcut eu cu fratele dumitale, n-am păr în cap! Stai să-mi încarc pușca și mergem.

Ieșiră din lagăr. La răsărit se zărea o geană de lumină atât cât să deslușească drumul. Se îndreptară spre mlaștină, fiindcă acolo era mai probabil că vor da de hipopotami. Acum se mai luminase și se vedea bine pe unde treceau. Savantul se opri deodată în loc și arătă o urmă ciudată.

— Știi de unde vine? întrebă el pe Emil.

— De la un hipopotam.

— Da. Ia te uită bine la ea. Dihania a ieșit din râu, a tropăit nițel în loc, pe urmă...

— Da.

— Ce era? A ieșit de colea din scorbura asta care trebuie să mișune de furnici.

— Un mic mamifer.

— Pe latinește?

— *Orycteropus aethiopicus**.

— Și pe arăbește?

* Porcul termitelor.

— *Abu Batlaf*, Tatăl-ghearelor.

— Da. I se zice așa fiindcă are unghiile atât de lungi. Am văzut eu o gheară de-astea la profesorul nostru de istorie naturală. Avea o grămadă de lucruri rare și nu era profesor rău, numai că pe mine nu mă putea suferi.

— De ce?

— Fiindcă îi puneam întotdeauna niște întrebări la care cel mai învățat om n-ar fi știut să-i răspundă. Prinsese pică pe mine și mi-o cocea. Odată, la un examen... la adicătelea n-ar trebui să-ți spun, dar între prieteni... Nu e așa că n-o să afle nimeni?

— Vai de mine! Se poate? zise Schwarz, zâmbind, că era nevoit să asculte pentru a nu știu câta oară aceeași poveste.

Din fericire, tocmai atunci se auzi undeva pe aproape o detunătură grozavă. Oare cine să fi tras? întrebă savantul. Parc-ar fi dat cu tunul.

— Slovacul, răspunse Emil. Așta este detunătura armei lui, o cunosc eu. Probabil că se află în primejdie; să mergem repede să vedem ce e cu el.

Săriră peste rădăcini și cioturi, neluând în seamă piedicile care li se puneau în cale, și alergară dincotro se auzise detunătura. După câteva secunde auziră un glas deznădăjduit strigând:

— *Mussa' adi — to jest hrozne!* Ajutor, ajutor!

— El e, zise Schwarz. Strigă după ajutor pe toate limbile pe care le cunoaște, arabă, slovacă și germană. Venim, venim îndată, Ștefane! răspunse apoi cu glas tare doctorul.

Slovacul îl recunoscu după glas, căci strigă cu voce sugrumată de spaimă:

— Mai repede, mai repede, effendi! A deschis gura să mă înghită... aoleu!

Dacă era vorba de înghițit, apoi trebuie să fi fost vreun monstru care-l amenința pe bietul slovac, după cum înțelese Schwarz și cum și era în realitate. Când ajunse, cu savantul după el, la o tufă ieșită pe mal, în jurul căreia se făcea un mic golf de trestii, văzură un hipopotam enorm și pe slovac tremurând vargă în fața lui. Hipopotamul ieșise peste noapte să roadă mlădițe și se întorcea spre râu, când dădu cu ochii de slovac, care tocmai cobora din luntre, venind de unde îl trimisese doctorul. Omulețul nostru, în loc s-o ia la fugă, se apucase să vâneze hipopotami. Pusese pușca enormă la ochi și trase, fără însă să nimerească bine monstrul. Nu se vedea unde pătrunsese glonțul, dar probabil că-l atinsese undeva și-l paralizase pentru moment, altminteri se isprăvea până acum cu slovacul. Hipopotamul căscase o gură atât de grozavă încât ar fi putut într-adevăr să înghită un om cât de voinic.

Când slovacul îi văzu pe cei doi venind, căpătă curaj, ridică de jos pușca și strigă:

— Acu' îl omor, nu-mi mai scapă. Dacă nu-l nimeresc, ne înghite pe toți trei.

— Astâmpără-te, îi zise savantul. Nu vezi că n-are destulă putere glonțul tău? Stai să vezi cum îl culc numaidecât la pământ.

Se așeză ochind urechea monstrului și trase. O detunătură, apoi alta, și sfărâmături de țeastă amestecate cu creieri zburară în toate părțile. Hipopotamul se clătină pe picioare, căzu apoi grămadă la pământ și rămase nemișcat.

De-abia acum slovacul păru că-și dă într-adevăr seama de primejdia prin care trecuse. Sări îngrozit într-o parte și răcni:

— Nu v-apropiați de el... se preface... ne înghite... acum ne înghite!...

— Vorbești prostii! zise savantul, râzând. Nici prin gând nu-i trece să se prefacă. De ce fugi acum de el și n-ai fugit adineauri?

Slovacul se înfurie.

— Să fi fugit? Parcă dumneata nu fugeai, dacă l-ai fi văzut cu gura aia mare căscată gata să te-nghită? Numai să mă fi mișcat din loc și mă și-nhăța!

— Nu, dragul meu; trebuie să-l fi nimerit undeva în falcă, de aceea nu mai putea închide gura. Și fiindcă așa ceva nu i se mai întâmplase până acum, s-a speriat și de spaimă a rămas ca împietrit în loc.

Omulețul îl privi cu îndoială.

— Nu cred una ca asta. Nu se sperie un hipopotam de o stârpitură ca mine.

— Dacă nu mă crezi, n-am ce-ți face! Vorba e, bine că ai scăpat și nu te-a înghițit. Se apropiară de hipopotam ca să-l privească mai de aproape.

— Frumos exemplar, zise Emil Schwarz. Are o lungime de peste patru metri.

— Da, e într-adevăr frumos, răspunse savantul. Ce mai ospăț pentru oamenii noștri!

— O fi bună carnea lui? Eu n-am mâncat încă până acum carne de hipopotam. Oare ce gust să aibă?

— Minunat! N-ai decât să guști ca să te convingi. Și-acum ce facem cu el? Dacă-l lăsăm aici vin crocodilii și-l înfulecă.

— Să rămână Ștefan aici și noi ne întoarcem în lagăr.

Mergeau agale căci n-aveau la ce să se grăbească, știind că oamenii de-abia se vor fi sculat, când medicul se opri brusc în loc, arătă spre o creangă ruptă și zise cu glas înăbușit savantului:

— Stai! Pe-aici a trecut cineva.

— Tot ce se poate, răspunde acesta cu nepăsare.

— Dumneata iei lucrurile prea ușor. În situația noastră trebuie să fim cu băgare de seamă la orice.

— Va fi fost cineva din oamenii noștri.

— Nu cred.

— Atunci o fi trecut vreun animal și în fugă a îndoit crenguța.

— Să vedem.

Se aplecă și examină cu luare-aminte pământul cleios. Când se ridică de jos, păru foarte îngândurat.

— Ce e, ce-ai găsit? Mutra dumitale nu-mi prea place, spuse savantul, îngrijorat.

— A trecut de curând un om pe-aici. Era desculț și a pășit cu băgare de seamă.

— Or fi urme mai vechi.

— Nu, sunt foarte proaspete.

— O fi venit cineva după noi să ne caute.

— Nu, nu, urmele duc spre lagăr, nu de la lagăr încoace. Să ne luăm după ele, dar să nu facem zgomot.

Se întoarseră exact de unde veniseră; deodată urmele cotiră la stânga și se cunoșteau și mai bine ca până acum. Emil se opri, arătă spre ele și șopti savantului:

— Spionul nu e destul de priceput. Ne-a urmărit pas cu pas și trebuie să fi văzut că suntem doi. Nu s-a gândit că la întoarcere vom băga de seamă urma lăsată de un al treilea.

— Poate că e tot unul de-ai noștri și n-avea nici un motiv să se ferească.

— Dacă ar fi așa, nu s-ar fi întors până nu ne găsea, sau cel puțin ne-ar fi strigat ca să-l auzim. În orice caz, credința mea e că era străin și se cere să fim atenți. Dumneata uită-te mereu în față ca să-l poți zări înainte de a ne fi văzut el pe noi.

O luară și ei pe stânga, în direcția care trebuia să-i ducă între capătul mlaștinei și lagăr. Aici era greu de urmărit urmele, căci iarba și pământul erau bătătorite de cu seară; de aceea Schwarz mergea cât putea mai înte, ca să mai poată ajunge pe cel căutat.

Apoi copacii se răriră și se desluşeau bine urmele pe pământul umed. Se adăpostiră pe după copaci înaintând cu băgare de seamă.

— Uite-l! zise deodată savantul.

— Unde? întrebă Emil, dosindu-se după un trunchi gros.

— Numără până la al șaselea copac drept înainte; e tot așa de gros ca și ăsta unde suntem noi acum. Mi s-a părut că se mișcă parcă ceva. O fi individul pe care-l căutăm.

Schwarz avea privirea mai ageră ca a savantului. Își aținti ochii într-acolo apoi șopti:

— Ai dreptate; e cineva după copac.

— Cine să fie?

— Nu știu. În nici un caz unul de-ai noștri. Poartă o manta de blană de maimuță de culoarea coajei de copac ca să nu se distingă lesne.

— De ce s-o fi oprit și nu-și vede de drum?

— Poate că a auzit vreun zgomot venind din lagăr și s-a ascuns. Probabil că vrea să ne spioneze și nu e singur.

— Ce e de făcut? Dacă ne vede, o ia la fugă și-l scăpăm.

— Să-l lăsăm să ne vadă, adică nu pe mine, ci pe dumneata. Nu trebuie să ne simtă deocamdată. Ia-o înainte pe după copaci, du-te mai departe și întoarce-te pe urmă, ca și când ai veni de dincolo și te-ai îndrepta spre lagăr. O să-l avem așa între noi doi. Fă așa ca să te vadă. Când vei fi mai aproape de el, o să-și îndrepte toată atenția asupra dumitale și eu o să-i pot sări în spate.

— Hm! Ideea nu e rea. Vezi numai să nu-ți scape.

— Fii fără grijă. De altminteri, cum oi pune mâna pe el, te chem; vom fi amândoi în stare să biruim un negru, ce naiba! Acum du-te repede, să n-apuce să plece!

Pfotenhauer se îndepărtă binișor, iar Emil Schwarz rămase să pândească momentul prielnic. Văzu pe negru tresărind deodată și ghemuindu-se la pământ. Îl zărise pe savant. Schwarz atât aștepta. Se furișă de la un copac la altul până ce fu numai la câțiva pași de el. De văzut nu-l putea vedea, căci negrul își trăsese mantaua pe cap. Pfotenhauer trecu agale pe lângă el prefăcându-se că nu-l vede. Omul se ridică atunci în picioare. Dintr-o săritură, doctorul îi sări în spate, îl apucă de gât

și-l trase jos la pământ. Cu un țipăt, omul întoarse capul. Când îi văzu fața, fu cât p-aci să-i dea drumul. Nenorocitul avea un obraz și jumătatea nasului mâncată. Cu ochii bulbucați de spaimă, era într-adevăr hidos la vedere. Capul descoperit, tuns până la piele și de culoare închisă. Vârsta nu i-o putea cunoaște, părea însă să fi destul de înaintată. Lângă el se afla o măciucă ghintuită și la brâu purta un pumnal. Acestea erau singurele lui arme.

Pfotenhauer venise și el în fugă și amândoi reușiră să-i lege mâinile la spate.

— Cine ești tu și ce-ai venit să spionezi aici? îl întrebă Emil în limba arabă.

Omul se uită încruntat la ei și răspunse:

— Dar voi cine sunteți și pentru ce m-ați atacat?

— Fiindcă, dacă ne-ai fi prieten, nu te-ai fi strecurat hoțește în jurul lagărului nostru.

— Sunteți vânători de sclavi ca și cei de colo?

— Nu. Răspunde la ce te-am întrebat. Pe cine și ce cauți aici?

— Am venit să cumpăr vite și alte mărfuri de la ei.

— A, ești omul pe care-l aștepta azi ceaușul! De ce veneai pe furiș și nu fățiș?

— Vroiam să văd dacă nu m-a mințit ceaușul. Te aud vorbind despre el și totuși zici că nu ești dintr-ai lor. Cum vine asta?

— Am pornit să biruim pe vânătorii de sclavi și am pus mâna pe ceauș și oamenii săi, care acum sunt prizonierii noștri.

— Atunci v-ați făcut stăpâni și pe avutul lor?

— Da. Voi face însă eu târgul cu tine în locul arabilor.

Obrazul rămas teafăr al negrului se schimonosi groaznic în mânia care-l cuprinse și zise:

— Allah să te pedepsească cu focul iadului. Mi-ai luat-o înainte, dar nu te vei bucura multă vreme de prada ta. Dă-mi numaidecât drumul, altminteri, îndată ce va fi soarele sus pe cer, oamenii mei vor veni să vă facă praf și țărână.

— Nu mai spune! Sunt mulți?

— Mai mulți decât crezi tu!

— I-ascultă, știi tu câți inși am eu sub comanda mea?

— Nu știu și nici nu vreau să știu. Dă-mi drumul să plec!

— Și ce va fi după ce-ți voi împlini dorința?

— Nu e o dorință, ci o poruncă la care trebuie să te supui. Pe urmă vom împărți între noi prada pe care o voi lua de la ceauș.

— Hm! spuse Schwarz zâmbind. Și unde se află acum oamenii tăi?

— Unii aproape de tot de-aici. I-am lăsat dinadins în urmă ca să iscodesc mai întâi ce se petrece în lagăr. Dacă nu mă întorc repede, vor ieși înaintea cetei mele de războinici care vin încoace să le dea de știre că am căzut în mâna dușmanului. Și atunci... nici Allah, nici eu nu vom avea îndurare de voi.

— Vorbești ca un adevărat emir de care ascultă mii de războinici, totuși nu vrei să-mi spui câți oameni ai. Eu însă îți voi arăta îndată numărul supușilor mei. Vino să vezi.

Emil îi vorbise astfel fiindcă auzise dinspre râu un glas puternic care dădea o comandă și

bănuia că soseau corăbiile. Și, într-adevăr, nu se înșelase. Trase pe arab după sine spre mal, dădu trestiile la o parte și-i arătă într-acolo. Se vedeau toate cinci corăbiile, trase de bărci și împinse de vântul prielnic al dimineții. Bărcile erau încărcate cu vâslași și puntea vaselor forfotea de oameni.

— *Allah akbar!* Atâtea corăbii! zise arabul uluit și înfricoșat. Cine sunt oamenii aceia mulți și ce caută aici?

— Vor să-ți nimicească tribul. Veți fi stârpiți de pe suprafața pământului. Și-acum spune, care din noi o să se ducă în focul iadului? Noi ori voi?

— Atâtea corăbii și atâția oameni!... repetă arabul speriat.

— Haidem, să-ți mai arăt încă și mai mulți.

Îl apucă de braț și-l trase spre lagăr. Când arabul văzu soldații, strigă îngrozit:

— Armata! Stăpâne, vrei să cucerești întreg Sudanul?

— Nu, vreau numai să pedepsesc pe Abu el Mot.

— Abu el Mot? Altceva nu vrei? întrebă repede arabul cu o licărire de bucurie în ochi. Nu vrei să ataci satele bongoloșilor?

— Nici prin gând nu-mi trece. Ți-am spus, vreau să scap lumea de un ticălos ca Abu el Mot, pe urmă plecăm p-aci încolo.

— Juri?

— Da.

— Pe strămoșii și pe barba ta?

— Strămoși da, barbă n-am.

— Atunci Allah să te binecuvânteze și să te primească în al șaptelea cer! Dacă nu mi-ar fi

mâinile legate, te-aș îmbrățișa și te-aș ruga să mă faci prietenul și aliatul tău.

— Vorbești serios?

— Pot să fac și jurământ, stăpâne! Seribahurile sunt o nenorocire pentru bieții negri și Abu el Mot e diavol, nu om. Nimeni n-a avut până acum putere și îndrăzneală să se ridice împotriva lui, așa că a robit toate ținuturile de jur împrejur. Cine cutează să se apere, e pierdut; ori îl omoară, ori îl ia sclav. Dar când vine un mare emir ca tine, cu atâta armată, nu ne mai e nouă frică de nimeni și te rugăm să ne primești printre războinicii tăi ca să luptăm cu toții pentru nimicirea lui Abu el Mot.

Vorbise cu însuflețire și ochii îi luceau de bucurie și entuziasm. Totuși Emil vru să se asigure că nu se preface.

— Așadar, nu ești prietenul lui Abu el Mot? îl întrebă el.

— Eu? Îl urăsc de moarte!

— Atunci cum se face că vii să faci afaceri cu ceaușul lui?

— Afaceri? râse omul, cu necaz. Da, afaceri, dar nu cum crede ceaușul. N-am adus nimic în schimbul vitelor. Vroiam să-i atacăm și să-i omorâm pe toți. De aceea m-am mâniat așa când am auzit că ne-ați luat-o înainte. Acum îți las tot. Spune-mi numai unde e Abu el Mot. Nu prea cred să-i meargă bine, dacă ceaușul s-a despărțit de el. Asta m-a și făcut să mă gândesc la ce-ți spuneam adineauri.

— Care e numele tău?

— *Abu ed Dabbuhs**, fiindcă eu nu mă lupt cu altă armă decât cu măciuca și nu s-a găsit până acum încă nimeni să mă întreacă în îndemânare.

— Câți oameni ai cu tine?

— Două sute.

— Atât de mulți îți trebuiau ca să birui cincizeci de inși?

— Nu, stăpâne, nu pentru asta îi luasem. Erau însă multe vite de transportat și se cerea să lucrăm repede ca să nu dea Abu el Mot peste noi. Hotărâsem ca tot ce-au adus ceaușul și oamenii lui să dispară fără urmă și să nu bănuiască Abu el Mot cine le-a făcut de petrecanie. Acum spune, stăpâne, ce ai de gând să faci?

Schwarz îl dezlegă zicând:

— Ești liber. Dacă tot ce mi-ai spus se adevărește, vei fi aliatul meu și vei vedea cu ochii tăi pe Abu el Mot tăvălindu-se în țărână la picioarele mele.

— Am spus adevărul, crede-mă. Îngăduie să chem pe un om de-al meu ca să-l trimit acasă, călare, să spună războinicilor noștri ce-am hotărât.

— Mai e timp. Ziceai că vrei să trimiți un om călare. Aveți cai?

— Nu, am adus cu noi cămilele ca să avem cu ce transporta prada pe care credeam că vom lua-o de la ceaus.

— Vi se va da o parte din ea. Mă bucur însă că ați adus cămilele. Aceasta ne va înlesni drumul.

— Unde?

---

* Tatăl măciucii.

— La Ombula, în ținutul belandașilor. Abd el Mot e acolo, și a nimicit satul, a ucis pe cei de care nu se putea folosi și a luat în sclavie tineretul și oamenii în putere.

Arabul rămase câteva momente ca împietrit, pe urmă strigă înspăimântat:

— Să ne ferească Allah să se întâmple așa ceva. Noi trăim în bună înțelegere cu belandașii și avem rude pe-acolo.

— Vezi că Allah nu v-a ferit, fiindcă s-a și întâmplat.

— Ești sigur?

— Foarte sigur. Aseară a venit o ștafetă care spunea că Abd el Mot se duce să mai facă și alți sclavi, iar Abu el Mot e în drum spre el.

— Atunci să plecăm repede, stăpâne, ca să scăpăm cât mai curând lumea de un nemernic ca el. Suntem destui ca să-i venim de hac.

— Așa și vom face. Acum hai în lagăr să mai stăm nițel de vorbă și să punem la cale plecarea.

Când ceaușul îl văzu venind, zise celorlalți prizonieri:

— Ăsta e șeicul pe care-l așteptam. Bine că a venit. O să-l punem pe el să intervină pentru noi.

Arabul îi trânti însă un picior în spate și mormăi indignat:

— Taci, câine râios! Bine v-a făcut! Dacă nu punea omul acesta străin mâna pe voi, vă strângeam pe toți de gât, eu, cu mâinile mele. Arde-v-ar focul iadului în vecii-vecilor, pe voi și pe urmașii voștri!

Toți se uitau mirați la șeic, dar nici unul cu privirea pe care i-o aruncă Fiul-tainei, care stătea nițel mai la o parte cu prietenul său, Fiul-devota-

mentului. La vederea lui, tânărul sărise în picioare și nu-și mai lua ochii de la el.

— Ce ai? Cine e omul ăsta? Îl cunoști? îl întrebă Ben Wafa.

— Îl... îl... mi se pare că-l... cunosc... răspunse Abd es Sirr cu ochii din ce în ce mai măriți.

— Cine e?

— Nu... știu... nu pot să-mi aduc aminte...

Își apăsă fruntea cu palma, ca și când gestul acesta i-ar fi ajutat memoria, dar zadarnic. Începu să se plimbe de colo până colo agitat, murmura cuvinte neînțelese, alcătuia din silabe cuvinte, se așeză iar lângă, Ben Wafa; pe scurt ai fi zis că numele îi sta pe limbă dar nu-l putea pronunța.

În vremea asta Emil Schwarz și Pfotenhauer puseră pe șeic la curent cu situația. Află de la ei cine sunt, nu-și putea însă lămuri multe. Un singur lucru înțelegea, că se sfârșise cu Abu el Mot, care va fi prins și predat mudirului din Fashoda. Arabul era atât de încântat, încât ar fi vrut să pornească imediat cu oamenii săi dacă i-ar fi avut la îndemână.

— Suntem noi destui ca să fim siguri de izbândă, zise Emil. Nu prea am însă încredere în nuehri. Dacă-i iau cu mine, mă tem să nu treacă iar de partea lui Abu el Mot. Să-i las aici, n-am destui oameni care să-i păzească.

— Te pot ajuta eu, răspunse șeicul.

— Cum?

— Prin *chaib-ul** tribului meu. Allah l-a milostivit cu darul vorbirii și inima cea mai împietrită

* Preot, predicator ambulant.

se înmoaie la cuvintele lui. Când spiritul se coboară în el, pleacă din sat în sat până în ținutul sulukilor. Îi cunoaște bine pe nuehri și știe cum să le vorbească. Îngăduie-i să se urce pe corabie și să le țină o predică. Fii sigur că de-abia vor aștepta pe urmă să-și verse sângele pentru tine.

— Bine, să încercăm. Să mergem acum la oamenii tăi ca să trimitem o ștafetă acasă la voi, să spună războinicilor voștri să se grăbească.

Ieșiră din lagăr și, nu departe de locul unde fusese prins arabul, văzură trei inși și patru cămile ascunse printre copaci. Șeicul se apropie de ei și le spuse cu glas tare — ca să se convingă Emil de sinceritatea lui — ce au de făcut. Unul din ei porni în goană, iar ceilalți trei veniră și ei în lagăr.

Abd es Sirr nu-și găsea astâmpăr. Căuta cu înfrigurare să găsească numele șeicului. Începea mereu cu „Abu... Abu en..." și se oprea.

— Nu-ți mai aduci aminte unde l-ai văzut? întrebă Ben Wafa.

— Nu.

— Atunci degeaba vrei să-l găsești.

— Nu, nu, dacă-mi amintesc numele lui știu de unde-l cunosc. Am impresia că omul acesta mi-ar putea face un mare bine.

— Eu în locul tău l-aș întreba cum îl cheamă.

— Așa m-am gândit și eu. O să-ncerc. Se sculă de la locul lui, se apropie de șeic și-l întrebă:

— Stăpâne, n-ai vrea să-mi spui care ți-e numele? Sunt tânăr, ce-i drept, și ar trebui s-aștept mai întâi să fiu întrebat de cei mai vârstnici, Allah însă te va răsplăti pentru binele pe care mi-l vei face răspunzând la întrebarea mea.

— Bine, să ți-l spun. Mă cheamă *Abu es Dabbuhs.*

Tânărul îi mulțumi și se întoarse la prietenul său.

— Nu la numele acesta m-așteptam, zise el dezamăgit.

— Atunci nu poate fi cine crezi tu, își dădu cu părerea prietenul său.

— Ba el e, sunt sigur; chipul acesta cu un singur obraz l-am mai văzut eu undeva, dar pe atunci nu era încă tămăduit. Trebuie să fi fost tare mititel pe vremea aceea.

— La noi nu e obiceiul, știu însă că voi, arabii, vă porecliți după o însușire sau un semn pe care-l aveți, nu-i așa?

— Ba da.

— Știi tu cum i-aș zice omului ăstuia?

— Cum?

— *Abu en Nuhs el Wihs.**

Tânărul se bătu cu mâna peste frunte și strigă:

— *Hamdulillah,* am găsit... am găsit! Tu îi zici Tatăl-unei-jumătăți-de-chip, dar pe-atunci numele lui era mai scurt; i se zicea: Tatăl-jumătății. Acum știu cine e.

— Îmi pare bine că te-am putut ajuta. Ți-ai adus acum aminte și de unde-l cunoști?

— Da. Ne-am pomenit cu el la noi în cort cu sângele șiroindu-i pe obraz. Mama i-a spălat fața și i-a legat rănile. Pe urmă a zăcut multă vreme bolnav. Mă chema adesea lângă el și-mi făcea jucării. Eu îi ziceam Tatăl-jumătății, fiindcă nu mai avea decât un obraz. Vederea lui mi-a trezit

* Tatăl-unei-jumătăți-de-chip.

și alte amintiri. O Allah, Allah, vreau să-l întreb despre mama și țara mea...

— Dacă o fi el!

— El e, sunt sigur. Mă duc să-i spun.

Vorbise cu atâta înfrigurare și ridicase fără să vrea glasul încât fu auzit de toți, chiar și de șeic.

— Te-am auzit pronunțând numele Abu en Nuhs. Cine e acela?

— Tu, stăpâne. Nu te cheamă așa?

— Acesta nu e numele meu, dar așa-mi spunea cândva în glumă un băiețaș care-mi ușura mult suferințele cu drăgălășeniile lui.

— Unde era asta...? Spune-mi, rogu-te, mai repede...

Se adunaseră toți în jurul lor și ascultau curioși la ei.

— La Kenadem, în ținutul Dar Runga.

— Kenadem, o Kenadem! strigă nebun de bucurie tânărul.

— Îl cunoști tu? întrebă șeicul.

— Nu, dar te rog în numele lui Allah răspunde mai departe la ce te voi întreba. Cum ai ajuns tu atunci la Kenadem?

— Mă juruisem să mă duc la mormântul vestitului marabu din Tundzur. Drumul era lung, am ajuns însă cu bine la țintă și m-am închinat cum scrie la lege. Am pornit apoi, ușurat de păcate, îndărăt spre casă, dar între lacul Rahat Gerari și Kenadem am fost atacați de o caravană de banditi. Mulți din pelerini au fost uciși; eu m-am ales cu un obraz retezat de o lovitură de iatagan. Allah mi-a luat atunci pentru câtva timp sufle-

tul din trup ca să nu simt durerile. Așa m-a găsit un drumeț care, văzând că mai răsuflu, m-a dus cu el la Kenadem, unde m-am deșteptat de-abia după ce mi-au fost legate rănile.

— Cum îl chema pe omul care te-a salvat?

— Barak el Kasi, emirul din Kenadem.

— Pe femeia lui ai văzut-o la față?

— De multe, multe ori, căci femeile din Kenadem nu se acoperă la față când s-arată oaspeților. Era blândă și milostivă ca luna pe ale cărei raze coboară roua belșugului pe pământ. Toți o aveau dragă. Emirul era un om aspru, dar drept, și ne-am juruit prietenie până la moarte. Omul acesta își iubea nevasta și copilul cu o dragoste nețărmurită.

— I-ai cunoscut tu copilul?

— Da. Era un dar de-al lui Allah, bucuria mamei lui și nădejdea tatălui său.

— Și i-a împlinit el nădejdile?

— Nu știu, fiindcă n-am mai fost de-atunci pe la Kenadem.

— Și nici emirul la tine?

— Nu. Acum o lună însă, pe când eram eu plecat, mi s-a spus că a venit un străin care-și zicea Barak el Kasi, emirul din Kenadem, și m-a căutat. A trebuit să plece chiar a doua zi, așa că nu l-am mai găsit când m-am întors. Eu cred că a fost o greșeală, fiindcă oamenii mei ziceau că omul acela era Vânătorul-de-elefanți, pe care-l cunoaște multă lume.

— Emirul din Kenadem și Vânătorul-de-elefanți e unul și același om.

— Allah! S-ar putea!...

— O vei afla îndată. Îți mai aduci tu aminte cum îl chema pe băiatul emirului?

— Da. Îi lipseau degetele cele mici de la picioare, de aceea i se zicea *Mesuf et Tmeni Sawabi-Ilidșr*: Mesuf cu opt degete.

— Uită-te aici!

Tânărul se descălță și-și arătă picioarele.

— Minunea lui Allah! Ai și tu tot opt degete la picioare... Ori nu cumva ești...? Își curmă vorba și se uită cu atenție la băiat. Trăsăturile chipului tău nu sunt încă destul de bărbătești ca să văd dacă semeni cu tatăl tău, dar un glas lăuntric îmi spune că ești copilul prietenului meu. Răspunde, așa e sau mă-nșel?

— Da, stăpâne, eu sunt copilul de-odinioară pe care-l jucai pe genunchi și care-ți zicea în glumă *Abu en Nuhs*. Până acum n-am știut nici eu cine sunt, dar de când te-am văzut pe tine știu că sunt fiul acelui emir din Kenadem.

— Vino la pieptul meu, fiul și urmașul prietenului meu până la moarte! Prietenii tăi sunt și prietenii mei și mâna mea va înlătura pe dușmanii din jurul tău, zise șeicul și strânse pe tânăr în brațe. Toți înțelegeau că aceștia doi aveau multe să-și spună și-i lăsară singuri.

Schwarz își aduse aminte că slovacului i s-o fi urât să păzească pe hipopotam și anunță tuturor vestea că vor avea un ospăț strașnic. Un Husan el Bahr fusese ucis și se va împărți tuturor din carnea lui. Vestea fu primită cu mare bucurie de soldați.

Alergară cu toții la mal și-l găsiră pe Tatăl-celor-unsprezece-fire-de-păr cu pușca în mână.

— Ce, v-au înțepenit picioarele de nu veniți mai repede să-l luați de aici? se răsti el la soldați. Nu e destul că l-am împușcat pentru voi, vreți să mă și car cu el în spinare ca să vi-l aduc?

— Cum, tu l-ai împușcat? întrebă Tatăl-râsului încremenit.

— D-apoi cine? răspunse slovacul fudul.

— Altcineva. Glonțul pustii tale e mare, nu e vorbă, dar nu face el o gaură atât de mare. Numai Tatăl-cocostârcului are astfel de gloanțe. El l-a împușcat, nu tu, nu te mai lăuda degeaba.

— Taci și nu mai trăncăni! Ai fost tu de față să știi? Gura ta e mare ca și a hipopotamului, dar creierul, mititel ca al unei furnici. N-ai auzit, mă, bubuitul pușții mele?

— Noi am auzit două bubuituri și pentru că am văzut că lipsesc din tabără Sihdi Aswad și Tatăl-cocostârcului, am înțeles îndată că ei doi au tras. Și vrei să-mi bagi mie în cap că tu ai fost... Spune-o altuia, nu mie, care am în capul meu toate satele și noroadele, toate orașele și oamenii de pe pământ.

— Nu mai vorbi prostii! Tu nu știi măcar unde trăiesc oamenii care au luat-o la fugă de spaimă când ți-au văzut mutra asta de dobitoc a ta. Eu, mă, eu știu ceva! E limbă să n-o știu eu? Latinească, arăbească...

— Știi pe naiba! strigă Ali înfuriat. Și de ce mă faci dobitoc, mă? Dobitoc ești tu cu tot neamul tău, cu...

Atât i-a trebuit slovacului... Se repezi la arab și se încăierară în lege. Fără să bage de seamă, la malul râului se rostogoliră amândoi în apă.

Soldații, care până atunci făcuseră haz de cearta lor, se speriară grozav văzând la o mică depărtare de acolo doi crocodili scoțând capetele afară. Dar de frica răcnetelor nu îndrăzneau să se apropie.

Acum omulețul apăru la suprafață. Se uită mai întâi speriat spre crocodili, pe urmă în juru-i după Tatăl-râsului. Nezărindu-l nicăieri, strigă îngrozit:

— Vai de mine! L-au mâncat crocodilii!...

— Nu, e tot sub apă, îi răspunseră soldații.

— O, Allah, se înecă și se lăsă repede la fund.

Imediat ieși celălalt deasupra apei și, nevăzându-și prietenul, strigă înspăimântat:

— Unde e Tatăl-celor-unsprezece-fire-de-păr! Nu-l văd...

— S-a lăsat la fund ca să te caute, îi răspunseră soldații.

— Săracul! Dragul de el! E în stare să moară pentru mine... Mă duc să-l scap.

Se lăsă iar în apă, dar în clipa următoare apăru slovacul și nevăzându-l nici de data aceasta, începu să se bocească:

— A murit! S-a înecat! Atâta vreme nu poate sta nimeni sub apă... Mă duc să-i scot cel puțin trupul ca să nu-l mănânce crocodilii.

— Astâmpără-te, omule, îi ziseră soldații. Acu fu aici, s-a lăsat afund să te caute.

— Săracul! Dragul de el! Pentru mine... Ca să mă scape...

Se dădu iar cu capul la fund, apoi ieșiră amândoi în același timp deasupra apei. Se priviră un moment uluiți, ieșiră pe mal și începură să se sărute ca doi

copii, în hazul soldaților care se prăpădeau de râs.

În vremea asta corăbiile se apropiaseră de mal și aruncaseră ancora. Când cei de pe punte simțiră mirosul de friptură de hipopotam, vrură toți să coboare ca să se înfrupte și ei, dar doctorul se temea să-i lase pe nuehri de capul lor. Nu prea avea încredere în ei. Tatăl-jumătății îl sfătui însă să se dea bine pe lângă oamenii aceștia semisălbatici, lăsându-i în voia lor. Orice împotrivire i-ar fi aţâţat poate mai rău. Soldații primiră totuși ordinul să nu-i slăbească din ochi.

În timp ce toți mâncau, Emil Schwarz, Pfotenhauer și căpeteniile aliate se înfruptau și ei din slănina hipopotamului care, friptă pe cărbuni, avea într-adevăr un gust destul de bun.

— Nu e așa că nu e rea? întrebă savantul, zâmbind, pe doctor. Eu știu însă ceva și mai bun prin meleagurile acestea.

— Ce?

— O friptură de elefant, dar să știi de unde s-o alegi.

— Carne de elefant am mai mâncat eu, nu știu însă care parte a corpului e mai bună.

— Să-ți spun eu. S-ar putea prea bine s-avem prilejul să întâlnim pe aici un domn Elephas, poate chiar o cireadă întreagă. Dacă ne-o veni vreunul în bătaia puștii, o să-ți arăt eu. Știi unde trebuie să-l nimerești ca să mergi la sigur?

— Da, în cap, mai bine zis acolo de unde începe trompa.

— Așa e, deși cu un glonț explozibil îl poți răni mortal și în altă parte. Cea mai bună bucată,

e partea de deasupra a trompei. Să mănânci și să-ți lingi degetele!

— Trompa? Eu credeam că trompa e tare ca piatra.

— Te înșeli, e fragedă ca și limba de ren. Numai că trebuie să știi cum s-o prăjești, adică în seul de rinichi. Tii, parcă-mi lasă gura apă! Păcat că nu văd acum un elefant...

— Pfotenhauer! zise Emil râzând. De dragul unei trompe prăjite ai fi în stare să te iei la luptă cu o cireadă întreagă. Ia gândește-te ce-ar fi pe oamenii noștri să ne pomenim acum cu vreo câțiva elefanți dând buzna peste noi!

— Dacă sunt liniștiți n-ar fi nimic, altminteri nu prea ne-ar merge bine. Știi dumneata ce se numește un „Pustnic"?

— Da, așa li se zice elefanților masculi, care din pricina răutății lor nu sunt tolerați în turmă și rătăcesc singuratici de colo până colo. Sunt extraordinar de primejdioși. Vai de cine întâlnește un astfel de singuratic în calea lui.

— Drept e că unul d-ăștia ar face harcea-parcea din vitele noastre. Am făcut odată o tristă experiență cu un astfel de „Pustnic", când eram la Bahr Djur. Stăteam cu doi niam-niami de vorbă, așteptând să împușc niște specii rare de păsări. Deodată simții cum se cutremură pământul sub picioarele mele, când... i-auzi, ce fu asta?

Schwarz ascultă cu încordare câtva timp apoi zise:

— Parcă-ar fi undeva, departe, o cădere de apă. Nu știam că sunt și cascade pe-aici.

— Nu, e altceva. Să nu fie vorba aceea: când vorbești de lup, lupul la ușă. Numai de-am mai avea timp să punem vitele la adăpost.

Savantul sărise în picioare, puse mâinile pâlnie la gură și strigă paznicilor:

— Adunați repede vitele și duceți-le cât mai departe! Elefanții, vin elefanții!

Strigătul lui făcu pe toți din lagăr să se îngrozească. Puseră repede mâna pe arme, paznicii împingeau vitele cu sulițele afară pe câmp, în direcția pe care le-o arăta savantul agitând brațele ca niște aripi. Zgomotul pe care-l auzise venea dinspre pădure, dar din pricina răcnetelor paznicilor, care îndemnau vitele, nu se mai deslușea acum nimic. Nuehrii urlau, glasul puternic al lui Pfotenhauer întrecea însă urletele și răcnetele.

— Tăcere! Liniște, oameni buni, altminteri suntem pierduți! strigă el.

Se auzi iar tropotul și pământul bubui ca și când s-ar fi năruit un zid. Urmă apoi un zgomot ca scos din sute de trompete și de după tufiș apăru uriașul patruped, cu trompa ridicată și ținând coada lui, caraghios de mică, în sus. Unul din colți îi lipsea, dar celălalt pe care-l mai avea era de-o mărime extraordinară, dovadă vârsta înaintată a elefantului. Era înalt de vreo patru metri și lung cel puțin de cinci.

Aspectul lui era atât de grozav și răcnetul lui atât de înfiorător, încât sudanezii fură cuprinși de panică. Aruncară armele și o luară la fugă să se ascundă în tufișuri și după copaci. Țipetele lor îl făcură pe elefant să ciulească urechile.

Dintr-o cauză care nu se știa încă fusese orbit de turbare; acum se opri din goană și privi în

juru-i. Văzu oameni fugind și puținii rămași pe loc să-l înfrunte. Își roti trompa, o ținu ridicată în sus și se repezi spre ceată. Din aceasta făceau parte europenii, Fiul-devotamentului și vajnicul Tatăl-râsului. Ceilalți, până și Tatăl-măciucii și Hasab Murat, pieriseră ca-n pământ. Prizonierii stăteau nemișcați ca să nu atragă atenția elefantului asupra lor.

Mai era încă unul care nu fugise — Abd es Sirr, Fiul-tainei. Îndată ce zărise elefantul venind, se trântise la pământ și începu să se târască binișor spre el.

— Fugi, fugi pentru Dumnezeu! îi strigă Fiul-devotamentului. E un *hahșil*...

Aceasta înseamnă un hoinar, un vagabond, gonit deci de-ai săi din pricina sălbăticiei și perfidiei lui.

— Are dreptate, zise Pfotenhauer, e un hahșil. Gloanțele noastre nu-i pot face nimic. Dacă ale mele nu-l nimeresc, ne-am dus toți pe copcă.

Stăteau toți îngrămădiți la un loc cu pușile întinse, dar locul vulnerabil nu-l puteau ținti, fiindcă elefantul ținea trompa ridicată.

Totul se petrecuse, bineînțeles, mai repede decât povestim. Animalul se apropie până la o distanță de cel mult patruzeci de coți.

— Împrăștiați-vă și trageți dintr-o singură parte! strigă savantul.

Sări la o parte urmat de ceilalți — afară de slovac, care se lăsase în genunchi și îndreptase țeava armei spre gura elefantului.

— Allah, ajută-mi să-l nimeresc în creieri, altminteri îmi zdrobește dobitocul țeasta...

Apăsă pe trăgaci și împușcătura lui avu un efect îndoit. Smucitura fu atât de puternică încât patul îl izbi drept în cap și-l făcu să se prăbușească la pământ.

— *Lisir 'rak* — poftă bună, cu mine s-a isprăvit! strigă el și rămase cu ochii zgâiți la elefant.

Dar monstrul nu lăsă în jos trompa ca să-l apuce sau să-l zdrobească dintr-o lovitură. Nu mișcă trompa; mai mult încă, nu se mai mișcă nici el. Acesta era al doilea efect al glonțului tras de slovac. Îl oprise în loc din fugă, bineînțeles că numai pentru câteva momente, care fură totuși de-ajuns pentru salvarea slovacului.

Tatăl-râsului văzu primejdia în care se afla prietenul său și-i strigă:

— Fugi, fugi repede, că-l țin eu în loc!

Sări înaintea monstrului și-i descărcă un glonț în trompă, fără să obțină însă efectul dorit. Ar fi fost și el pierdut odată cu prietenul său dacă Fiul-tainei n-ar 'fi avut timp în această scurtă pauză să-și aducă la îndeplinire planul.

Abd es Sirr se ținuse ceva mai la o parte și elefantul trecuse pe lângă el fără să-l vadă, dar se oprise în loc când îl nimerise glonțul slovacului. În clipa când se auzi însă detunătura lui Hagi Ali, Fiul-tainei sări în picioare, se apucă de laba dinapoi a animalului și i-o reteză dintr-o singură mișcare până la os. Dacă n-ar fi nimerit locul exact sau cuțitul nu i-ar fi fost destul de ascuțit, ar fi fost făcut praf cu o singură lovitură. Elefantul întoarse capul să vadă cine l-a atacat, dar în același timp mai văzu și altceva care-l îngrozi și mai mult.

Atenția tuturor fusese îndreptată până acum numai asupra acestuia și nu luaseră în seamă tropotul care se auzea apropiindu-se mereu. Bătrânul „Pustnic" cutezase să se apropie de o turmă de semeni de-ai săi care îl goniseră și-acum îl urmăreau de-aproape. Când cotise mlaștina îl pierduseră din ochi. Cum îl zăriră se repeziră spre el să-l omoare cu lovituri de trompă. Elefantul înțelese că de-aici era primejdia mai mare, de aceea o luă la fugă șchiopătând, fără să se mai răzbune pentru rănile primite.

Urmăritorii săi cu patru picioare erau în număr de doisprezece și păreau să formeze o singură familie. Era o ceată mult prea numeroasă ca să încerce să se ia la luptă cu ei. Familia era alcătuită dintr-un elefant bătrân, patru feciori, patru femeiuști și trei pui. În goana lor după fugar nici nu luară în seamă pe ființele acelea cu două picioare. Alergau ca turbați înainte. Numai puii rămaseră mai în urmă. Slovacul și prietenul său săriseră repede într-o parte, ca să nu fie călcați de fugar. Când văzuse pe elefanți apropiindu-se, savantul strigă camarazilor săi:

— Lăsați pe toți să treacă și trageți numai în pui; femelele le avem pe urmă sigur.

În același timp ochi trompa unuia din pui; Emil Schwarz făcu la fel. Gloanțele porniră în același timp, apoi se auzi iar o detunătură și savantul trase în puiul al treilea. Gloanțele lui explozibile avură un efect fulgerător. Amândoi puii de elefanți se prăbușiră la pământ cu țeasta sfărâmată. Emil ochise și el în același loc dar glonțul lui nu avu atâta putere. Elefantul se opri din

fugă, trompa i se legăna ca o limbă de pendulă încoace și-ncolo, scoase un răcnet grozav de durere și începu să se clatine pe picioare ca un om beat.

— Îi ajunge, zise Pfotenhauer. Acum repede după copaci; repede, repede...

Porni în goană spre marginea pădurii, urmat de ceilalți, afară de Abd es Sirr și Ben Wafa care se lăsară la pământ căutând să se ascundă în iarbă.

— De ce să fugim? întrebă Tatăl-râsului pe savant când fu lângă el. Păi n-am biruit?

— Uite-i că vin. Încărcați repede armele; femeiuștele vor voi să-și răzbune puii, zise acesta, neluând în seamă vorbele arabului.

Așa și era. Mamele auziseră răcnetul puiului rănit de Emil și se întoarseră din drum. Când ajunseră lângă pui, începură să-i miroasă cu trompa, pe urmă mama puiului rănit îi pipăi cu trompa rana, îl mângâie și se lipi de el ca să-l sprijine. Dezmierdările și ajutorul ei fură zadarnice. Puiul de elefant se lăsă într-o rână, pe urmă rămase nemișcat. Celelalte mame înțeleseră și ele că puii lor erau morți; ridicară trompele și începură să urle a jale de ți se făcea părul măciucă.

— Acum vine răzbunarea, zise Pfotenhauer. Au să pornească să ne caute.

— Îmi vine să cred că ne meritățm pedeapsa, răspunse medicul. Durerea lor te înduioșează.

— Bine zici. Omul e fiara cea mai cumplită din câte există. Dar ia te uită! Și arătă spre grupul de elefanți.

— Văd. Una din mame a căzut lângă puiul ei și-l jelește.

— A, încă una! Acum știu ce e. Dumneata nu?

— Nu cumva Fiul-tainei a...

— Da. El și cu Ben Wafa. Curajoși băieți! S-au furișat lângă ele și le-au înfipt cuțitele în pântece. Acum să ne ducem să le dăm bietelor animale lovitura de grație. Și-apoi mi-e teamă să nu se întâmple ceva băieților.

Cu un glonț de fiecare puseră capăt agoniei elefanților.

— Așa, acum nu mai simt nimic, zise savantul încărcându-și iar pușca. Frumoasă vânătoare, n-am ce zice. Șase elefanți în mai puțin de un sfert de ceas!

— Atâta măcel fără nici un folos... răspunse Emil.

— Cum așa?

— Ce să facem cu atâtea hoituri? Și-apoi femeiuștile n-au colți și puii și mai puțin.

— Eu sunt de altă părere. S-ar putea întâmpla să avem chiar mare folos de pe urma vânatului nostru. Nu putem ști dacă vom avea destule merinde pe drum.

— Ce tot spui dumneata! Aici sunt aproape douăzeci de mii de ocale de carne. Nu se poate consuma atât în două zile, și mai mult tot nu țin.

— Atunci nu-i cunoașteți pe sudanezii noștri. Ăștia nu mănâncă, ci „crapă"! Și-apoi nu e numai carne, mai sunt piei, oase și zgârciuri. Dar ia fă bine și-ți încarcă pușca, fiindcă n-am isprăvit încă.

— Crezi că au să mai vină și alți elefanți?

— Alții nu, ci ăștia care au mai fost. Când or vedea că lipsesc cucoanele, îl lasă pe fugar

în plata Domnului și se întorc să le caute. Elefanții se pricep să găsească urmele ca și oamenii.

— N-aș vrea însă să-i omorâm și pe ei.

— N-o să-i omorâm, deși e păcat de atâta fildeș. Aha, ia te uită la sudanezii noștri, acum când a trecut primejdia scot și ei nasul afară.

Așa și era. Ieșeau unul câte unul de după tufe și veneau cam codindu-se spre elefanții uciși.

În timp ce se apucară să spintece animalele, se auzi dinspre partea unde paznicii puseseră vitele răcnete amestecate cu mugete grozave.

— Ce-o mai fi și asta, nu cumva s-au speriat vitele? zise Emil îngrijorat.

— Tot ce se poate. S-așteptăm să vedem ce s-a întâmplat, răspunse Pfotenhauer.

Nu trebuiră să aștepte prea mult. Văzură oameni fugind care-ncotro zbierând cât îi ținea gura: *El hahșil, el hahșil* și un taur gonind ca nebun spre ei, fugărit de elefantul de adineauri. Îl cunoscură imediat, fiindcă-i lipsea unul din colți.

— Ei drace, știi că stăm prost! zise savantul îngrijorat.

— Taurul e pierdut, fiindcă elefantul aleargă mai repede decât el, își dădu cu părerea doctorul.

— Uite-l că vine spre noi. Să nu ne mișcăm, ca să nu atragem atenția elefantului.

Acesta ajunse din urmă taurul, îi înfipse colțul în burtă și-l aruncă din fugă în aer. Taurul căzu cu o bufnitură la pământ, apoi vru să se ridice de jos, dar elefantul îl apucă în trompă, îl aruncă iar ca pe o minge, îl trânti la pământ

și începu să-l calce în picioare și să-l izbească cu trompa unde nimerea.

Elefantul, înnebunit de furie, nu se mulțumi numai cu atât ; se uită în juru-i, căutând o nouă victimă. Zări micul grup de oameni și porni în goană într-acolo.

— Fugiți în pădure și urcați-vă în copaci! strigă Pfotenhauer. Nu încercați să trageți fiindcă ar fi de prisos; e imposibil să-l nimerim.

Toți o luară la fugă de le sfârâiau călcâiele. Mai ales slovacul alerga de nici nu i se vedeau picioarele.

— Domnule doctor, strigă el din fugă, trage, trage în elefant, altminteri ne-ajunge și ne spintecă pe toți!

După el venea prietenul său Tatăl-râsului. Făcea niște sărituri de panteră și urla să-i iasă sufletul:

— O, Allah! o soartă! o veșnicie! M-ajunge elefantul, blestematul, afurisitul! Ducă-se mai înainte în iad, tocmai la fund și cât mai adânc!

Sudanezul nu poate să tacă. E flecar din fire, vorbește și țipă chiar atunci când ar fi în paguba lui.

Abd es Sirr și Ben Waffa răcneau și ei, probabil însă cu intenția să sperie elefantul. Alergau mai mult spre dreapta, pe când elefantul fugea în linie dreaptă ca și slovacul și Hagi Ali. Ceilalți cotiseră la stânga. Băgară de seamă că elefantul se îndepărtase, de aceea se opriră în loc.

— De când sunt n-am alergat așa, zise savantul gâfâind. Uite cum aleargă elefantul spre tufiș. A pus ochii pe omulețul nostru și pe bunicul orașelor și noroadelor. Să ne ducem repede să-i salvăm.

— Stai! îl opri Emil apucându-l de braț. Să nu ne expunem degeaba. S-au ascuns în tufiș și nu le poate face nimic elefantul, pe când dacă s-ar întoarce și ne-ar vedea, nu știu zău dacă am mai scăpa.

„Haimanaua" sau „Pustnicul" — cum vrei să-i spui — ajunse la tufiș și intră în desiș sfărâmând crăcile sub labele lui, ca și când ar fi călcat pe iarbă. Slovacul auzi trosnind în urma lui, dar nu îndrăznea să se uite îndărăt ci fugea mereu drept înainte. Deodată se poticni de o rădăcină și rămase lat la pământ. Tatăl-râsului trecu ca o săgeată pe lângă el, dar nici nu-l văzu. Slovacul se ridică repede de jos și porni în goană spre malul mlaștinii. Văzu un copac înalt cu trunchiul gros înaintea lui. Ridică ochii și zări pe Ali cocoțat pe o cracă. Sări după el, dar când vru să treacă pe o altă cracă, unde nu l-ar fi putut ajunge elefantul, văzu că e cu neputință. Copacul fusese cândva lovit de trăsnet și nu mai avea decât trei crăci, dintre care una ciuntită, pe care ședea Ali, a cărui față lucea de bucurie, ca și când s-ar afla în al nouălea cer, nu în primejdie de moarte.

— O, Allah, ce să mă fac? strigă omulețul deznădăjduit. Nu puteai s-alegi și tu alt copac? Toți sunt mai înalți și au și crăci mai multe decât ăsta... Elefantul o să mă culeagă de pe pom cum ai culege un măr copt...

— Cine te-a pus să te iei după mine? rânji celălalt cu satisfacție. Eu sunt la adăpost. Până aici n-ajunge trompa lui, și altceva n-are ce să-mi facă.

— Dar până la mine da, se tânguia slovacul cu disperare. O, Allah, Allah, uite-l că vine!

Într-adevăr, pârâiturile și trosniturile se auzeau tot mai aproape.

— Cațără-te pe craca ailaltă, îl sfătui Ali. E destul de groasă ca să te țină și atârnă deasupra apei. Dar repede, repede, îl văd de-aici cum vine turbat spre copac.

Omulețul se cățără ca o pisică pe trunchi și încălecă pe cracă. Greutatea trupului său făcu să se aplece craca până aproape de oglinda apei. Aici nu-l mai putea ajunge elefantul; răsuflă ușurat crezând că a scăpat, dar când își aruncă ochii în jos văzu un hipopotam scoțând capul din apă.

— *Allah kerihm!* răcni el îngrozit. Îndură-te, Doamne! Aici e un cuib de hipopotami...

În clipa aceea ajunsese și elefantul la copac și țipătul slovacului îl făcu să se uite în sus. Nu văzuse încă decât pe Ali care striga de sus prietenului său:

— Ține-te bine, nu te lăsa! Dacă te înhață husanul ești pierdut.

Elefantul clipi din ochii lui mititei, scoase un muget și ridică trompa spre Hagi Ali. Din fericire nu-l putea ajunge. Tatăl-râsului își strânse bine picioarele sub el și strigă cu bucurie și teamă:

— Încearcă, de, dacă-ți dă mâna! Nu-mi pasă mie de tine, fecior de câine! Hai, urcă-te după mine, ce mai stai?

Elefantul înțelese că nu-i poate face nimic și-și îndreptă privirile spre slovac. Dar nici pe acesta nu-l putea ajunge. Omulețul credea că-i face în necaz zicându-i râzând:

— Aha, ai poftit la carnea mea, ai, urecheatule? Vino 'ncoa', dacă poți, să ne strângem nițel în brațe... O să-ți arăt eu...

N-apucă să-și sfârșească vorba căci elefantul se gândi să-și ajungă pe altă cale scopul. Își încolăci trompa în jurul crăcii și începu s-o scuture cu atâta putere încât Tatăl-celor-unsprezece-fire-de-păr zbură în aer și căzu în apă.

Încordarea elefantului fusese atât de mare încât își pierdu și el echilibrul, alunecă pe pământul cleios al malului și căzu în mocirlă. Vru să se țină de cracă, dar sub greutatea trupului său enorm craca se rupse cu o trosnitură grozavă și pachidermul se duse la fund. Ieși însă imediat la suprafață, adică mai înainte trompa, ceea ce-i pecetlui soarta. Elefantul căzuse nu departe de hipopotam; acesta căscă fălcile lui grozave, apucă în ele trompa și se lăsă afund. Câteva momente apa se învolbură roșie de sânge, apoi elefantul apăru fără trompă. Scoase niște răgete grozave de furie și durere și se uită în juru-i, căutându-și dușmanul. Îl văzu la câțiva pași de el; se repezi la hipopotam și-i înfipse colțul cât era de lung în burtă, apoi pieriră în apă.

Din când în când ieșeau amândoi la suprafață. Lupta era grozavă. Hipopotamul nu se putea scutura de elefant și elefantul de hipopotam. Apa roșie de sânge țâșnea în valuri mari în jurul lor, așa că nu se putea urmări bine încăierarea.

În vremea asta slovacul se lupta din răsputeri să ajungă la mal ca să nu fie ajuns de crocodili. Reuși cu mare greu; apa curgea șiroaie de pe el. Totuși se întoarse spre apă și zise amenin-

țând cu pumnii spre cei doi monștri care se luptau mereu:

— *Hamdulillah,* sunt salvat! Vroiați să mă mâncați, spurcăciuni! Acum o să vă înghită Șeitan pe voi cu toți urmașii voștri... Veniți încoace cu toții să vedeți cum am biruit eu un hipopotam și un elefant în același timp.

Aceste cuvinte erau adresate lui Emil Schwarz și Pfotenhauer, care alergau într-un suflet spre mal.

— Da, da, veniți, veniți repede! strigă și Hagi din copac. Nu mai e nevoie să-i omorâm noi, se mănâncă singuri unul pe altul. Uitați-vă la Tatăl-trompei... trage pe hipopotam după el pe mal, fiindcă nu-și mai poate scoate colții din burta lui. O să-i ia dracul pe amândoi, ia acuș...

Hipopotamul era mort. Elefantul reușise să pună labele pe mal dar nu putea scăpa de hipopotam; răgea de furie și sângele îi țâșnea cu putere din gură.

— Pentru noi primejdia a trecut, zise savantul. Să punem capăt comediei.

Duse pușca la ochi, ținti și trase. La întâia detunătură monstrul se clătină; la a doua se prăbuși pe mal și se rostogoli îndărăt în apă.

Ca o veveriță coborî Hagi Ali de pe cracă.

— *Fachrulillah,* — laudă lui Allah! strigă el triumfător. Vitejia și șiretenia mea l-au biruit. Toată lumea o să mă proslăvească și o să mă laude când s-o înfrupta din carnea lui.

— Taci! se răsti slovacul. Ce-ai făcut tu la o adică? Te-ai cocoțat în copac și ai stat frumușel la adăpost până ce s-a isprăvit. Pe când eu, da, eu, eu sunt un adevărat viteaz!

— Zău? zise Hagi strâmbându-se de indignare. Tu și viteaz! Ia s-auzim și noi ce vitejii ai făcut de când te știu eu! Uită-te la tine, mă caraghiosule! Ești ud ca un cățel scos din apă. Te-a aruncat elefantul cât colo, pe când pe mine nici nu m-a clintit din loc.

— Nu vorbi prostii, lăudărosule! Dacă nu eram eu să m-arunc dinadins în apă ca să păcălesc pe elefant și să-l ademenesc după mine, nu mai scăpai tu cu viața, așa să știi! Ei, cine e mai viteaz, eu ori tu?

Probabil că ar fi ajuns la urmă să se încaiere dacă în momentul acela n-ar fi alergat toți sudanezii în țipete de bucurie să se încredințeze că elefantul e într-adevăr mort. Săreau și jucau ca nebunii pe mal și cu mare greu reuși doctorul să-i potolească.

Aduseră frânghii de pe corabie ca să tragă la mal monștrii uciși. Emil și Pfotenhauer se întoarseră însă în lagăr, temându-se ca elefanții să nu se întoarcă.

16. DEZNODĂMÂNTUL SE APROPIE

Din fericire teama lor nu se adeveri, dar, cum ajunseră în lagăr, unul din oamenii rămași pe mal veni în fugă să le spună că se zărește o barcă îndreptându-se spre mlaștină.

Emil Schwarz alergă cu Pfotenhauer imediat la râu urmați de încă vreo câțiva. Pe fâșia îngustă a Nilului înainta o barcă vâslită de mai mulți inși. Doctorul se uită prin ochean, îl întinse apoi savantului care, cum își aruncă ochii într-acolo, zise lui Ben Wafa:

— E o barcă de a niam-niamilor voștri. Oare ce-or fi vrând? Uită-te și tu.

Tânărul privi prin ochean, apoi îi răspunse foarte îngrijorat:

— Un vas de război de-al nostru. Pentru ce-o fi venind? Văd la cârmă pe Wahafi, cel mai deștept dintre războinicii noștri, care cunoaște cursul și malurile râului până devale la lacul Ombaj. Trebuie neapărat să-l întreb ce s-a întâmplat.

Porni în fugă în lungul malului mlaștinii și ajunse la capătul ei tocmai când barca trăgea la mal. Îl auziră strigând ceva spre vâslași și glasuri bucuroase răspunzându-i. Pe urmă tânărul sări în barcă și vâslașii porniră repede spre grupul de oameni care îi așteptau cu nerăbdare.

Wahafi, cârmaciul, recunoscu de departe pe Tatăl-cocostârcului și-i strigă vesel:

— Ce bine-mi pare că te văd, stăpâne! Nu venim singuri, ci însoțiți de un mare număr de războinici.

— Pentru ce? întrebă savantul, în timp ce barca trăgea la mal și oamenii coborau din ea.

— A fost un negustor din Metambo la noi, care a trecut mai întâi pe la seribahul lui Abu el Mot și ne-a spus că acesta va veni să ne atace îndată după ce se va întoarce. Atunci căpetenia noastră a hotărât să i-o luăm noi înainte. Și-a adunat toți războinicii și m-a trimis pe mine să văd cum stau lucrurile la seribah.

— Ți-o putem spune noi chiar acum. Și unde trebuie să-i duci răspunsul?

— La locul unde se revarsă râulețul Nirrheh în Nil. Va sta ascuns acolo cu întreaga flotă, până ce mă voi întoarce eu.

— Câți oameni aveți?

— Peste cinci sute, unul mai viteaz decât altul. Și bărci destule.

— Cu atât mai bine. Suntem noi, nu e vorbă, destui, dar fiind mai mulți, vom birui mai repede pe dușman. În cât timp puteți ajunge de-aici unde vă așteaptă căpetenia?

— În cel mult o zi.

— Atunci e timp. Hai cu noi în lagăr, fiindcă avem multe de vorbit.

Ținură sfat și hotărâră ca Wahafi să pornească imediat ca să-i spună căpeteniei ce era de făcut. Niam-niamii trebuiau să pornească fără zăbavă de unde erau, direct la Ombula și să se întâl-

nească acolo cu Schwarz, Pfotenhauer și oamenii lor.

Tocmai se pregătea Wahafi de plecare, când zăriră un călăreț venind dinspre răsărit. Savantul duse ocheanul la ochi:

— Un alb, zise el. Înarmat până-n dinți. Oare cine să fie?

Wahafi se uită și el. Probabil că învățase de la savant, în timpul șederii lui la niam-niami, cum să se servească de un astfel de instrument. Cum văzu chipul călărețului, strigă înspăimântat:

— Ăsta e Dauwari, cercetașul. Ori pe unde trece el, moartea și nenorocirea îl urmează:

— Îl cunoști? întrebă doctorul.

— Mult prea bine, deși el nu m-a văzut niciodată. L-am întâlnit o dată la moroși. Cum a plecat el, a venit caravana de sclavi și a pustiit ținutul. Se abate prin toate satele și cunoaște pe toți vânătorii de sclavi, fiindcă face afaceri cu ei.

Străinul nu păru defel intimidat. Veni de-a dreptul la ei, descălecă, salută și zise lui Emil:

— Am fost trimis la voi. Nu sunteți oamenii lui Abd el Mot?

— Dar tu cine ești? îl întrebă doctorul, ocolind răspunsul.

— Sunt soldat și m-am întâlnit cu caravana de sclavi de sub comanda lui. M-a luat în serviciul său și m-a trimis să vă spun să vă duceți imediat la munții Guta, ca să vă întâlniți cu el la râpa Suwar, unde vă așteaptă.

— Ce caută acolo?

— Vrea să atace niște sate de-ale mundoșilor.

Va sosi poimâine la locul de întâlnire. Dacă vă grăbiți, puteți fi și voi a doua zi acolo.

— Cum te cheamă pe tine?

— Amar Ben Suba.

Schwarz îl privi scrutător. Omul îi susținu privirea cu un zâmbet de nepăsare. Trăsăturile chipului său dovedeau curaj și îndrăzneală, dar nu inspirau încredere.

— De ce minți? îl întrebă Emil cu asprime.

Străinul trase pistolul de la brâu și răspunse cu glas amenințător:

— Să nu mai spui a doua oară că te împușc fără șovăială. Nu îngădui nimănui să mă insulte.

Dacă își închipuia că astfel va speria pe german, se înșela amarnic. Acesta îi dădu peste mână și făcu să-i sară pistolul în aer; smuci pușca de pe umăr și-l pocni cu patul în cap cu atâta putere încât căzu jos ametit. Într-o clipă fu complet dezarmat și legat burduf.

Când își veni în simțiri și se văzu legat, strigă înfuriat:

— Așa vă purtați voi cu trimisul superiorului vostru? Abd el Mot o să vă învețe el minte când o veni, fiți pe pace...

— Taci, ticălosule, nu ne temem noi de amenințările tale. Ești un mincinos și degeaba vrei să ne faci să credem că vii din partea lui Abd el Mot.

— Atunci nu m-ai înțeles bine.

— Mai bine decât crezi tu. Te cunoaștem noi. Ești Dauwari, agentul și misitul vânătorilor de sclavi.

— Te înșeli. Tot ce v-am spus e adevărat și, dacă nu ascultați de ordinul pe care vi l-am trans-

mis, o s-aveți de-a face cu Abd el Mot, așa să știți!

— Vrei să spui cu Abu el Mot?

— Nu, pe mine Abd el Mot m-a trimis.

— Așa? Ia spune, rogu-te, când a trimis ștafeta cealaltă?

— Nu știu, nu mi-a spus. A mai trimis pe cineva?

— Întocmai. Dacă ai veni din partea lui, ai ști că a trimis cu o zi înainte un alt ordin. Unde te-ai întâlnit cu el?

— La Ombula.

— Nu mai e acolo. O să-ți tragem acum câteva nuiele la talpă, ca să mărturisești adevărul.

— Să nu îndrăznești! Răzbunarea mea ar fi teribilă.

— Vierme, cutezi să mă amenințI! Asta e o obrăznicie pentru care-ți vei primi imediat pedeapsa. Care dintre voi se pricepe să dea la tălpi?

La întrebarea lui se oferiră peste douăzeci de inși. Tăiară o cracă groasă, întinseră pe Dauwari pe spate, unul îi se așeză pe pântece, îi legară picioarele de craca pe care o țineau doi oameni, un altul aduse o nuia groasă cât un deget și începu să-i tragă la tălpi.

Dauwari strânse dinții ca să nu țipe. Nu se putu însă stăpâni multă vreme. La a treia lovitură răcni ca o vită la tăiere și strigă:

— Stați că mărturisesc! Nu mai dați că mă omorâți... spun... spun tot...

Emil făcu semn omului să se oprească.

— Răspunde la ce te voi întreba, dar să nu minți că pun să te omoare în bătaie, ai înțeles?

Așadar nu e adevărat că vii de la Ombula și nu te-ai întâlnit cu Abd el Mot.

— Nu, gemu ticălosul.

— Ci te-ai întâlnit cu Abu el Mot și homrii lui?

— Da.

— Și te-a trimis să ne spui ceea ce ai repetat adineauri.

— Așa e.

— Cu ce scop? Ce plănuiește?

Dauwari se codi cu răspunsul.

— Nu căuta să născocești vreo minciună, fiindcă îl vezi iar pe dracu'. Știu și fără să-mi spui tu intențiile lui Abu el Mot. Vrea să ne atragă într-o cursă. E sau nu așa?

Omul tăcu și se uită cu o privire plină de ură la german. Sudanezul îi trase două bețe zdravene și ticălosul începu să răcnească iar.

— Stați, stați că spun! Da, așa e. Vrea să vă atragă în cursă; planul lui e să vă prindă la râpa Suwar și să vă omoare acolo pe toți.

— Cine? Abu el Mot n-are decât vreo câțiva oameni cu el. Vrea să se ducă la Abd el Mot ca să-l ia împreună cu ceata lui la râpă?

— Da.

— Totuși știe că și așa e prea slab împotriva noastră; îi trebuie deci ajutoare. Bănuiesc că a trimis pe unul din homrii lui ca să-și recruteze alții, și cum printre negri nu va găsi ce caută, se va adresa unui alt seribah. Da?

Dauwari nu răspunse, dar văzând că sudanezul se pregătește iar să dea, strigă:

— Stai că spun! Abu el Mot a trimis doi homri la seribahul Ulambo, al cărui proprietar e un bun prieten de-al lui.

— Bine. Te sfătuiesc să fii cuminte. Ești în puterea mea și trebuie să-ți dai seama că nu glumesc. Ai venit la noi ca spion și trădător, meriți deci moartea. Dacă însă voi vedea că ești sincer, îți voi da drumul să pleci fără să-ți fac nimic.

— Adevărat? întrebă repede Dauwari. Jură!

— Eu sunt creștin; cuvântul meu e ca și un jurământ. Se bizuise mult Abu el Mot pe nuehrii lui care au căzut pe urmă în mâinile noastre?

— Da. Deoarece mi-ai dat cuvântul să-mi lași libertatea, îți voi spune tot ce știu. Abu el Mot bănuiește că i-ai ademenit nuehrii. M-a trimis să vorbesc într-ascuns cu ei și să le făgăduiesc orice vor cere ca să se revolte în drum împotriva ta și să treacă iar de partea lui.

— Cum „în drum"? În ce fel și-a închipuit Abu el Mot acest cuvânt?

— Eu să vă conving să vă lăsați aici corăbiile și să vă duceți pe uscat la râpă.

— Hm! Drumul ar dura două zile și în vremea asta multe s-ar putea pune la cale împotriva noastră. Acum știu destul și te las în pace deocamdată. Vei rămâne însă legat până ce voi crede eu de cuviință; pe urmă te las liber, dar bătaia pe care ai mâncat-o a fost binemeritată.

Dauwari fu dus mai la o parte ca să nu poată vorbi cu nimeni din lagăr, apoi Emil Schwarz, Pfotenhauer, Tatăl-jumătății, Wahafi, Hasab Murat și câțiva din cei mai de seamă ținură sfat. Atât Wahafi cât și Fiul-devotamentului și Abd

es Sirr cunoșteau foarte bine munții Guta și râpa Suwar. Denumirea vine de la pluralul cuvântului șure și înseamnă „Capitole din *Coran*". Wahafi explică astfel de unde își trage râpa sau văgăuna numele:

— În văgăuna asta a locuit odată un cucernic predicator al Islamului care se străduia să convertească pe negri la mahomedanism, dar aceștia n-au vrut să-l asculte și l-au omorât. Înainte de moarte, predicatorul i-a blestemat și de atunci copacii s-au uscat, nici o rouă n-a mai căzut pe iarbă; toate vietățile au fugit sau au pierit din văgăună. A venit pe urmă un alt imam care a ridicat blestemul. A sădit atâția palmieri câte sure are *Coranul*, adică o sută patruspreze ce, și la fiecare pe care-l sădea spunea un *Hamdulillah issai 'jid eddiwji**. Și ce să vezi? Pomii au prins rădăcini, au crescut și au sporit. De atunci locul e considerat sfânt și dacă Abu el Mot vrea să ne nimicească tocmai acolo, pângărește locul și face un păcat de moarte. De aceea cred că Allah îl va pedepsi și vom pune mâna pe el fără vărsare de sânge.

— Ești tu atât de sigur de asta? întrebă doctorul.

— Da. Nu mai poate să ne scape. Nu ne vom duce însă pe uscat, ci pe apă, și vom ajunge mult mai repede decât crede el. De aceea vă sfătuiesc să plecăm cât mai repede. Abd es Sirr și Ben Wafa cunosc bine cursul râului și vă vor sluji de piloți, în timp ce eu mă întorc imediat la că-

* Lăudat fie Domnul, stăpânul lumii. Începutul *Coranului*.

petenia noastră ca să-i spun ce-am hotărât. Locul unde așteaptă cu bărcile oamenii săi se află aproape de seribahul Ulambo, de unde speră, Abu el Mot să capete întăriri. Dacă vânătorii de oameni de-acolo vor alerga într-adevăr în ajutorul lui, noi le ieșim înainte și le tăiem calea.

— Noi nu putem pleca până ce nu ne vor sosi războinicii aliatului nostru, Tatăl-jumătății.

— Aceștia vor fi aici cel mult într-un ceas.

— Sunt însă călări, cum să-i îmbarcăm în corăbii?

— Își vor lăsa cămilele aici. Nici voi nu puteți lua vitele cu voi. Trebuie să rămână oameni să le păzească până ce ne vom întoarce. Dar ia te uită colo. Vezi tu șirul acela lung de călăreți? Sunt oamenii mei; deci nu mai e nevoie să aștepți un ceas.

— Cu atât mai bine; eu plec, fiindcă nu e timp de pierdut, zise Wahafi. Mâine seară veți fi și voi la locul unde vă așteptăm și poimâine dimineață putem fi la văgăună. Venisem aici să vânăm vreo sălbăticiune pentru ai noștri. Acum nu mai e nevoie, fiindcă putem lua ceva carne de elefant cu noi, ca să o ducem în lagăr. Allah să vă ocrotească și să vă ferească de rele!

O ștafetă trimisă călăreților îi pusese la curent cu cele ce se întâmplase, așa că nu se mirau defel să găsească în locul câtorva inși o tabără care mișuna de oameni, luptători puternici, bine înarmați.

A doua zi înainte de apusul soarelui mica escadră ajunse la un loc unde râul făcea un cot

ascuțit spre răsărit și în care se revărsa o apă îngustă dar ceva mai lată aici.

— Acesta e brațul prin care trebuie să trecem, zise Abd es Sirr, care stătea pe puntea corăbiei cu Emil Schwarz și Pfotenhauer. Am mai fost pe-aici și știu și unde ne așteaptă căpetenia niam-niamilor.

Nici n-apucă să-și sfârșească vorba și se auzi un țipăt; apoi văzură un șir de bărci care alergău ca o săgeată pe apă. Era parte din flota de război a niam-niamilor care ieșea în întâmpinarea noilor sosiți. În prima barcă, de unde pornise țipătul, se afla la cârmă Wahafi, care dăduse astfel semnalul.

Vasele avuseseră vânt prielnic și se putuseră slujii în același timp și de pânze și de lopeți. Acum flota se întâlnise cu aceea a lui Schwarz, care ancoră și ea la mal.

Amândouă malurile râulețului erau mărginite de tufe în spatele cărora se întindeau păduri mari de sunut. La locul unde ancoraseră vasele niam-niamilor oamenii tăiaseră de jur împrejur tufele, ca să aibă unde-și face lagărul. Făcuseră colibe din crăci și mușchi pentru adăpost. În mijlocul lagărului ardea, deși nu se întunecase complet, un foc mare. Între foc și mal stăteau adunați o mulțime de războinici care își manifestară bucuria prin fluturarea armelor și strigăte de bun-sosit. Pe o movilă așternută cu mușchi verde ședea un bărbat voinic care avea în fiecare mână câte ceva ce nu se putea deslușì de la distanță.

— Căpetenia, zise Pfotenhauer lui Emil, arătând într-acolo. Se intitulează regele niam-niamilor și-i place să primească pe străini pe un așa-zis tron.

— Și în mână ce ține?

— Sceptrul și „globul imperial".

— Ei drace! Ca un rege pe cărțile de joc...

— Chiar așa. A auzit pesemne de la cineva că la regii europeni acestea sunt însemnele domniei și ale demnității și a pus să i se fabrice și lui așa ceva. La audiență nu s-ar lipsi de ele pentru nimic în lume. Haide să-i prezentăm omagiile noastre.

— Cum să-l salut fără să mă umilesc sau să-l jignesc?

— Ca pe orice burghez. Fă cum fac eu și fii fără grijă. Vorbește binișor arăbește și o să poți să te înțelegi lesne cu el.

Când alaiul ajunse în fața tronului, niam-niamii făcură un cerc în jurul lui. Pfotenhauer urcă treptele la tron, întinse regelui mâna zicând:

— Bună seara, o! rege; ce mai faci?

Regele puse jos sceptrul, îi strânse mâna și răspunse foarte simplu:

— Slavă Domnului, bine, dar tu?

— Sub privirile tale, tot așa, mulțumesc. Uite, am adus cu mine pe un prieten și te rog să-l vezi cu ochi buni ca și pe Aswad și pe mine — suntem toți trei ca frații.

— Wahafi mi-a vorbit despre el. Mi s-a spus că i se zice Tatăl-celor-patru-ochi. Fie binevenit printre noi.

Puse jos însemnul celălalt, apucă mâna lui Emil, i-o scutură zdravăn și, văzând pe slovac și pe ceilalți însoțitori, adăugă:

— Ăsta trebuie să fie Tatăl-celor-unsprezece-fire-de-păr și celălalt Tatăl-râsului: Wahafi mi-a pomenit și de ei și...

— Iertare, o! rege! îl întrerupse Tatăl-râsului, dintr-odată. Așa mi se zice, dar nu îngădui decât prietenilor mei să mă numească astfel. Eu sunt Hagi Ali Ben Hagi Ishak al Faresi Ibn Hagi Otaïba Abu l'Oșer Ben Hagi Marwan Omar el Gandesi Hafid Iacub Abd' allah el Sandșaki.

— Bine, bine, zâmbi regele. Numele e prea lung și greu pentru limba mea; fiindcă mă consider și eu prietenul tău, o să-ți spun și eu ca și ceilalți.

Prietenește fură primiți și Tatăl-jumătății și Hasab Murat. De-abia după ce crezu că și-a făcut datoria către străini socoti că a venit momentul să-și sărute copilul, apoi îmbrățișă și pe prietenul său, Fiul-tainei. Întreaga lui atitudine era ca a celui mai simplu european, ceea ce făcu să-și câștige simpatia tuturor.

Era un om grăsuliu, cu pielea de un cafeniu închis, lat în spate și nu prea înalt. Purta o manta largă strânsă la mijloc cu o curea de care atârna o sabie. Altă armă n-avea. Singura podoabă era părul său împletit în multe codițe și ridicat în vârful capului în formă de pâlnie în care era înfiptă o pană minunată.

Tronul era în trei laturi și destul de mare ca să poată încăpea mai multe persoane. Emil Schwarz și Pfotenhauer se așezară unul la dreapta, celălalt la stânga lui. Regele ascultă cu multă atenție cele ce-i istorisiră cei doi, pe urmă zise:

— Să sperăm că prietenul vostru și Vânătorul-de-elefanți sunt încă în viață. Dacă nu, Abu el Mot și Abd el Mot vor ispăși în mii de chinuri moartea lor. Mâine pe vremea asta vom ști hotărât și încă înainte de răsăritul soarelui sper s-ajungem la văgăuna Suwar.

— Vrei să plecăm încă în astă-seară? întrebă doctorul. Va trebui atunci să umblăm toată noaptea.

— Nu o să umblăm, fiindcă nu ne ducem pe uscat, ci pe apă. Râuleţul acesta duce atât de aproape de văgăună, încât nu trebuie mai mult de o jumătate de ceas ca să trecem pădurea și s-ajungem la ea.

— Și cu seribahul Ulambo? Abu el Mot a trimis acolo după ajutor.

— Ștafetele s-au întors.

— Și rezultatul?

— Nu știu, nu au vrut să-mi spună.

— Ai vorbit cu ele?

— Da. Am reușit să punem mâna pe ele. N-am vrut să le silesc să vorbească și am așteptat sosirea voastră. Sunt legate și puse sub pază. Dacă vrei, trimit să le-aducă.

— Bine.

Se aprinseră și alte focuri în jurul cărora se așezară niam-niamii. Erau toți înarmați cu cuțite în formă de seceră, săgeți și sulițe. La un semn al regelui, unul din oameni se duse să aducă pe cei doi homri. Când dădură cu ochii de Emil, tresăriră înspăimântați. Tatăl-celor-unsprezece-fire-de-păr se înfurie grozav, îi amenință cu pumnii și strigă adresându-se mai mult doctorului și savantului:

— Ăștia sunt afurisiții ceia de homri! Nu-i lăsați iar să fugă, ca să-și ia pedeapsa pe care o merită.

— Fii pe pace, de data asta nu ne mai scapă, încercă Emil să-l potolească. Apoi întorcându-se spre homri: Văd că m-ați recunoscut. Soarta voastră atârnă de răspunsurile pe care mi le veți da. Ce ați obținut la seribahul Ulambo?

Îl priviră câtva timp posomorâți, își șoptiră ceva între ei, pe urmă unul răspunse:

— N-am fost la Ulambo.

— Știu bine că Abu el Mot v-a trimis acolo. Nu tăgădui, altminteri vei păți și tu ce-a pățit Dauwari.

— Dauwari? strigă arabul speriat.

— Da. V-ați închipuit că vom lua drept bune minciunile lui și vom cădea în cursă. Pesemne că soarele v-a uscat creierii ca să ne credeți atât de proști. Am pus să-l bată la tălpi și a mărturisit tot.

— Câinele!

— Când veți simți și voi nuiaua la talpă n-o să mai tăgăduiți.

— Îndrăznește! Noi suntem dreptcredincioșii lui Allah, pe când tu ești creștin.

— Eu nu vă judec după religia voastră, ci după fapte, iar dacă vreți să batjocoriți legea mea, n-aveți decât, numai că pedeapsa o să vă fie și mai aspră.

— Arată-ni-l pe Dauwari și o să te credem.

— Bine, o să vi-l arăt, deși nuiaua v-ar deschide repede pliscul.

Trimise pe slovac și pe Ali să aducă pe prizonier și-l puseră lângă homri. Aceștia îi aruncară o privire de mânie și dispreț, apoi îi întoarseră spatele.

— Aha, sunteți trufași, după cum văd, dar o să vă treacă repede trufia. Vreți să mărturisiți ori nu ce-ați făcut la seribah?

— Nu mărturisim nimic.

— Să vedem dacă o să vă țineți de cuvânt.

La un ordin al lui li se dădură și lor câteva bețe la talpă. Efectul fu cel așteptat. Recunoscură că au fost într-adevăr la seribah, dar au fost refuzați. Ar fi putut să fie o minciună, Emil înțelese însă că spuneau adevărul. Dacă ar fi fost altfel, n-ar fi plecat singuri ci însoțiți de oamenii ceruți de Abu el Mot. Îi lăsară în pace și fură puși cu Dauwari la un loc.

Printre supușii regelui niam-niamilor se aflau mai mulți care cunoșteau drumul la văgăuna Suwar. Se luă hotărârea ca un număr mai mare de niam-niami să rămână de pază la corăbii, ceilalți să fie îngrămădiți în bărci și îndată după ce vor mânca să pornească la drum.

Merinde erau din belșug, așa că în privința asta n-aveau nici o grijă.

În prima barcă luă loc regele și încă patruzeci de persoane. La pintenul ei făcuseră un fel de vatră de bolovani ca să aprindă focul. Barca fu împinsă de la mal și porni urmată de celelalte. Pe ceauș și ceilalți prizonieri îi lăsară pe corabie, dar pe Dauwari și amândoi homrii îi luară cu ei, socotind că poate vor avea trebuință de ei.

Era un drum straniu prin bezna codrilor seculari. Sălbăticiunile dormeau, dar mii de licurici săgetau întunericul și milioane de gângănii se repezeau în flăcări, părând că o grindină se abătuse peste ele.

Regele stătea lângă foc fără să se sinchisească de ele; Emil Schwarz și Pfotenhauer se înveliseră în plasele de apărare, iar în spatele lor slovacul și Hagi Ali vorbeau pe șoptite.

Lumina focului se răsfrângea pe malurile acoperite de plante tropicale care își sug viața din apă.

— Am impresia, zise savantul către Emil, că sunt la teatru, unde decorul reprezintă o pădure cu zâne și iele. Ia te uită cum se ridică lumina flăcărilor până la palmierul cela de colo și se încolăcește ca un șarpe în vârful lui. Plantele acestea de la Sud au altă înfățișare decât cele de la Nord. Și totuși, mai mult îmi place o pădure de brazi sau stejari de ale noastre decât una de palmieri ca asta, fiindcă... A, dar asta ce fu? Ai văzut-o?

O pasăre mare, neagră, trecu cu un fâlfâit de-abia auzit de la un mal la celălalt, atingând aproape flăcările cu aripile ei.

Savantul sărise drept în picioare și arătă cu degetul spre zburătoarea care pieri în pădure.

— Desigur că am văzut-o, răspunse Emil. Era o bufniță; ceea ce se vede foarte rar pe aici.

— Așa e. E singura pe care o văd de când mă aflu în Sudan. Știi cum o numesc băștinașii?

— Da, „Martorul".

— Și de ce-i spun așa, știi?

— După țipătul ei; *șuhud*, pluralul de la *șahid*, adică „Martorul".

— Dar pe latinește?
— *Buho maximus.*
— Bravo! Văd că te pricepi.

Atât aștepta savantul ca să înceapă iar o discuție despre păsări și să ajungă la examenul de științe naturale din clasa a treia, când profesorul l-a întrebat...

Nu sfârși, căci ochii i se închiseră de somn și adormi cu vorba în gură.

Când îi treziră, pe el și pe doctor, era încă întuneric. Bărcile fură trase la mal și priponite, pe urmă coborâră cu toții. Câțiva oameni rămaseră să păzească bărcile, ceilalți își luară armele și merinde, apoi porniră la drum.

Treceau printr-o pădure de tamarini destul de rari ca să poată vedea la lumina făcliilor pe mal pe unde merg. Totuși, fiindcă s-ar fi putut să se afle iscoade de-ale lui Abu el Mot, căutau să nu facă zgomot.

După vreun ceas de umblet, călăuzele se opriră și spuseră ceva regelui. Acesta comunică lui Schwarz că au ajuns aproape de văgăună și-l întrebă dacă să coboare râpa.

— În nici un caz, răspunse acesta. Sau dușmanii se află jos în văgăună — ceea ce nu cred — și le cădem în palmă, sau vin în urmă și atunci putem foarte bine aștepta până dimineață. Să stingem făcliile și să ne așezăm ori să ne întindem în iarbă. E cel mai cuminte lucru ce avem de făcut.

Ca și amurgul, tot astfel sunt în Sudan și zorile: trecerea de la zi la noapte și de la noapte la zi se face foarte repede.

Deși era încă întuneric, se auzi deodată un ciripit de pasăre, apoi altul și în curând glasul a mii și mii de păsărele străbătea văzduhul și zorile se iviră. Schwarz se ridică de jos și porni împreună cu Pfotenhauer să cerceteze locul. Călăuzele erau sigure de ce știau. Încă o sută de pași și s-ar fi izbit de o stâncă de granit, dreaptă ca un zid, cum sunt toți munții Guta.

Se aflau tot sub copacii de tamarini, ale căror vârfuri se împleteau în așa fel încât de-abia se putea zări cerul.

Drept înainte însă, locul era liber și aici începea văgăuna. La amândouă capetele n-avea mai mult de optzeci de pași, ceva mai lată la mijloc și lungă de zece ori pe-atât.

De unde se aflau trupele era greu de coborât, dar de partea cealaltă era o potecă în pantă lină cu coborâșul destul de lesne. Marginea văgăunei era mărginită de copaci. Pereții erau sterpi, nici o vegetație, nici măcar un fir de iarbă. Jos însă, în râpă, vârfurile palmierilor se clătinau în adierea vântului dimineții.

Regele se apropie și el însoțit de Wahafi. Acesta arătă spre văgăună și zise:

— Aceia sunt cei o sută patruspreżece palmieri ai *Coranului* sădiți de imam; în afară de ei nu există palmier prin apropiere, dovadă că rugăciunile lui au făcut într-adevăr o minune.

— Nu se zărește nimeni în văgăună, răspunse doctorul. Așadar i-am luat-o înainte lui Abu el Mot și avem poate timp să cercetăm nițel locul. Pe unde am putea coborî?

— Există o singură potecă. O să vă duc eu acolo, dați ordin oamenilor să ne urmeze.

— Stai, nu te grăbi. Ești de părere să coborâm toți în văgăună?

— Da.

— Ar fi o mare greșeală. Cum nu e altă ieșire, Abu el Mot ne va închide între pereții ei și va trebui să dăm o luptă crâncenă, ceea ce vreau să împiedic cu orice preț. Ar însemna altminteri să avem morți și destui răniți, și e păcat să se verse sânge când se poate face altfel.

— Stăpâne, fără asta nu se poate.

— O să vezi că se poate. Eu cobor numai cu câțiva inși ca să cercetez văgăuna; ceilalți rămân aici să aștepte întoarcerea mea. În nici un caz nu îngădui să ne facem lagărul acolo. Ar însemna să cădem în cursa pe care vrea să ne-o întindă Abu el Mot.

— Bine, bine, dar cum vrei atunci să-l birui?

— Voi vedea eu. Poate că coboară el cu ai lui devale. Vom împiedica atunci ieșirea și cade singur în cursă. Drept e că nu-l cred atât de prost.

— De ce? întrebă Pfotenhauer. El își închipuie că vom sosi abia mâine. Pentru ce nu s-ar face el stăpân pe situație?

— Hm... bine zici, la asta nu m-am gândit. Acum să ne grăbim ca să vedem ce e prin văgăună.

Lăsară trupele unde erau, iar ei, conduși de călăuze, trecură o bucată de drum prin pădure și ajunseră la un fel de gang în văgăună. Intrarea

era lată de doisprezece pași, apoi intrai într-un fel de cazan mărginit din toate părțile de stânci sterpe. Jos la poalele lor era un fel de jgheab în care se scurgea de sus apa, formând un pârâiaș în apropierea intrării într-o pâlnie de piatră, apoi se pierdea în pământ. Palmierii așezați la distanțe egale, păreau într-adevăr să fi fost sădiți de mână omenească.

— Numără-i! zise Wahafi lui Emil. Pe dreapta sunt cincizeci, pe stânga tot cincizeci, în fund șapte și aici la intrare alți șapte. Și-acum, dă-te mai aproape ca să vezi ce nume poartă fiecare palmier.

Îl trase lângă întâiul palmier și-i arătă un cuvânt în limba arabă, săpat în trunchi. Literele, groase cât degetul, erau ușor de citit și păreau să fie scrise cu foarte mult timp în urmă.

— *El Fatha,* scrie pe el; pe cel de-al doilea *El Bakara*; pe-al treilea *l'Ajli Amran* și așa mai departe.

E lesne de înțeles că locul acesta era sfânt pentru mahomedani și, deși niam-niamii nu sunt adepți de-ai Profetului, trăiesc însă în strânsă legătură cu ei și au adoptat întrucâtva parte din credința lor, așa că îi impresiona sfințenia locului.

Înaintară mai adânc în văgăună, până ce la un moment dat Emil zise regelui și celorlalți care îl urmau:

— Voi rămâneți aici, iarba e înaltă și pașii voștri ar lăsa urme, așa că Abu el Mot ar vedea îndată că au mai trecut alții înaintea lui și ar prinde bănuieli. Eu și prietenul meu ne pricepem

însă cum să păşim ca să nu se cunoască şi să ştergem urmele lăsate după noi.

Înaintară amândoi numai până la jumătatea văgăunii. Se încredinţară pe deplin că nici un picior omenesc n-ar fi putut urca pereţii netezi ai stâncii. Aceasta era ce vroiau ei să ştie. Porniră înapoi la ceilalţi, căutând să şteargă urmele rămase în iarbă, apoi ieşiră cu toţii din văgăună.

17. VĂGĂUNA SURELOR

În curând avură dovada că Emil Schwarz avusese dreptate, căci de-abia ajunseră sus și slovacul arătă spre șes strigând:

— Atențiune! Se văd niște puncte mișcându-se în zare. Nu pot fi decât dușmanii; să ne ascundem repede ca să nu ne zărească.

Se retraseră repede după tufe, pe urmă sub copaci, de unde puteau vedea bine ce se petrece, fără să fie văzuți.

La început nu erau decât patru, cinci puncte, apoi din ce în ce mai multe, formând o dungă subțire și îngustă ca trasă cu linia. Punctele se măreau din ce în ce. După zece minute se deslușiră bine cinci călăreți care mergeau în frunte, urmați de un lung șir de pedestrași. După alte cinci, se vedea tot convoiul. După zece sau mai mulți pedestrași, veneau câțiva inși călări, apoi iar pedestrași și alți călăreți.

— Ăstă e Abu el Mot cu vânătorii lui de sclavi și cu negrii robiți, zise Pfotenhauer. Bine că nu trebuie s-așteptăm prea mult. Acum dansul poate începe.

— Tragic dans, dacă nu pentru noi, pentru adversarii noștri, răspunse Emil. Apoi, întorcându-se spre rege, adăugă: Eu cu prietenul meu rămân aici ca să observăm bine caravana în timp

ce voi vă întoarceți la oamenii noștri ca să le anunțați sosirea dușmanului. Să nu se miște din loc până ce nu venim noi. Puneți celor doi homri și lui Dauwari câte un căluș în gură ca să nu dea alarma prin țipetele lor.

Regele plecă urmat de ceilalți pe când cei doi germani își îndreptară toată atenția la convoiul care se apropia din ce în ce. Văzură pe unul din călărețiii de la coada convoiului venind în galop la cei din cap ca să le dea probabil un ordin.

— Acesta e ori Abu el Mot, ori Abd el Mot, zise savantul. Trimite pesemne pe cineva înainte să vadă dacă în văgăună lucrurile sunt în regulă.

Nu se înșelase, căci imediat doi din cei cinci călăreți porniră în goană spre văgăună. Păreau să nu bănuiască prezența unui străin pe-acolo căci nu luară nici o măsură de prevedere, ci porniră direct într-acolo. După câtva timp ieșiră din văgăună și se duseră să raporteze că n-au văzut nimic suspect.

Convoiul era acum atât de aproape încât se deslușeau bine oamenii, deși chipurile nu se puteau deosebi. Emil răsuflă odată adânc și murmură încleștându-și pumnii:

— Peste zece minute voi ști dacă fratele meu Josef e printre ei, sau nu.

Priveliștea pe care o aveau acum în fața ochilor făcu să le înghețe sângele în vine. Vedeau pentru întâia oară o *ghasuah*, o adevărată caravană de sclavi. De la unul din călărețiii care mergeau în fruntea convoiului pornea o frânghie lungă de care erau legați câte cincisprezece negri cu mâinile la spate. Erau complet goi, corpul tot

acoperit cu umflături și pielea plesnită pe alocurea. Probabil că nu vroiseră să se supună și fuseseră biciuiți până la sânge.

După ei veneau alți trei călăreți și doisprezece negri tot legați, dar care trăgeau după ei câte o buturugă; trupul le era numai o rană și de-abia se mai puteau ține pe picioare.

Și iarăși sclavi cu jugul de gât ca vitele. Pe urmă veneau femei și fete cu poveri grele în spinare, pe care de-abia le puteau duce. Picioarele le erau împiedicate ca să facă pași mici și să nu poată fugi. După ele urmau copii mai mărișori cu chipurile deformate de tăieturi. Li se făcuseră câte trei crestături pe fiecare obraz, semnul sclaviei. Rănile erau pline de puroi și mușteleu vâjâiau pe ele.

Un alt șir de negri era și mai grozav la vedere. Mâinile li se legaseră de glesne, așa că trebuiau să meargă plecați din mijloc, ceea ce trebuie să fi fost un chin nemaipomenit. Scurt, mintea omenească nu poate pricepe chinurile grozave la care fuseseră supuși nenorocirii, de fiarele acelea cu chip de om.

Convoiul dispărea încetul cu încetul în văgăună și doctorul nu-și zărise încă fratele. Scrâșnea din dinți, pulsul îi zvâcnea și respira tot mai repede.

— Să nu pierdem speranța, zise savantul tot așa de îngrijorat ca și el. Ca să-i aibă mai bine sub ochi, cred că șefii caravanei care vin la urmă au luat pe cei doi prizonieri între ei.

Acum văzură apropiindu-se doi călăreți cu mantale albe. Cum văzu chipul unuia din ei, murmură:

— Abu el Mot!... În sfârșit!

— Da, el, și celălalt e Abd el Mot. Dar ia te uită cine vine după ei. Trăiește, trăiește! Îl vezi colo lângă Sejad ifjal? zise cu bucurie savantul.

Da, așa era. Josef Schwarz și Vânătorul-de-elefanți. Arătau destul de bine la față, erau îmbrăcați cu hainele lor și priveau dârz înainte.

— Slavă ție, Doamne! șopti Emil. Îmi vine să mă reped și să-i smulg din ghearele lor...

— Ba să te astâmperi, altminteri strici tot.

— Știu, de aceea trebuie să mă stăpânesc, totuși de spus trebuie să le spun că sunt aici.

— Pentru Dumnezeu, nu ne da de gol!

— Fii fără grijă, voi da un semnal pe care numai Josef îl va înțelege.

Amândoi prizonierii erau atât de strâns legați unul de altul, încât nu puteau mișca mâinile. În afară de asta li se înfășurase câte o frânghie în jurul mijlocului al cărei capăt era fixat de scara șeii lui Abd el Mot.

Erau aproape să apuce pe potecă și să dispară din raza vederii lor, când se auzi un cârâit de uliu. Nimeni nu-l luă în seamă, căci ulii se aflau destui pe acolo, dar Josef Schwarz ridică brusc capul, obrajii i se aprinseră și ochii îi sclipiră triumfători. Se uită spre tufele de unde venise țipătul și zări un braț fluturând o carabină. Nu se opri o clipă, pașii lui nu șovăiră, dar lăsă numai capul în jos în semn că a înțeles. Știa să fie îndeajuns stăpân pe sine ca să-și ascundă bucuria. Șopti însă de-abia auzit tovarășului său când pășiră în văgăună:

— Ce noroc că Abu el Mot n-a luat în seamă țipătul uliului!

— De ce?

— Nu era uliu, ci fratele meu Emil.

— *Allah ja Allah!* Cine și-ar...

— Sst! Mai încet că te aud. Cunosc eu foarte bine cârâitul acesta. Este un semnal convenit între noi de câte ori ne aflăm despărțiți prin vreo primejdie când cutreieram împreună preriile. Acum nu știu, e singur sau însoțit de alții, sigur însă e că ne va salva încă în astă-seară sau cel mai târziu la noapte. Să nu ne arătăm însă prin nimic bucuria.

Doctorul observase că fusese auzit și văzut; așteptă până ce tot convoiul dispăru în văgăună, apoi se întoarse cu Pfotenhauer unde lăsase pe ceilalți.

Fiul-tainei veni la el și-i zise:

— Mă tem pentru viața tatălui meu, stăpâne. Caravana de sclavi a sosit. E și Vânătorul-de-elefanți printre ei?

— Da, l-am văzut cu ochii mei.

— Și cum arată?

— Destul de bine; în împrejurările de față, bineînțeles.

— Allah fie lăudat! Vai și-amar de vânătorii de sclavi dacă nu reușim să-l scoatem teafăr din ghearele lor! Din fericire aceștia nu bănuiesc ce-i așteaptă. Când vom năvăli, pe neașteptate, peste ei, spaima îi va înlemni pentru moment și-i vom birui până a nu apuca ei să se apere.

— Chiar dacă presupunerile tale s-ar adeveri, s-ar vărsa sânge omenesc, ceea ce vreau cu orice preț să împiedic. Cred și eu ca tine că amândoi conducătorii caravanei vor fi zăpăciți pentru moment,

dar nu-și vor pierde cumpătul. Cel dintâi lucru pe care l-ar face, ar fi să omoare pe tatăl tău și pe fratele meu. Socoți tu că e bine să le punem viața în primejdie?

— Nu, stăpâne, asta nu! strigă tânărul înspăimântat. Dar cum vrei să-i salvezi?

— O să vă spun îndată.

Își desfășură în fața lor planul și toți îl încuviințară.

Trupa se puse în mișcare, pornind să împresoare văgăuna. Totul se petrecu în tăcere și cu atâta băgare de seamă încât cei dinăuntru nu simțiră nimic. După zece minute ficcare era la postul său.

Dintre toți, soldații din Fasheda erau aceia pe care se putea bizui mai cu temei, de aceea Emil îi puse pe ei să păzească intrarea. Regele, Hasab Murat și Tatăl-jumătății luară comanda trupelor de sus. Emil Schwarz, Pfotenhauer, slovacul, Hagi Ali și Fiul-tainei se duseră devale cu soldații. Fiul-devotamentului rămase lângă tatăl său.

Dauwari și cei doi homri fură luați pe brațe de soldați, căci tălpile le erau umflate și nu puteau umbla. Văzuseră pregătirile care se făcuseră și înțeleseră că nu era nici o perspectivă ca Abu el Mot să poată fugi.

Felul nesocotit cum procedase acesta, era de condamnat. Nu se gândise nici măcar să pună oameni de strajă la intrarea în văgăună. Emil se ținu deocamdată ceva mai departe sub copaci ca să dea celor trei prizonieri instrucțiunile trebuincioase.

— Veți avea, le zise el, posibilitatea să vă câștigați libertatea și iată cum. Vă voi dezlega ca să vă duceți la Abu el Mot — atât puteți umbla — și să-i spuneți că e împresurat din toate părțile. Mai spuneți-i și de câți oameni dispunem și ce arme avem. Aceasta îl va face să judece cu înțelepciune și cu rost. Îi pun următoarele condițiuni: să elibereze imediat pe cei doi albi și să se predea împreună cu Abd el Mot! Numai astfel îi vom cruța viața și vom lăsa pe oamenii lui să plece fără să li se facă nimic. Dacă însă respinge condițiunile noastre, vom fi fără îndurare. E în interesul vostru să-l faceți să primească, deoarece soarta lui e strâns legată de a voastră. Ne silește la luptă, veți fi împușcați odată cu el.

Prizonierii se uitară posomorâți înaintea lor, fiind siguri că Abu el Mot nu se va învoi pentru nimic în lume. De aceea unul din homri zise:

— Nu vrei să pui condițiuni mai blânde? Sunt încredințat că pe acestea nu le va primi.

— Cu atât mai rău pentru el. Își hotărăște singur moartea.

— Pot afla și războinicii lui ce-i ceri?

— Da. Aș fi chiar mulțumit s-o știe. Poate că sunt printre ei oameni cu judecată care îl vor hotărî să primească.

— Și pe ce cale vei afla răspunsul?

— Să trimită un împuternicit care să trateze în numele lui. Vă dau cuvântul meu că va putea să se întoarcă oricând la ai lui fără să i se întîmple nimic.

— Dar dacă Abu el Mot ar veni el singur cu răspunsul?

— Va fi același lucru. Îl vom considera ca un trimis, de a cărui persoană nu se poate atinge nimeni.

Prizonierii fură dezlegați și plecară șchiopătând spre văgăună. Îndată ce intrară în strâmtoarea care ducea înăuntru, se adunară repede crengi care fură așezate la gura văgăunii și se postară soldați la ieșire.

Emil Schwarz cu Pfotenhauer își aleseră un loc de pândă de unde puteau vedea ce se petrece jos în văgăună. Văzură pe vânătorii de sclavi mânând pe negri ca pe o turmă în spatele ei, apoi începând pregătirile pentru întocmirea unui lagăr. La dreapta, pe digul care forma jgheabul, se întinse un cort — probabil al celor doi conducători ai caravanei. Toți erau atât de ocupați încât nimeni nu băgă de seamă la început venirea celor trei trimiși și nici ce se petrecea la întrarea în văgăună. De-abia când aceștia fură aproape de tot, unul din vânătorii de sclavi îi observă și le spuse ceva. Doctorul văzu cum îi arată ceva și privirile omului se îndreptară într-acolo. Urmă un țipăt de spaimă și ochii tuturor se întoarseră spre intrare unde Emil își îngrămădise soldații care stăteau cu pușca la ochi.

Urmă o zăpăceală și o învălmășeală de nedescris în lagăr. Alergau toți de colo până colo, unii puseră mâna pe armă; fiecare vroia să aibă ceva la îndemână ca să se apere și nu știa ce să facă.

Cei trei trimiși nu se mai vedeau; se pierduseră în grămada de oameni.

Deodată se auzi un glas; suna înăbușit și ca venit din adânc, totuși răsună în tot lagărul.

— E glasul lui Abu el Mot, zise savantul. Le poruncește liniște.

Gălăgia se potoli ca prin farmec. Fiecare rămase pe loc. Emil dădu ordin soldaților să-și lase jos armele. În văgăună domni acum liniște, aproape un sfert de ceas. Era liniștea premergătoare furtunii. Urmă o mișcare. Oamenii se îngrămădiră pe un loc mai apărat și din mijlocul lor păși unul spre asediatori. Era neînarmat și ținea în mână o foaie de palmier — semnul păcii. Când fu la vreo douăzeci de pași se opri, aplecă nițel foaia de palmier și zise:

— *Salam!* Pot veni la voi și pleca pe urmă iar?

— Da. Mi-am dat cuvântul; te poți apropia fără frică.

Omul veni. Era un simplu askari, pe care Abu el Mot îl trimisese să vadă dacă într-adevăr nu i se va face nimic și dacă făgăduiala lui Schwarz nu era numai o cursă.

— Sunt trimis de Abu el Mot, zise omul. Vrea să știe, dacă venind el singur să vă vorbească l-ați lăsa pe urmă să se întoarcă în lagăr, în caz că n-ați cădea la învoială.

— Spune-i că n-are de ce să se teamă. Eu mă țin întotdeauna de cuvânt. Un lucru însă: să vină neînarmat.

— Atunci mă duc să-i spun. *Salam!*

Omul plecă, făcu vreo câțiva pași, se uită îndărăt cu frică, păru foarte mirat și o luă pe urmă la goană ca și când ar fi scăpat dintr-o mare primejdie. Nu-i venea să-și creadă ochilor.

— Ia te uită la el, zise savantul râzând. Fuge de-i sfârâie călcâiele. Credea pesemne că o să-l înghiţim de viu...

— Avem noi ceva mai bun de mâncat, răspunse slovacul. A, dar ia uitaţi-vă, uitaţi-vă, vine tartorul în persoană!

Avea dreptate. Ceata vânătorilor de sclavi se dădu la o parte şi din mijlocul ei păşi Abu el Mot, mândru şi semeţ. N-avea nici o armă în mână şi mergea cu ochii-n pământ. De-abia când fu lângă Emil ridică în sus capul şi salută scurt, ca şi trimisul lui de adineauri:

— *Salam!* Nădăjduiesc că te vei ţine de cuvânt şi nu mă vei opri. Uite, sunt neînarmat.

Vru să-şi desfacă mantaua, dar Emil făcu un gest cu mâna că nu e nevoie.

— Te cred. Poţi deci pleca imediat ce vom sfârşi ce avem de vorbit.

— Chiar dacă nu mă supun dorinţelor tale?

— Da.

— Să ieşim atunci din văgăună şi să stăm de vorbă.

— Bine. Să ştii însă că dacă faci vreo încercare de fugă, vei fi împuşcat.

Ticălosul râse ironic.

— Să fug? Nici nu mă gândesc! Presupunând că reuşesc să dispar în tufiş, înseamnă că renunţ la tot avutul meu şi cum n-am arme şi nici provizii la mine, aş pieri cu siguranţă în pustietatea asta.

— Aş! Te-ai hrăni câteva zile cu fructe şi rădăcini până ce-ai da de vreun seribah de-al vostru. De altminteri n-ai fi chiar atât de sărac

precum spui și nici complet dezarmat, după cum vrei să pari. Văd numai sclavi cu tine, dar turmele nu.

— Care turme? Nu te-nțeleg... spuse nemernicul cu ciudă.

— Nu-ți închipui că mă poți trage pe sfoară. Vroiai să ne atragi aici pentru a ne nimici, și fiindcă cirezile și turmele jefuite la Ombula te-ar fi zăbovit, le-ai lăsat în urmă.

— Ce deștept, ce înțelept ești! zise Abu el Mot batjocoritor, deși se vedea bine că plesnea de ciudă pentru că fusese ghicit.

— Dacă ai reuși deci să ne scapi, te-ai duce la ele și oamenii lăsați să le păzească ți-ar da arme destule ca să-ți urmezi meseria-ta criminală de până acum.

— Și inima ta bună nu te lasă să mi-o îngădui?

— Nu.

— Ce-mi pasă mie de tine! Mi s-a spus că ai atâția războinici încât ne poți omorî pe toți. Poți să mi-o dovedești?

— Foarte lesne. Dacă vrei vom face înconjurul văgăunei ca să vezi că ești complet împresurat.

— Bine, să-l facem.

La un semn al germanului, patru soldați luară între ei pe Abu el Mot și plecară însoțiți de el. Ieșiră din văgăună și porniră s-o ocolească. Din ce înaintau, din ce arabul se întuneca la față. Văzu mulțimea de oameni, văzu armele lor și privirile amenințătoare pe care i le aruncau. Înțelese că nu se putea bizui pe viclenia lui. Când ajunse în dreptul nuelrilor pe care-i tocmise pentru

sine, scuipă pe căpetenia lor în față și-i zise cu dispreț:

— *aif alaik* — rușine să-ți fie!

Își primi însă imediat pedeapsa, căci acesta se repezi la el, îl izbi cu pumnul în față de-l podidi sângele și-i strigă indignat:

— Rușine să-ți fie, câine trădător! Adu-ți aminte de lupta de pe râu când ne-ai părăsit ca un las ce ești... Dacă acest Tatăl-a-patru-ochi, Allah să-l binecuvânteze, n-ar fi un suflet atât de mărinimos, am fi fost pierduți. Și tu mă batjocorești pentru că îi suntem recunoscători? Drumul tău e spre iad și pierzanie.

— Îngădui tu să fiu bătut de oamenii tăi? se răsti Abu el Mot la doctor. Nu mi-ai făgăduit că nu mi se va face nimic?

— Fiecăruia ce merită, răspunse Emil calm. Cine te-a pus să fii obraznic cu ei? Dacă-i insulți, au tot dreptul să facă așa cum a făcut căpetenia.

Când se întoarseră la văgăună, Emil Schwarz îl găsi pe Pfotenhauer astupând o mică deschizătură prin care se putea strecura un om. Soldații făceau împletituri din nuiele pe care le lipeau cu pământ ca să nu poată trece glonțul prin ele. Abu el Mot râse batjocoritor când îi văzu.

— Grozav trebuie să vă fie frică de noi, zise el. Faceți adevărate cetățui...

— De frică nu poate fi vorba, ci de prevedere, răspunse Emil. Dar e timpul să stăm de vorbă. Șezi.

— Mie individul ăsta nu-mi place defel, murmură savantul Pfotenhauer în germană. Prea pare

sigur de sine și tare mă tem că pune ceva la cale ce noi nici nu bănuim.

— Nu prea știu ce ar putea, răspunse doctorul.

— Nici eu. De aceea zic că ar trebui să fim cu băgare de seamă.

— Pentru ce vorbiți într-o limbă pe care n-o înțeleg? zise Abu el Mot. Nu știți că e necuviincios? Sau poate că vă e frică de mine...

— Nouă nu, dar ție. Numai fricosul e bănuitor. Și dacă ceri să fim cuviincioși cu tine, ești cam prea pretențios. Te-aș sfătui chiar să-ți măsori cuvintele, altminteri o întorc pe foaia cealaltă. Las la o parte orice considerație...

— Considerație? îl întrerupse el. Frumoasă considerație mi-ai arătat până acum, n-am ce zice! Îmi pui niște condițiuni! Nu numai că-mi ceri să eliberez pe fratele tău și pe Vânătorul-de-elefanți, dar să ne dăm, eu și Abd el Mot, legați de mâini și de picioare în mâinile tale. E sau nu adevărat?

— Foarte adevărat. Ți-am îngăduit să vii la noi ca să-mi spui dacă primești sau nu propunerile mele; altceva n-avem de vorbit.

— Că nu le primesc, ți-am spus încă de adineauri. Îmi bat joc de ele!

— Bine. Altceva mai ai de spus?

— Nu.

— Atunci convorbirea noastră s-a sfârșit mai repede decât credeam, încheie Emil Schwarz și se sculă de jos.

— Da, s-a sfârșit, răspunse Abu el Mot sculându-se și el. Pot să plec?

— Da.

Când ajunse la deschizătura lăsată pentru trecere în văgăună se opri, întoarse capul și întrebă:

— Ce-aveți de gând să faceți acum?

— O să vezi tu îndată.

— La primul glonț pe care-l veți trage, fratele tău Josef va fi omorât.

— Și la al doilea, Vânătorul-de-elefanți, nu-i așa? întrebă doctorul râzând, deși numai de râs nu-i ardea.

— Da. Pe urmă mai vine și altceva.

— Zău? Ce?

— La fiecare împușcătură de-a voastră, unul din sclavii pe care voi țineți atât să-i eliberați, va fi înjunghiat de oamenii mei. Veți obține, după cum vedeți, tocmai contrariul de ceea ce v-așteptați. Acum dați-vă seama, care pe care ne avem în mână.

— Te înșeli, dacă așa crezi. Cel dintâi pe care-l va lovi glonțul meu vei fi tu, al doilea Abd el Mot. Mi se pare că ai mai avut prilejul să te convingi că știu să ochesc când vreau.

— Amenință tu cât poftești, nu mă sinchisesc de amenințările tale! Ori nu cumva crezi că mă voi așeza dinadins în bătaia gloanțelor tale? Îmi bat joc de tine și de toți ai tăi.

— Așa? Bine! Vom face atunci altminteri. Vom împușca întâi pe toți ai tăi, unul după altul, până nu va mai rămâne nici unul afară de tine și Abd el Mot. Ce moarte vă așteaptă, nu mă întreba!

— Amenință tu cât poftești, dar ferește-te de răzbunarea mea; eu nu glumesc.

Trecu prin deschizătura îngustă și păși trufaș, cu capul sus spre văgăună. Slovacul întinse pușca și întrebă:

— Să trag?

— Nu, îl opri Schwarz. Mi-am dat cuvântul și nu pot să mi-l iau înapoi.

— Din nenorocire! zise Pfotenhauer cu părere de rău, altminteri ce i-aș mai găuri pielea lui de toval... Ce nerușinare! În loc să se facă mic, mititel, ticălosul ia o atitudine ca și când ne-ar iscăli o petiție de grațiere. Crezi că o să facă într-adevăr ce spunea?

— Nu cred; știe că am fi neîndurători cu el. L-am observat bine pe când vorbea. Cu un singur lucru ne are la mână, nu cred însă că se va servi de el. Știe că ar fi pierdut.

— De, știu și eu? De la un om ca ăsta te poți aștepta la orice și-apoi... A, dar asta ce mai e? Uite-l că vine iar.

Așa și era. Abu el Mot se întorcea, nu cuteza totuși să se apropie prea mult și întrebă mai de departe:

— Mă lăsați liber după ce vă voi spune ce am de spus?

— Da, răspunse doctorul Schwarz.

— Mare prostie! șopti savantul. Acum nu mai eram obligați să-l cruțăm.

— Prea târziu. Am apucat să-i spun „da" și nu-mi pot lua cuvântul îndărăt. De altminteri întoarcerea lui e o dovadă că am judecat eu bine.

Bătrânul bandit veni la deschizătură și zise:

— Ce-ați face cu mine dacă m-aș preda?

— Te-aș duce de-a dreptul la Fashoda.

— Aha! La Tatăl-celor-cinci-sute?

— Da, așa am făgăduit.

— Văd că ești sincer. Fă ce vrei, viu n-o să mă ai în mâinile tale.

Plecă iar fără să întoarcă măcar o dată capul după el, atât de sigur pășea.

— Merge prea departe cu obrăznicia! mormăi Pfotenhauer, indignat. Dacă n-apucai să-i făgăduiești iar, ar zăcea acum acolo în iarbă cu un glonț în cap.

— Nu te necăji, dragă Pfotenhauer; de ce să întrebuințăm forța când cu puțină viclenie putem ajunge la același rezultat?

— Ce fel de viclenie?

— Aceea despre care ți-am mai vorbit. Scoatem pe oamenii noștri din ghearele lui, pe urmă nu mai avem de ce ne teme.

— Vorbești serios? Adică să ne măscuim și să facem nițel teatru?

— Sunt absolut hotărât. Nu vreau să stărui în ce te privește pe dumneata, dar de partea mea...

— Ia lasă fleacurile! îl întrerupse savantul. Ce poți dumneata, pot și eu și prietenii noștri merită să facem pentru ei o farsă de carnaval.

— Asta nu e farsă de carnaval, crede-mă. Dacă ne prind, nu numai noi suntem pierduți, ci și aceia pe care vroim să-i salvăm.

— Asta știu foarte bine, de aceea n-o să ne lăsăm prinși. Și când e vorba să ne punem în aplicare planul, la noapte?

— Da. Numai prin întuneric se poate reuși.

— Bine, bine, dar până atunci multe se pot întâmpla.

— Sunt încredințat că n-are să se întâmple nimic, sau prea puțin. Abu el Mot nu va întreprinde nimic, ci va fi mulțumit ca noi să-l lăsăm pe el în pace.

— Vorba e acum, cum facem? Ne travestim în negri?

— Da.

— N-aș prea fi de părere. Mai întâi, nu mi-ar reuși din pricina bărbii mele mari — fiindcă dracu' a mai văzut arap cu barbă! Al doilea, pentru că ar trebui să ne amestecăm printre sclavi, pe când prizonierii vor fi ținuți sub ochii lui Abu el Mot. Mai bine ar fi să ne mâzgălim chipul cam în culoarea arabilor și să ne îmbrăcăm la fel ca vânătorii de sclavi.

— Ne-ar recunoaște și așa. De altminteri și printre aceștia se află destui negri. Întrebarea e: n-ar fi mai bine să ne furișăm în lagăr în felul indienilor? În cazul acesta tot e mai bine să ne vopsim la față ca să nu ne deosebim de mediul înconjurător.

— Cum zici dumneata; ești mai priceput ca mine în de-alde astea și te ascult.

Slovacul, care auzise convorbirea, se amestecă în vorbă:

— Mă fac și eu arap, dacă mă luați și pe mine. Vreau s-ajut la salvarea prietenilor voștri.

— Tu? zise Emil râzând. Ești și omul!

— Sunt, de ce să nu fiu? Mie nu mi-e frică de nimic, așa să știți.

— Te cred, numai că la ceea ce vrem noi să facem, se mai cer și altele.

— Eu le știu și pe astea. Luați-mă, zău, o să vedeți ce bine o să mă furișez că nici dracul n-o să mă simtă.

— Nu se poate; nu numai că ți-ai primejdui viața ta, dar și pe a noastră.

Bietul slovac plecă foarte dezamăgit și necăjit. Fiul-tainei, care se oferi și el să-i însoțească, fu de asemenea refuzat.

După câtva timp, slovacul fu trimis să aducă de sus carne pentru soldați și funingine. În trecere, făcu semn lui Ali și Fiului-tainei să-l urmeze, lăsă pe soldați să coboare înainte cu carnea, și ei rămaseră dinadins în urmă.

— Adică de ce să nu ne facem și noi arapi? Nu e Vânătorul-de-elefanți tatăl tău și n-ai datoria să-l scapi? zise el tânărului arab.

Dorința de aventuri îl îndemna să ia parte la executarea planului lui Schwarz, chiar fără voia acestuia, pe când pe Abd es Sirr nu-l mâna decât dragostea cea mare pe care o avea pentru tatăl său. Ali nu înțelegea cum să lase pe prietenul său singur când e vorba de o primejdie.

— Ce ne împiedică, urmă slovacul, după ce-i puse la curent cu ce avea de gând să facă, să ne mânjim și noi cu funingine ca să facem pe negrii? Așteptăm până ce pleacă Tatăl-cocostârcului cu Tatăl-celor-patru-ochi și ne luăm după ei.

Făcură un adevărat complot împotriva lui Emil Schwarz și a savantului, apoi se apucară să-și pregătească funinginea și să topească grăsimea pe care o luară din carnea de elefant. În

mai puțin de un ceas aveau atâta funingine cât să transforme zece albi în negri veritabili.

În vremea asta Emil se duse la trupele postate în jurul văgăunii ca să spună comandanților convorbirea pe care o avuse cu Abu el Mot și să le dea instrucțiunile trebuincioase. Principalul era să nu tragă nimeni până ce nu va primi ordinul lui.

Trecu dimineața și după-amiaza fără să se întâmple ceva deosebit. Oamenii lui Abu el Mot stăteau liniștiți, în timp ce șefii vânătorilor de sclavi făceau fel de fel de planuri pentru salvarea lor, fără să se oprească la vreunul din ele.

Se înseră. În mijlocul văgăunii se aprinse un foc din frunze de palmier care se găseau din belșug acolo.

Lobo și Tolo coborâră din deal poteca. La întrebarea lui Emil ce caută, Tolo răspunse:

— Lobo și Tolo sunt belanda; sărmanii negri din Ombula tot belanda. Lobo și Tolo vrea duce la ei să mângâie și ajute dacă este primejdie.

— Cum, vreți să vă duceți în văgăună?

— Da, duce în văgăună.

— Dar au să vă prindă.

— Nu prinde. Seara negru; văgăună tot negru și Lobo și Tolo negru, nu vede pe ei. Dacă nu dă voie, Lobo și Tolo mult plânge.

— Nu vă gândiți că dacă pun mâna pe voi sunteți pierduți?

— Lobo și Tolo merge așa să nu prindă. Noi are cuțit ascuțit și taie frânghie la prizonier.

Lui Schwarz îi veni atunci ceva în gând. Se sfătui nițel cu Pfotenhauer, apoi zise băieților:

— Bine, vă las să vă duceți dar să faceți așa cum vă voi învăța eu.

— Lobo și Tolo face cum poruncește stăpân bun alb.

— Uite ce-o să faceți, urmă doctorul. Vă strecurați binișor la prietenii voștri și-i dezlegați; totuși, să nu arate că sunt liberi, ca să nu bage de seamă paznicii lor. Dar îndată ce vor auzi dē aici o împușcătură, să arunce frânghiile și jugurile și să alerge spre ieșire. Ați înțeles?

— Da, înțeles.

— Eu o să mă strecor acum prin gaură ca să văd până unde aveți drum liber.

— Nu, nu stăpân vede, trece Lobo prin gaură și vede. Lobo negru și nu cunoaște la el. Lobo știe bine strecor; făcut asta și la seribah până la casa lui Abd el Mot și nu simțit nimeni.

Germanul știa asta, de aceea îl lăsă să se ducă. Băiatul nu putea fi văzut, deoarece aici lá ei era întuneric pe când în lagăr era lumină.

După vreun sfert de ceas Lobo se întoarse și zise:

— Tot este bine. Sărac belanda. Tocmai la fund. Pe urmă vânător. La mijloc foc. La dreapta cort lui Abu el Mot. Aproape aici numai șase vânător; pus acolo să vede ce facem. Șade jos și vorbește. Lobo trecut două ori lângă ei și nu simțit. Acum poate plece Lobo cu Tolo?

— Bine, duceți-vă; fiți însă cu băgare de seamă să faceți întocmai după cum v-am învățat.

Îi văzură pierind în văgăună.

— Uite două din făpturile atât de disprețuite despre care se spune în Europa că pot fi puse

pe treapta animalelor, zise doctorul uitându-se lung după ei. Acum cred că a sosit timpul să ne transformăm în negri, încheie el.

— Ai dreptate. Cei de colo vor fi crezând că nu vom întreprinde nimic decât mai târziu. Să ne apucăm deci de treabă.

Slovacul le făcu din rogojini câte un șorțuleț dinainte, se despuiară până la piele și se unseră peste tot corpul cu funingine amestecată cu grăsime. Își puseră apoi cuțitele și revolverele în brâu și se strecurară prin gaură în văgăună.

De-abia plecară ei și slovacul, Fiul-tainei și cu Ali se mânjiră bine cu funingine. Căpitanul venit din Fashoda cu soldații îi întrebă mirat ce înseamnă asta. Slovacul îl liniști însă spunându-i că așa aveau ordin de la Schwarz, apoi se strecurară după ei.

Când fură în văgăună, doctorul și cu savantul se lăsară jos la pământ și începură să se târască binișor înainte. În curând văzură pe cei șase paznici despre care le vorbise Lobo. Se abătură mai spre dreapta și trecură neobservați.

Scopul lor era s-ajungă la cortul lui Abu el Mot, bănuind că aproape de acesta trebuie să se afle cei doi prizonieri pe care voiau să-i salveze. Pe stânga era focul. Între el și intrare, paznici, dar lângă foc și în spatele lui se aciuiseră vânătorii de sclavi. În fund, unde stăteau sclavii, domnea întunericul.

Deasupra văgăunii foșneau palmierii. Zăriră înaintea lor ceva alb care se deslușea bine din fondul întunecat al peretelui de stâncă: era cortul. Ajunseră la el fără să fie simțiți. Cortul era ridicat

pe prăjini înfipte în pământ. În dreptul focului era deschizătura. În spate pânza nu era legată de țăruși ci prinsă de niște scânduri bătute ca de două palme de prăjinile care susțineau cortul. Între stâncă și scânduri rămăsese un spațiu în care puseseră diferite lucruri de trebuință ca să nu încurce locul.

Dinăuntrul cortului se auzea vorbă.

— Abu el Mot cu Abd el Mot, șopti Emil, care se afla acum aproape lipit de cort.

— I-am recunoscut după glas, răspunse Pfotenhauer. Indivizii ăștia se simt pesemne în siguranță, de nici n-au pus santinele la ușă.

— Se bizuie pe faptul că au doi ostateci. Sst! ascultă!

Se auzi iar glasul ca din mormânt al lui Abu el Mot, la care răspunse altul care nu era însă al lui Abd el Mot.

— Dumnezeule, ăsta e fratele meu! șopti doctorul. Prizonierii se află deci la el.

— Ce noroc! Să-i scoatem repede din ghearele lui...

— Mai domol, prietene. Mai întâi să iscodim, să vedem și s-auzim; pe urmă să lucrăm. Ferește-te numai pe cât poți să faci zgomot.

Ridică nițel pânza din spatele cortului și se uită înăuntru. Văzu înaintea lui o încăpere întunecoasă, dar în față era lumină. Câteva boccele se aflau îngrămădite mai încolo. În cort stăteau câțiva inși, dar nu le vedea decât picioarele și partea de jos a trupului.

— Vino! șopti Emil tovarășului său. Încet, încet, pentru Dumnezeu! Să nu te-audă cineva...

Se strecură binișor între scânduri și pânza cortului. Doctorul privi cu băgare de seamă. Chipul lui mânjit cu negreală nu se deosebea din întunericul care-l înconjura. Josef și Vânătorul-de-elefanți erau legați de stâlpul din mijloc. La dreapta lor stătea Abd el Mot, la stânga, cu spatele la doctor, Abu el Mot.

— Allah să mă bată, zicea acesta, dacă te mint. Suntem numai noi în văgăună și mâine pornim spre seribahul nostru.

— Minți! răspunse Josef. Dacă vroiai să te duci la seribahul tău, pentru ce ai făcut ocolul ăsta?

— Nu sunt obligat să-ți dau socoteală de ce fac.

— Va veni poate în curând vremea să ne dai socoteală.

— Ce-mi pasă mie ce crezi tu! Mă faci să râd de prostiile tale.

— Nu prea te arată chipul să-ți ardă de râs. Azi-dimineață parcă erai mai vesel. Și-apoi, pentru ce ești astă-seară mai aspru cu noi ca până acum? Și de ce ne-ai adus în cortul tău, când n-ai făcut-o niciodată de când suntem în puterea ta Probabil că e cineva pe aproape care a venit să ne salveze.

— Nu mai spune! Cine ar putea să fie?

— Fratele meu, Emil.

— Câine! Cine m-a trădat?

— Cine? Te-ai trădat tu singur acum.

— Nu te bucura degeaba. Mai degrabă vă ucid cu mâna mea decât să vă las din gheare.

— Pesemne că nu-l cunoști pe fratele meu; bate o sută ca tine.

— Vârâ-i cuțitul în piept, ce mai aștepți? strigă Abd el Mot superiorului său. Cum îți vine să te lași batjocorit de-un ghiaur?

— Taci! se răsti bătrânul. Nu mă-nvăța tu pe mine ce trebuie să fac. Du-te mai bine de vezi ce fac santinelele. Dacă dorm, arde-le cu biciul ca să se trezească.

Abd el Mot se ridică de jos și ieși bombănind. I se auziră pașii îndepărtându-se pe jgheabul pe care veniseră cei doi germani.

Abu el Mot se uită amenințător la prizonieri și întrebă:

— Cine v-a spus că fratele tău e aici? Probabil unul din oamenii mei?

— Nu mă-ntreba degeaba că nu-ți spun.

— Ba o să-mi spui când te-oi bate la tălpi.

— Îndrăznește! Voi pune să te biciuiască până la sânge.

— Când? După ce te-o lua Șeitan cu el în iad, ceea ce se poate întâmpla chiar la noapte!

— Dimpotrivă, în noaptea asta vom fi liberi.

— Cine vă va elibera?

— Eu! se auzi în spatele lui.

Emil Schwarz se strecurase pe nesimțite în cort și acum se ridicase în picioare cât era de lung. Abu el Mot tresări speriat când îi auzi glasul și vru să se întoarcă repede, dar două mâini puternice îl apucară de gât și-l traseră la pământ.

Pfotenhauer se târî și el în cort. Prizonierii văzură doi negri aproape goi, luminați de felinarele cu ulei atârnate de prăjinile cortului. Doi negri cu barbă! Unul cu un nas enorm pe care

Josef îl recunoscu totuși, cu toată negreala lui. Recunoscuse de asemenea și glasul celuilalt.

— Emil, tu? E cu putință? Atât de repede? strigă el.

— Mai încet, mai încet! îi șopti fratele. Savantule, taiele repede frânghiile, eu am treabă cu bătrânul.

Ținea pe Abu el Mot cu o mână de gât și-i căra cu cealaltă mereu la pumni în cap. Îl lăsă de-abia după ce-l văzu că nu mai mișcă.

— Așa. Ăsta zic și eu că-i noroc, spuse el apoi răsuflând. Nu numai că vă scap pe voi, dar pun și mâna pe tâlharul de Abu el Mot, căruia îi port de mult sâmbetele. Am biruit fără vărsare de sânge, fiindcă banditii se vor preda cu siguranță. Veniți după mine și să ne furișăm pe unde am venit, altminteri ne pomenim cu droaia după noi.

Se târî afară din cort trăgând pe Abu el Mot după el, urmat de ceilalți pe care Pfotenhauer îi dezlegase la repezeală.

— În sfârșit, liber! murmură Josef Schwarz, cu o bucurie nestăpânită. N-o să uit niciodată ce-ați făcut pentru mine...

— Taci, pentru Dumnezeu! Nu suntem încă în siguranță. Lumina focului se răsfrânge până aici. Întindeți-vă la pământ. Trebuie să ne târâm pe pântece, ca să nu fim văzuți, mai ales că aveți îmbrăcăminte deschisă. Ajutați-mă să împingem pe bătrân afară din văgăună.

Nu apucară să se apropie de intrarea în văgăună, când se auzi de la locul unde erau cei șase paznici un glas răcnind:

— Stai! Țineți-l bine să nu scape!

Zvon de glasuri, o împușcătură urmată de o învălmășeală de oameni care duceau ceva greu, de culoare deschisă, spre ieșire.

— Ce-o mai fi asta? zise Emil încremenit. Uite că vin și santinelele. Ceilalți cine sunt? A! bănuiesc... Slovacul vroia și el să vină cu noi. Josef, Sejad ifjal, luați pe bătrân și dați fuga la ieșire. E acolo o gaură prin care vă puteți strecura afară, unde așteaptă soldații noștri. Pfotenhauer, scoate repede cuțitul și revolverul și ia-te după mine.

Emil porni în goană urmat de Tatăl-cocostârcului. Se auziră două detunături de armă. Paznicii, care ajunseseră lângă copaci, se dădură îndărăt. Văzuseră doi negri venind spre ei și crezură că sunt de-ai lor.

— Săriți! strigă unul din paznici. Dușmanul a năvălit peste noi. Uite-i cum fug iar spre ieșire... Duc cu ei pe cineva de-al nostru și... O Allah... alți doi care aleargă cu unul în brațe...

— Alergați și voi, nemernicilor! răspunse Emil pocnindu-l cu patul revolverului în cap.

Omul se prăbuși la pământ. Izbi și în celălalt care căzu peste un al treilea.

Deoarece nu trăgea, Pfotenhauer nu trase nici el. Apucă pușca unuia din paznici — singurul care avea o armă în mână — și-l izbi unde nimeri. Vru să facă asemenea și cu cel de-al cincilea, dar acesta împreună cu al șaselea o luară la fugă înnebuniți de spaimă.

În momentul acela, izbucni din fundul văgăunii un urlet ca scos din gâtlejurile a mii de fiare sălbatice.

— Dumnezeule, au scăpat sclavii! strigă doctorul. Împușcăturile, împușcăturile... Îi spusesem lui Lobo că o detunătură de armă va fi semnalul ca sclavii să alerge la ieșirea din văgăună. Mă tem că n-are să fie așa și că negrii s-au năpustit asupra călăilor lor. Ce măcel grozav o să urmeze! Să mergem repede la oamenii noștri. Aceștia nu vor ști ce atitudine să ia. Tot acolo vom avea poate și explicația celor ce s-au întâmplat.

Explicația era următoarea: După ce Tatăl-celor-unsprezece-fire-de-păr, care ținea morțiș să facă pe eroul, se strecurase prin gaură, se îndreptase ca și Emil Schwarz cu Pfotenhauer spre jgheab și ajunseră sus tocmai când Abd el Mot ieșise din cort și venea în direcția lor. Micul slovac se ridică în picioare și-l întrebă:

— Cine ești tu?

— Sunt Abd el Mot. Dar ce învârtiți pe-aici, câini spurcați de negri... o să pun...

Nu-și putu sfârși vorba, căci omulețul nostru îi sări în beregată și degetele lui se încleștară ca un cerc de fier în jurul gâtului arabului. Îi trânti apoi la pământ și zise celorlalți tovarăși ai săi:

— Țineți-l bine să-i dau la cap până l-oi ameți.

Bineînțeles că toate acestea nu se făcuseră fără nițică gălăgie. Paznicii se ridicaseră de jos și se uitară într-acolo. Abd el Mot își pierduse într-adevăr cunoștința.

— Strașnică ispravă am făcut! zise mulțumit omulețul. Să-l târâm la gaură, pe urmă să ne întoarcem.

Când văzură paznicii cum trag un om după ei, le strigară să stea și, fiindcă ei nu se sinchisiră de strigătele lor, unul trase un glonț care, din fericire, nu nimeri pe nimeni. Acum toți șase o luară după fugari. Degeaba, căci aceștia apucaseră s-ajungă la gaură. Vânătorii de sclavi se izbiră în fugă de doctor, de savant și de prizonierii salvați. Rezultatul îl știm.

După ce se văzură toți afară din văgăună, Emil porunci să se aprindă focul. Slovacul îl recunoscu după glas și strigă triumfător:

— Aha, v-ați întors, nu v-au prins? Am pus mâna pe unul din dușmani, și încă unul din ăi mai ai dracului!

— Cine e? întrebă doctorul.

— Abd el Mot. L-am apucat de beregată și l-am bușit până l-am ametiț, pe urmă l-am adus aici.

— Nu se poate! Abd el Mot zici?

— El, zău! În carne și-n oase!

— Bravo! Numai că puteai s-o pățești rău... Auzi urletele și răcnetele astea? Aprindeți repede focul să vedem ce se petrece.

Flacăra izbucni și lumină fața lui Abd el Mot. Fiul-tainei văzu chipul cu ochii închiși, chipul acela care rămăsese întipărit în mintea lui de când putea să-și aducă aminte.

— Ebrid Ben Lafsa el Bagirmi! strigă el. Îl recunosc... el e!

— Cine a pronunțat numele acesta blestemat? Care din voi îl cunoaște? se auzi atunci un glas în spatele lui.

Era al Vânătorului-de-elefanți. Fiul-tainei se uită înmărmurit la el și răspunse:

— Eu. Dar tu cine ești? Nu cumva omul căruia îi spun ei Sejad ifjal, Vânătorul-de-elefanți? Tu ești Barak el Kasi, emirul din Kenadem?

— Da, eu sunt.

— O, Allah, Allah, tată, tată! strigă tânărul și-i sări de gât.

— Tu... tu, fiul meu! E cu putință? S-a îndurat în sfârșit de mine? murmură emirul neveniudu-i să creadă.

— Da, tată, sunt eu cu adevărat..., îți voi povesti mai târziu tot...

— *Hamdulillah!* Acum nu mai sunt Bala Ibn, Tată-fără-fecior, nu mai trebuie să rătăcesc prin lume. Jurământul mi l-am ținut până la sfârșit și mă pot întoarce în patria strămoșilor mei!

— Da, la Kenadem, la Kenadem! Ia-mă cu tine. Tu ai fost Bala Ibn și eu Bală Ab, Feciorul-fără-tată. Acum ne-am regăsit și nimeni nu ne mai poate despărți.

În vremea asta, doctorul își strângea și el fratele la piept.

— Vai, în ce hal ești, sărmanul de tine! zise Emil cu milă, uitându-se la Josef. Rău trebuie s-o fi dus la Abu el Mot! Uite petele astea negre pe fața ta; pesemne lovituri...

— Ei aș! îl întrerupse acesta râzând. M-ai umplut tu de funingine.

— Așa e, zău, bine zici, râse și doctorul. De bucurie uitasem că sunt zmângălit tot... Uite-l și pe savantul nostru. Frumos ești, n-am ce zice!

Oare tot așa oi fi arătând și eu?

Slovacul se vârî și el printre ei și zise cu fudulie:

— Da' eu? Ăl mai prima arap, negru tăciune, nici dracu' să mă cunoască!

Toți izbucniră în râs. Acum se înghesui și Hagi Ali.

— Parcă eu n-am ajutat să-l prindem pe Abd el Mot? zise el cu mândrie.

— A, și tu? Am mai văzut încă unul cu voi, cine era? întrebă doctorul, curios.

— Abd es Sirr; uite-l colo.

Emirul apucase pe băiat de umeri, îl ținu departe de el și zise cu glas dezamăgit:

— Aflasem de la Aswad că-mi voi regăsi feciorul. Tu te-ai dat drept copilul meu, și te-am crezut, fiindcă era întuneric și nu te puteam vedea bine la față. Acum la lumină văd un negru în fața mea, pe când copilul meu are numai sânge de nobil arab în vinele lui.

— Te înșeli, pielea lui e de altă culoare, îl lămuri doctorul. S-a mânjit dinadins cu funingine ca să te poată salva pe tine.

— Cum, ai făcut tu asta? strigă emirul. Ți-ai pus în primejdie viața pentru tatăl tău? Vino să te mai strâng o dată la piept, copilul... Sta! strigă el deodată. Puneți mâna pe el. Vrea să fugă! Și tocmai cel mai grozav dintre călăii noștri... Fiul-iadului, care ne-a chinuit atât...

Abd el Mot se trezise din leșin și, văzând că nu se uită nimeni la el, vru s-o ia la fugă. Emirul îl apucă repede de haină și-l trânti la pământ.

— Dragii mei, zise Emil, să lăsăm acum îmbrățișările; indivizii aceștia ne sunt prea prețioși ca să le dăm prilej să ne scape. Legați-i zdravăn. Dar i-auziți ce se petrece în văgăună. Tare mă tem că o să fie o grozăvie.

Urletele și răcnetele erau atât de tari încât aproape nu se mai deslușeau glasurile.

— Noi ce facem, intervenim sau nu? întrebă Pfotenhauer.

— Ar fi degeaba, răspunse Josef Schwarz. Furtuna s-a dezlănțuit și nu-i mai putem pune stavilă. Și-apoi, în învălmășeală n-am putea să deosebim pe dușman de prieten.

Treptat, treptat, urletele se potoliră. Când și când un răcnet de moarte urmat de un strigăt de triumf. În sfârșit se făcu tăcere și văzură o masă compactă de negri care țineau sfat. Din grămadă se desprinse o umbră care veni spre deschizătură. Era Lobo.

— Ei, ce vii să ne spui? îl întrebă savantul.

— Mort! răspunse negrul simplu.

— Cine?

— Tot vânător sclavi. Nu mai trăiești nici unul.

— Ce grozăvie! Nu asta ne era intenția! Dar cum s-a întâmplat?

— Așa. Lobo cu Tolo strecurat înăuntru fără să vede cineva. Dus la sărac, bun belanda. Toți legat, dar noi tăiat frânghie și așteptat. Auzit atunci împușcătură. Negrii aruncat legături jos, repezit la vânător sclavi, strâns de gât, omorât cu prăjină, înjunghiat cu cuțit până mort toți, toți!

— Au căzut desigur și de-ai voștri?

— Da, mulți mort, mulți rănit, mulți, mulți... dar răzbunat. Nu mai este vânători să facă sclav negri.

— Și acum te-au trimis prietenii tăi la noi?

— Da. Vin spune lupta gata. Prieteni vine strânge mâna la negri viteaz și recunoscător.

— Bine, venim. Altceva mai vreți? Vă e foame?

— Nu e foame. Abu el Mot cu el multă carne și făină. Negrii purtat în spate, acum mănâncă ei tot.

Se duseră cu toții în văgăună unde fură primiți cu strigăte de entuziasm. Lobo le povestise cât făcuseră albii pentru salvarea lor și bieții negri nu știau cum să-și exprime mulțumirea. Câmpul de luptă nu se poate descrie. Era o grozăvie.

După sfatul albilor, negrii ieșiră sus la câmp ca să-și facă aci tabăra. De frică să nu se repeadă negrii la Abd el Mot și Abu el Mot ca să-i sfâșie, trebui deocamdată să-i ascundă ca să nu fie văzuți de ei.

Sclavii eliberați hotărâră să plece încă înainte de a se lumina bine de ziuă, să-și ia vitele de unde le lăsaseră vânătorii de sclavi, sub paza a cincizeci dintr-ai lor. Vai de ei când vor veni negrii!

— E într-adevăr grozav ce s-a petrecut, zise Emil când se așezară cu toții în jurul focului. Cinci sute de morți... Sper însă că vânătoarea de sclavi va înceta pentru câtva timp prin ținuturile acestea. Tot e și asta ceva.

— Nu am de ce-i compătimi, răspunse Josef Schwarz. Am fost prizonierul lor și nu vă închipuiți ce-am avut de suferit. Și cine se fac vinovați de măcelul de acum? Ticăloșii aceia de colo care mai au încă obrăznicia să-și arunce priviri cu subînțeles.

— Nici nu merită să ne uităm la ei. Duceți-i mai departe de noi, ca să nu-i mai văd în ochi.

Josef vru să obiecteze ceva, dar doctorul îi zise în limba germană:

— Știu eu ce fac. Vreau să aflu ce pun la cale când vor fi singuri. Legați-i de copacul cela de colo, dar atât de strâns ca să nu se poată mișca. Eu mă voi furișa la spatele lor să-i aud ce vorbesc.

— Planul tău nu e rău. Poate că aflăm ceva interesant.

Prizonierii fură luați de-acolo și legați de doi copaci de la marginea pădurii fără să fie zăriți de negri. În dosul copacului era o tufă deasă. Doctorul se furișă acolo și așteptă. Copacii erau destul de aproape unul de altul, totuși destul de departe ca să nu-și poată vorbi în șoaptă și să-i poată auzi Emil. Paznicul, se așeză dinadins mai încolo.

Când se crezură singuri, Abd el Mot zise tovarășului său:

— Ce zi! Cea mai nenorocită din viața mea... Și de vină sunt numai ticăloșii ăștia de nemți. Nu-nțeleg cum te-ai lăsat prins ca un șoarece în cursă.

— Parcă tu nu! replică Abu el Mot, înfuriat.

— S-au năpustit trei asupra mea, afară pe jgheab și nu m-am putut apăra.

— Pe mine m-au legat pe neașteptate în cort. Știe naiba cum au ajuns acolo. Pesemne că paznicii dormeau, ticăloșii! Lasă că și-au luat pedeapsa. Acum sunt morți și s-au dus de-a dreptul în fundul iadului. Afurisită să fie ziua când am intrat în cără cu acest Tată-a-patru-ochi! E un doctor, om învățat, și cum știam că ăștia își însușesc mintea numai din cărți, și nu din viață, credeam c-o s-o sfârșesc repede cu el. Când colo m-a biruit el pe mine.

— Crezi tu că situația noastră e într-adevăr disperată?

— A mea în orice caz. Știi tu ce o să se întâmple cu mine? Câinele ăsta de neamț vrea să mă dea pe mâna lui Ali Effendi din Fashoda.

— Vai de mine!? Atunci ești pierdut...

— Da. Voi fi bătut până ce-mi voi da sufletul ca și homrii mei care au fost predați de ticălosul ăsta de ghiaur.

— Dar până la Fashoda e cale lungă și poate se va ivi un prilej de fugă.

— Nu cred. Mă vor păzi cu atâta strășnicie că nu va fi chip. Există numai un singur mijloc de scăpare.

— Care?

— În drum nu se va putea, la Fashoda însă da. Acestui Tatăl-celor-cinci-sute îi place dreptatea, dar și mai mult banii. Înțelegi ce vreau să spun?

— Da. Vrei să te răscumperi. Va trebui atunci să-i spui locul unde ți-ai ascuns banii.

— Ei aș! I-ar lua frumușel și tot ar pune să mă omoare. Mie îmi trebuie înainte de toate un

om de încredere care să-i dea la început jumătate, pe urmă, după ce mă va face scăpat, restul.

— Vezi că n-ai omul de încredere.

— Ba îl am. Acesta ești tu.

— Eu? Sunt doar prizonier ca și tine.

— Voi spune mudirului că numai tu poți să-i aduci banii de răscumpărare.

— Uiți pesemne că e și Vânătorul-de-elefanți pe aici. O să vrea să se răzbune cu orice preț.

— Acum, când și-a recăpătat feciorul, de bucurie o să te ierte. Roagă-te, plângi, spune-i că te căiești de fapta ta și o să-l înduioșezi. Pe urmă, poate că o să intervină și ceilalți pentru tine. Sunt creștini și legea lor le poruncește să fie iertători.

— Bine-ar fi să se poată. Aș fi salvat... Sfatul tău e bun, o să-l încerc.

— Mai mult încă: spune-le că vrei să treci la legea lor. Dacă te cred, suntem amândoi salvați. Te duci la seribah și aduci banii.

— Nu știu unde i-ai ascuns.

— O să-ți spun eu. Știu că-mi ești credincios și o să faci tot ca să mă vezi liber, nu e așa?

— Jur pe toți strămoșii mei și pe barba Profetului.

— Bine, te cred. Acum o să-ți spun repede unde sunt banii, fiindcă nu putem ști cât vom mai fi împreună. Când m-am întors la seribah după ce-a fost pustiit de foc, am găsit pe șeicul djurilor cotrobăind printre ruine. Bănuiește că am îngropat undeva banii, dar n-a nimerit locul și nici nu i-ar putea găsi vreodată. La miazăzi de seribah e ocolul vitelor și, în mijloc, o vatră unde

își preparau paznicii cina. Sapă după vatră și o să dai de o pardoseală de piatră.

Pardoseala se pare numai că e din piatră dar e un strat făcut dintr-un amestec de nisip, var și lut bine frământat și întărit. Dedesubtul acestei pojghițe se află șase *darut** pline cu bani de argint — întreaga mea avere. Un burduf e al tău dacă izbutești să mă scapi, nu trebuie însă să...

— Și dacă nu vrea să te scape, pune el mâna pe tot, se auzi un glas în spatele lor. Dar nici tu nici el nu veți avea un gologan, fiindcă voi împărți tot oamenilor mei, de asemenea cirezile și turmele pe care ți le-a luat ceaușul de la seriball.

După ce zise aceste cuvinte, Emil se duse în lagăr și trimise încă un soldat ca să păzească pe prizonieri.

Abu el Mot scoase un răcnet de furie și deznădejde. I se părea că-și vede mormântul deschis la picioarele lui.

A doua zi, imediat după răsăritul soarelui, belandașii porniră spre casă. Fericiți că scăpaseră din robie, se gândeau cu adâncă mâhnire la satul lor pustiit. Luară cu ei cadavrele celor morți ca să le îngroape la Ombula. Își luară rămas-bun de la salvatorii lor; unii din ei aveau ochii plini de lacrimi și femeile plângeau în hohote.

Ceva mai târziu au pornit și eroii noștri, pe același drum pe care veniseră, deoarece vroiau să ajungă la bărcile și navele lor. Se îmbarcară și navigară de îndată spre maijeh Husan el Bahr,

* Burdufuri.

prima escală. Regele niam-niamilor îi întovărășea cu bărcile și oamenii săi. Ajunși acolo, tăiară mai multe din animalele ce fuseseră lăsate la mlaștină. Celelalte vite le primi șeicul Abu en Nuhs, Tatăl-jumătății, ca recompensă pentru el și oamenii lui. El își luă un rămas-bun cordial de la aliații săi și porni mulțumit spre meleagurile sale de baștină.

Escadra își continuă apoi drumul în josul fluviului, spre seribahul blestemat al lui Abu el Mot. Acesta a fost obligat să asiste la dezgroparea burdufurilor ascunse, al căror conținut a fost împărțit în așa fel încât toată lumea să fie mulțumită.

Acum sosise timpul adevăratei despărțiri. Frații Emil și Josef Schwarz și prietenul lor Pfotenhauer plecară împreună cu niamniamii spre miazăzi. Vroiau să-și continue cercetările și să adune diferite piese pentru muzeul din Germania, apoi să viziteze regiunea pe care o guverna Emin Pașa, pentru ca să ajungă în patrie, via Zanzibar. Ceilalți s-au îndreptat înspre miază-noapte. Abu și Abd el Mot au fost predați Vânătorului-de-elefanți, ca fiind cel mai sigur și mai sever paznic al celor doi criminali. El voia să navigheze cu corabia până la Fashoda și acolo să-i predea pe Abu el Mot ca și pe ceauș Tatălui-celor-cinci-sute. Dar pe Abd el Mot declară că îl ia cu sine la Kenadem, adăugând în legătură cu soarta ce i-o rezerva: „De acolo mi l-a răpit pe fiul meu, tot acolo să-și primească pedeapsa de la Allah. De când mi-am recăpătat copilul, inima mea s-a mai înmuiat, dar acest diavol trebuie să simtă că față de el pot să mai fiu cel de odinioară, adică Barak cel aspru".

Emil Schwarz i-a dat adresa sa și l-a rugat să-i scrie când o să aibă vreun prilej de a-i trimite scrisoarea.

În felul acesta, toate cele ce trebuiau făcute fiind rezolvate, se putea bea *wadșa el wida**. Slovacul și Tatăl-râsului i-au rugat pe germani să rămână cu ei, iar rugămintea le-a fost îndeplinită cu plăcere. Cea mai dureroasă a fost însă despărțirea dintre Fiul-tainei și Fiul-devotamentului, dar până la urmă a trecut și asta. După care, în sfârșit, navele și-au început călătoria spre miazănoapte, în timp ce vâslașii niam-niamilor își îndreptau bărcile spre miazăzi. Caravana sclavilor fusese nimicită!

Biruitorii se despărțiră și porniră în direcții diferite, fiecare având credința că și-a făcut datoria și că a dat negoțului cu sclavi o lovitură grea, măcar în această parte a globului. Până și Hasab Murat s-a convins că trebuie să se lase de această mârșavă meserie; scenele trăite nu rămăseseră fără urme asupra lui.

Dacă cineva ar avea ideea să răsfoiască cartea de adrese a locuitorilor unuia din cele mai cunoscute orașe universitare din sudul Germaniei, ar avea surpriza să găsească la prima literă — A — un nume deosebit de lung, care i-ar stârni, mai mult ca sigur, uimirea. Numele glăsuiește astfel: Hagi Ali ben Hagi Ishak al Faresi ibn Hagi Otaiba abu l'Așer ben Hagi Marwan Omar el Gandesi Hafid Iakub Abd' Allah el Sandșaki. În continuarea acestui nume se găsesc următoarele amănunte

* Durerea despărțirii.

cu privire la respectivul personaj: comerciant de produse orientale, strada Grădinii 6, parter.

Dacă intrigat de această adresă va dori să cumpere o sticluță cu ulei de trandafir, o pipă turcească sau ceva asemănător și se va duce până la susmenționata adresă, va da peste o clădire cât un palat, la al cărui parter se află magazinul cu pricina, în spatele căruia se găsesc și camere de locuit. Firma de deasupra intrării elegante cuprinde, scrise cu litere aurite, cuvintele: *Hagi Ali, orientalist.*

Pe o atrăgătoare verandă înaltă, pictată în culori vii se află, înrămată, lista celorlalți locatari ai clădirii:

Uszkár István, profesor de limbi străine, autor de lucrări în domeniul ornitologiei, parter dreapta;
Profesor dr. Emil Schwarz, etajul 1
Profesor dr. Josef Schwarz, etajul 2
Profesor dr. Ignatzius Pfotenhauer, etajul 3

Cine trece la momentul potrivit prin fața imobilului cu pricina și privește în sus, la etajul 3, poate să zărească la una din ferestrele deschise un personaj cu un nas imens care, deasupra unei pipe sudaneze, se agită cu vioiciune ca nu cumva să piardă vreo întâmplare sau persoană care umblă pe stradă.

Mai jos, la fereastra dinspre dreapta intrării șade mai tot timpul un ins mic de statură, cu o barbă rară și care tot scrie și rescrie, migălind la un manuscris voluminos, ce poartă ciudatul și pretențiosul titlu *De ce au păsările pene.* Acest ornitolog pasionat nu e, bineînțeles, altul decât buna noastră cunoștință Tatăl-celor-unsprezece-

fire-de-păr care, de la întoarcerea sa, împreună cu cei trei profesori și Tatăl-râsului, s-a dedicat acestei nobile științe.

Într-una din zile, în timp ce lucra la manuscrisul său, pe care-l trimisese până atunci la cel puțin douăzeci de edituri și pe care-l primise înapoi de fiecare dată cu aceeași observație, potrivit căreia cunoștințele sale de limba germană nu concordă cu caracterul științific al lucrării, activitatea sa științifică a fost întreruptă de bătaia în geam a poștașului care i-a predat o scrisoare.

Profesor Emil Schwarz (numele adresantului era scris cu litere mari, ca de copil, iar pe verso-ul plicului figura cu litere arabe numele expeditorului:) *Barak el Kasi.*

Omuleţul nostru sări ca un arc de pe scaun și fugi spre magazinul prietenului său Hagi Ali, strigându-i grăbit:

— Profesorii sunt cu toții în grădină?

— Da, tocmai i-am văzut acolo, răspunse acesta într-o germană aproximativă, învățată în ultimii doi ani, cu mari eforturi de marele cunoscător al tuturor popoarelor și localităților de pe glob.

— Veniți repede, repede cu toții. Venit scrisoare de la Vânătorul-de-elefanți!

Și își continuă goana spre grădina din spatele clădirii, urmat îndeaproape de Hagi Ali. Cei trei profesori ședeau liniștiți în mijlocul grădinii, trăgând din pipe. Când au aflat vestea au sărit cu toții în sus de bucurie și curiozitate. Scrisoarea a trecut repede din mână în mână. Textul era scris, desigur, în arabă și glăsuia astfel:

Kenadem, la 12 revi ul achir

Prietenului meu, vestitul M'allim, Tatăl-celor-patru-ochi!

Allah este mare și dă nopții roua. Ți-am promis și de aceea îți scriu. Mie îmi merge bine. O, fiu al încântării mele, pe care te-am găsit în prăpastia rugăciunilor! Mângâiere a ochilor mei, îndrăgit al sufletului meu! Curmalii au rodit bogat în anul acesta și fiu! meu a crescut mare, bun și puternic. Cămila mea preferată a orbit la un ochi. Cum îți merge ție, Fratelui tău și Tatălui-cocostârcului? Profetul a postit în pustiu, așa ați făcut și voi pentru mine și eu pentru voi. Ferice de cel ce are un fiu! Abu el Mot a fost biciuit până la moarte. Știu bine că a meritat-o. Nu-l blestem. Cămilele tale să prospere, precum și palmierii din livada ta. Și pe sergentul major și pe oamenii săi i-a ajuns din urmă soarta. Oamenii lui Abu el Mot au fost și ei biciuiți și apoi aruncați în închisoare, unde se află și acum. Averea mea crește, numele lui Allah fie lăudat zi de zi. A murit și Abd el Mot. Nu mă întreba unde și cum. Acum că ți-am trimis știri despre toate, te rog să-mi scrii și tu. Începând cu vinerea următoare am să privesc spre miazăzi și spre răsărit în așteptarea răspunsului tău. Scrie-mi limpede, căci ochiul vede multe, ccea ce uneori nu vede mintea. S-au mai rupt două corturi și mai multe oi s-au rătăcit. Scoate-ți încălțămintea când intri în moschee și împarte cu dărnicie daruri, căci eu îți sunt prieten.

Barak el Kasi, emirul nin Kenadem

DRAGI CITITORI,

Editurile Pallas și Eden, aflate cvasi-integral sub aceeași direcție, au convenit să colaboreze la realizarea proiectului de tipărire a operelor complete ale lui Karl May, evitând astfel dispersarea forțelor redacționale existente.

După cum o dovedește și volumul de față, toate cărțile urmează să beneficieze de o prezentare redacțională și artistico-grafică unitară.

Folosim prilejul creat pentru a vă informa că la sfârșitul volumului următor, „Capcana", se va prezenta, într-o „Poștă a redacției", o parte din concluziile anchetei lansate în tomul 4 al seriei de „Opere" („Plisc-de-uliu"). Tot acolo vom publica numele corespondenților noștri, care ne-au scris până la data de 17 februarie 1995. Vom reveni ulterior și asupra corespondenței primită după această dată. Cu atât mai mult cu cât unele sugestii merită reținute. Între altele, propunerea de a reveni asupra titulaturii volumelor 11—14 de „Opere" — prezentate generic în ediția de bază: „Im Reiche des silbernen Löwen" („În împărăția leului de argint") — individualizate, provizoriu, de noi: „Leul răzbunării", „La ruinele Babilonului", „În împărăția leului de argint" și „Rugă împietrită" (după modelul unei alte versiuni germane).

Așteptăm, în continuare, opinii în legătură cu volumele tipărite și propuse spre editare.

Editurile PALLAS și EDEN
Casa Presei Libere
Căsuța poștală 33—99
București

CUPRINS

1. Tatăl-celor-patru-ochi ... 5
2. Caravana . . . 27
3. La izvorul leului 36
4. Abu el Mot 65
5. Justiție pe malul Nilului 93
6. Planuri asemuse 115
7. Scăpați de sclavie . 159
8. Un nou tovarăș de drum 190
9. Povestirea Vânătorului-de-elefanți 219
10. În lanțurile sclavici 238
11. Aliați 269
12. Urmărirea vânătorului de sclavi 302
13. Bubuie tunul 326
14. Mlaștina hipopotamilor 357
15. Aventură primejdioasă . 390
16. Deznodământul se apropie 427
17. Văgăuna șurelor 448
18. Răzbunarea 467

Roman de aventuri, a cărui acțiune se desfășoară în Sudanul exotic, cu personaje stranii din lumea negustorilor de sclavi, dar și din rândul marilor eroi justițiari, ce izbutesc, în cele din urmă, să dejoace planurile traficanților de carne vie.

Nu uitați!

Noua colecție de „Opere – Karl May" și-a propus să vă ofere cea mai cuprinzătoare serie din inegalabila proză de aventuri a scriitorului german. În total 74 de volume, individuale sau în cicluri, fiecare din ele putând fi citite ca **opere independente**.

Solicitați librarilor să vă asigure din timp achiziționarea viitoarelor cărți, **CAPCANA, OMUL CU 12 DEGETE** și **RĂZBUNAREA,** din ciclul **"Satan și Iscariotul"**, având ca eroi pe **Winnetou** și **Old Shatterhand**.

Lei 4900 + 98 T.L. = 4.998